הארץ

640 שקל, יום ד' כ"א בכסלו תשמ"ו, 4 בדצמבר 1985 VOL. 67/20241 DECEMBER 4, 1985
וכולל מע"מ

חוקרי פרשת פולארד יגיעו היום או מחר

הנחקרים לא יחוייבו להשיב על כל שאלות האמריקאים ★ בית המשפט דחה בקשת אשתו של פולארד להשתחרר בערבות

מאת עקיבא אלדר
סופרו המדיני
של "הארץ"

המשנה למנכ"ל משרד החוץ, חנן בראון, הוזעק אתמול ארצה מוואשינג־טון, על מנת לתאם את תחקורם של המעורבים בפרשת פולארד.

בראון יצא לוושינגטון לפני מספר ימים, להשתתף בשיחות הצוות שנתיות בנושא שיתוף הפעולה האסטרטגי בין ארה"ב לישראל. הוא התבקש לטפל באנשי משרד המשפטים האמריקאי שיגיעו ארצה כבר היום או מחר כדי לתחקר את רפי איתן, אשר כפי שפורסם ממקורות זרים עמד בראש הלשכה לקישרי מדע וכן את שני הנספחים המדעיים, יוסף יגור ואילן רביד, שהוחזרו ארצה.

על־פי סיכום שהושג בשיחות הטל־פון בין ראש הממשלה שמעון פרס למזכיר המדינה האמריקאי ג'ורג' שולץ יוכלו הנציגים האמריקאים להציג בפני הישראלים את שאלותיהם, אך כיוון שאין מדובר בחקירה רשמית, לא יהיו הנחקרים חייבים להשיב על כל שאלה. בוואשינגטון אומרים, כי התחקור יישא אופי של "החלפת דעות". עוד סוכם בשיחות פרס־שולץ כי נציגי משרד המשפטים האמריקאי יוכלו לעיין כאן בכל המסמכים שהעביר פולארד למפעיליו הישראלים, על פי השורות המיוחסים לו בבית המשפט בארה"ב.

(סוף בעמוד 2 טור 7)

חמישה מחבלים נהרגו בפשיטת צה"ל בלבנון

מאת מנחם הורוביץ,
ראובן פדהצור
ועודד זראי
סופרי "הארץ"
וסוכנויות הידיעות

כוח צה"ל שמנה על פי דיווחי כתבים זרים כמאה חמישים חיילים, פשט אתמול על ריכוזי מחבלים מצ־פון לאיזור הביטחון, בגיזרה המזרחית של לבנון. חיילי צה"ל פעלו נגד מחבלים מארגונו של ג'יבריל 10 ק"מ צפונית מזרחית לחצביה. חמישה מחב־לים נהרגו, ונעצרו עשרה, שהועברו לחקירה באיזור הביטחון.

המחבלים שהו במצב באיזור חוש א־דניבה. החיילים הסתערו על מערות בהן שכנו בוואדי אל־פאחר. חיילי צה"ל גילו כמה מחבלים שישבו סביב מדורה, הרגו שניים, הסתערו על מחב־לים אחרים שהיו באיזור והרגו שלושה נוספים. ברשותם נתפסו אמצעי לחימה רבים. חיילי צה"ל נעו אור ליום אתמול ברגל לכיוון היעד בלא שהופרעו בדרכם.

זוהי פעילות צה"ל העמוקה ביותר בגיזרה המזרחית מחוץ לאיזור הבי־טחון, מאז נסוג צה"ל מלבנון. באיזור בו פעלו חיילי צה"ל אתמול וצפונה משם שוהים כ־500 מחבלים מארגונו של ג'יבריל.

באיזור הר דב ניסו לאחרונה שתי חוליות חבלה לחדור לתוך שטח ישראל אך נתגלו מבעוד מועד. ייתכן כי חוליות אלה הגיעו מהאיזור בו פעל צה"ל. נסיון חדירה ראשון סוכל בתחילת חודש ספטמבר כאשר שלו־שה מחבלים נתפסו על ידי חיילי צה"ל. ב־14 באוקטובר הותקף סיור צה"ל על ידי מחבלים באיזור הר דב.

מקורות צבאיים אמרו, כי גם בע־תיד צה"ל ימשיך לפעול ולהכות מחבלים בכל מקום בלבנון גם מחוץ לאיזור הביטחון.

ארגון ג'יבריל: נמשיך במאבק

דובר ארגון המחבלים החזית העמ־מית המפקדה הכללית, בראשות אחמד ג'יבריל, מסר אמש מדמשק, כי מאות צנחנים ישראלים המסתייעים במסוקים כיתרו סמוך לשעה 04.30 לפנות בוקר את בסיס הארגון אל־חוש באיזור אל־עיקוב באל־בקאע המער־בי. לדבריו, התחולל קרב עז שנמשך עד לשעה 11.00 לפני הצהריים וכלל התנגשויות בטווחים קצרים. הדובר לא מסר על היקף האבידות בטענה כי עדיין לא נתקבלו פרטים מדוייקים. עוד אמר, כי הארגון גמר אומר להמשיך את "המאבק המזויין" נגד האויב הציוני ואף להסלימו.

רקע / ראובן פדהצור

הגזרה המזרחית — מקור לדאגה

פעולת צה"ל מאתמול יוצאת דופן משני היבטים. האחד, נוגע לצורת הפעלת הכוחות. בסריקות שערך צה"ל ברחבי לבנון עד כה נעו הכוחות על גבי זחל"מים, ובחיפוי של טנקים. הפעולה אתמול התבססה על תנועה רגלית של הכוח, שנטש את כלי הרכב בגבול רצועת הביטחון. זאת על־מנת להגיע בהפתעה לאיזור בו נמצאו המחבלים.

ההיבט השני נוגע לאיזור הפעולה. זו הפעם הראשונה, מאז הנסיגה מלבנון, פועל צה"ל בצורה מאסיבית בגזרה המזרחית של דרום־לבנון. הפעולה אתמול התבצעה מצפון לרצועת הביטחון באיזור המהווה מקור דאגה רבה לגורמים הבכירים בצה"ל. איזור זה מהווה את התפר בין רצועת הביטחון לבין איזור ההיערכות של הכוחות הסוריים שבמזרח לבנון. החשש העיקרי הוא מהתארגנות והפיכת האיזור לבסיס יציאה לפעולות חבלה של מחבלים פלש־תינים. לאחרונה נתגלו פעולות הנרמזות על השתלטות של מחבלים מארגוני הסורים להתבסס באיזור הכפרים שמצפון לחצביה. אירגונים אלה פועלים בחסות סוריה, ולדברי מקורות צבאיים הגבירו לאחרונה במידה רבה את פעילותם המבצעית. נראה, כי הפעולה אתמול בוצעה לאחר שנאסף מידע שהוכיח כי בכוונת המחבלים מאירגונו של ג'יבריל לבצע פעולות סדר נגד מטרות בשטח ישראל. הפעולה נועדה גם להתריע את המחבלים הפלשתינאים ולרמוז להם כי צה"ל יגיב בתקיפות על כל ניסיון התארגנות המכוון נגד רצועת הביטחון או נגד מדינת ישראל.

מובארק דחה גישושים להסדרת ביקור רשמי של שמיר בקהיר

המצרים דחו הצעת משרד רוה"מ בנימוק ששמיר מרבה לתקפם

מאת עקיבא אלדר
סופרו המדיני
של "הארץ"

נשיא מצרים, חוסני מובארק, דחה באחרונה גישושים ישראלים בדבר האפשרות להזמין את שר החוץ, יצחק שמיר, לביקור רשמי בקהיר. משרד רוה"מ הציע, באמצעות מיפה הכוח המצרי בת"א, מוחמד בסיוני, להזמין את שמיר לקהיר, כצעד שיביא לרי־כוך עמדותיו בנושא טאבה ושיפור היחסים עם מצרים.

המצרים דחו הצעה זו, בטענה שש־מיר מרבה לתקוף אותם ותוקף עמדה שלילית כלפי יוזמת השלום של הנשיא מובארק.

גם אתמול תקף שמיר את מצרים וטען, כי אינה מעוניינת בנורמליזציה ביחסיה עם ישראל. בהרצאה בפני שגרירי אמריקה הלטינית שהיו אורחי משרד החוץ, אמר שמיר, כי לא רק שהמצרים אינם מעוניינים בנורמלי־זציה, אלא אף אינה מגלה עניין רב בפתרון הבעיה הפלשתינית. הראיה לכך, לדבריו, היא שמצרים היא שהפי־סיקה את המו"מ לכינון האוטונומיה בשטחים. שר החוץ סבור, כי היתה זו שגיאה מצרית, שכן לולא נהגו כך, היינו מגיעים כבר מעבר לתקופת המעבר, שלאחריה היה צורך לקבוע את מעמדם הסופי של השטחים.

שמיר תקף גם את המצרים בנושא טאבה. בבואם בפני חברי מועדון הנשיאים, אמר אתמול שמיר, כי לאחר שהשתמשו במלחמת לבנון כתירוץ להחזרת השגריר המצרי לקהיר, הם עושים עתה שימוש דומה בפרשת טאבה.

צפויים מעצרים נוספים בעקבות חקירת גינדי

ראיות לכאורה נגד בכיר לשעבר במשרד ממשלתי ★ המשך הדיון בבקשת המשטרה לעצור את הקבלן נדחה להיום

מאת צבי הראל
וראובן שפירא
סופרי "הארץ"

בעקבות מעצרו וחקירתו של הקבלן אברהם גינדי, צפויות כבר ביו־מים הקרובים התפתחויות נוספות בפרשת ההונאות בסחר הקרקעות בשטחים. נראה כי עוד השבוע יוזמנו לחקירה ואולי ייעצרו כמה אנשים, הקשורים לפרשיות שבהן חשוד אברהם גינדי.

בידי חוקרי היחידה לחקירות פשעים חמורים באגף בחודשים האח־רונים חומר חקירה רב שנאסף ונבחן ע"י הפרקליטות ממנו עולה כי יש ראיות לכאורה לעבירות פליליות לא רק נגד אברהם גינדי אלא גם נגד אנשים נוספים, ביניהם פקיד בכיר לשעבר במשרד ממשלתי.

מהחומר שהוגש אתמול לבית המשפט שדן בהארכת מעצרו של אברהם גינדי והמסמכים שהוצגו במהלך הדיון על המעצר מתברר כי החקירה הגלויה של המשטרה נמצאת רק בראשיתה ואין ספק כי החוקרים יצטרכו לזמן לחקירה פקיד ממשלתי לשעבר ששמו מוזכר במסמכים רש־מיים שאברהם גינדי עשה שימוש בהם. לפי חשדות המשטרה, ידע הפקיד הממשלתי כי נעשה שימוש לרעה במסמכים שהוא קשור בהם וכי הדברים שהיו כתובים במסמכים האלה לא היו נכונים באופן עובדתי.

בשלב זה אין בידי המשטרה ביסוס לחשדות נגד אחיו של אברהם גינדי, משה ויגאל, שאף הם היו קשורים בפרוייקטים של מכירת קרקעות בשטחים, אך כפי שנודע החקירה בנושאים הקשורים אליהם נמשכת.

גינדי הודה כי המסמך כזוב זמן קצר לאחר שהקבלן אברהם גינדי (43) פירסם לפני כשנתיים וחצי מודעה באחד העיתונים בה צויין, כי יש בידיו אישור ממשלתי בקשר לפרוייקט "כרמים" בשומרון פנה אליו סמנכ"ל משרד החקלאות אריה זייף והזהיר אותו כי המסמך כוזב. למרות אזהרותיו של זייף, שהיה סמנכ"ל המשרד בתקופתו של השר המנוח שמחה ארליך, המשיך גינדי להשתמש במסמך זה כאשר הציג אותו ללקו־חות. המסמך שהוזכר אתמול היה מסמך חתום על־ידי אבי צור שהיה אז עוזרו של סגן שר החקלאות מיכאל דקל.

פרטים אלה מסר אתמול רב פקד עו"ד אברהם סטיר מהיחידה לחקירות

(סוף בעמוד 2 טור 5)

מוצרי מסקו־הפתרונות לכל בעיות האחסון
מסקו
טכנולוגיות בע"מ
04-705967 03-442184

שנים עשר ארונות קבורה הוצגו אתמול באצטדיון מרטי הסמוך לפרטוריה; היה זה במסגרת טקסי הספד וקבורה משותפים להרוגי ההתנגשות עם המשטרה ב־21 בנובמבר. באותו ארוע נהרגו 14 בני־אדם בפעולות הירי והפיזור של המשטרה. (צילום: איי־פי)

דיפלומטים מערביים בהלוויית קורבנות מהומות בדרא"פ

מאמלודי, דרא"פ (ע"ר) דיפלומטים מערביים ופוליטיקאים של האופו־זיציה הצטרפו אתמול ל־50,000 מתאבלים מחוללים ומזמרים, בעיירה מאמלודי שליד פריטוריה. שם נקברו 12 שחורים, שנהרגו בהתנגשות עם כוחות הביטחון.

"הסיבה להיותנו כאן היא להביע תמיכה בעקרון של מחאה בדרכי שלום", אמר טימותי קרני, יועץ מדיני בשגרירות ארה"ב בפריטוריה.

13 איש, כולל תינוק בן חודשיים וגבר בן 60, נהרגו כאשר פתחו כוחות הביטחון באש, כדי לפזר תהלוכת מחאה אנטי־ממשלתית ב־21 בנובמבר.

ריצ'רד וויט, מזכיר ראשון בשגרי־רות בריטניה, אמר כי מסר להורי ההלוויה אגרת מאת השגריר הבריטי, בה הוא מביע אהדה לתושבי מאמלודי והקריות האחרות סביב פריטוריה.

מאות חיילים ושוטרים התרכזו בעיירה ובדקו כלי רכב שנכנסו לאזור.

רוב התושבים נעדרו מהעבודה כדי להשתתף בהלוויה.

במקומות אחרים בדרום אפריקה נמשכו בלילה שעבר המהומות.

צומצם מצב החירום

נשיא דרום אפריקה, פיטר בותה, הודיע אתמול כי מצב החירום שהוכרז ב־38 מחוזות במדינה, בוטל בשמונה מחוזות, מסביב ליוהנסבורג וקייפ טאון.

הוא הסביר, כי האנרגיה המהפכנית בקריות השחורות מאבדת במהירות את תנופתה.

ישראלי נעצר במצרים כחשוד בעסקת סמים

קהיר (ע"צ). משטרת מצרים עצרה אזרח ישראלי, מואלי קוריאל, בן 35, שהתכונן להבריח סכום של 50,000 דולר, שנתקבל בעיסקת סמים.

קוריאל, שבא לפני ימים ספורים דרך סיני למצרים, הסתיר סכום זה במעטפות קטנות מתחת לבית השחי ובתוך חגורתו.

משמר כבד בקהיר על שיחות טאבה

קהיר (ע"ר). שיחות טאבה התנהלו אתמול במלון פאר בפרברי קהיר, לא הרחק מהפירמידות. לאחר שאנשי משטרה במדים הקימו מחסומים בכל מבואות המלון, ואילו אנשי משטרה ללא מדים, שהוחשו למקום בארבע משאיות, תפסו עמדות במלון וסביבותיו.

בראש המשלחת הישראלית עומד מנכ"ל משרד ראש הממשלה, אברהם טמיר, ואילו בראש המשלחת המצרית עומד עבד אל־חמיד בעראווי, יועץ לשר החוץ המצרי. השיחות מתנהלות בנוכחותה של משלחת אמריקאית, ובראשה אלן קרצ'קו, משפטן מטעם משרד החוץ האמריקאי.

לשיחות הרשמיות, שנפתחו בשעות לפני הצהריים, קדמו שיחות בלתי רשמיות בין ראשי המשלחות בשעות הערב שלשום ושיחה נפרדת, בשעות הבוקר אתמול, בין משלחות ישראל וארה"ב.

מובארק: מצרים אינה מתכוננת למלחמה בלוב

קהיר (ע"ר וע"צ). הנשיא מובארק אמר אתמול כי למצרים אין תוכניות למלחמה נגד לוב, למרות ידיעות בדבר ריכוזי כוחות משני עברי הגבול. מובארק דיבר בוועידה של שרי פנים אפריקאים.

צפויה הוזלה במחירי השמן

מאת שלמה מעוז
סופר "הארץ"
לענייני כלכלה

ייתכן כי כבר מחר יוזל השמן בשיעור של 13 עד 15 אחוזים. ההוזלה השלישית בחודשים האחרו־נים. הוזלת השמן נובעת גם הפעם מירידת מחירי גרעיני סויה בשווקי העולם. הפחתת מחיר השמן מתבצעת עתה ערב חג החנוכה כדי להביא גם להוזלה של מגוון רחב של מוצרים עתירי שמן. בניגוד להפחתות המחי־רים האחרונות יידרשו משרדי האוצר והתעשייה כי היצרנים יפחיתו מחירים של מוצרים עתירי שמן מאכל כדי שההוזלה תגיע לכיסי הצרכנים גם במוצרים ולא רק במחיר שמן המאכל עצמו. דובר משרד התעשייה אמר אתמול בתגובה כי משרדו אינו נוהג להודיע מראש על הוזלות או על התייקרויות אך מדיניות המשרד היא להביא את התנודות במחירי הסחורות בעולם לידי ביטוי לצרכן.

יו"ר מועצת המנהלים של חברת החשמל עמוס פרושן אמר אתמול בתוכנית "על אנשים ומספרים" בקול ישראל, כי בשל העובדה שלחברת החשמל יש עתה עודפי כספים בשל האטת קצב האינפלציה בניגוד לתחזיות ובשל שינוי מערך תעריפי הכוח במקרה של נפילת מתח, אפשר שחברת החשמל תוכל להוזיל את מחיר החשמל ב־4%.

לעומת הוזלות אלה על פי הצעת התקציב של האוצר לשנה הבאה יהיה ייקור חד בשיעור של עשרות אחוזים במחיר החלב בעוד התייקרות בשאר מוצרי היסוד תהיה מתונה. מחירים יעלה ריאלית באחוזים ספורים בלבד.

אייבי נתן תרם 7,000 ד' לכנסיה שנפרצה בניו יורק

מאת שלמה שמיר סופר "הארץ" בארה"ב

ניו יורק (מיוחד ל"הארץ") אייבי נתן היה אמש גיבורם של אמצעי התקשורת בניו יורק. צילום ענק שלו הופיע בעמוד הראשון של העיתון ניו יורק פוסט. כל מהדורות החדשות ברדיו וברשתות הטלוויזיה המקומיות פתחו בסיפור המתוח שעשה, כאשר תרם 7000 דולר לקופת כנסייה קתולית, ממנה נגנב שלשום סכום דומה מקופת הצדקה.

אייבי נתן, השוהה בניו יורק, סיפר, כי כאשר שמע על הגניבה לא יכול היה למצוא מנוחה לנפשו והדבר ציער אותו מאוד. לכן, טילפן לבנק שלו בתל אביב ונתן הוראה להעביר סכום זה לניו יורק. אמש הופיע בכנסייה ומסר את ההמחאה לידי אחד מראשי הכנסייה.

כנסיית סנט פטריק, בשדרה החמישית, היא מן הכנסיות המפוארות בעולם ואחד מאתרי התיירות הפופולאריים ביותר בניו יורק.

שוק ההון / יהודה שרוני

העליות נמשכות

עליות השערים בבורסה נמשכות, אתמול הגיעו בחלק מניירות הערך ל־30 אחוז.

בבורסה מסבירים את עליות השע־רים בפעילותן של קרנות הנאמנות, שבכך מתחילת השבוע למעלה מ־30 מיליארד שקל, מהציוח בקרנות בנק הפועלים. את עליות השערים תולים בידיעות אופטימיות השקעה באפי־קים הדולריים, והפחתת שערי הריבית.

הידיעות שנפוצו אתמול, על פיחות הדו־פעמי בשער השקל לעומת הדולר הגבירו את הביקושים לאפיקי ההשקעה הדולריים. כך למשל, הוזרם סכום של 5 מיליארד שקל למניות ההסדר, וסכום דומה לאגרות חוב. שערו של הדולר השחור עלה ב־10 שקלים, לאחר שבתחילת היום כבר נסחר בשער גבוה יותר.

מודעי מבטיח: אין כוונה לפחת השקל

רואה חשיבות במניעת תנודות בשוק ההון

מאת שלמה מעוז
סופר "הארץ"
לענייני כלכלה

שר האוצר, יצחק מודעי, אמר אתמול בפגישה שקיים עם פרופסורים לכלכלה, כי לא מתכננים לגעת בשער החליפין "ואנחנו יודעים מה המחיר".

בדברו על שוק ההון אמר, כי כל סימן בהתנהגות הממשלה קובע. הציבור מגיב מיד לכל אינדיקטור במשק והוא מבין מה פירושו. אם לדוגמא מדד עולה ביותר ממה שנאמר אזי יש לכך השפעה על הציבור. שער החליפין הוא לדבריו חלק מהעליות ומודעי יודע "שזה לרבע מעגל" אך באופן אישי זה אפשרי האין מתכוונים לפחת את השקל. מודעי אמר עוד, כי הוא יודע מהו המחיר, כגון פגיעה במפעלים, אך רואים חשיבות לא ליצור תנודות

(סוף בעמוד 2 טור 3)

פקיד אוצר נוסף ייהנה מהטבות

פנסיה וזכויות רפואיות אושרו גם להלל דוראי

מאת שלמה מעוז ואברהם טל

הממונה על השכר באוצר הלל דוראי יהיה הפקיד הי־11 באוצר הזכאי לתנאי פנסיה וזכויות רפואיות להן זכאים בכירים בשירות המדינה. ועדת השרים לענייני כלכלה אישרה לפני למעלה משבוע לדוראי את התנאים האלה רטרואקטיבית מאז החל בתפקידו, לפני כשלוש שנים.

להלל דוראי הובטחו תנאי מנכ"ל עוד בימי שר האוצר יורם ארידור אך היה זה שר האוצר יגאל כהן אורגד שסירב בזמנו מסיבות פולי־טיות את מתן דרגת המנכ"ל לדוראי. עתה הבטיח יצחק מודעי לתת את הדרגה לדוראי כמובטח.

עם זאת, התירה ועדת השרים לענייני כלכלה, שאישרה את התנאים הנושים לדוראי, בידי שר האוצר את ההחלטה על עיתוי הענקת ההטבה.

צפוי מעצר חשודים ברצח עזיז שחאדה

הרצח — כנראה על רקע תביעת קרקעות של הכנסיה הקתולית בביר זית נגד משתלטים על אדמותיה

מאת יהודה ליטאני
סופר "הארץ"

מקורות משטרתיים מסרו אמש, כי קרוב לוודאי שבמשך הלילה ייעצרו החשודים בפרשת רצח עורך־הדין עזיז שחאדה ברמאללה שלשום. לדברי אותם מקורות, כיוון החקירה הנוכחי הינו פלילי ואינו פוליטי — למרות הודעת ארגונו של אבו־ניצאל אתמול שנטל על עצמו את האחריות לרצח.

מקורות בגדה־המערבית מסרו אמש כי ככל הנראה פרשת הרצח קשורה בנושא סכסוך קרקעות בעיירה ביר־זית באיזור ראמאללה בו ייצג עזיז שחאדה את הכנסיה הקתולית בעיירה. הכנסיה תבעה תושבים באיזור שהשת־תלטו לטענתה על קרקעות השייכות לה בדרכי מירמה ונראה כי בדיון המשפטי עמדה הכנסיה לזכות. בהתאם לגירסה זו, הרצח בוצע על ידי אחד המעורבים בסכסוך עם הכנסיה או רוצח שנשכר על ידם.

הלווייתו של עזיז שחאדה תתקיים היום בשעה שתים וחצי בצהריים.

גופתו של המנוח הוחזרה אמש מהמכון הפתולוגי באבו־כביר לאחר הבדיקה שבוצעה שם. בני המשפחה המתינו לבנו של עזיז שחאדה, רג'א שחאדה, שעמד לחזור הבוקר מניירובי וכן לשתי בנותיו המתגוררות ברבת־עמון.

ביקורי תנחומים

אתמול ביקרו בבית משפחת שחא־דה קצינים בכירים במינהל האזרחי בראשותו של אל"מ אפרים סנה. ראש המינהל האזרחי שבא לביקור תנחו־מים, אל"מ סנה הגדיר את עורך הדין שחאדה כ"שכן טוב". מאות מתושבי הגדה־המערבית ביקרו בימים האחרו־נים בבית משפחת שחאדה ברמא־ללה והביעו זעזוע על הרצח.

המתונים נרגעים

מיד עם היוודע דבר הרצח הביעו מנהיגים מתונים בגדה זעזוע וחשש להשנות המקרה. אתמול לאחר שכיוון החקירה נטה לצד הפלילי, ואש"ף פירסם גינוי לרצח, נרגעו קמעה הרוחות. אחד מראשי המתונים בגדה אמר אמש, כי "עד לתפיסת הרוצח האמיתי אין לדעת מה האמת. למרות גירסת גורמי הביטחון זה משטרה אני עדיין חושש".

פריג': ביטול הופעה

ראש עיריית שכם, אליאס פריג', ביטל הופעה מתוכננת בתנועת העבו־דה הציונית. יו"ר התנועה, יחיאל לקט, קשר את הביטול עם רצח שחאדה.

מרפי לא הביא עימו בשורות חדשות משיחותיו עם חוסיין

מסר לפרס כי נשיא מצרים ומלך ירדן דבקים במחוייבותם לתהליך השלום

מאת עקיבא אלדר
סופרו המדיני
של "הארץ"

המלך חוסיין ונשיא מצרים חוסני מובארק דבקים במחוייבותם לתהליך השלום — כך מסר אתמול השליח האמריקאי ריצ'רד מרפי לראש הממ־שלה שמעון פרס. מרפי נועד אתמול עם פרס לאחר שסיים סיבוב שיחות בבירות האיזור ודיווח לו על תוכנן. השליח האמריקאי הביע שביעות רצון מתוצאות שיחותיו של שר הנפט המצרי, עבדול הדי קנדיל, בישראל ובעיקר מתוכן האיגרת שהעביר מהנשיא מובארק אל ראש הממשלה. הוא הביע תקווה, כי חידוש השיחות בנושא טאבה יסייע להפשרת היחסים עם מצרים ויישפר את האווירה באי־זור. כפי שצויין באגרת של מובארק, נמסר גם מפי מרפי כי מצרים תומכת בכינוס פורום בינלאומי אשר לא ישמש תחליף למשא ומתן ישיר. מרפי לא הביא עמו בשורות חדשות מהמלך חוסיין, שכן ירדן עדיין לא החליטה כיצד לגבש לנוסחה עמדתו, ועדיין תומכת בשיתוף אש"ף בנושא התנאים שיאפשרו את שיתוף נציגיו בתהליך השלום.

שר החוץ יצחק שמיר אמר אתמול, כי הוא מצפה שמצרים תנקוט עמדה אמיצה ותוציא את הטרור האש"פי אל מחוץ לחוק. שמיר אמר לוועידת הנשיאים, כי בצעד כזה יוכיחו את מצרים אל תהליך השלום והנורמלי־זציה עם ישראל ויסייע לה להפעיל את השפעתה לקידום תהליך השלום עם ירדן ונציגים פלשתינאים.

בתום הפגישה בין פרס למרפי נמסר, כי ארה"ב וישראל ימשיכו לפעול לקידום השלום באמצעות דיפ־לומטיה שקטה.

הבוקר ידווח מרפי על מבצעו באי־זור לשר החוץ שמיר ולשר הביטחון יצחק רבין.

סקורודין יוועד עם מובארק

הרוזאנד סקורודין, מראשי הקונג־רס היהודי העולמי המבקר בימים אלה בארץ, ייוועד השבוע בקהיר עם הנשיא מובארק וישוחח עמו בנושא יוזמת השלום ופתרונות אפשריים של נקודות המחלוקת עם ישראל ובעיקר בעיית טאבה.

חדשות הארץ

שיחות היום

עם: יחיאל עמית מזכיר סניף רק"ח בירושלים
על: השתתפות ראשונה של נשיא בוועידת רק"ח
(עמ' 2)

★

חילוקי דעות בבית הלבן עלולים להביא להתפטרות יועץ הנשיא לביטחון לאומי
על רקע ניסיונות רונלד ריגן להתערב במדיניות החוץ
(עמ' 3)

★

שר המשפטים שולל יוזמת ח"כים למתן חנינה למחתרת
ה"לובי" בראשות ח"כ שרי לנסקי ימתין לתוצאות ה' ערעורים
(עמ' 3)

★

יבואן בשר נלווה לשרון באמריקה הלטינית
הצטרף למשלחת התעשיינים
(עמ' 5)

★

המורים העל־יסודיים לא יתנו ציונים
מוחאה על עמדת האוצר בעניין תוספת השכר
(עמ' 6)

★

הונחה אבן הפינה לשכונת אוהד־חן
תוקם צפונית לשכונת ל'
(עמ' 6)

שרות הארץ

מזג האויר

(ע). מעונן חלקית. הים יהיה גלי. הטמפרטורות: ירושלים 4—13, רמת הגולן 3—12, נהריה 10—18, צפת 3—10, נמל חיפה 12—19, טבריה 8—20, נצרת 4—15, עפולה 8—18, השומרון 5—15, תל אביב 10—20, נמל תעופה בן גוריון 8—19, יריחו 8—21, עזה 12—22, באר־שבע 7—20, אילת 11—23.

הגרלת הלוטו

בהגרלת הלוטו מספר 85/49 עלו בגורל המספרים הבאים: 5, 6, 12, 15, 20, 22 המספר הנוסף 27.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בשקלים
יציג	1487.7	+1.5
נוסעים	1780.8	+1.8
שחור	1570.0	+10.0

בגליון זה 12 עמודים

התאחדות המלונות ירושלים

בחנוכה חמימה חופשה במחיר מוקפא

מעורב ירושלמי

קבלת פנים חמה מחכה לך בחנוכה בירושלים. ארוח מפנק, שלוה נעימה, ארוחות טעימות בכל הטעמים, בילויים מהנים ואוירה שיש כמוה רק בבירה. קח את המשפחה ובוא להשתתף באירועים ולהנות מהנחות.

הנחות במלונות

הטבות לאורחים

מחיר מבצע 102,000 שקל
הילטון — 536151

מחיר מבצע: 90,000 שקל
לחם — 697777
פלאזה — 0228133
רמדה רנסנס — 528111
שרתון המלך שלמה * 241433

מחיר מבצע: 80,000 שקל
מריה — 232232

מחיר מבצע: 70,000 שקל
אינטרקונטיננטל — 282551
אריאל — 719222
המרכז — 223111
מגדל הכנסת — 531111
שלום — 423111

מחיר מבצע: 60,000 שקל
ווינדמיל — 663111
מגדל אילון — 233281
סונסטה — 528221

מחיר מבצע: 52,000 שקל
הולילנד — 630201
המלכים — 247133

זהר — 717557 (סרם סווג)
טירת בת שבע — 232121 ***
ימקא — 227111 ***
מגדל ירושלים — 222161 ***
מנורה — 223311 (טרם סווג)
נוה שושנה — 521740 ***
קיסר — 534156 (טרם סווג)
ריך — 523121 ***
רם — 535231 ***

מחיר מבצע: 42,500 שקל
חן — 223471 **
הר אביב — 521515 **

מחיר מבצע: 37,500 שקל
פלסין — 231141 **
ציון — 232367 **

* מ־3 לילות ויותר

המחירים כוללים מע"מ ודמי שירות, לזוג בחדר, לינה וארוחת בוקר, בתוקף מ־1.12.85 עד 28.2.86

חינם!
נסיעה חופשית בקו 99 של אגד ל־32 אתרי תיירות בירושלים, לשוהים במלון 3 לילות ויותר.

לילדים
הנחות מיוחדות לילדים במלונות.

הנחות
בתיאטרונים, במוזיאונים, בחנויות ובאירועים עירוניים — עם הצגת תעודת תייר. פרטים במלונות.

אירועים
סיור מודרך בעקבות המכבים ב־9.12; מופעים למבוגרים ולילדים בתיאטרון ירושלים, פסטיבל שירי ילדים בבנייני האומה, מופעים במרכז דרך בכר בתיאטרון החאן ואירועי המחלקה לתרבות של עירית ירושלים.

בילויים
פרטים מלאים על אפשרויות הבילוי והבידור בירושלים — בימי שישי במקומון "כל העיר", ו"כל ירושלים".

שרות הזמנות מיוחד למחזיקי ויזה טל. 03-255141
VISA
ויזה יותר טוב מכסף.

ראיתי שמעתי

גם הבבלים רוצים ייצוג

מפלגת העבודה נערכת בימים אלה לקראת ישיבת מרכז בעוד שבועיים. בישיבה זו ייבחרו הנציגים לוועידה המרכזת של ה הסתדרות, תהליך הכרוך במתיחות רבה במפלגה, ובין השאר מעורר התארגנויות על רקע עדתי.

אתמול נערך במשכן הכנסת אצל הח"כ, שלמה הלל, כמה חברי־כנסת ופעילים מרכזיים בני העדה הבבלית, ביניהם משה שחל. מגמתם היתה לעזור לבני העדה להיבחר לוועדה המרכזת.

אחד המועמדים, שהם מבקשים לקדם הוא מנוי ויצמן, מזכיר מועצת פועלי נס־ציונה המתמודד על מקום הצעירים בוועדה ה מרכזת של ההסתדרות.

אילן שחורי

משפחת בן־גוריון — ליגה ב'?

שלוש ערים חברו יחד להנציח את שמו של ראש ממשלתה הראשון דוד בן־גוריון. ההנצחה נעשתה על־ידי הסבת שמו של רחוב מודיעין, מהארוכים בארץ, העובר בתחומן של שלוש הערים (רמת־גן, גבעתיים ובני־ברק).

כנהוג בטקסים כאלה, הופיע במקום קהל מוזמנים שכלל את ראש הממשלה שמעון פרס, ראשי שלוש הרשויות המקומיות, סגניהם והרבה "מי ומי".

בטקס נכחו גם בני משפחתו של בן גוריון. אלה זכו לשבת בשורה השנייה בלבד, בעוד ש"מחותנים", ראשי הרשויות המקומיות וסגניהם תפסו את כל השורה הראשונה לצידו של ראש הממשלה.

א.קרן

"קפד ראשו"— והוא בן 60!

אמש, בחצות הלילה, הפתיעה קבוצת חברים וידידים את איש

מסיבת הפתעה לשמואל רודן

הרדיו הוותיק שמואל (שמוליק) רודן במלאת לו 60 שנה. היה זה במהלך שידור חי של תוכנית השאלות שלו, אותה הוא עורך כבר עשרות שנים.

אחדים ממשתתפי הוותיקים של החידון, עוד משנות ה־60, הגיעו לאולפן וערכו לו הגינה עליזה תוך שהם מספרים למאזינים על רודן היוצר המשורר, ומי שכתב, בין היתר, את השיר "ראי, רחל, ראי".

א.ש.

מורים ליום אחד

ארבעה־עשר שגרירים מאמריקה הלטינית ישבו אתמול על ספסל הלימודים במשרד החוץ: המרצים היו שרי ממשלה בכירים. שר החוץ יצחק שמיר נתן הרצאה מדינית, שר האוצר יצחק מודעי הרצה על הבעיות ה כלכליות של ישראל. השר משה ארנס דיבר על היבטים טכנולוגיים ושר החינוך יצחק נבון הרצה על התרבות הישראלית.

את השאלות שעניינו את האורחים במיוחד היתה האם תיתכן בישראל מלחמת אזרחים. שמיר ביטל מיד אפשרות כזאת ואמר שעצם השאלה מקוממת כל ישראלי.

על פי הירוחים גילו השגרירים־התלמידים התעניינות רבה בשיעור המרוכז שקיבלו מארבעה חברי קבינט.

א.לם

סבא שלה עשה סרטים בדיוניים

מאלטה מלייס, נכדתו של ג'ורג' מלייס, אחד מאבות אמנות הקולנוע והראשון שעשה סרטים בדיוניים, מבקרת בימים אלה בישראל כשברשותה מבחר סרטים קצרים אלמים שטרם הוקרנו בארץ.

אתמול הפתיעה מלייס סטודנטים לקולנוע באוניברסיטת תל־אביב הלומדים על סבא מלייס כשהרצתה על סבה והקרינה בפני הסטודנטים מסרטיו.

גב' מלייס, שהובאה ארצה על־ידי המחלקה לתרבות שליד שגרירות צרפת, תשהה בארץ שבוע ימים ותקרין מסרטיו של סבה בסינימטקים שונים.

חיים הנרוויקר

תמונת שמן של שאגאל נמכרה ב־734,000 ליש"ט

תמונת שמן, פרי מכחולו של מארק שאגאל, נמכרה שלשום במכירה פומבית אצל כריסטי'ס בלונדון תמורת 734,000 ליש"ט.

התמונה, "החוד המזהב", שצוירה ב־1911, נרכשה על־ידי חברת "סיטיבנק". באותה מכירה פומבית נמכר נוף מאת מאטיס ב־453,00 ליש"ט.

ע"צ

בעריכת עירית רוזנבלום

דו"ח סודי על פעילות סולל בונה:

סולל בונה הגישה הצעות נמוכות וכתוצאה צברה הפסדים כבדים

מאת אריה לביא, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

דו"ח סודי שחובר בידי מומחה כלכלי העוסק בבחינת העשייה בענף הבניה מגלה שסולל בונה השתתפה במכרזים בתנאי הפסד וכתוצאה מכך נגרמו לה לפחות חלק מההפסדים הכבדים המחייבים אותה כעת להכניס שינויים בפעילותה ולפטר מאות עובדים.

מחברי הדו"ח בדקו מיכרזים בהם זכתה סולל בונה בין יולי 1984 לנובמבר 1985 ומתברר שהחברה השתתפה במכרזים תוך הגשת הצעות מחיר שהיו נמוכות בין 10 ל־30 אחוז מהמחירים הנמוכים ביותר של חברות הבניה האחרות.

להלן חלק מהפרויקטים המפורטים במיסמך שהגיע לסופר "הארץ":

מיכרז לביצוע עבודה למשרד הביטחון—הצעת סולל בונה 2.25 מיליון דולר ב־10 אחוז נמוך מקבלנים אחרים.

אוניברסיטת העומתנים בירושלים— מחיר סולל בונה 1.7 מיליון דולר ב־15 אחוז זול מקבלנים אחרים.

מסופי ים המלח —מחיר סולל בונה 1.8 מיליון דולר זול ב־10 אחוז מאחרים.

כבישים למשרד הביטחון—60.1 מיליון שקל ב־20 אחוז נמוך ממחיר אחרים.

27 יחידות דיור בחצור "896 מיליון שקל ב־30 אחוז נמוך מקבלנים אחרים.

פרויקט לשר רמלה 1.5 מיליארד שקל הנמוך ב־28 אחוז מקבלנים אחרים.

מבנה עבור משרד הביטחון 474 מיליון שקל ב־21 אחוז נמוך מאחרים.

מבני תעשיה בתלפיות לפי 127 דולר למ"ק ב־30 אחוז נמוך ממחיר אחרים.

מבנה לאוניברסיטת בר אילן—2 מיליון דולר ב־10 אחוז נמוך ממחיר קבלנים אחרים.

מלון לדרום באילת—890 אלף דולר ב־12 אחוז נמוך מאחרים.

פרודיקט לחברת החשמל —1.7 מיליון דולר ב־15 אחוז נמוך ממחיר קבלנים אחרים.

אתמול לא ניתן היה להשיג את תגובת הנהלת סולל בונה. סופר "הארץ" מציין שבעבר אישר מנכ"ל סולל בונה שרגא רוסמן שהחברה הפסידה מביצוע עבודות אך טען שההפסד נוצר במהלך ביצוע העבודה ולא מתוך רצון להשיג עבודות בכל מחיר.

ירחון צבאי ערבי:

ישראל הציבה טילי יריחו בצפון ובדרום

מסוגלים לשאת ראשים גרעיניים

מאת סופר "הארץ" לענייניים ערביים

ישראל הציבה ברמת הגולן, מול החזית הסורית, ובנגב, מול החזית המצרית, טילי קרקע־קרקע מדגם "יריחו". המסוגלים לשאת ראשי חץ אטומיים. על כך מסר אתמול הירחון הצבאי הערבי "איסטראטגיה", המופיע בביירות מפי מקורות צבאיים מערביים בלונדון.

העתון ציין, כי טילים אלה מיועדים לטווחים ארוכים, עד 700 קילומטרים.

הגיע ארונה של ניצן מנדלסון

(ע). ארונה של ניצן מנדלסון שנרצחה על ידי המחבלים בעת חטיפת המטוס המצרי במלטה הגיע אתמול לקיבוץ חולתה.

הלווייתה תערך היום ב־1 אחה"צ

עליה לדולר

לונדון (אי־פי). לחצי ביקוש הביאו אתמול לעליית שער הדולר לעומת המטבעות העיקריים בשווקי העולם. עם זאת העריכו משקיפים בבורסות הכספים, כי מגמה זו לא תארך זמן רב. יצוין כי גם מחיר הזהב עלה אתמול.

מדד האינדיקטורים בארה"ב ממשיך לעלות

ואשינגטון, (ע"ד). מדד האינדיקטורים הכלכליים המובילים, שנועד לחזות את עתיד הכלכלה האמריקאית, עלה באוקטובר זה החודש השישי ברציפות, מסר אתמול משרד המסחר. המדד עלה ב־0.3 אחוז, לאחר עליות בשיעור של 0.4 אחוז בספטמבר ו־0.8 אחוז באוגוסט. עליות אלה מצביעות על כך שהכלכלה האמריקאית תמשיך להתפתח בצורה צנועה בעתיד הקרוב.

נחשפה תוכנית פיגוע באיטליה לשחרור חוטפי אכילה לאורו

מאת תולדה ליברנטה, מסופרת "הארץ" באיטליה

פירנצה (מיוחד ל"הארץ"). משטרת איטליה לכדה אתמול ירדני שהחזיק בכמות ניכרת של חומרי חבלה. העצור התכוון לבצע פעולה לשחרור חוטפי אכילה לאורו.

העצור מוסר שהוא עבאס מאתות, ירדני בן 33 שנעצר בידי המשטרה הצבאית האיטלקית עוד ב־27 בנובמבר בלילה, מעיד על עצמו שהוא קצין אש"ף המקבל פקודות ישירות מאבו עבאס.

הוא נעצר בבית גיסתו האיטלקית פלווירה בוני, ליד ורונה מרחק למי לנו. במרתף הבית נמצא מחסן נשק ובו, בין היתר, 20 ק"ג חומר־נפץ, שני מקלעים אוטומטיים 63 תוצרת צ'כיה, שני אקדחים קליבר 9, שפע מים רמות שימשו בפעולות טרור באיטליה, תחמושת, ומכשירי קשר חדישים ביותר.

לפי הידיעות שנמסרו באיחור רב מאוצר רשמית אתמול, נעצר האיש עם שובו מיוגוסלביה, ששם נפגש לדברי החוקרים עם אבו עבאס, מנהיג החזית העממית הפלסטינאית שהגיע לשם מרומא ב־12 באוקטובר. לאחר שממשלת איטליה סייעה בידו לצאת את המדינה למרות בקשת האמריקאים לעצרו, בהתאם להסכם ההסגרה.

הגיעו 38 שחקני "תיאטר וילקי" — יציגו את "מנקינים"

במאי ההצגה: "חבל שלא שמעתם אותנו במטוס כשנראו לראשונה חופי הארץ"

מאת סופר "הארץ"

38 חברי "תיאטר וילקי" (התיאטרון הגדול — האופרה של הורשה) הגיעו אתמול לארץ, לשורת הופעות עם האופרה "מנקינים" — המבוססת על כתבי הסופר הפולני היהודי ברונו שולץ. ההופעה הראשונה תיערך הערב באולם התיאטרון הקאמרי.

הזמרים, השחקנים ואנשי הבמה של התיאטרון הפולני, הגיעו באיחור קל בשל תנאי מזג אוויר קשים בוורשה, שחייבו אותם לשנות את תוכניות הטיסה. במאי ההצגה, מאריק גרזשינסקי, אשר ביקר בארץ לפני כחודש, אמר בתשובה לדברי הברכה של מנכ"ל התיאטרון הקאמרי, אורי עופר, כי חברי התיאטרון מקווים שהצגתם תישא חן. "אינני יכול לתאר לכם את התרגשותנו, וחבל שלא שמעתם אותנו במטוס כשנראו בראשונה חופי הארץ".

בשל תנאי מזג אוויר קשים בוורשה, התעכב גם בואו של מנהל האופרה, רוברט סטנקובסקי, למסיבת העיתונאים שנועדה להתקיים עימו היום לפני הצהריים ונדחתה לשעות אחר הצהריים. יחד עם להקת התיאטרון הגיעה גם נציגות סוכנות האמנים הפולנית "פאגארט" שהביאה עימה חוזים חתומים לגבי הופעות של להקות פולניות נוספות בארץ: להקת הפולקלור, והמחול הנודעת "מזובשה", ההצגה "סוף איזופה" ולהקת הפנטומימה הנודעת של הנריק טומשבסקי.

זהו ביקור ראשון של להקה גדולה של אמנים מפולין מאז נותקו היחסים ב־1967. מנכ"ל התיאטרון הקאמרי אורי עופר הביע בדברי ברכתו את התקווה כי ביקור זה יביא בסופו של דבר גם לקשירה מחודשת של יחסים דיפלומטיים מלאים.

היום מגיעה לארץ גם להקת התיאטרון של טדיאוש קנטור "קריקוט 2" שתחל את הופעותיה במוצאי שבת, בנמל יפו עם הצגתה המפורסמת "הכיתה המתה".

ג'אק נאסר מגיע לדיון ברכישת אתא

מאת שלמה מעוז

התעשיין היהודי האמריקאי ג'אק נאסר יגיע היום ארצה וייפגש עם סגן ראש הממשלה דוד לוי לשוחח על האפשרות לרכישת אתא בעזרה ממשלתית. מוכח הודיע כבר לוי, כי יש סיכויים טובים לעיסקה עם התעשיין.

מודעי

(סוף מעמוד 1)

בשוק ההון. שער הדולר יישמר באמצעות מתן תמורות יותר גדולות בדרך של הקטנת מס ההפרשות אחרות על חשבון היוכים אחרים של הממשלה בעתיד. יש כוונה להגדיל את נפח האשראי החופשי בעתיד.

לדעתו צריך להתחיל בצמיחה תוך כדי הפחתת עלות העבודה ופירוש הדבר הפחתת הכנסת המדינה ומכאן הצורך בקיצוץ התקציב ב־500 עד 600 מליון דולר. זה הצ'אנס האחרון של המשק אמר מודעי.

פרופסורים על הקיצוץ

פרופ' גור עופר עמד על חשיבות הקיצוץ בפעולות הממשלה. לדבריו, אם אין קיצוץ של הפעילות בתוך 600 מליון הדולר עליהם מדובר "העניין לא רציני". גם במערכת הבטחון לדבריו יודעים מה המצב ומתחילים להתעורר ספיקות לגבי פרוייקט הלביא. אם הממשלה לא יכולה להמשיך בתוכנית הכלכלית יהיה זה "סיגנל" וכבר היום עושים חשבון מתי יהיה הפיחות הבא.

פרופ' אסף רזין אמר כי היו הישגים לתוכנית הכלכלית. יש כבר גרעין של מובטלים שהולך ומתרחב זה מפני שנתנו לבנק ישראל לשמור על ריבית גבוהה כדי לשמור על רזרבות מטבע החוץ. לדעתו, הסכם השכר היה מלאכת מחשבת אך יש סכנה של בירזבו הישגים ואי אפשר להמשיך עם שער חליפין קבוע, מחירים קבועים וריבית גבוהה. צריך לא לוותר על קיצוץ אפילו במחיר ניתוק מגע עם התוכנית הכלכלית.

פרופ' חיים ברקאי אמר, כי "החלטת הממשלה מיום ראשון גובלת בבגידה. זו היתה החלטה שלא להחליט" הוא חושש שיבואו ציפיות, כדוגמת הכותרת מאתמול בעיתון "הארץ". אנשים יפסיקו למכור פת"ח ע"ש. לדעתו, מגינים על שער החליפין באמצעות שער ריבית גבוה. אי אפשר להמשיך בכך לדעתו לאורך זמן; למערכת הבטחון יש מלאי הון אדיר והצבאות תחזוקה גדולות לכן צריך להפסיק גם לדעתו את פרוייקט הלביא שהיה שגיאה בסדר גודל של מלחמת לבנון. עוד אמר, כי אי אפשר בישראל להפעיל מערכת השלמת הכנסה כמו בשוודיה.

פרופ' יורם בן פורת אמר, כי לא מדובר בכבוד רוה"מ אלא בגורל המשק. הממשלה מתנהגת כאילו השגיה כבר בכיס, דבר שעלול להביא לכך שהתוכנית תהפוך לאפיזודה של עסקת חבילה. לדעתו המאבק על התקציב לא נוהל בחריפות מספקת.

פרופ' נדב הלוי אמר, כי בקיצוץ תקציב הביטחון לקחו רזרבות של מט"ח למען את התוצאות המקומיות. עוד הזהיר, כי אם תידחה הרפורמה במס הכנסה במספר חודשים הדרך פתוחה לעוד רזרבות.

פרופ' גדעון פישלזון אמר, כי כבר יש התעוררות בקניות בקרב הציבור.

פרופ' ראובן גרונו אמר, כי זה הקו האחרון של המשק המקומי. הממשלה ביזבזה כבר את כל התנחמים ביולי ומה שעשו ביולי אי אפשר לעשות פעם נוספת. לדבריו, עם ישראל מאוד מתוחכם: הוא פועל בטווחים קצרים ודיבורים על "תפר" מביאים להתנגלות על השווקים.

צפויים

(סוף מעמוד 1)

פשעים חמורים שביקש לעצור את הקבלן ל־15 יום. אתמול התנהל בבית משפט השלום בתל־אביב דיון מרתוני שהחל משעה 11.30 בבוקר עד לשעה 9 בלילה. בגלל הוראות ביטחון בבית המשפט דחה השופט ראובן זיו את המשך הדיון להיום בשעה 10 בבוקר.

אנשי צוות החקירה הגיעו אתמול לאולם המעצרים כשבידיהם שלושה ארגזי קרטון שהכילו קלסרי חקירה רבים. בבקשת המעצר הזכירה המשטרה את גינדי בעבירות הבאות: מרמה בנסיבות מחמירות, גניבה על ידי מורשה, זיוף בנסיבות מחמירות, שיבוש הליכי משפט, בידוי ראיות והדחת עד.

מהדיון אתמול עולה כי החקירה נגד אברהם גינדי החלה לפני כחודש וחצי מפני שעד אז היתה סבורה המשטרה כי רק האחים יגאל ומשה גינדי מעורבים בפרשת מכירת קרקעות ב"כרמים". יגאל ומשה גינדי נחקרו במשטרה ולפני חודשים אחדים עזבו את הארץ.

עוד עלה מתוך הדיון אתמול, כי גם אבי צור נחקר בפרשה זו.

בפתח דבריו אמר אתמול רפ"ק ספיר, כי בהיפוש שנעשה השבוע במשרדיו של החשוד עלתה המשטרה על פרשה חדשה בקשר למכירת קרקעות ב"קרית עמנואל" שלטענתו היא התמורה מבולן. בבקשה ציינה המשטרה, כי היא עד כה ניהלה המשטרה חקירה נגד החשוד במסגרת כל מה שהיה ניתן לחקור מבלי לעצור במשך שבועות וחודשים. לטענת המשטרה, פעל החשוד במשך תקופה ארוכה ובצורה שיטתית וביצע מעשי מרמה בהיקף כספי הנאמד במיליארדי שקלים. רפ"ק ספיר טען, כי גינדי רימה מאות אנשים על־ידי שמכר להם 329 דונם תוך שהוא מבטיח להם ומסר שבידי החברה אישורים מתאימים למגרשים אותם מכר. החשוד, צויין בבקשת המעצר, פירסם ברבים ומסר ללקוחות מכתבים כוזבים המאשרים שוועדת השרים לענייני התיישבות אישרה הקמת שני ישובים אותם כינה "כרמים" ו"קלעים" בשומרון — מידע שאינו נכון — ובכך שיבע החשוד ובאירכתו של החברה לרכוש את הארמות.

ראש צוות החקירה ציין עוד, כי החשוד ביטל חוזי קנייה בשני המקרמות ת"ל ("כרמים" ו"קלעים") ולמרות זאת המשיך ודרש תשלומים מלקוחות תוך שימוש במכתבי התראה עד לחקירת המשטרה נגדו. לטענת המשטרה עשה זאת החשוד באמצעות שתי חברות "ניר ציון" ו"ארץ הצבי" אשר עד היום לא הוקמו ואינן רשומות ברשם החברות.

אנשי המשטרה הגישו אתמול לשופט זיו מסמך המפרט את העובדות. לטענת המשטרה ישנו חשש מבוסס, כי במידה והחשוד ישוחרר הוא עלול להשפיע על עדים, יתאם גרסאות ועלול להפריע לחקירה. עוד ציין רפ"ק ספיר, כי בידי המשטרה חומר מודיעיני המעלה חשש כי החשוד עלול להמלט מהארץ. רפ"ק ספיר אמר, כי גינדי החזיר את רוב הכספים לרוב הלקוחות לאחר תחילת חקירת המשטרה אולם הוסיף, כי להערכתו כ־100 לקוחות לא קיבלו עדיין את הכספים המגיעים להם.

על החשוד מגינים עורכי הדין רם כספי ומיכאל קירש. עו"ד כספי חקר אתמול את רפ"ק ספיר. מדבריו עולה, כי המשטרה צריכה לבוא בטענות לאלה שסיפקו את האישורים לחשוד. עוד עלה מדבריו, כי הוא איננו מבין מדוע מתעקשת המשטרה לעצור את החשוד לאחר שמנהלת המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה פליאה אלבק הודיעה לפני יותר משנתיים על הצורך בחקירה פרשת הקרקעות ביהודה ושומרון.

חקירות נוספות

מלבד בפרשת אברהם גינדי ממשיכים חוקרי היחידה הארצית לחקירת פשעים חמורים לאסוף חומר רב בפרשיות מירמה וזיוף אחרות הקשורות לסחר הקרקעות בשטחים. בקרוב אף יוגשו כתבי אישום נגד כמה מהמעורבים בפרשיות האלה וכמו כן יוחל בחקירה גלויה בפרשיות אחרות וכנראה אף יעצרו חשודים.

פולארד

(סוף מעמוד 1)

למרות הודעת ראש הממשלה שהחקירה בפרשת פולארד עדיין נמשכת, אמרו מקורות ממשלתיים לניו יורק טיימס כי למעשה הסתיימה החקירה בארץ כבר ביום רביעי שעבר. לדברי המקורות מעוניינת ישראל ליצור את הרושם שהחקירה נמשכת משתי סיבות: האחת, אין הממשלה רוצה לומר משהו שעלול להזיק לפולארד בעת משפטו. שכן "בישראל נתפס פולארד כמוכן נאמן שחרג מן המסגרת הרגילה כדי לשרת את ישראל". השניה, ככל שהפרשה תמשך, ישכח ממנה הצבור ויהיה אפשר לפתור את הנושא באופן שקט בין ישראל לארה"ב.

גם השאלה הנוגעת למעורבות הדרג הפוליטי בישראל בפרשה תיפתר, כך סבורים המקורות. באווירה שקט בין ישראל לארה"ב. "שולץ מבין, כי אם יחתוך את הדרג הפוליטי לפינה עלולה הממשלה ליפול. הוא יודע שהממשלה לא תוכל להחזיק מעמד תחת חקירה פתוחה כאשר כל צד מאשים את השני".

הוואשינגטון פוסט דיווח אתמול, כי השיחה בת השעה וחצי בין ראש הממשלה לשר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ תואמה ולמעשה הוזמנה על ידי ראש הממשלה. פרס העביר לשולץ במהלך השיחה את כל פרטי החקירה ואת נוסח הצעת ההתנצלות אותה מתכוונת הממשלה לפרסם. פרס הבהיר לשולץ גם את ההשלכות הפוליטיות, ההפשרויות, אם תמשיך ארצות הברית ללחוץ בפומבי על ישראל.

התביעה: מתנגדת לשחרור בערבות

בית המשפט נענה אתמול לבקשת התביעה במשפט ג'ונתן פולארד ואשתו אן הנדרסון שלא לשחרר את אשתו של פולארד בערבות, שכן היא עלולה לנסות למכור את האינפורמציה שברשותה, הגם שהמסמכים שהיו בביתם הוחרמו. התביעה הוסיפה עוד, כי אשתו של פולארד תנסה להמלט מארה"ב ותבקש מקלט מדיני במדינה אחרת. חוקי ההסגרה אינם חלים במקרים של ריגול ולפיכך עלולה גב' פולארד שלא לשוב עוד למשפט.

קשרים עם סין

בתצהיר אותו הגיש התובע הכללי בוושינגטון לבית המשפט מוסר נסיונה של גב' פולארד להעביר מסמכים סודיים לשגרירות סין בוושינגטון.

"פולארד העביר מידע על התמרונים במצרים"

הערכות אמריקאיות על רשת הביצוע של יחידות מצריות בתמרונים המשותפים הנערכים עם יחידות מצבא ארה"ב היו "אחת המטרות העיקריות של מבצע פולארד". כך קובע מי שהיה משך שנים רבות כתבה הבכיר של רשת אי־בי־סי בישראל, ויליאם סימאנס, במאמר בלוס אנג'לס טיימס.

שיחת היום / לילי גלילי

עם: יחיאל עמית, מזכיר סניף רק"ח בירושלים וקומוניסט ותיק

על: השתתפות ראשונה של נשיא בוועידת רק"ח

אנחנו לא רגילים לארח נשיא, אבל גם לא זרים בארץ הזו

—הדרך ארוכה עברו הקומוניסטים מאז ימי "בלי חירות ומקל" ועד לכך שנשיא המדינה יכבד לראשונה בנוכחותו את הוועידה שלכם הנפתחת היום. אתה גאה?

—בהחלט גאה וגם שמח, שנשיא המדינה נותן כבוד לוועידתנו, ומניח שבשלו התנאים לכך. אנחנו ראויים להחלטה הזו של הנשיא, נקבל אותו בכבוד. הנשיא הרי לא היה בא לולא היו הדברים הדדיים. כבר לפני שבועיים הגיע הטלפון מלשכת הנשיא, והתחילו תיאומים. אנחנו אומנם לא רגילים לארח נשיא, אבל גם לא זרים בארץ הזאת.

—מעבר לביטוי של שינוי ביחס אליכם, רואים בהחלטת הנשיא מהלך במסגרת היחסים הנרקמים מחדש עם בריה"מ.

—אני בהחלט מקווה שזה מייצג גם שינוי במדיניות חוגי השלטון, אם כי את הלגיטימציה אנחנו מקבלים לא מהשלטון אלא מהעם. אין לי ספק שבבריה"מ שמעו כבר על החלטת הנשיא, ואם זה מבטא התקרבות לבריה"מ, נשמח מאד. האינטרס הלאומי של ישראל תובע ניטראליות, והתלות בארה"ב הגיעה לשיאים חדשים ומזיקים.

—לא רק רק"ח. אלא גם

אתה אישיות שעשית דרך ארוכה: מפעסק לדף שהתחבר בנבה צה"ל, לקומוניזם, שם אתה נמצא כבר 35 שנה. המחיר האישי היה כבד?

—דווקא כשהתחלתי, ב־1950, היתה תקופה טובה לקומוניסטים: האוטוריטטיביות של ההשמצה התגבשה אחר כך. ודאי שהיה מחיר לדרך: אלה נסיבות חברתיות לא קלות. לא קל להיות מוצג כ"אויב העם", "סוכן אש"ף". קשה מאד היה גם במשבר 65, כשאנשים שעברו והלכו עם קבוצת סנה מיקונים, ראו כי פתאום נציג פת"ח. החברים שלי רובם מ־המפלגה, ורבים אחרים אומרים לי: "אתה דווקא בחור טוב, רק חבל שאתה קומוניסט." כל השנים עבדתי כעובד סוציאלי, עד שפיטרו אותי מהעירייה לפני 9 שנים, כשכל המדינה זזה ימינה. אין לי ספק שזו החלטה פוליטית, לא פורמאלית. גם אמרו לי את זה.

—ועכשיו, אתה מרגיש שינוי למובה?

—בשטח עוד אין לזה ביטוי. אבל אני קולט קולות חדשים מחלקים נוספים בציבור ומשגים הקרובים לשלטון. אבל תקופה קשה לקומוניסט ישראלי היא לא רק מה שאת מתכוונת: כל עוד נמשכות המלחמות, זו בשבילנו תקופה טראגית. בכלל, הימים הקשים ביותר לקומוניסט כאן הם ימי המלחמה וה"ניצחונות".

—אולי הרשימה המתקדמת עוזרת לכם, כשהתחבה לקולט הביקורת במקומכם?

—המתקדמת עוזרת קצת הבל לשלטון לבוא כאלטרנטיבה נגד משקלם והשפעתם של הקומוניסטים, ביחוד על הערבים. אני גאה מאד במפלגה שלי.

—עד כדי כך, שלא התחרטת אף פעם?

—מעולם לא. זה לא אומר, שלא הייתי מבודד.

המפלגה הקומוניסטית — הערב בוועידת רק"ח בחיפה

הופעה ראשונה של נשיא המדינה בוועידת

הרצוג דוחה הביקורת על הופעתו ברק"ח: רואה עצמו כנשיאם של כל אזרחי ישראל

מאת אילן שחורי והנדנן אלון מסופרי "הארץ"

הוועידה ה־20 של רק"ח תיפתח הערב באולם "שביט" בכרמל שבחיפה, במעמד נשיא המדינה חיים הרצוג. בראשונה מכבד נשיא המדינה בנוכחותו את ועידת המפלגה הקומוניסטית הישראלית.

ברק"ח הובעה אתמול שביעות רצון מצעדו של הרצוג.

בתגובה לדברי הביקורת נגדו על השתתפותו בפתיחת הוועידה אמרו אמש מקורביו של הנשיא הרצוג כי הוא, הנשיא, רואה עצמו כנשיאם של כל אזרחי ישראל ללא הבדל השקפה, בתנאי שאינם שוללים זכותם של האחרים להיות במדינה. ח"כ גאולה כהן (התחיה) פנתה אתמול אל נשיא המדינה חיים הרצוג לחזור בו מהחלטתו להשתתף בפתיחת ועידת רק"ח. לדבריה, "כל עוד יהודי אחד יושב ברוסיה בעוון ציונות השתתפות הרצוג בוועידה "תהיה סטירת לחי בפני אחינו המאבקים שם ובבניהו פה".

הערכו למידע, מחקר והסברה בענייני יהודי ברית־המועצות תקף אמש את החלטת הנשיא הרצוג להשתתף בפתיחת הוועידה של המפלגה הקומוניסטית הישראלית. דובר המרכז, ד"ר יורי שטרן, אמר, כי זהו צעד מוטעה דווקא בימים, שבהם פעולות הדיכוי נגד היהודים בברית־המועצות גברו. לדבריו, היהודים בברית־המועצות לא יראו בעין יפה את מחוות הנשיא.

הנשיא הרצוג יקיים היום שורה של שיחות עם אישים ממפלגות קומוניסטיות, שהגיעו ארצה לוועידה ה־20 של המפלגה הקומוניסטית הישראלית.

הנשיא החליט להיענות להזמנה ולהשתתף בפתיחת הוועדה כמחוה של רצון טוב, העשוי לתרום להפשרת היחסים בין ישראל והמדינות הקומוניסטיות. יצוין, כי הנשיא יזם כמה פעמים בחודשים האחרונים פניות למימשל הסובייטי.

דיונים בסיכויי השלום

600 צירים של המפלגה הקומוניסטית ישתתפו בוועידה, הנערכת פעם בארבע שנים, והפעם תייחד הוועידה את דיוניה לסיכויי השלום במזרח התיכון ולתוכנית הכלכלית והחברתית של המפלגה הקומוניסטית.

לקראת הוועידה הגיעו אתמול לישראל כמה משלחות ממדינות הגוש המזרחי. בראשן המשלחת מברית המועצות. בראש המשלחת הזאת עומד העורך הראשי של העיתון "רוסיה" החבר בוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית. אמש היתה אמורה להגיע גם משלחת מאפגניסטאן.

יקי / דכופף קומה / באלי הכולה / להצלת רמה / מעשיה כולה / אין ההכנסה / הלאומית / תבא נשכרה

כותרת ראשית

הופיע

גליון מיוחד

3 שנים לכותרת ראשית

המעלות של אל על

	טמפ' מינימום	טמפ' מקס'		הטמפרטורות אתמול	
קהיר	13	21	מ.חלקית	12	23
אתונה	9	17	מ.חלקית	9	19
בוקארשט	4	12	מ. חלקית	—	—
רומא	9	16	מ. חלקית	2	9
ז'נבה	6	10	מ. חלקית	2	14
ציריך	3	8	מ. חלקית	—	—
פרנקפורט	5	12	מ. חלקית	2	10
וינה	2	5	מ. חלקית	2	12
פאריס	10	13	מעונן	10	16
אמסטרדם	9	15	מ. וגשם	5	13
בריסל	10	14	מ. וגשם	3	14
מדריד	5	13	מ. חלקית	4	16
לונדון	11	14	מ. וגשם	13	14
קופנהאגן	4	12	מ. וגשם	2	5
שטוקהולם	0	1	מ. וגשם		
ליסבון	12	18	מ. חלקית	14	23
ניו־יורק	ד'	14	מעונן	0	13

הנוסע המאושר

אל על ELAL

פקחים לכדו מפקיעי מחירים באשדוד ובעזה

מאת איתן רבין, סופר "הארץ"

עשרות סוחרים תושבי רצועת עזה נתפסו בימים האחרונים בהפקעת מחירים במבצע של משרד התעשיה והמסחר בשיתוף אנשי המינהל האזרחי. נגד המפקיעים נפתחו תיקים. הם הועמדו לדין ונקנסו בבית משפט השלום בשיעור עד 300 אלף שקלים. בכוונת משרד התמ"ת לבצע בשבוע הבא ביקורת נוספת ברצועת עזה.

חברת יבוא מהגדולות באשדוד שלא הגישה למשרד התמ"ת מחירים בהתאם לתקנות שעת חירום נידונה בבית המשפט השלום באשדוד לקנס של מליון וחצי שקלים.

העיר תל אביב יפו

אבלה על מות האדריכל

אריה אל־חנני

יוצר הגמל המעופף ומעצב סמלי המדינה וצה"ל

מתכנן גני יהושע, אוניברסיטת תל־אביב וקרית החינוך

חתן פרס ישראל

ויקיר העיר תל־אביב

שלמה להט

ראש העיר

ליהודה שולמן־כהן ומשפחתו

ל"כפרית"

ולבית כפר־עזה

אתכם באבלכם בנפול

בנכם ז"ל

פאול טרייטל

אג־אג סוכנויות הנדסה בע"מ

במלאת שנה לפטירתו של יקירנו

בנימין יחילצ'וק ז"ל

נקיים אזכרה מחר יום חמישי

כ"ב בכסלו תשמ"ו 5.12.85 בשעה 15.30 בבית העלמין בנחלת יצחק

משפחתו, ידידיו, מכריו ומוקירי זכרו

נפגשים ליד שער בית העלמין

בנו וכלתו: משה וליליאן

נכדיו: צבי ונפתלי אלי

אחותו: זהבה מושקוביץ וב"ב

גיסו: מרדכי גרינשטיין וב"ב

גיסתו: צביה גרינשטיין וב"ב

בכנסת

מודעי חושש מהידרדרות כלכלית אם לא יקוצצו עוד 200 מיליון ד' בתקציב

אמר לח"כי הליכוד: על חברי הפוליטיקים לדעת שאין זה עניין אישי

ועדות וסיעות

דן מרגלית

קיצוץ 200 מיליון הדולארים נוספים בתקציב הוא צורך קיומי מיידי. "לא אוכל לשאת באחריות בלי מלוא הקיצוץ שנשאר פתוח", אמר אתמול שר האוצר יצחק מודעי לח"כי סיעת הליכוד. "על חברי הפוליטיקים לדעת שאין-זה עניין אישי".

חלק ניכר מהח"כים והשרים לא השתתפו בדיון על התקציב, דבר שגרם לח"כ אליהו בן-אלישר להציע את דחיית הישיבה, ומשלא נענה על ידי היו"ר שרה דורון עזב את המקום.

מודעי הביע חשש מפני הידרדרות כלכלית. אם לא יבוצע הקיצוץ המוצע – אי אפשר יהיה להציג בשנה הבאה את מה שמציעים למשרדים השונים השנה. הקיצוץ קשה אבל אינו בלתי אפשרי.

אם לא יבוצע הקיצוץ בהקדם יחוש שוק ההון כי התכנית הכלכלית נבלמת. אז הפיחות ייראה הכרחי למרות שהממשלה מתכוונת לפעול בלעדיו.

ח"כ מיכה רייסר אמר בדיון כי המערך נוטה לרמוז כי שר האוצר מבצע את הקיצוצים על פי שיקולים פוליטיים. סגן שר החוץ מילוא הדגיש כי יש מספר משרדים ממשלתיים מיותרים כמו משרד הקליטה שאפשר לסגרם.

נגד "שומר הברית"

ח"כ מתי פלד (המתקדמת) קבל אתמול כי "קונטרס שומר הברית" בהוצאת חסידי ברסלב מופץ בקרב חיילי צה"ל, אם כי לא ביוזמת הצבא. בקונטרס זה תעמולה נגד יחסי-מין, נגד אוננות ונגד נשים – אמר פלד. הוא הביא כמה דוגמאות: "מהרהר בהרהורים רעים ומתאר לעצמו צורות של נשים ומכניס ברעתו ובמוחו צורה זוהמה ודברים מכוערים עד מאד". בחלק אחר נאמר כי "אין עצה אחרת לאדם שנלכד בזוהמת חטא תאוות המשגל – שהוא ניאוף".

שריפת יערות על רקע לאומני

מפקד המחוז הצפוני של המשטרה ניצב שאול לוי מסר לוועדת הפנים של הכנסת כי השנה הוצתו 35 יערות, שבעה מהם על רקע לאומני. ארגון פתח באשף פירסם הודעה הרואה בכך את ההישג מספר 1 של הסדרה. בוועדת הפנים העלה המערך להגביר את עירנות הציבור כנגד פעולות חבלניות אלה.

חוק להשוואת שכר השוטרים

בתום ישיבה עם נשי השוטרים הבטיח יו"ר ועדת הפנים דב שילנסקי לפעול לחקיקת חוק להשוואת שכר השוטרים לשכר משרתי הקבע בצה"ל. ח"כ שילנסקי אמר כי אין מנוס מצעד כזה.

תובע ועדת חקירה לצומת הבונים

אין מנוס מהקמת ועדת חקירה ממלכתית לבירור התאונה בצומת הבונים – סיכם אתמול יו"ר ועדת המשנה לבטיחות בדרכים אוריאל לין. בפני הוועדה הופיע ד"ר משה בקר שמסר על סתירות בממצאי ועדת ליבנה שהיתה ראשונה לחקור את התאונה.

חוק מיהו יהודי – במליאה

הדתיים החליטו להעלות בשבוע הבא להצבעה את חוק מיהו יהודי. השדולה הדתית ביקשה להיפגש בנושא זה עם ראש הממשלה שמעון פרס על מנת לבקש ממנו להעניק זכות הצבעה חופשית לח"כי המערך. לפי הערכת הח"כים הדתיים שבעה או שמונה ח"כים מהמערך יצביעו במקרה זה עימם. הבעיות הליכוד ניתן לשנות את החוק ברוח הלכה.

פרס נמנע מלקבל את השדולה הדתית והפנה את חבריה לשר האנרגיה, משה שחל. במערך אין כוונה להעניק לח"כים זכות הצבעה חופשית לבד מן הרב מנחם הכהן. סבורים כי בשלב הנוכחי אין רוב לשינוי חוק מיהו יהודי בגלל התנגדות חלק מהליברלים בליכוד לשינוי זה.

הצעת החוק לאיסור גידול חזיר במדינה עברה בקריאה ראשונה

ביציע הונפו תלושי משכורת ובאולם נדחה אי אמון של מפ"ם בנושא שכר המינימום

שחל: הממשלה, המעסיקים וההסתדרות אשמים במצב המביש

באולם המליאה

עמוס בן־ורד

שכרם של בעלי ההכנסות הנמוכות במשק נשחק הרבה יותר מזה של בעלי ההכנסות הבינוניות או הגבוהות, אמר שר העבודה והרווחה משה שחל, בהשיבו על הצעת אי־אמון של מפ"ם, שהתבססה על אי־חקיקת חוק שכר מינימום על־ידי הממשלה. 62 ח"כים מכל הסיעות – והכולל זה אנשי מפ"ם – כבר חתמו על הצעת חוק פרטית שעל פיה ייקבע שכר המינימום בחוק.

הצעת אי האמון נדחתה ברוב גדול, כשכל הקואליציה מצביעה נגדה, ואילו סיעות האופוזיציה משמאל ומימין, לרבות "התחיה", מצביעות בעדה. נמנע רק אברהם ורדיגר (מורשה), בעוד חברו לסיעה חיים דרוקמן הצביע עם הממשלה.

שר העבודה והרווחה, משה קצב, אמר כי יש ויכוחים בממשלה ובקואליציה ביחס לשכר המינימום. המעסיקים טוענים שאם יועלה, יהיה צורך להעלות מחירים והדבר יגרור שוב מעגל אינפלציוני. הממשלה, המעסיקים וההסתדרות – שאינה נלחמת, לדבריו, על הסכם שכר מינימום הוגן – אשמים במידה שווה במצב, שהשר הגדיר אותו כמביש.

עם זאת אמר קצב כי בימים הקרובים תקיים הממשלה התייעצות, בהשתתפות חברי כנסת מכל סיעות הקואליציה, ההסתדרות ולשכת התיאום, כדי לדון ולגבש עמדה בשאלת חוק שכר מינימום. הוא עצמו הגיש הצעת חוק בנושא זה לממשלה והיא נמצאת עכשיו בדיון בוועדת השרים לענייני חקיקה. על־פי הצעת קצב, יהיה שכר המינימום בין 45 ל־50 אחוז מן השכר הממוצע במשק. כיום הוא עומד על כ־30 אחוז בלבד מן השכר הממוצע, והדבר גורם לכך שעובדים במשרה מלאה זקוקים [illegible] להשלמת הכנסה.

חייקה גרוסמן (מפ"ם) אמרה שאי־חקיקת החוק על־ידי הממשלה פוגעת בעשרות אלפי מפרנסים. למרות חתימתם של 62 ח"כים, מטילה הממשלה וטו על ההצעה זה חודשים. הממשלה ניצלה בציניות את זכותה להקפיא הצעת חוק למשך פרק זמן כזה. שכר המינימום לא ימוטט את המשק, וראש הממשלה החושש מכך, לדבריה, צריך לחשוש יותר מרווחי ההון בלא מסים.

בתוך הודעות הסיעות, שבהן קראו רוב הדוברים לחוקק את חוק שכר המינימום, בלטו דבריהם של רפי אדרי (מערך) ואריאל וינשטיין (ליכוד) שאמרו כי הצעת האי־אמון היא קונטרה [illegible] מפני הכשלת התוכנית הכלכלית. אם יועלה שכר המינימום "יעלו המחירים, תתפרץ מחדש אינפלציה משתוללת, והסובלים העיקריים יהיו דווקא השכבות החלשות שלמען כביכול הוגשה ההצעה.

ביציע היו כמה נציגים של מפ"ם מוועדי עובדים, שהחזיקו בידיהם תלושי משכורות והנים הכנסה ברוטו של פחות מ־300.000 שקל בחודש. רובם הם עובדי טכסטיל ומתכת.

איסור חזיר לעורה

הצעת חוק לאסור גידול חזיר בכל תחומי המדינה פרט לאזורים לא־יהודיים מוכרים, עברה אתמול את קריאתה הראשונה. בעוד סיעת המערך חלוקה בדעותיה. ההצעה הוגשה זה מכבר על־ידי קבוצת חברי כנסת, ואתמול בשמעה תשובת המציעים נערכה ההצבעה. בשם המציעים הביא את החוק לקריאה ראשונה מנחם הכהן (מערך). הוא אמר כי החוק הוא "מחייב המציאות היהודית של מדינת ישראל היהודית".

עם הליכוד והסיעות הדתיות הצביעו חברי המערך השר משה שחל, יצחק פרץ, אהרון נחמיאס, אבנר לין, רפי אדרי, אפרים שלום ומנחם הכהן. נגד ההצעה הצביעו חברי המערך אברהם כץ־עוז, דוד ליבאי, חיים רמון, עדנה סולודר, נחמן רז, אהרון הראל ואאה אדר. גם סיעת שינוי הצביעה נגד, יחד עם סיעות השמאל האופוזיציוניות. שבח וייס (מערך) נמנע.

שריד: לשר האוצר מוחזרים בקביעות דמי ביטוח קופת החולים בה הוא חבר

"איך מתיישב נוהג קבוע זה של שר האוצר עם הודעתו מלפני כשבועיים כי לא ידע כלל על ההטבות הרפואיות לבכירים?"

מאת דן מרגלית

שר האוצר יצחק מודעי "שונה דרך קבע למשרד הבריאות מאז 1 באפריל 1985, ואולי במועדים קודמים, ומבקש מן המשרד להחזיר לו את דמי הביטוח שלו בקופת החולים בה הוא מבוטח" – כך אמר אתמול בשאילתה של ח"כ יוסי שריד (ר"צ) אל שר הבריאות מרדכי גור.

מודעי "עושה זאת על פי הזכות השמורה לו כשר הזכאי לשרות רפואי חינם. משרד הבריאות משלם לשר האוצר את ההחזרים על פי קבלות". שריד תהה "איך מתיישב נוהג קבוע זה של שר האוצר עם הודעתו לפני כשבועיים כי לא ידע כלל על ההטבות הרפואיות לבכירים עד שנתפרסם הדבר בעיתונות?".

בתגובה לכך אמר שר האוצר כי אכן הוא עושה כן על פי הזכות השמורה לו כשר לשירות רפואי חינם. שריד לא ציטט את דבריו במדויק, אמר שר האוצר, שכן הוא – מודעי – לא מזכר את מה שמייחסים לו שריד. מודעי טען כי לא ידע שבכירים באוצר זכאים לטיפול רפואי חינם בחו"ל.

יהושע מאירי, סופר "הארץ", לענייני כלכלה, מוסיף: הממשלה הצליחה אתמול, כצפוי, לטרפד פעם נוספת את הצעותיהם של כמה חברי כנסת מוועדת הכספים לבטל את ההטבות הרפואיות לבכירים. את יו"ר ועדת הכספים עניין יותר אופן ההצבעה במליאה על חוק החזיר וכבר בתחילת הישיבה הוא הודיע שלא יקיים הצבעה בנושא ההטבות.

בתחילת הדיון בנושא ביטול ההטבות [illegible] להתעכב ולהחליט מיד על ביטול כל ההטבות הרפואיות. ח"כ מגן האשים את כל חברי הכנסת בכך שהגיעו את "ידע המודעות" בנושא ההטבות וחברת הכנסת גאולה־כהן היתה אף חריפה יותר. היא הגדירה את ההטבות הרפואיות לבכירים כ"שחיתות גדולה ביותר, גניבה לאור היום".

חדשות חוץ

הליברלים הביסו את הבדלנים בבחירות מחוז קוויבק בקנדה

מאת גלעד ויתן, סופר "הארץ" בקנדה

מונטריאול, (מיוחד ל"הארץ"). בבחירות הכלליות במחוז קוויבק, נחלה אתמול מפלגת השלטון הבדלנית תבוסה מוחצת. נמסר היום במונטריאול. "מפלגת קוויבק", שהטיפה לפרישה מקנדה ולהקמת קוויבק עצמאית, ניצחה ב־23 אזורי בחירה, בעוד שיריבתה, המפלגה הליברלית, ניצחה ב־99 אזורים. למרבה האירוניה הפסיד רובר בוראסה, מנהיג הליברלים, באיזור הבחירות שלו, וכדי שיכנס לבית הנבחרים יצטרך אחד מחברי הבית ממפלגתו לוותר על מקומו.

בכך נחתמה מסכת תקוותם של מיליוני קנדים־צרפתים, לממש חלום של דורות. "מפלגת קוויבק" הוקמה ב־1968 על־ידי העיתונאי רנה לבזאק והקמת מדינה ריבונית היתה הסעיף העיקרי במצעה. ב־1976 הוביל לבזאק את מפלגתו לניצחון שהפתיע את הכל, אולם רוב הקוויבקים סירבו לקבל אפילו את הצעתו לנוסחה מרוככת של "ריבונות־זיקה". לפיה תוקם מדינה קנדית צרפתית שתהיה עצמאית מבחינה פוליטית, אבל תשמור על כל קשריה הכלכליים עם קנדה, לרבות שימוש בדולר הקנדי.

כשלבזאק הציע להצביע את הפרישה מקנדה בבחירות הבאות, חל קרע חמור במפלגתו. לבזאק פרש לפני חודשים מעטים בתיסכול ושברון לב, ופייר מארק ג'ונסון נבחר ליורשו. ג'ונסון, לשעבר שר המשפטים בממשלת קוויבק פופולארי בהרבה מבוראסה, אבל עם היוודע תוצאות הבחירות הודה: "האנשים רצו שינוי, בפירוש שינוי מהותי".

ציפיה בפאריס לקראת פגישת ירוזלסקי – מיטראן היום

מאת יואב טוקר

פאריס (מיוחד ל"הארץ") משקיפים מערביים, ביניהם ישראלים, עקבו ביממה האחרונה בעניין מיוחד אחר ההכנות לקראת "מפגש ההפתעה" הצפוי הבוקר בפאריס בין מנהיג פולין, הגנראל ירוזלסקי, לבין הנשיא מיטראן. יהיה זה המפגש הראשון בין ראש מדינה מערבי לבין המנהיג הפולני, מאז ההכרזה על מצב החירום בפולין בדצמבר 1981.

בין ההערכות, שנשמעו בפאריס לקראת השיחה, לא הוציאו אנשי משקיפים מכלל אפשרות "הפתעות" בתחומים החורגים מן המישור הבין גושי ומערכת היחסים הדו־צדדית בין צרפת לפולין: כך למשל, הוזכרה בשולי ההערכות, ההתקרבות שנרשמה באחרונה בין ישראל לפולין.

מסלול הסיור של המנהיג הפולני, שהגיעו הגיאוגרפי לפחות, מחוז למרי, עורר בפאריס שורה ארוכה של שמועות, ביניהן כאלה, הקשורות לנושאים מזרח־תיכוניים וצפון־אפריקאים.

גינוי להחלטת מיטראן לארח

ירוזלסקי הגיע אמש כתום ביקור [illegible] באלג'יריה לנמל התעופה של פאריס למשך יממה. הערב הוא אמור לצאת מפאריס לתוניס.

בנימת המדיניות אחרות במערב אירופה הוטחה ביממה האחרונה ביקורת קשה נגד החלטתו של מיטראן לארח את הגנראל הפולני.

חילוקי דעות בבית הלבן עלולים להביא להתפטרות רוברט מקפרליין

יועץ הנשיא לביטחון לאומי מוחה על ניסיונות ראש המטה בבית הלבן לכפות דעתו בנושאי מדיניות חוץ

מאת צבי בראל, שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). חילוקי דעות קשים בין יועץ הנשיא לביטחון לאומי רוברט מקפרליין לבין ראש מטה הבית הלבן דונאלד ריגן עלולים להביא להתפטרותו של מקפרליין, על פי דיווחים בעיתונות האמריקאית. כועס מקפרליין על התערבותו של ריגן בנושאי מדיניות חוץ ועל נסיונותיו לכפות את דעתו בנושאים אלה, בהם, כך סבור מקפרליין, אין ריגן מתמצא במידה מספקת. מאידך גיסא רוגז ריגן על כך שמקפרליין עוקף אותו ופונה ישירות לנשיא מבלי לעבור דרכו.

בעבר התגלעה מחלוקת חריפה בין השניים שהגיעה לידיעה קולני. אך השניים מיהרו להכחיש כי קיימים חילוקי דעות. באחרונה סיפר מקפרליין לידידיו כי הוא מתכוון לפרוש וכי הוא מעוניין בתפקיד שגריר ארה"ב ביפן אם יתפנה התפקיד. מוקדם יותר השנה פורסמו דיווחים על פיהם יבקש מקפרליין להיות שר ההגנה במקום וויינברגר, אם יפרוש. או שר החוץ אם אכן יסכים שולץ לקבל על עצמו את תפקיד יו"ר הבנק הפדראלי במקום פול וולקר המסיים את תפקידו בראשית 1987.

מנהל סוכנות החלל – נאס"א נאשם כי הונה את ממשל ארה"ב

ג'יימס באגס חשוד, כי ביצע את מעשיו כאשר היה ממנהלי ג'נרל דיינמיקס

מאת צבי בראל, שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ") מנהל סוכנות החלל האמריקאית – נאס"א – ג'יימס באגס, מואשם כי בשעת, בעת שעבד בחברת ג'נרל דיינמיקס הונה את הממשל. הממשל מנהל חקירה נגד ג'נרל דיינמיקס – יצרנית הנשק השלישית בגודלה בארה"ב – בחשד הונאה והמאות. באגס מואשם כי חייב את הממשל במיליוני דולרים מיותרים עבור בניית אב הטיפוס לתותח נ"מ מסוג "סרג'נט יורק".

לדברי מקורות בממשל חייבה ג'נראל דיינמיקס ב־7.5 מיליון דולר את הפנטאגון בעבור הוצאות שבהן היתה החברה צריכה לשאת. בין השאר מואשם באגס כי זייף קבלות וכי רשם הוצאות פרטיות והוצאות בלתי קבילות בכספיו של הוצאות מחקר ופיתוח שבעבורן משלם הממשל. באגס, (59), המואשם יחד עם עוד שישה עובדים בכירים בחברה, מסר בתגובה כי אין הוא אחראי למעשים בלתי חוקיים או להליכים שלא כדין בעת שהיה עובד החברה.

ערכה את העמוד: אורנית גלילי

ויצו תל־אביב
שד' דוד המלך 38
שוק חנוכה
גלריה לתמונות אמנויות מקסיקו
בחסות הגב' עדינה מטלון – *
הפתיחה החגיגית והדלקת נרות חנוכה, במוצאי־שבת, 7.12.85, בשעה 6.30 בערב.
ובימים: ראשון, 8.12.85, משעה 10 בבוקר עד 7 בערב שני, 9.12.85, משעה 10 בבוקר עד אחה"צ – יום המציאות.
בשוק:
• לבוש אופנתי לכל המשפחה מהארץ ומחו"ל
• מתנות לחג – עבודות יד, ביתן הספר, צעצועים, קוסמטיקה, [illegible] לבית ועוד.
• בית קפה, ארוחות צהרים – [illegible]
הכניסה חופשית

שר המשפטים שולל יוזמת ח"כים למתן חנינה לארגון הטרור היהודי

ה"לובי" בראשות דב שילנסקי ימתין כנראה עד לפסקי הדין בערעור על קולת העונש ל־5 נאשמים

מאת גדעון אלון ודן מרגלית, סופרי "הארץ"

שר המשפטים משה נסים אמר אמש כי לא ייתן את ידו ליוזמת החקיקה של הח"כים למתן חנינה לאסירי ארגון הטרור היהודי. בשיחה ל"הארץ" אמר השר נסים: "אני שולל חקיקת חוק מיוחד שנועד לחון קבוצת אנשים ספציפית". הוא ציין כי יוזמי הצעת החוק שוחחו אתו על כך, אולם הוא לא ראה את נוסח הצעת החוק ולכן הוא אינו יכול להעריך אותה בצורה שלימה. עם זאת הדגיש כי ברור שהיוזמה מיועדת לשחרר מכלא קבוצה מסוימת מאוד שביהמ"ש גזר עליה עונשי מאסר. לדבריו אילו היה מדובר בחקיקת חוק חנינה כללי שהיה מופעל באורח מצומצם לגבי כל האסירים שהורשעו בביצוע עבירות מסוימות לא היה שולל זאת.

גורמים משפטיים בכירים אמרו אמש כי יש פגם חמור בכך ששרים וח"כים בציבי סיעות שונות בכנסת עוסקים זה חודשים ספורים בגיבוש ונוסחו של חוק שנועד לחון את אסירי ארגון הטרור היהודי, משום שהליכים המשפטיים נגד כמה מן הנאשמים טרם נסתיימו. גורם משפטי בכיר אמר כי ב־25 בדצמבר יעסוק ביהמ"ש העליון לדון בערעור על הרשעתם של 5 מבין נאשמי ארגון הטרור היהודי, שהוגש ע"י פרקליטות המדינה על קולת העונש שגזר ביהמ"ש המחוזי.

כמה מח"כי הליכוד חידשו את פעילותם לחוקק חוק חנינה לאסירי המחתרת היהודית. בראש ה"לובי" – שלכאורה הודיע לפני כחודשיים על התפרקותו – עומד ח"כ דב שילנסקי ומשתתפים בו גם יורם ארידור, חיים קופמן, חיים דרוקמן ממורשה ואחרים. זה כבר כמה שבועות שח"כים אלה מגבשים נוסח ומבקשים ממתנגדים מובהקים לחוק חנינה בליכוד להציע נוסח משלהם על מנת לספחם אל המצדדים ביוזמה זו.

הרוב המכריע במערך מתנגד ליוזמה זו. אתמול פירסם יושב ראש ועדת ביקורת המדינה פרופ' דוד ליבאי גינוי חריף ליוזמה זו המתנהלת בטרם סיימו בתי המשפט את הדיון בערעורים של כמה נאשמים. הוא רואה בכך ביזוי למערכת המשפט. קבוצת שילנסקי נוטה להמתין עד לפרסום פסקי הדין בבית המשפט העליון, בעוד כשבועיים לערך.

כתב האישום מוכן להגשה

החשודה בהצתת בית המשפחה הישראלית בלונדון אינה יציבה בנפשה

נעצרה 12 שעות לאחר המעשה בעקבות עדויות שנגבו מהשכנים

מאת שאול צדקא, סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). "סקוטלנד יארד" עמד אמש להגיש כתב אישום נגד אשה שנעצרה כחשודה בהצתת הבית בצפון לונדון שבו היתה משפחה ישראלית. בשריפה ניספה שלשום חיים אשכנזי (52) מחיפה ואתמול מתה מכוויותיה אשתו תמר. השניים, עם בנם אלון בן ה־17, לנו בדירת בתם יפעת ואנדרבורג, המאושפזת במצב קשה בבית החולים.

החשודה, ששמה אינו נמסר לפירסום, נאסרה על ידי המשטרה 12 שעות אחרי מעשה ההצתה, לאחר שנגבו מן השכנים עדויות ראשונות. הללו סיפרו כי היא אינה יציבה בנפשה ובעבר נהגה להטריד את תושבי השכונה ולהציק לילדיהם. נראה כי בחקירה הודתה האשה, הגרה בקומת הקרקע של הבית בו גרה המשפחה הישראלית, באשמה.

בכך הוסר החשש כי מניע פוליטי הוא שעמד מאחורי ההצתה שקיפחה את חיי הזוג אשכנזי שבאו ללונדון לימים אחדים לביקור אצל בתם. נכדתם שירן שהיתה אף היא בבית בזמן האסון יצאה מכלל סכנה לאחר שהושלכה מן החלון אל תוך ידיו של דוד לורד, חברה של יפעת, שחילץ את עצמו מן הלהבות יחד עם אלון.

(ע). מותם של חיים אשכנזי ואשתו תמר בשריפה בבית בתם בלונדון זעזע רבים מאנשי הספנות בחיפה.

חיים אשכנזי היה יליד חיפה, בן 52, יורד ים ותיק. הוא הפליג באניות הסוחר הישראליות והגיע לדרגת קצין ראשון בסיפון. במשך כשנה היה אחראי לפריקת הפחם מאניות הפחם לאתר תחנת הכוח של חברת החשמל בחדרה.

אשתו תמר אשכנזי שנספתה אתו היתה מורה לחינוך גופני. בני הזוג גרו בשדרות הנשיא 40 בחיפה.

בהחלטת ביהמ"ש המחוזי

יעוקלו כספי הפיצויים שחבה רשות השידור לשדכנית הלנה

מאת לילי גלילי

בית המשפט המחוזי בתל אביב החליט לעקל את רוב סכום הפיצויים שחבה רשות השידור לשדכנית הלנה עמרם בגלל חוב שחבה השדכנית למס הכנסה.

כזכור, בעקבות כתבה ב"מבט שני", פסק בית המשפט להלנה פיצויים בסכום העולה על 30 מיליון שקל. לעיקולו של הסכום, למעלה מ־29 מיליון (בתוספת ריבית והצמדה), עיקלו בהחלטת השופט יהושע גרוס. רשות השידור אמורה היתה לשלם את הפיצויים להלנה בתום מועד הערעור בעוד ימים.

מטוסי הכפיר ביצעו כבר יותר מ־1000 גיחות מבצעיות בארה"ב

ביצועיהם של מטוסי הכפיר המשרתים בשורות הצי האמריקאי מאופיינים בשורה ארוכה של הישגים שהובלטו בהם בטיחות מדרבות וביצועים אמינים. מאז שהשבו למבצעים באימוני הצי האמריקאי מגיע ממוצע השמישות של כל מטוס כפיר לכדי 85 אחוזים. כך כותב מפקד טייסת המטוסים האמריקאיים הראשונה במכתב אל מנכ"ל התעשייה האווירית, משה קרת. מפקד הטייסת מציין כי מטוסי הכפיר ביצעו כבר יותר מ־1000 שעות טיסה ויותר מ־1000 גיחות מבצעיות. מפקד הטייסת מדגיש גם את שביעות הרצון הרבה של הטייסים האמריקאים מביצועי המטוס ומשירותי התחזוקה שמספקת התעשייה האווירית בבסיס הצי במדינת וירג'יניה. מטוסי הכפיר משמשים בצי האמריקאי כמדמי מטוסי אויב סובייטיים, וקיבלו את הכינוי אף־21. בכל הידוע מדובר על עיסקה נוספת במסגרתה יועברו לצי האמריקאי עוד תריסר מטוסי כפיר. (כתב ראובן פדהצור)

פרס על הרוטציה: אקיים אם כל יתר הדברים יקוימו

ראש הממשלה השיב ל־12 שאלות של תלמידי תיכון בגבעתיים ★ "כהנא הוא יותר חרפה מאשר סכנה"

מאת א. קרן, סופר "הארץ"

"סיכמתי ואקיים, אם כל יתר הדברים יקויימו" – אמר אתמול ראש הממשלה שמעון פרס בהתייחסו לרוטציה בראשות הממשלה. הוא נפגש עם תלמידי כיתות י"ב בביקורו כאורח העיר גבעתיים. ראש הממשלה השיב על 12 שאלות שהוגשו לו בנושאי הריגול הישראלי בארצות הברית, שיחות שלום עם ירדן, ועידת הפיסגה בז'נבה, הטרור, קואליציה – רווחה או צרה – תרשא הבדעונה, הוא לא נשאל כל שאלה בנושא כלכלי, למעט נושא חינוך תיכון־חינם.

לדעת ראש הממשלה, כהנא מהווה איום על התדמית הדמוקרטית של המדינה והכנסת רשאית וחייבת לנקוט אמצעים נגדו. "כהנא הוא יותר חרפה מאשר סכנה", אמר פרס.

אשר לנושא הריגול בארצות הברית, אמר פרס: "אנו כמדינה לא מרגלים נגד ארצות הברית". הוא הגדיר את העניין כמקרה חריג. פרס הכחיש קיומן של שיחות שלום רשמיות עם ירדן, באמרו כי כל השיחות עד כה היו בתוכנו ו"לא הגענו למגע עם הצד השני". בהניחו כי התכניות של ישראל מגעו מגע כי אינן קבילות על הצד השני וכיום כל המשא ומתן הוא בשאלה, כיצד לפתוח במשא ומתן. הוא הוכיח, כי בתחום בו שולטת ישראל כיום, הערבים מהווים כבר כ־38% מהאוכלוסיה, ושאל: מה יקרה כאשר בכנסת ישבו 40–50 נציגים ערביים? עם זאת אמר, כי ישראל מוכנה להקשיב. למה שירדן תאמר אך אינה מתחייבת לקבל את דעתה.

לחדש היחסים לפני הוועידה

בהתייחסו לנושא ועידת ז'נבה וישראל, אמר פרס כי "רוסיה גדולה ואנחנו קטנים אך לא נסכים שיבואו לוועידה אלא אם יחדשו את היחסים שניתקו ואז אולי יהיה מקום לדיפלומטיה הרוסית, לשחק תפקיד במזרח התיכון".

פרס סבור שלא יהיה רוב בממשלה לביטול חינוך התיכון חינם ואמר כי הוא מתנגד להעלאת שכר הלימוד באוניברסיטאות.

עליית שכר ריאלית

לשאלה אם מפלגת העבודה הינה עדיין מפלגה סוציאליסטית השיב פרס כי "אני חושב שהיא יותר סוציאליסטית מאשר הליברלים הם ליברלים". בהתייחסו לשאיפה להצלחת התכנית הכלכלית, הביע פרס תקווה, כי עד חודש אפריל תהיה עליית שכרם של השכירים כ־20% נומינלית, קרי כ־13% ריאלי, ויעשו המאמצים להביא את המשק לבריאות יציבה. הוא אמר, כי בתקציב הביטחון יש קיצוץ אחד שאינו שנוי במחלוקת – הוצאות המלחמה בלבנון. אשר לתקציבי החינוך, הבריאות והרווחה אמר, כי קיצוץ כזה לא יהיה בממשלה אלא בשיתוף לאזרחי המדינה.

עוד אמר פרס, כי אסור לשחרר את מצרים או את עצמנו מהפוטנציאל הקיים בהסכמי קמפ דיוויד, השיחות עם מצרים אם לא יתמלאו בתוכן ישראלי־מצרי יתמלאו בתוכן מצרי אנטי־ישראלי. הוא הבהיר כי ישראל לא תיבהל מאליות ומוותרות ביחסים עם ירדן ו"נמשיך במאמצים".

פרס השתתף בטקס הסבת שמו של רחוב מודיעין הסמוך בתחומי רמת־גן, גבעתיים ובני־ברק על שמו של דוד בן גוריון, והעלה קודם לדמותו של ראש הממשלה הראשון. בטקס השתתפו ראשי העיריות של רמת־גן, גבעתיים, בני־ברק, ובני משפחתו של בן גוריון.

הענק האישי של יבמ
עוצמה המחייבת מנעול ובריח

אנו מכים את המחשב האישי בטכנולוגיה מתקדמת (PC AT) הענק האישי, בשל עוצמתו הרבה ויכולתו להתמודד עם כמויות המידע העצומות בעסקים ובארגונים שצרכיהם גדלים בקצב מהיר.

הענק האישי פרושו עוצמה גדולה ונתונים רבים שיש לשמרם. ואומנם ניתן לשמרם. למחשב האישי PC AT של יבמ יתרון מיוחד: מפתח המונע הכנסה או שליפה של נתונים וניצול עוצמתו כשאינך רוצה בכך.

כמה מסמכים יכול מחשב אישי זה לאחסן?

בתקליטים הקשיחים שלו ניתן לאחסן עשרות אלפי דפים עם נתונים (עד 20,000) או את שמותיהם של 100,000 הלקוחות הטובים שלך. פרוש הדבר פרידה מן ה"תוהו ובוהו" במערכת התיוק ומאי-הסדר על השולחן ושליטה קלה על כמויות עצומות של נתונים הדרושים לעבודתך היום יומית.

תוכל לקבל את הענק האישי של יבמ עם זכרון מרכזי של עד 640 אלף בתים. מספיק כדי לנצל את התוכנה המתוחכמת ביותר הקיימת עבור המחשבים האישיים של יבמ. ואם בעתיד תזדקק לעוצמת מיחשוב רבה עוד יותר תוכל להרחיב את הזכרון עד שלושה מיליון בתים!!

למרות עוצמת המיחשוב האדירה תוכל להריץ בו את מרבית התוכנות שנכתבו עבור משפחת המחשבים האישיים של יבמ ותהנה מספריית התוכנה העסקית הגדולה והרב גונית ביותר בעולם.

ובזמן שהענק האישי מטפל בכל תוכניות אלה, תוכל להבחין בהבדל קטן:

הוא יכול להריץ במהירות גדולה פי שלושה מהמחשבים האישיים הקודמים.

בוא עוד היום להדגמת הענק האישי (PC AT) אצל אחד המשווקים המורשים של יבמ.

... ואל תשכח לשמור מקום על מחזיק המפתחות שלך.

• איכות טל' 7511536; 03-7514302-4
• גטר טל' 299705; 03-285282-4
• טריפל די טל' 7510914; 03-7510195
• י.ל.ן/מת"מ טל' 383355; 03-381408
• לרגו מחשבים טל' 285151, 03-285222
• משוב טל' 03-453202-5
• מל"ל טל' 266292-6; 03-252884
• קומפיוטרלנד טל' 202525/6; 03-289520
• רשף טל' 322888; 03-324975

לחלק מהמשווקים סניפים נוספים ברחבי הארץ. פרטים בסניף המרכזי.

יבמ IBM

ס פ ו ר ט

בעריכת יחיאל ארזי

ועדת הבדיקה פירסמה מסקנותיה והמלצותיה

לנבחרת לא היתה נשמה — זקוקה לבעל בית (מאמן זר)

שבע סיבות לכישלון ותשע המלצות לשיפור המצב

מאת משה הר־געש
סופר "ספורט הארץ"

"הנבחרת הלאומית זקוקה לבעל בית", זה המסר העיקרי של ועדת הבדיקה שמינתה ההתאחדות לכדורגל בעיקבות כישלון הנבחרת בטורניר הקדם עולמי — כך אמר עו"ד עמי פוסל, חבר הוועדה, עם סיום עבודתה והגשת חוברת הסיכומים, המסקנות, הלקחים וההמלצות לעתיד, למוסדות ההתאחדות לכדורגל ולוועדת הספורט של הכנסת ושר החינוך.

מאמן זר — לשיקום

הוועדה המליצה להקים ועדת בקרה בת שלושה אנשי מקצוע, שבראשה יעמוד איש כדורגל מחוץ להתאחדות (עיצוי מאמן או מנהל) ממדרגה ראשונה, סמכותי ומוכר, שכישוריו המיקצועיים אינם מוטלים בספק. איש זה יקבל את אמונה המלא של ההתאחדות לכדורגל ויפקד על בקרת הנבחרת ותוכניותיה. הוועדה תבקר ותפקח על פעילות הנבחרת, ולא תשמש כבעבר חותמת גומי לתוכניות המיקצועיות ובאמצעותה תהיה ההתאחדות אחראית לנעשה בנבחרות.

הוועדה המליצה למנות מאמן זר בעל שיעור קומה שיביא עימו תרבות כדורגל משלו ויהיה מנותק מהשפעות ישראליות, קבוצתיות או אישיות ויהיה חופשי להקים צוות, על פי שיקולים מיקצועיים טהורים ורחוקים מפניות. בנימוק להמלצה זו נכתב בחוברת הסיכום, "התלבטנו רבות בנושא מאמן זר או ישראלי. העדים שהופיעו בפנינו השמיעו דעות לכאן או לכאן, אך למעשה כמעט איש מהם לא פסל מאמן זר, בתנאי שיהיה בעל אישיות חזקה. אין לנו ספק שמצוי בישראל מספר מסוים של מאמנים, בעלי אישיות וידע, המסוגלים לאמן את הנבחרת הלאומית בעתיד. עם זאת אפשר שבתקופה קשה זו בחיי הנבחרת הלאומית והזמן בו נחוץ מאוד טיפול האמירה סביבה, בנוסף לשקמה ע"י התמנות מאמן זר. מקובל היום בהרבה ארצות בעולם, חזקות מאיתנו בענף הכדורגל להחתים מאמן זר. מבחינה זו לא נהיה יוצאי דופן".

שבע סיבות

הוועדה המליצה, כי למאמן הזר יצמד עוזר ישראלי מהשורה הראשונה שיהיה מוכן לעבוד עם הזר ואולי אף להמשיך אחר כך לעבוד בעצמו. העוזר הישראלי יאמן גם את נבחרת הצעיר ואולי אף את העתודה (אם כי אין זה מן המנע להוסיף מאמן מיוחד לעתודה), הכל תחת עינו הפקוחה של המאמן הלאומי. הוועדה המליצה, כי הצוות הלאומי יכלול גם רופא שיפקח על התזונה, יערוך בדיקות כושר ורפואיות לאורך כל מסלול ההכנה ויהווה גם את הפונקציה של פסיכולוג הנבחרת (אין צורך בנוסף לרופא גם בפסיכולוג), מנהל אדמיניסטרטיבי שיעסוק בצד הניהולי היומיומי ויעסוק בענייני משמעת אם זה יידרש, מאמן כושר שתוכניותיו יאושרו ע"י המאמן הלאומי. וכן אמטגאי שיהיה צמוד לנבחרות בארץ ובחו"ל.

בקטע המתיחס לכישלון הנבחרת קבעה הוועדה, כי הוזי לכך שבע סיבות: כושר אישי לקוי, משמעת לקויה, חוסר התמחות בסיגנון האוסטרלי, חוסר ממבוטיות, שערים בלתי מחויבי המציאות, נבחרת ללא נשמה, הטלת המשימה על כתף אחת.

הוועדה קבעה, כי ההפסד לאוסטרליה בארץ 1—2 היה קריטי בכישלון בטורניר כולו, וגם היציאה לאוסטרליה למחרת המישחק היתה מישגה. המסע עצמו היה ארוך מעבר לנדרש. גם מחנה האימונים בגרמניה ובהולנד היה ארוך בהרבה מעבר לרצוי, גרר חיכוכים בין השחקנים, המשמעת היתה ברמה ירודה, המאמן ושחקניו הירבו לאחר חלקם הוליפו מהלומות, הכושר הגופני לא הגיע לרמה הדרושה והלקחים בהתאחדות לא הופקו.

כבוד לשחק בנבחרת

הוועדה המליצה, כי ראשי ההתאחדות יצטרפו למסעות בהם ניתן לקשור קשרים בין־לאומיים ובראשי המשלחות יכהנו דמויות שיכובדו ע"י השחקנים וע"י המארחים בחו"ל.

עוד קבעה הוועדה, כי אין צורך במחנות אימונים ממושכים, בסגלים רחבים ובמישחקי רעים שאינם מביאים תועלת. היא המליצה לבטל את דמי האימונים לשחקנים ולהעמיק את התחושה בקרב השחקנים, כי כבוד הוא לשחק בנבחרת ישראל. הומלץ לפתוח תיק אישי לכל שחקן ולא להזמין לנבחרת שחקנים שאינם עונים על הקריטריונים מבחינת ההתנהגות והכישורים האישיים.

הוועדה מנתה חמישה אנשים: חיים צימר (יו"ר), עמי פוסל, ברוך מנורלבליט, גדעון בריקמן, חגי אפרת. הוועדה שמעה עדויות של 21 אנשים, מהם חמישה שחקני נבחרת.

ועדת הספורט של הכנסת בעד ונגד מינוי מאמן זר

מאת רוני דיאמן, מוסר "ספורט הארץ" בירושלים

חברי ועדת הבדיקה של ההתאחדות לכדורגל באו אתמול בבוקר למישכן הכנסת, כדי להשתתף בישיבת ועדת הספורט אשר דנה בתוכן הדו"ח אותו הגישו כשעתיים קודם לכן למזכירות ההתאחדות.

מיד בתום הדיון, שהתנהל הפעם בדלתיים סגורות, הודיע יו"ר ועדת הספורט של הכנסת ח"כ פנחס גולדשטיין, כי הוא מקבל את המלצות ואף מודיע את יישומן. חברים אחרים בוועדת הספורט חלקו על כמה מהמלצות הוועדה.

ח"כ יוסי שריד אמר: "שום ועדה לא תוכל לעזור לרפא את תחלואי הענף כל עוד רשת השוד קים שלנו כה נמוכה". ח"כ מיכה רייסר סבור, שכדי לנסות להביא שינוי משמעותי בכדורגל הישראלי יש להקים ועדה ציבורית, שתדון בשינוי מיבנה הענף בכלל והליגות בפרט. ח"כ רייסר אמר: "בדיקה חלקית בלבד של כשלון הנבחרת תחשוף אולי את הפגמים של גג־הפירמידה, אך כל עוד הבסיס של הכדורגל רעוע, הרי שתיקון הליקויים בנבחרת לא ישנה בצורה משמעותית את הענף כולו".

כמה מחברי ועדת הספורט חלקו דווקא על ההמלצה העיקרית של ועדת הבדיקה, לפיה יש למנות מאמן זר לנבחרת הלאומית. ח"כ בני שליטא טען כי עצם ההחלטה למנות מאמן זר פוגעת בתרומתם ובמעמדם של מאמנים ישראלים. לטענתו נשמע ח"כ מיכה רייסר הוללי יותר האמר. כי הקריטריון היחיד לבחירת מאמן לאומי הם הישגיו סמוך לתקופת המינוי. משום כך הוא מצדד במינוי המיידי לתפקיד זה של מאמן האלופה מכבי חיפה, שלמה שרף, שלדעתו הוא הדמות האידיאלית לתפקיד זה.

עם סיום הדיון הודיע יו"ר הנהלת ההתאחדות שאול מורידי, כי מזכירות ההתאחדות החליטה להיענות לפנייתו של ח"כ פנחס גולדשטיין ולהטיל על המאמן היוצא יוסף מירמוביץ' להדריך את הנבחרת במישחקה נגד אנגליה ב־26 בפברואר ברמת גן. האירוע ינוצל ע"י ההתאחדות כדי להיפרד ממירמוביץ' בצורה המכובדת לה הוא ראוי.

יו"ר ועדת הספורט של הכנסת, ח"כ פנחס גולדשטיין (משמאל), לוחץ ידו של חבר ועדת הבדיקה עמי פוסל לאחר קבלת המסקנות וההמלצות. במרכז — יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, שאול מורידי. (צילום: רוחמים ישראלי)

הוועדה על מירמוביץ': עדיין נפש, נאמן, שמרן

קטע נרחב בדו"ח הוועדה, כמעט עמוד שלם, מתייחס למאמן הלאומי יוסף מירמוביץ': "הוא הגון, עדיין נפש, נאמן, המכין היטב את שיעורי הבית המיקצועיים ובא מוכן למישחק מבחינה טקטית (כהבנתו, כמובן). אולם שלוש מתכונות האופי האחרות שלו — שמרנות מיקצועית רבה, ליברליות יתר בענייני משמעת, מתן אמון כמעט עיוור בשחקניו — תכונות יפות אולי כשלעצמן, שלא הלמו את צרכיה של נבחרת ישראל אשר חומר שחקניה נוקש, כמסתבר. אולי יותר מכל למאמן בעל אישיות חזקה מאד, לא פשרנית, קשת עורף, קפדנית, כדי שתפיק מהשחקנים את המאכסימום ותמצה את הפוטנציאל שבהם תוך דרישה מתמדת לדיוק, למשמעת עצמית, לעבודה קשה, למסגרת נוקשה. שתי הוכח לא פעם, שאם מרפים מהמושכות האחוזות בשחקנים הישראלים, ולוא לפרק זמן קצר, מאבדים בנושא של דבר את השליטה בהם לתקופה ארוכה.

תכונות הליברליות של המאמן הלאומי בנושאי המשמעת (שהתבטאה לעיתים גם באיחורים אישיים שלו עצמו) חברה יחד עם השמרנות המיקצועית שלו, להשגת תוצאות שליליות מבחינת תפוקת השחקנים. לא רק משום ששחקנים מסוימים ידעו שהשמרנות של המאמן תבטיח ממילא את מקומם הקבוע בהרכב (ללא קשר עם התנהגותם ויכולתם המיקצועית האקטואלית), אלא גם שדרקי הספסל לא האמינו, כי יתפצו את השמרנות הזו כדי להיכנס להרכב הראשון.

"הדברים באו לידי ביטוי בשדה של תקריות משמעת חריפות תוך מהלך האימון המתוח לו, שלא זכו לתגובה הולמת. המאמן היה גם לאורך כל הדרך, כמסתבר מהעדויות, "בעלי" על שיטותיו, דיעותיו, דרכיו וחסר פתיחות לדיעות שונות או עצות מיקצועיות מסויימות. אפשר שהסתגרות זו והדבקות כל כך אדוקה בשיטתיו ובהרכביו, היא תולדה ישירה של המעמסה האישית העצומה שנטל המאמן על כתפיו מהיותו הכל יכול, האחד והבלעדי בכל המשימה. הקדם עולמית. לאחר האמור לעיל נמליץ בהמשך על חלוקה של נטל המשימה הלאומית הכבדה".

עם זאת המליצה הוועדה לסיים בטקס הולם ומכובד את עבודת המאמן הלאומי, כתום שנות עבודתו עם נבחרת ישראל, והבעת הוקרה לעצם העבודה הקשה שהושקעה על ידו, בלי קשר לתוצאות.

השחקנים חילקו הזמנות לפני אוסטרליה וגם רימו באימונים

דו"ח הוועדה מבקר בחריפות את התנהגות השחקנים במגרש ומחוצה לו, ומידת המוטיבציה שלהם. להלן כמה קטעים: "זו היתה נבחרת חסרת נשמה, חסרת גאווה לאומית חסרת מוטיבציה. הדבר בא לביטוי לא רק במישורקים עצמם, כשהשחקנים חסרו התלהבות הנדרשת במישחקי כדורגל, אלא גם בהתנהגות אחרי הפסד הגלחה.

שחקנים יצאו לבלות, מיד אחרי ההפסד באוקלנד, כאילו דבר לא אירע, וכאשר נדרשו ע"י ראשי המשלחות לא לצאת מהמלון אחרי התיקו — לא צייתו להוראה וחזרו למלון בשעות הקטנות של הלילה.

"התקבלנו באורח רופף מבידור לבר. אשר סיכנו קאריירה ביד לאומית בשייע, כדי להגיע למישחק נבחרתם באוקלנד. מול האורים רופר, שמענו עדות על פרטי שאמרה "לא באתי לסבך את רגלי". המשמעת הלקויה באה לביטוי באירועים שונים (מקרה שירזי האחזה, רדיית אימונים וה־מני ארוחות, יציאת שחקנים מאורמון על דעת עצמם, זילזול באורמנים, איחור בשעות שינה וער), הפרות המשמעת החוזרות כיוסמו כתלעות ביכולת העמידה ובליכוד הקבוצתי שנדרשו בצורה עליון במשימה הלאומית הנבדבת. ניתן לתניח שיד משמעותית קשה ובלתי פשרנית, מעניישה ותובענית, היותה מעמידה שחקנים אחרים במקומם הראוי, דבר שהיה משפיע עליהם ישירות ואולי גם על התוצאה הסופית.

"שחקניו של מירמוביץ' בגדו באמון המלא שהוא נתן בהם. אחרי מלמליאן ואבי כהן הסביח בין היתר, כי השחקן הישראלי פרומה באימונים אם מאפשרים לו זאת ולוקה בחוסר משמעת עצמית. זמן קצר לפני המישחק עם אוסטרליה, עסקו כמה שחקני נבחרת בחיפוש אחר כרטיסי הזמנות עבור ידי־דיהם".

משמעת מתחילה בבית

על רגל אחת

מאת יהושע שגיא

עשרים דפים בכריכה צהובה, מסקנות והמלצות שהופצו אתמול, סיכמו את הופעה הכושלת בטורניר הקדם עולמי בכדורגל. אפשר לקבל את המסקנות; אפשר לדחות אותן — אבל בדבר אחד אין ספק: חמשת חברי הוועדה עשו מאמץ כולם לעשות עבודה יעילה וטובה. אך כיוון שכדורגל אינו נוסחה מתימטית, אפשר לטעון כך ואפשר לטעון ההיפך — ולהיות קרובים לאמת בשני המקרים.

חשבתי שלא היה מקום להקים את הוועדה (וכשל כך דחיתי ההזמנה להעיד בפניה), ואינני שומע עכשיו את הנבחנות הכללית תלהבות ליישם את מסקנותיה. אני חושש שחמשת החברים הנכבדים, שעמלו כה קשה, יגיעו מוקדם מכפי שחשבו למסקנה שלי שעבודתם היתה לריק.

מצער במיוחד האקורד הצורם שליווה את סיום עבודת הוועדה. היא מתעכבת בדו"ח על נושא המשמעת, פעמיים או שלוש, ומייחסת לזה חשיבות עליונה ובצדק, אך כיצד אפשר להתייחס ברצינות לוועדה עצמה, כאשר שתי יממות לפני שהשלימה את הדו"ח והגישה אותו למוסדות ולכנסת, כבר פורסמו בעיתונים וברדיו חלקים מן הדו"ח שהיה חסוי ושמור מכל משמר? היכן כאן המשמעת העצמית של חברי הוועדה להימנע מהדלפות? מה אפשר ללמוד מוועדה הדורשת משמעת, וחבריה מגלים את ההיפך ממה שהם מטיפים לו?

מצער מאד, שזה בדיוק מה שאופייני לכדורגל שלנו.

הערב (20.30) בלי ג'ונסון מול אלופת אירופה

הנחמה היחידה של מכבי ת"א: בזאגרב יש רק מה להרוויח

הכוכב החדש בשורות ציבונה — רנקו צ'ווטיצ'נין — מטריד את המאמן שרף בנוסף לדראז'ן פטרוביץ'

מכבי תל־אביב

מס.	שם	גיל	גובה
4.	האודי לאסוף	30	2.09
5.	יצחק כהן	19	1.98
7.	מוטי ארואסטי	31	1.88
8.	קורקי נלסון	29	2.08
9.	מיקי ברקוביץ'	31	1.91
10.	רון שטרייכמן	21	1.95
11.	חן ליפין	20	1.84
12.	דורון ג'מצ'י	24	1.97
13.	קווין מאגי	26	2.02
14.	ליאור ארדיטי	18	1.92

● המאמן: צבי שרף
● עוזר המאמן: משה ויינקרנץ

ציבונה זאגרב

מס.	שם	גיל	גובה
4.	מיהוביל נאקיץ'	30	2.03
6.	ארנן בצ'יץ'	28	1.90
7.	זוראן צ'וטורה	23	2.02
8.	ד. פוליצ'ביץ'	28	1.90
10.	ד. פטרוביץ'	21	1.96
11.	ד. צ'ווטיצ'נין	22	1.99
12.	ב. ווקיצ'ביץ'	24	2.12
13.	סוון אושיץ'	27	2.01
14.	איוו נאקיץ'	19	2.00
15.	פ. אראפוביץ'	20	2.14

● המאמן: ז'ליקו פוליצ'ביץ'
● עוזר המאמן: ניקולה קסלר

● שופטים: לובומיר קוטלבה (צ'כיה), ז'אן־לוק מרטין (שוויץ)

גביע האלופות

זאגרב (מיוחד ל"ספורט הארץ"). כדורסלני מכבי תל־אביב ינצלו כל רגע למנוחה כאן לפני שיעלו הערב (20.30 שעון ישראל) למשטח הפרקט בהיכל הספורט המקומי למישחק הראשון בבית גמר גביע אירופה לאלופות נגד ציבונה זאגרב.

המכבים הגיעו לכאן למזג אויר קר (8 מעלות) והיישר מנמל התעופה הוסעו לאולם האימונים (האולם הגדול מכוסה עדיין בקרח לצרכי החלקה). האימון שימש יותר מכל להילוך עצמות אחרי הטיסה מתל־אביב לכאן ולהשתחררות מהעייפות.

עם סיום האימון קיים המאמן צבי שרף שיחה עם שחקניו שחלקם נראו שפופים במקצת. כמה מהם התלוננו על עייפות ותריכתם על כך שספגו מכות יבשות במישחק החריף נגד אליצור נתניה. אבל כולם מקווים שאחרי שנת לילה טובה ומנוחה במשך היום הם יהיו במצב גופני ונפשי מתאים לעימות הקשה הצפוי הערב לעיני 13 אלף צופים נלהבים וקולניים.

בזאגרב בטוחים מאד בהישג של ציבונה בעונה שעברה ומדברים בביטחון על כך שהקבוצה תזכה בגביע גם העונה. מדברים גם על הכוכב החדש רנקו צ'ווטיצ'נין (22 — 1.99) המשחק כרכז ומצטיין גם בקליעות של סלים של שלוש נקודות.

הצבתו של זה בחמישיה הפותחת גורמת כאבי ראש לצבי שרף המתקשה להחליט אם להציב את מוטי ארואסטי בשמירה אישית על דראז'ן פטרוביץ' או על הכוכב החדש. מלבד מוטי תכלול החמישיה את מיקי ברקוביץ', דורון ג'מצ'י, האודי לאסוף וקווין מאגי.

נושא אחר המדאיג את שרף — המשטח כאן איטי ומשחקים בכדור סיני שהמכבים אינם רגילים אליו. אבל כל זה ישכח כמובן עם שריקת הפתיחה במישחק שיועבר בשידור ישיר בטלוויזיה הכדורי.

דרך אגב היוגוסלבים אינם מאמינים שג'ונסון לא ישחק הערב. הענק השחור ערך אמש אימון כשהמארחים משוכנעים שלקראת המישחק הוא יסיר את הגבס וישחק. הלוואי וזה היה אפשרי.

עייפים וחוששים

● מיכאל קרנן מוסיף: לו היה מכבי תל־אביב מתארח בזאגרב לפני חודש, היינו הרבה יותר אופטימיים בהקשר לסיכוייה לגבור על אלופת אירופה באולמו הביתי. או היה מכבי בכושר, מצוין ובהרכב מלא, עם לי ג'ונסון וחן ליפין בריאים ושישים אלי קרב.

הערב יהיה סיפור שונה לחלוטין. לא רק שג'ונסון לא יוכל לשחק וישב על הספסל בבגדים אזרחיים; גם ליפין עדיין חסר ביטחון אחרי הפציעה בכתפו. ציבונה תפגש איפוא בקבוצה עייפה, שארבעה משחקניה השקיעו מאמץ מירבי בשבוע האחרון. למיקי ברקוביץ', מוטי ארואסטי, דורון ג'מצ'י והאודי לאסוף, יהיה זה מישחק חמישי קשה בעשרה ימים. מאמץ גדול גם לשחקנים מקצוענים בליגות האן.בי.איי, ומי שראה את הכדורים האלה במחצית השניה ביום שני מול אליצור נתניה, יודע כמה המצב חמור.

איני זוכר מתי יצא מכבי תל־אביב למישחק חוץ בגביע אירופה מודאג וחושש כל כך. המאמן צבי שרף והקפטן מיקי ברקוביץ', שישחק הערב את מישחקו ה־169 באירופה, לא הסתירו את חששותיהם מבעוד שצפוי בזאגרב מול יריב רעבן ומואל גבוה אחרי שזכה בגביע אירופה בחודש מארס.

שרף מודע לכך שקבוצתו אינה מצויה כרגע בכושר טוב, ומה שהסיק לניצחון דחוק על אליצור נתניה ראוי שלא יספיק הערב מול דראז'ן פטרוביץ' וחבריו.

בעונה שעברה נוצח מכבי בזאגרב בהפרש של 11 נקודות לא רק בגלל יכולתה הגבוהה של הקבוצה היוגוסלבית, אלא בראש ובראשונה בגלל יכולת דלה של התל־אביבים. רק קווין מגי הציג אז כושר טוב (35 נק'). יתר השחקנים שנטלו חלק במישחק קלעו 42 נקודות. בעיקר הורגשה חולשה אצל קלעי החוץ: מיקי 12 נק', סילבר 4, קרמן 2 וארואסטי 0 נק'. היו גם יותר מדי איבודי כדור.

הערב יש למכבי נשק חדש — דורון ג'מצ'י. אם יהיה מסוגל להתעלות עשויה התמונה להשתנות לחלוטין. ציבונה נוקטת בדרך־כלל בשמירה אזורית גמישה. הזריקות ארוכות הטווח שלו, הן הנשק האידיאלי לפצח שמירה כזו. כל זאת בתנאי שדורון ישחק כמו בלונדון ולא כמו נגד אליצור. אז יהיה קל יותר גם לברקוביץ', למאגי ולאחרים.

פנים חדשות

מכבי יפגוש הערב ציבונה שונה מזו של אשתקד. שניים משחקני החמישיה הראשונה עזבו: הקפטן אנדרו קנג משחק בספרד והרכז אלכסנדר פטרוביץ' משרת בצבא. להרכב הצטרפו שני שחקנים אחרים: דמיר פוליצ'ביץ' חזר אחרי שרות צבאי לתפקיד הרכז, והתגלית העונה הוא רנקו צ'ווטיצ'נין, כדורסלן בסגנון דראז'ן פטרוביץ'. גם המאמן התחלף — מירקו נובוסל ניצב היום עם הנהלת המועדון וז'ליקו פוליצ'ביץ', אחיו הבוגר של דמיר ומי שהיה עוזרו של נובוסל, הוא עתה מספר אחד.

לציבונה עוד כמה שחקנים מצויינים כמו סוון אושיץ' שקלע 16 נק' לסל מכבי בעונה שעברה, מיהוביל נאקיץ' (12 נק') וזוראן צ'וטורה (6 נק'), כולם שחקני הנבחרת. אבל בסופו של דבר תלוי הכל בכשרון הפנומנלי של דראז'ן פטרוביץ', שקלע לפני שנה 31 נקודות למכבי, כמו לקבוצות האחרות. אין פתרון כיצד לעצור אותו והמטרה של שרף תהיה ככל הנראה לנסות ולנטרל את השחקנים האחרים.

הלחץ הגדול יוטל הערב על המארחים וזה, אולי, היתרון היחיד שיש למכבי. האלוף הישראלי ניצח כבר חמש פעמים על אדמת יוגוסלביה כך שלכלום ברור, שאין זו משימה בלתי אפשרית. אבל למרות הכל, על סמך מצבם של המכבים, יי חשב הערב ניצחון ישראלי הפתעה גדולה.

כל מישחקי מכבי ביוגוסלוויה

שנה	יריבה	תוצאה
1963	לובליאנה	71—72
1973	הכוכב האדום	103—88
1978	יוגופלסטיקה	112—111
1979	בוסנה	101—87
1980	בוסנה	84—79
	פרטיזן	91—95
1981	בוסנה	86—97
1982	פרטיזן	83—84
1983	ציבונה	87—94
1984	בוסנה	90—85
1985	ציבונה	88—77

● סה"כ 5 ניצחונות 6 הפסדים

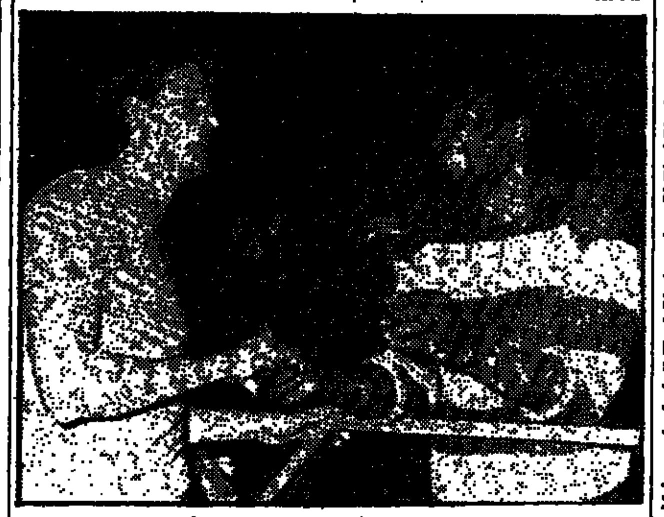

אריל ויליאמס (מימין) מקדם בברכה את ברוס פלאוארס שחקן הציר של בנקו רומא לקראת העימות הערב (צילום: א. קנפר)

הערב (18.00) הפועל ת"א — בנקו רומא

ויליאמס ופלאוארס יחדשו המאבק מתחת לסלים

לארגי וצימרמן שחקני מפתח של הפועל

גביע קוראץ'

מאת ג'יא צוקר

בעיות דומות מטרידות את פנחס גרשון מאמן הפועל ת"א ואת מריו דה־סיסטי, מאמן בנקו רומא, יריבת הפועל ת"א הערב (18.00) במישחק רבע גמר גביע קוראץ' בכדורסל.

שתי הקבוצות ביצעו השנה שינויים בהרכב השחקנים, שינויים שגם עתה חלוקות הדעות לגבי כדאיותם. בשתי הקבוצות יעלו הערב בחמישיות הפותחות רכזים חסרי נסיון, עמוס פרישמן (1.84) וסטפאנו זבארה (1.86). שתי הקבוצות החליפו השנה לפחות שחקן חיזוק אחד, הפועל ת"א רשמה את ג'ק צימרמן (1.93) ואת אריל וויליאמס (2.08) והבנקו רומא החליף הקנדי ליאו ראוטינס (2.03 מטר) אחרי סאתנסנד. מאמן רומא, מריו דה־סיסטי סיפר אתמול — לאחר שקבר־צתו נחתה בישראל — כי ראוטינס סבל מקשיי התאקלמות בקבוצה בפניס ובליגה האיטלקית בכלל וזו הסיבה שבנקו רומא אינה נמצאת בכושר אידיאלי. הקבוצה נרצחה בשלושת מישחקי הליגה האחרונים שלה ולדברי מאמנה עדיין אינה משחקת כפי שהיא יכולה. "אני מכיר היטב את וויליאמס, שהוא ריבאונדר מצטיין ואת לאוון מרסר (2.09) שחקן הגנה מצויין", אמר דה־סיסטי. "אין לי ספק שהפועל ת"א קבוצה טובה מאוד ולקראת המישחק הערב יש לה יתרון קל עלינו, בגלל הביתיות".

בנקו רומא זכתה כזכור בגביע אירופה לאלופות בשנת 1984. אך מאז עזב אותה לארי רייט איבדה את מקומה בצמרת הכדורסל האירופי והאיטלקי. הקבוצה מתבססת על הבין־לאומיים פלוויו פלולו (2.06 מטר), אנריקו ג'ילארדי (1.92) ומרקו סולפריני (1.98), שחקן החיזוק האמריקני השני שלה, בנוסף לראוטינס הקנדי ששיחק בשנתיים האחרונות בליגת המכללות, הוא ברוס פלאוורס, המוכר לחובבי הכדורסל בישראל. בשנת 1982 הוליך את קבוצתו לזכיה בגביע אירופה לאלופות, בגמר מול מכבי ת"א ובעונה שעברה שיחק במדי רומא מול מכבי. "הכל חדש עבורנו במיוחד לרכז זבארה. הוא לא עלה בחד מישיה הפותחת עד לעונה הזו וכעת לומד את התפקיד. איננו נמצאים כעת בכושר טוב והמישחק יהיה מבחן עבורנו" אמר אתמול פלאוורס.

קליעות חוץ

בקבוצת הפועל ת"א חוששים בעיקר ממישחק ההגנה האגרסיבי של האיטלקים ומיכולתם הטובה בקליעות מבחוץ. כרורים חוזרים, בהגנה ובהתקפה, ברור לתל־אביבים ששליטה בכדורים החוזרים חיונית כדי לזכות בניצחון. שני השחקנים החשובים ביותר של הפועל ת"א בתחום הזה, הם אריל וויליאמס ולאוון מרסר, הנמצא בכושר מצוין. שליטה בכדורים החוזרים תאפשר, לדעת מאמן הפועל פנחס גרשון, לצאת להתקפות מתפרצות, לנוכח מישחקם האיטי והמבוקר של האיטלקים. עמוס פרישמן, בדומה לזבארה, עולה בחמישיה הפותחת רק החל מעונה זו והערב תיבחן יכולתו לתפקד במצבי לחץ, נוכח שמירה איטלקית צמודה.

פנחס גרשון מעודד מחזרתו לכושר של ראש הקבוצה מייק לארגי, שהתאמן פעמיים ביום בעשרת הימים האחרונים. לאחר שהיה פצוע ברגלו וחולה בשפעת. "שליטה בריבאונד ואחוזי קליעה טובים מבחוץ, של לארגי וצימרמן, יכולים להעניק לנו את הניצחון הערב", סבור גרשון. במישחק שיהיה באולם אוסישקין בת"א ישפטו מארק (ספרד) והארדיין (הולנד).

במישחק נוסף בבית זה תארח הערב הקבוצה הצרפתית שאלון את בוסנה סאראייבו.

היום במלבורן: אוסטרליה — סקוטלנד

פראנק ארוק מציע פתיון: 5,000 לי"ש למבקיע שלושער

קדם־עולמי

מלבורן (שרות "ספורט הארץ"). נבחרות אוסטרליה וסקוטלנד מתייצבות כאן היום לעימות הגומלין ביניהן, שבסיומו יוכרע מי תהיה הנבחרת ה־24 בשלב הגמר של הגביע העולמי בקיץ 1986 במכסיקו.

האוסטרלים מאמינים כי בכוחם לגמול לסקוטים, שניצחו אותם 2—0 בחודש שעבר בגלאזגו, אבל אינם סבורים כי ניצחון כזה יושג בפער גדול משער אחד. כיוון שהם זקוקים לניצחון בהפרש שלושה שערים, החליט מאמנם פראנק ארוק להמריצם בצורה מקורית והכטיח, כי ישלם מכיסו 5,000 לי"ש לכדורגלן אוסטרלי שיבקיע שלושער...

אלכס פרגוסון, מנהל נבחרת סקוטלנד, שבע רצון מהתנאים השוררים כאן לקראת המישחק באולימפיק פארק (17 מעלות בגשם). הוא יוגמר על מערך תוקפני בלתי שיגרתי של 3—4—3, עם חוליית קישור מתוגברת שעליה יפצח גראהם סוגאס בן ה־32, שהגיע אתמול מגנואה (שם הוא משחק במדי סמפדוריה) ויופיע במישחקו ה־50 בנבחרת. את החוד הסקוטי ינהיג מלך השערים של הליגה האנגלית, פראנק מקאוני מטוטנהאם. סקוטלנד תחסר את קני דלגליש, גורדון סטראקן (שניהם פצועים) וסטיב ניקול בשל מחלת אביו.

ההרכב הסקוטי: לייטון, גאף, מילר, מקליש, מאלפאס, סונאס (קפטן), אייטקן, מקסטיי, קופר, מקאוני, ספידי.

אוסטרליה תופיע כנראה עם: גרידי, דיווידסון, ג'נינגס, יאנקוס, ראטקליף, דאן, מרפי, קריני, פאמיקאס, קוסמינה (קפטן), מיצ'ל.

עוד הפסד להמעפיל

אלוף המדינה בכדורעף, הפועל המעפיל, נחל אמש הפסד שני רצוף כאשר נוצח במחזור השמיני 0—3 על ידי הפועל כפר־סבא.

תוצאות נוספות: הפועל בת־ים — הפועל רמת־אביב 3—0, הפועל העוגן — הפועל עין שמר 3—1, הפועל קרית אתא — הפועל תניתה 3—0, אליצור תל־אביב — הפועל שריד 3—1, הפועל עין המפרץ — הפועל שער העמקים 3—0.

העתודה ניצחה 2—0 את הפועל רמת־גן

נבחרת העתודה בכדורגל ניצחה אתמול במישחק אימון 2—0 את הפועל רמת־גן מהליגה הארצית. שלום לוי ורונן שפירא הבקיעו את השערים. המישחק היה באיצטדיון רמת־גן.

מאמן העתודה אליעזר שפיגל יצרף לנבחרת את בני כהנר מהפועל רמת־גן.

יקירנו

אברהם קליר

איננו

המשפחה

בצער עמוק אנו מודיעים
על פטירתו של

אברהם קליר

מייסד החברה
ויו"ר מועצת המנהלים שלה עד יום מותו

על מועד ההלוויה תבוא הודעה נפרדת

**בית ארגמן תעשיות בע"מ
ההנהלה וציבור העובדים**

אבלים וכואבים
על פטירתו של

אברהם קליר

אדם יקר ואהוב
מייסד המפעל ויו"ר מועצת המנהלים
מחלוצי התעשיה בישראל

תנחומים למשפחה

**ועדי העובדים של
ארגמן תעשיות בע"מ**

מרכינים ראשינו בצער ובכבוד
ומשתתפים באבלן של משפחות

אל־חנני וגולן

עם פטירתו של

אריה אל־חנני

אבי הרעיון של פרויקט "גן העיר"
איש החזון, התכנון והביצוע
חתן פרס ישראל לאדריכלות.

**פרויקט "גן העיר" בע"מ
משפחות אליהו ושכטר**

משפחות גרוסמן וטוקטלי

למשפחות אל־חנני וגולן

השתתפותנו בצערכם הקודר עם לכתו לעולמו
של ידידנו, האדריכל הדגול

אריה אל־חנני

חיה ושלמה אליהו

אליהו — חברה לבטוח בע"מ

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו

חיים אשר זעירא (קליינמן)

ההלוויה תתקיים היום יום רביעי כ"א כסלו תשמ"ו 4.12.85 בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין "הדרום" בגבול חולון בת־ים

נפגשים ליד השער הראשי

המשפחה המתאבלת

מנהלי בתי חולים ומחלקות הופיעו בוועדת הכספים של הכנסת:

מקרי מוות אירעו בגלל מחסור תקציבי במש' הבריאות

מאת יהושע מאירי
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

מקרי מוות אירעו עקב מחסור תקציבי במשרד הבריאות — כך נמסר בעדויות מזעזעות, של מנהלי מחלקות ומנהלי בתי־חולים שהובאו אתמול לפני ועדת הכספים של הכנסת בנושא מצבה של מערכת הבריאות. הדברים נאמרו במסגרת דיון, שיזם יו"ר הוועדה, ח"כ אברהם שפירא. "יום יום הורגים כאן אנשים" אמר. הוא הציע להשבית את הכנסת, עד שהממשלה תסיים את המשבר במערכת הבריאות. ההאשמות ההדדיות של משרדי האוצר והבריאות — נמשכות. עוד התברר בדיון אתמול, כי הכמויות במלאי הדורים אינן מגיעות לכמות הדרושה. ח"כ אריאל ויינשטין הורה להגיש בעניין הצעה דחופה לסדר היום בכנסת.

ח"כ אברהם שפירא: "יום יום הורגים כאן אנשים"

בין השאר מסרו הרופאים, כי חולי סרטן ממתינים כשלושה חודשים לקבלת טיפול. הפרופסור גליק מבית־החולים סורוקה ציין, כי המחסור בתרופות פוגע בחולים באופן ממשי. ד"ר יעקב הארט מבית־החולים השומר מסר כי חולה ירידה מדאיגה במלאי התרופות לטעות חיוני.

הפרופסור שמי קוטב מהמחלקה לטיפול נמרץ בבית־החולים הדסה אמר, כי הצמצום בכוח האדם גורם לטעויות אנוש גורליות. "אחיות, בשל חוסר זמן לשטוף ידיים, מעבירות זיהומים מחולה לחולה". קוטב סיפר עוד על אישה בת 71, שנפטרה כתוצאה משימוש חוזר בציוד מתכלה.

ד"ר ברכה רמות מהמחלקה לטיפול נמרץ בסורוקה, סיפרה, כי מימנה מקרן המחקר שלה תרופה לחולה סרטן בן 26, מכיוון שבקופת בית־החולים לא היה כסף. יו"ר הוועדה התפרץ וקרא: "אנחנו הורגים אנשים כיום־יום. זה מזעזע לחשוב, שמצד אחד נלחמים על חוק ההפלות כדי לחסוך בחיי אדם וכאן מספרים לנו איך אנשים מתים בבתי חולים". ח"כ פסח גרופר התפרץ בצעקות גם הוא: "אפילו למות לא נותנים בארץ הזו בשקט". הוא הוסיף, כי המצב בימי המנדט היה טוב יותר מכיום.

בסוף הדיון ניסה שר הבריאות, מוטה גור, להרגיע את הרוחות ואמר, כי לא ידוע לו על מקרה, שבו מת חולה כתוצאה מהעדר תקציב. ח"כ חיים רמון טען, כי אין ברירה, וכי צריך לקצץ. הוא הזהיר, כי אם לא יקצצו עכשיו ב"אקססודה", ייווצר מצב, שבו לא יהיה כסף אפילו לתרופות הפשוטות ביותר.

סופר "הארץ" מציין, כי בדיון נכחו רק כ־11 מבין 26 חברי הוועדה.

בדש הקים, כשישב במעצר, חברה חדשה — "ח.א. מזון"

לחברה זו הועברו נכסי "פיקנטי" הנתבעת ע"י מס הכנסה לשלם 7 מיליארד ש'

מאת אברם צדוק
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

משה בדש, העצור בחשד כי זייף דולרים, הקים בעת שישב במעצר בספטמבר חברה חדשה ח.א. מזון שאליה הועברו הנכסים של חברת "פיקנטי" לייצור ושיווק מוצרי בשר.

שלטונות מס ההכנסה דורשים מ"פיקנטי" תשלומים למפרע של מסים לארבע השנים האחרונות בשיעור 7 מיליארד שקל. במסגרת תביעה זו הם מנסים לשים יד גם על נכסי ח.א. מזון החדשה.

משה בדש העצור עד סיום ההליכים המשפטיים נגדו הובא אתמול בליווי משטרתי לבית המשפט המחוזי בתל אביב לדיון בעניין החברה החדשה ח.א. מזון שבבעלותו.

מנהל "פיקנטי":
המקדמות מוגזמות

לדברי עמוס בדש (אחיו של משה בדש, המנהל בהיעדרו את עסקי "פיקנטי"), דרשו שלטונות מס ההכנסה מ"פיקנטי" מקדמות מס בשיעור של כ־20 אחוז מהמחזור. בענף ייצור המזון מקובל — לדבריו — לשלם מקדמות מס בשיעור מרבי של כ־4 אחוזים בלבד. במפעל "פיקנטי" מועסקים כ־20 עובדים. בתקופה שלגביה דורשים שלטונות המס תשלומים רטרואקטיביים של 7 מיליארד שקל הועסקו במפעל בממוצע כ־4 פועלים בלבד. אמר בדש בשיחה עם "הארץ".

כדי להבטיח השתתפות האמריקאים:

אסיפת בעלי מניות "פרוטרום" תידחה, כנראה, בכמה ימים

האסיפה נועדה למצוא דרך לגיוס 4 מיליון ד'

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

אסיפת בעלי המניות של חברת "פרוטרום" אמורה להיערך ביום ראשון הקרוב. אבל אפשר שתידחה בכמה ימים כדי לאפשר השתתפותם של שני בעלי המניות האמריקאיות, ג'ון פרבר ומקס רטנר, באסיפה.

אסיפת בעלי מניות זו נועדה למצוא דרך להבטיח את הזרמתם של ארבעה מיליון הדולרים הנוספים, הנדרשים להגדלת הון החברה לפי הסכם, שנחתם לפני שנתיים וחצי עם הממשלה. במסגרתו התחייבה "פרוטרום" להגדיל הונה בשבעה מיליון דולר ושלושה מהם הוזרמו באמצעות הפיכתה של הלוואות הבעלים להון החברה. מבין שלושת בעלי המניות העיקריים, ג'ון פרבר, מקס רטנר ומפעל "כפרית", רק פרבר התחייב עד עתה להזרים את חלקו היחסי לחברה.

עמוס אפשטיין, מנכ"ל "כפרית", מסר, כי "כפרית" רוצה לשמור על חלקה היחסי בחברה ולא להגדילו, אבל משום שכיום קיבוץ כפר עזה, שהינו הבעלים של "כפרית", נפגע מאוד מהמשבר בענף הכותנה, אפשר שהקיבוץ לא יוכל להזרים את 700 אלף הדולר שהבטיח במסגרת חלקו היחסי בשבעת מיליון הדולרים.

חברת "פרוטרום" כבר הודיעה, כי אינה יכולה לעמוד כיום בפירעון חובותיה, המגיעים לסכום של כ־45 מיליון דולר, וכי היא מבקשת פריסת חובות ארוכה יותר. הנושה העיקרי של "פרוטרום" הינה הממשלה עצמה, הערבה לחוב, שניתן באמצעות הבנק לפיתוח תעשייה בסכום של כ־20 מיליון דולר.

חברת "פרוטרום" הגישה למשרד התעשייה והמסחר תכנית הבראה כוללת, אך עד עתה לא קיבלה תשובה באשר לנכונות הממשלה לסייע לה בהבראת החברה.

עקב ירידה במחירי מכוניות משומשות:

היטל הרכוש על רכב מגיע עד 6% אחוזים מערכו

סגן הממונה על הכנסות המדינה: בהיטל יש הרבה אי צדק וחוסר סבירות אך אי אפשר לשנותו

מאת יהושע מאירי
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

עקב הירידה החדה במחירי המכוניות המשומשות, מגיע היטל הרכוש על רכב עד שישה אחוזים מערך כלי הרכב, פי שניים מהכוונה המקורית של החוק — כך התברר אתמול בישיבת הוועדה לביקורת המדינה, שדנה בנושא זה. סגן הממונה על הכנסות המדינה, יורם גבאי, הודה, כי בהיטל על רכב, יש אי־צדק רב וחוסר סבירות, אך אי אפשר לשנותו.

יו"ר הוועדה, ח"כ דוד ליבאי, זימן את הדיון בנושא בעקבות פניות מקרב הציבור. הקובלות, כי שיעורי ההיטל עולים בהתמדה בהתאם למדד המחירים וזאת בשעה שערך הרכב יורד בעשרות אחוזים.

ח"כ חיים רמון אמר, כי ועדת הכספים לא התכוונה מעולם לקבוע היטל, העולה על שלושה אחוזים מערך הרכב.

מחייב באיחור ותובע הצמדה

יו"ר הוועדה סיכם ואמר, כי יש לומר לציבור את האמת, שההיטל על רכב אינו אחוז מסוים משווי הרכב, וכי בכל שהאוצר דורש תשלום הרכב יגיעו הוא ... תשלום הוא יותר. אפשר אם תהיה ירידה תלויה בערך המכונית שלו. לטענתו, האוצר כופה על בעלי רכב לשלם היטל באיחור רב אך תובע הצמדה על האיחור הכפוי.

115 אלף בלתי־מועסקים ברבע השלישי של 1985

שיעור האבטלה הגיע בתקופה זו ל־7.8% מכוח העבודה האזרחי

מאת שלמה מעוז
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

שיעור הבלתי־מועסקים הגיע ברבע השלישי של השנה ל־115 אלף איש. שיעור המהווה עלייה של 19 אלף לעומת הרבע השני של השנה ועלייה של 30 אלף איש לעומת הרבע הראשון של השנה. שיעור האבטלה הגיע ברבע השלישי של השנה ל־7.8 אחוזים מבין מיליון ו־476 אלף איש, השייכים לכוח העבודה האזרחי. שיעור האבטלה הגיע ברבע השני של השנה ל־6.6 אחוזים וברבע הראשון ל־5.8 אחוזים. מבין הבלתי מועסקים, שחיפשו עבודה בכל הדרכים, מחצית חיפשו עבודה באמצעות לשכות העבודה.

הגידול במספר הבלתי מועסקים בהשוואה לרבע השני של 1985 היה 23 אחוזים בקרב הבלתי מועסקים, שעבדו ב־12 החודשים שקדמו לסקר, ואילו הגידול אצל אלה שלא עבדו, היה 15 אחוזים.

שיעור האבטלה היה ברבע השלישי של השנה 7.6 אחוזים בקרב הגברים ו־8.3 אחוזים בקרב הנשים. בניכוי השפעות עונתיות היה מספר המועסקים נמוך באחוז לעומת אפריל—יוני, כאשר עיקר הירידה בשיעור של 2.4 אחוזים אירעה בקרב המועסקות.

יצוין, כי בעוד מספר המועסקים בכל המשק עלה ב־0.7 אחוזים בינואר־ספטמבר, הרי בשירותי הבריאות אירעה עלייה של 3.1 אחוזים ומספר המועסקים הגיע ל־80,100 איש. בשירותי מינהל ממשלתיים לא היה גידול, אך בענף הבנייה אירעה ירידה של 8.9 אחוזים ל־72,900 איש.

בניגוד להצעת קורפו:

לא ייקבע היטל 2% על הדלק לטובת הכבישים

ועדת השרים לענייני כלכלה דחתה את החלטתה של ועדת השרים לענייני בטיחות בדרכים

מאת שלמה מעוז
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

הצעתו של שר התחבורה, חיים קורפו, לקביעת היטל של שני אחוזים על צריכת הדלק למימון תשתית הכבישים, נדחתה אתמול בוועדת השרים לענייני כלכלה. בכך דחתה הוועדה את החלטתה של ועדת השרים לענייני בטיחות בדרכים, שאישרה את הצעת קורפו. שר התחבורה יערער על ההחלטה של ועדת השרים לענייני כלכלה במליאת הממשלה. הוא אמר אתמול, כי ההחלטה תפגע בבטיחות בדרכים ובשיפור הכבישים.

עוד אישרה אתמול הוועדה את הקמת שלוש ועדות משנה בנושא הבורסה (בראשות השר רובינשטיין); רפורמה בשירות המדינה (בראשות השר ארנס) ועקרונות לרפורמה כוללת במיסוי (בראשות השר הורביץ).

הוועדה בנושא הבורסה תדון בין השאר, באופציות, זכויות המשקיעים, וזכויות הצבעה של בעלי מניות ... לגיוס הון למגזר העסקי. הוועדה בנושא הרפורמה בשירות המדינה תציע בין השאר פריסה מחודשת של זכויות וחובות של עובדים.

"על המדינה לבטח מרעידות אדמה"

מאת אריה לביא

הצעה שהמדינה תיטול על עצמה את ביטוח רעידות־האדמה במקום מבטחי המשנה מחו"ל, העלה נשיא חברת הביטוח "מנורה", דוד הירשפלד, בכנס לציון 50 שנים לחברה. הירשפלד הציע פתרון לבעיה התארגנות מבטחי המשנה לדרישת תעריף הגדול פי שלושה מהתעריף הקיים.

בין התעשיינים שליוו שרון לאמל"ט היה יבואן בשר קפוא

שיחות שרון בדרום אמריקה היו גם על יבוא בשר

מאת סופר "הארץ"
לענייני כלכלה

ראש משלחת התעשיינים שליוותה את השר שרון במסעו בארגנטינה ואורוגואי, יצחק מיטלמן, הוא יבואן בשר קפוא. חוגים עסקיים טענו שהוא בעל אינטרס מובהק בנושא זה, ובהתלוותו למשלחת יש אפליה נגד יבואני בשר אחרים. שיחות השר שרון ופקידי משרדו בארצות אמריקה הדרומית נסבו גם על יבוא הבשר הקפוא, על רקע הכוונה במשרד התעשייה והמסחר להעביר מידי מינהל הסחר הממשלתי לידיים פרטיות את יבוא הבשר הקפוא.

במשרד התעשייה והמסחר, אשר הכין את רשימת התעשיינים שהוזמנו להשתתף בנסיעת השר, נמסר, כי מיטלמן הוזמן בתוקף היותו יו"ר לשכת המסחר ישראל — אמריקה הדרומית והוא לא היה שותף בכל צורה שהיא לדיונים הממשלתיים בנושא הסחר הממשלתי.

אמש לא ניתן להשיג את תגובת מיטלמן עצמו בביתו או במשרדו.

עוזיאלי ואקירוב לא יוכלו להפעיל את הקניון

מאת אריה לביא

הבוררים בסכסוך בין איש העסקים דוד עוזיאלי, בעל פרויקט הקניון ברמת־גן, לבין איש העסקים, אלפרד אקירוב, הגיעו למסקנה ששני אנשי העסקים שהתגלע ביניהם סכסוך, לא יוכלו להפעיל במשותף את פרויקט הקניון המתוכנן בתנופה ולכן החליטו, שעל הצדדים להיפרד.

הבוררים בסכסוך היו עורך־הדין רם כספי, נציגו של אלפרד אקירוב, שפעל בעיסקה זו באמצעות חברת אלרוב, שמניותיה נסחרות בבורסה, ועורך־הדין יגאל ארנון, שפעל בשמו של דוד עוזיאלי, שפעל בחברה המשותפת "אל־קניות" באמצעות חברת בריאינבסטמנט. הרשומה בחו"ל.

7 חברות סחירות בבורסה צברו הון עצמי שלילי

גולדפרוסט, תגל, מדול בטון, עוז השקעות, כלל־מחשבים, המקרקעים אמבונים, קונסורטיום מחשבים — עלולות לקחת פרויקטים בעלי רמת סיכון גבוהה על מנת לכסות את ההתחייבויות

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

שבע חברות, שמניותיהן נסחרות בבורסה צברו הון עצמי שלילי (שמשמעותו עודף התחייבויות על נכסים) בסך 12 מיליון דולר — כך עולה מבדיקה של כלכלני חברת נשיונל קונסלטנט. מדובר בחברת גולדפרוסט, שצברה הון עצמי שלילי של 1.4 מיליון דולר, חברת תגל, שצברה הון עצמי שלילי של 7.1 מיליון דולר, חברת מדול בטון, שצברה הון שלילי של 0.3 מיליון דולר, חברת עוז השקעות, שצברה הון שלילי של 0.4 מיליון דולר, חברת כלל־מחשבים בעלת הון שלילי של 0.5 מיליון דולר, חברת המקרקעין אמבונים בעלת הון שלילי של 2.1 מיליון דולר וחברת המחשבים קונסורטיום, שצברה הון עצמי שלילי של 0.2 מיליון דולר.

הבדיקה המתמכה על הדו"חות הכספיים המאורגנים של חברות אלה. סך כל ההתחייבויות של חברות אלה נאמדות ב־60 מיליון דולר, שעל מנת לכסות אותם, לא מן הנמנע, כי החברות ייאלצו לקחת פרויקטים בעלי רמת סיכון גבוהה, שעשויה להיות הדרך היחידה שתאפשר עמידה בתשלום עלויות המימון ופירעון החוב.

כלכלני נשיונל־קונסלטנט מציינים, כי אם חלק מהחברות תצלחנה להוציא אל הפועל פרויקטים, שכזה כבר החלו, יהיה מצבם העסקי קשה הרבה יותר מהמשתקף בדו"חות הכספיים. עוד הם מוסיפים, כי שווי הנכסים, המוצג במאזני החברה, אינו משקף בהכרח את שווי השוק שלהם.

יצוין, כי חלק מהחברות, שנבדקו בידי צוות הכלכלנים, כבר עושים מאמצים לשיפור מבנה ההון העצמי שלהן. כך, למשל, חברת גולדפרוסט הגישה לבורסה טיוטת תשקיף לגיוס הון בדרך של זכויות; בחברת כלל מחשבים הוחלט לבצע הקצאת מניות פרטית, במסגרתה יוזרמו לחברה 1.2 מיליון דולר; וחברת קונסורטיום מסרה, כי חברה־הבת שלה תתמזג בעתיד הקרוב עם חברה אנגלית לשיפור מבנה ההון.

עורך את העמוד: יצחק לאור

המראות ונחיתות

(עו). להלן ההמראות והנחיתות בנתב"ל התעופה בן־גוריון היום:

המראות

ב־0550 אוריון (6942) ללונדון, ב־0640 טארום (246) לבוקרשט, ב־0645 טי.וו.אי. (803) לפאריס, ניו־יורק וסן־פרנציסקו. ב־0650 ס.א.ס. (772) לקופנהאגן, ב־0705 אל־על (391) לליסבון ומרסיי. ב־0725 בריטיש איירווייס (577) ללונדון, ב־0730 אל־על (363) לוינה וקלן/בון, ב־0750 סוויס איר (333) לציריך, ב־0800 אל־על (323) לפאריס, ב־0810 ק.ל.מ. (526) לאמסטרדאם, ב־0815 אל־על (353) לבריטן, ב־0830 אל־על (009) למונטריאול וניו־יורק, ב־0830 אל־על (209) למונטריאול ומיאמי, ב־0850 אולימפיק (302) לאתונה, ב־0900 אל־על (385) לרומא, ב־0905 אייר סיני (055) לקאהיר, ב־1000 אל־על (357) לפרנקפורט, ב־1025 אל־על (315) ללונדון, ב־1200 פיינאייר (3102) להלסינקי, ב־1340 בראטגפה (594) לאוסלו, ב־1420 אוסטריין איירליינס (712) לוינה, ב־1500 מינרב (5032) למודנה, ב־1620 איבריה (887) למדריד, ב־1630 לופטהאנזה (605) לפרנקפורט, ב־1725 סבנה (204) לבריסל, ב־1825 אליטליה (747) לרומא.

נחיתות

ב־0445 אוריון (6941) מלונדון, ב־0820 אייר סיני (054) מקאהיר, ב־1040 פיינאייר (5101) מהלסינקי, ב־1225 בראטגפה (593) מאוסלו, ב־1300 מינרב (5031) ממודנה, ב־1330 אוסטריין אייר ליינס (711) מוינה, ב־1505 איבריה (886) ממדריד, ב־1515 לופטהאנזה (604) מפרנקפורט, ב־1525 טי.וו.אי. (800) מסן־פרנציסקו, ניו־יורק ופאריס, ב־1525 טי.וו.אי. (812) מבוסטון ופאריס, ב־1535 אל־על (036) מניו־יורק ואמסטרדאם, ב־1615 סבנה (203) מבריסל, ב־1705 אל־על (378) מקופנהאגן, ב־1710 אליטליה (746) מרומא, ב־1730 אל־על (386) מרומא, ב־1750 טאוואר־אייר (030) מניו־יורק ובריסל, ב־1845 אל־על (324) מפאריס, ב־1905 סוויסאייר (332) מציריך, ב־2000 אל־על (358) מפרנקפורט, ב־2010 אולימפיק (301) מאתונה, ב־2015 אל־על (354) ממינכן, ב־2050 אל־על (364) מקלן/בון ווינה, ב־2155 אל־על (316) מלונדון, ב־2330 אל־על (392) מליסבון ומרסיי.

כל ההמראות והנחיתות וזמנן אינו סופי. את המועד הסופי יש לוודא כשעתיים לפני הזמן הנקוב לעיל בטלפון 03־381111.

ורשבסקי פריליך דובר

סוויסאיר מכריזה על פתיחת חורף 85/86

אינסוף אפשרויות לחופשת החורף שלך בשוויצריה

36 בתי מלון ב 18 אתרי נופש

17 בתי מלון ב 5 ערים

מאות דירות נופש ב 14 אתרים. ועוד ועוד.

לחופשת החורף בשוויצריה אין צורך לערוך תאבון...
כל אחד מאתנו חולם על חופשה כזו. אך על ההצעות של סוויסאיר לחורף זה, כדאי גם כדאי להרחיב. בואו נטייל קצת בשוויצריה:

דירות נופש — בית חלומותיך
אתם עכשיו ב-LEUKERBAD. מחכה לכם שם דירת נופש חלומית (וזה לא הגזמה) הכוללת: מצעים, כלי מטבח, רדיו, שטיחים מקיר לקיר, את בער ומה לא... עבור חלום שכזה אתם משלמים לשבוע -.319 פר"ש ל-4 נפשות, כלומר 80 פר"ש לשבוע מלא לנפש אחד! זהו הלהיט של חורף 85/86. כדאי להגשימו.

סקי בהר — כיף בעיר
עברנו ל-INTERLAKEN. אם אתם לוקחים את הילדים, או אם רצונכם לשלב חופשת סקי קצרה עם בלוי וקניות בעיר, זה המקום.
סוויסאיר מציעה לכם חבילת נופש במחיר מיוחד לסוויסאיר ישראל -.759 פר"ש. וזה כולל 7 ימים, חצי פנסיון במלון מפואר (4 כוכבים) עם טלוויזיה ווידאו בחדר. ובנוסף שבוע מנוי לרכבלים, באזור הסקי של יונגפראו ו-7 שיעורי סקי!

איזה נופש פנטסקי!
בואו נעבור לאחד מ-18 אתרי הנופש המרתקים של שוויצריה, קחו לדוגמא את BRIGELS — חבילת נופש, 7 לילות חצי פנסיון, במלון 3 כוכבים במחיר מיוחד לישראל: 405 פר"ש. באתר תמצאו בריכת שחיה מקורה, סאונה וסולריום והעיקר, אווירה חמימה...
סוויסאיר מציעה החורף, אפשרויות נופש מרתקות באתרים מקסימים, בין האגמים והרי השלג הנצחי. ממש פנטסקי!

מלון בשוויצריה — כמו בונבוניירה...
הגענו ל-DAVOS, שם מחכה לכם מלון SUN STAR הידוע, המסמל יותר מכל מדוע מפורסמת שוויצריה במלונותיה. מופת לשרות אדיב, נקיון, אווירה חמה והכנסת אורחים. ב-DAVOS, אתר חורף מבוקש מאד, תשלמו בדצמבר ובינואר 78 פר"ש ליום, לאדם בחדר זוגי, לחצי פנסיון. כדאי להזמין בהקדם.

מי ברכב, מי ברכבת
סוויסאיר ממשיכה השנה בשיתוף פעולה עם "באדג'ט" ומציעה גם החורף תנאים מיוחדים לישראלים: טוסו עם סוויסאיר ותהנו מרכב חינם! תחויבו רק על קילומטרז' עד תקרה קבועה. מעבר לתקרה זו לא תשלמו אפילו פרנק אחד! זיכרו, בשוויצריה לא גובים מע"מ על השכרת רכב וגם עובדה זו מוזילה את המחירים.
עכשיו נעלה על הרכבת המפורסמת של שוויצריה. סוויסאיר ממליצה על כרטיס "SWISS HOLIDAY CARD", המאפשר נסיעה חופשית בכל מערכת הרכבות הלאומיות בשוויצריה, במחיר 170 פר"ש ל-8 ימים או 145 פר"ש ל-4 ימים. אל תאחרו את הרכבת, החורף כבר בפתח...

כל בוקר ב-7.50...
גם בחורף, כל בוקר יוצא מטוס סוויסאיר מישראל בשעה נוחה, זו הדרך שלכם להתחיל את שוויצריה, כבר בכסא המרווח במטוס.
השלג מחכה לכם, אפשר להתחיל להתרגש. נצלו את המחירים המיוחדים לישראלים, אשר סוויסאיר אירגנה עבורכם.

לקבלת מידע מפורט יותר, שלחו את התלוש הרצ"ב ונשלח לכם הביתה את החוברת הצבעונית "פנטסקי 85/86". החורף מחכה לכם במשרדי סוויסאיר ואצל סוכן הנסיעות שלכם.

להתראות.

swissair

ה-3

לכבוד סוויסאיר
ת.ד. 3511 תל-אביב 61034

נא שלחו אלי בהקדם האפשרי את חוברת "פנטסקי" לחורף 85/86.

שם ____________

כתובת ____________

____

זה הזמן להכיר את דרום אפריקה
ורק עם אופיר טורס

כי רק אופיר טורס נותנת לך –
- 4 שבועות נפלאים בלווי מדריך מקצועי כל כך
- קבוצות קטנות ואקסקלוסיביות כל כך
- מסעות מרתקים לצד נופש מוצלח כל כך
- בתי מלון מפוארים כל כך

טיול מס' 15 מועד יציאה 21/1/86
טיול מס' 16 מועד יציאה 1/4/86

לפרטים נוספים פנה לאופיר טורס (עמוס) רח' בן יהודה 32, ת"א. טל. 03-289772, 289777 או לסוכן הנסיעות שלך.
SAA SOUTH AFRICAN AIRWAYS

עוד תחנת אוטובוסים חובלה בירושלים

מנכ"ל "פוסטר מדיה": הארבעה שיקבלו פרס מקולק על לכידת חרדים ייתבעו ע"י החברה בגלל פרובוקציות שביצעו ליד מאה שערים

מאת נדב שרגאי
סופר "הארץ" בירושלים

עוד תחנת אוטובוס בירושלים חובלה אתמול בשכונת בית וגן, ונעשה ניסיון להציתה. בכך מגיע ל־24 מספר התחנות שהוצתו או חובלו בירושלים. המשטרה עצרה אתמול בבוקר צעיר משכונת מאה שערים כחשוד בביצוע אחד ממקרי ההצתה בימים האחרונים.

עמנואל שלו, מנכ"ל חברת "פוסטר מדיה", הודיע אתמול כי החברה החליטה לתבוע לדין את ארבעת הצעירים אשר לכדו לפני מספר ימים חרדים שניסו להצית תחנת אוטובוס ברחוב שטראוס. המנכ"ל אומר כי הארבעה ביצעו פרובוקציה כדי ללכוד את החרדים. לדבריו, הם פרצו ערב קודם חלון ראווה של תחנת אוטובוס במרכז העיר, הוציאו מבנה תמונה של בחורה והכניסו תמונה זו לתחנת אוטובוס הסמוכה למאה שערים. לדבריו, רק בדרך זו עלה בידם ללכוד מצית תחנות "על חם". שלו טוען, כי התוצאה הישירה של פעולה זו היתה שריפת שש תחנות למחרת־היום בירושלים.

"אנו עומדים לעכב את הפרס הכספי בסך 5000 דולר, שיוענק להם ע"י טדי קולק וכן נתבע 20,000 דולר פיצוי על התחנות שנשרפו למחרת ופיצוי על הנזק שנגרם בפריצת התחנה שלנו במרכז העיר", אמר שלו.

בר־לב נפגש עם הוועד נגד אלימות הדתית

(ע). שר המשטרה חיים בר־לב דחה אתמול את הטענות כאילו קיימים שיקולים פוליטיים המונעים מן המשטרה לטפל ביעילות בנושא הצתת תחנות האוטובוס בירושלים. "אין למשטרה כל מגבלות פרט למגבלות אובייקטיביות־מבצעיות והתארגנות נגד התופעה הזו כבר בעיצומה", אמר השר. הוא הציע לכל אזרח הרוצה לסייע למשטרה להתנדב למשמר האזרחי כדי לתגבר את נוכחות המשטרה ("המשמר האזרחי") ברחובות ירושלים. הדברים נאמרו בפגישה של נציגי "ועד ירושלים נגד אלימות חרדית" עם השר. נציגי הועד, רבקה סנה ואברהם פריה, טענו בפני השר כי בקרב הציבור ברחוב החילוני תחושה ש"יש חסינות לפורעי חוק דתיים". לדבריהם "חסינות" זו נובעת מגורמים פוליטיים המונעים ממשטרת ישראל לבצע ברחוב החרדי "עבודה מקצועית" כפי שהדבר נעשה באיזורי פשיעה מוכרים.

גם בגליל העליון:

4 תחנות אגד נהרסו בצפון

מאת מנחם הורוביץ
סופר "הארץ" בצפון

ארבע תחנות אוטובוסים נהרסו ביישובי המועצה האזורית מרום הגליל. עדיין לא ברור מה הגורמים להרס התחנות, שנבנו מכספי המועצה. ככל הידוע לא היו עליהן תמונות תועבה כלשהן. התחנות שניזוקו היו בצומת עין זיתים, בצומת פרוד ובצומת תים בשפר ובמירון. מדובר בתחנות בנויות אבן.

למשטרה הוגשה תלונה.

עורך את העמוד: יצחק לאור

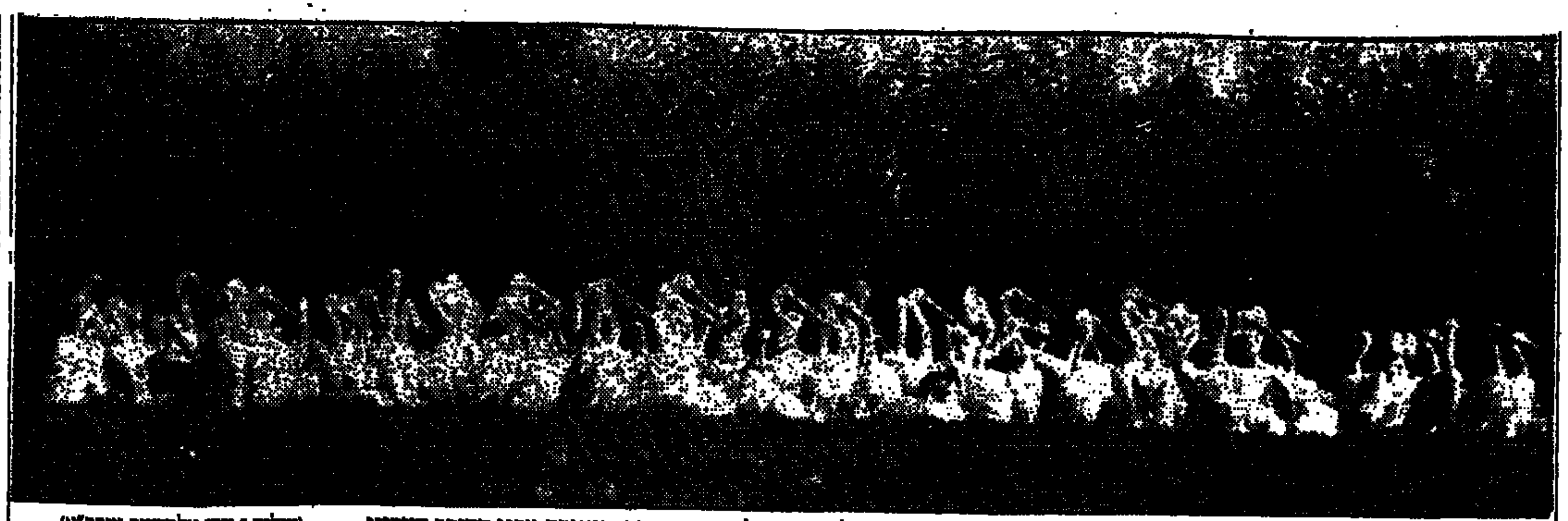

להקת שקנאים גדולה זו צולמה אתמול כשהיא נחה להפוגה של שמורת החולה בדרך אל ארצות החום, במנוסה מפני החורף הצפוני. (צילום - יוסי אלמקייס איפב"א.)

בדואי נאשם בביגמיה: לפני שגירש אשתו, לקח את האחרת

את השניה לא נשא כדת, אלא הוליד לה ילדים

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

בבית־המשפט המחוזי בבאר־שבע יינתן בימים הקרובים פסק־דין ראשון מסוגו במשפט, שמתנהל מזה כשנתיים נגד עמר מוחסין עייד, בדואי תושב הנגב, שהואשם בביגמיה. לפי כתב־האישום, הנאשם, אזרח ישראלי, נשא לאשה את אלדרייה עליה ב־10.4.72 והתגרש ממנה לפי פסק־דין של בית־הדין השרעי בבאר־שבע, אבל בתאריך בלתי ידוע בין השנים 1977—1978, בתקופת נישואיו הראשונים לפני שהתגרש, נשא הנאשם לאשה את סעידה אשור ובשל כך נאשם בריבוי נישואין.

במהלך המשפט טען נציג המדינה, בהסתמכו על עדות של פרופסור יעקב מירון, מומחה למשפט מוסלמי, כי על־פי הדין המוסלמי, הנאשם נשוי לאשה השנייה, שילדה לו ילדים, למרות שלא נשאה בטקס רשמי. לכן, טען נציג המדינה, הנאשם עבר עבירה של ריבוי נשואין. נציג המדינה הציג בפני השופט המחוזי, אליעזר ריבלין, ספרים ומאמרים, שנכתבו בידי מוסלמים, ותומכים בגרסת התביעה.

לעומת זאת, טען הנאשם באמצעות עורך דינו, כי באותה תקופה, סעידה אשור, היתה ידועה בציבור שלו ולא אשתו ולפיכך לא היה נשוי לשתי נשים. הנאשם אף הביא לבית־המשפט את נשיא בית־הדין העליון השרעי, שיך טופיק, אשר חיזק את גרסת הנאשם. שיך טאופיק, שתפקידו מקביל לתפקיד נשיא בית־המשפט העליון קבע, כי ידועה בציבור אינה נחשבת אשה כדת וכדין.

כאמור, בית המשפט המחוזי יתן בימים הקרובים את פסק־הדין.

יצוין, כי עד כה הועמדו לדין בדואים, שלקחו לעצמם אשה נוספת, עימה התחתנו כחוק, וכי במקרה זה מדובר בבדואי, שלקחת לו אשה שנייה מבלי שנישא לה.

בעקבות עתירה לבג"ץ

הרבנות נדרשת לנמק מדוע לא יינשאו אתיופים בלי גיור

ניתן צו גם נגד משרד הדתות ★ בבקשתם דרשו שני אתיופים להורות לרבנות הראשית לבטל את החלטותיה המונעות מיהודי אתיופיה להינשא ללא גיור לחומרה

(ע). שופט בית־המשפט העליון, אהרן ברק, ציווה אתמול על מועצת הרבנות הראשית לנמק בתוך 45 יום מדוע לא יבוטלו ההנחיות המיוחדות בנושא העדה האתיופית שניתנו לרושמי הנישואין. כמו כן ציווה השופט על שר הדתות לנמק בתוך 45 יום מדוע לא יאפשר ליוצאי אתיופיה להירשם כחוק באמצעות רבנים רושמי נישואין, בדרך שאינה מצריכה גיור.

הצווים ניתנו בעקבות עתירה שהגישו שניים מבני העדה האתיופית נגד הרבנות הראשית, הם ביקשו מבג"ץ להורות למועצת הרבנות הראשית לבטל את החלטותיה המונעות מיהודי אתיופיה להינשא ללא גיור לחומרה. עתירה זו הוגשה בעת השביתה של עולי אתיופיה מול משרדי הרבנות הראשית בירושלים. בסוף השבוע הגיש בא־כוחם של העותרים עו"ד מיכאל קורינאלדי, תיקון לעתירה ובקשה לצרף אליה משיבים נוספים — שר הדתות ושר הקליטה.

בתיקון נאמר, כי מועצת הרבנות הראשית אינה מקיימת את ההסכם, שהושג בינה לבין עולי אתיופיה בתיווכו של ראש הממשלה, שמעון פרס, הסכם שהביא להפסקת שביתתם של העולים. בתיקון לעתירה נאמר עוד, כי מועצת הרבנות הראשית הוציאה הנחיות חדשות, הסותרות את ההסכם.

הצווים ניתנו בלשכתו של השופט, אהרן ברק, בהסכמת בא־כוח המדינה, עו"ד רבאטו יאראק.

מורי התיכוניים לא יתנו ציונים ולא יחלקו תעודות

שושנה באייר, יו"ר ארגון המורים העל־יסודיים: החרפת העיצומים במחאה על שהאוצר סגר לפני המורים כל אפשרות להפשיר חלק מתוספות השכר המגיעות להם

מאת גילי מנדלר
סופרת "הארץ" לענייני חינוך

ארגון המורים העל־יסודיים, הורה להם למורים שלא לחלק תעודות שליש לתלמידים ולא להגיש למנהלים ולהורים ציונים והערכות בכתב או בעל־פה. אתמול הודיע הארגון כי החליט להחריף את העיצומים בבתי־הספר העל־יסודיים, במסגרת מאבקו לחיסול השחיקה בשכר המורים.

במסיבת עיתונאים מסרה אתמול יו"ר הארגון, שושנה באייר, כי החרפת העיצומים באה במחאה על כך, שהאוצר סגר לפני המורים כל אפשרות להפשיר חלק מתוספות השכר המגיעות להם, בטענה שאין מנהלים מו"מ בנושאים אלה בתקופת ההקפאה במשק.

לדבריה, בעוד ארגון המורים בוחה על הקפ, קיבלו קבוצות עובדים אחרות תוספת שכר, אישיות וקיבוציות, לרבות השוטרים, עובדי המחקר והפרקליטים בשירות המדינה. תוספות השכר הן רטרואקטיביות מ־1984. באייר ציינה, כי בעוד שחיקת השכר בכל המשק הגיעה ל־31 אחוז, הגיעה שחיקת השכר של המורים עד 50 אחוז.

עוד אמרה, כי אירגונה מצפה לחידוש המו"מ בינו ובין האוצר בנושא תוספות השכר וכי אם לא יתחדש המו"מ, יוחרפו העיצומים. בין השאר, ייערכו שביתות חלקיות, מפוזרות בעל־יסודיים. אם לא תהיה היענות מצד האוצר עד פברואר—מארס, יפגע הארגון בהכנות לקראת בחינות הבגרות.

פעילות המורים בעל־יסודיים, מסתכמת היום בהוראה בלבד. הם אינם מקיימים ישיבות וימי הורים וכן אינם מבצעים את פרויקט השירות העצמי בבתי־הספר.

בתגובה על הודעת ארגון המורים, קרא אתמול מזכ"ל הסתדרות המורים, יצחק ולבר, למורים בעל־יסודיים, החברים באירגונו, שלא להצטרף לעיצומים.

הונחה אבן הפינה לשכונה הראשונה הנבנית בת"א זה 10 שנים

באזורי־חן, הנמצאת צפונית לתכנית ל', יהיו 600 דירות ★ בשלב הראשון ייבנו 160 דירות ★ הובטחו סטנדרטים גבוהים של בידוד נגד רעש המטוסים ★ איכלוס הדירות הראשונות ב־1987

מאת חיים הנדוורקר
סופר "הארץ" בתל־אביב

אבן־הפינה בשכונת אזורי חן, צפונית לתכנית ל', שהיא שכונת המגורים החדשה הראשונה הנבנית בתל־אביב בעשר השנים האחרונות, הונחה אתמול אחר־הצהריים. השכונה מוקמת על־ידי חברת אזורים מקבוצת כלל. ויהיו בה כ־600 דירות, מתוכן ייבנו בשלב ראשון כ־160 בלבד.

בטקס הנחת אבן־הפינה השתתפו ראשי עיריית תל־אביב, אנשי חברת כלל ובעלי מגרשים רבים בסביבה. במהלך הטקס הפריעו מטוסים, שטסו אל שדה דב הנמצא בסמוך וממנו, את דברי הנואמים. ראש העירייה שלמה להט הבטיח, כי אלה שירכשו את הדירות לא יופרעו על־ידי הרעשים שכן יושמו בהן סטנדרטים גבוהים של בידוד. יחד עם זאת, ציין להט כי הוא יפעל לסילוקו של שדה דב מהאיזור.

הקרקע עליה תוקם השכונה הוקפאה משך עשרות שנים לבניה. השם אזורי חן ניתן לשכונה לזכר חנה נאמן, אימו של עו"ד אברהם נאמן מבעלי המגרשים במקום. האולם יצוין כי גורמים בעיריית תל־אביב מרגישים כי ועדת השמות העירונית לא קיבלה כל החלטה על מתן שם לשכונה.

מחיר הדירות במקום, שגודלן 120־155 מ"ר, ינוע בין 125 אלף עד 155 אלף דולר ומחיר הפנטהאוזים 250 אלף דולר. ההשקעה בשלב הראשון של הפרויקט תגיע לכ־20 מיליון דולר הדירות יאוכלסו ב־1987. צפוי, כי הפרויקט כולו יסתיים תוך חמש עד שש שנים.

סטנדרד מתקדם

מנכ"ל "אזורים" אריה גינסין ומנהל מחוז המרכז של החברה יוסי פישלר, מסרו אתמול במסיבת עיתונאים, כי הדירות במקום ייבנו על־פי סטנדרד דיור מתקדם ביותר. הקבלן שיבצע את העבודות בשכונה תהיה חברת סולל־בונה. התכנון נעשה על־ידי האדריכלים אלחנני וכנען. השכונה תוקף בכביש טבעת ולא תהיה בתוכה תנועת כלי רכב חולפים — דבר שיבטיח לדברי אנשי חברת "אזורים" בטיחות מירבית לתושבים ולילדיהם.

הרחוב הראשי של השכונה ירוצף באבנים משתלבות בסגנון "הרחוב ההולנדי" הבניינים יהיו מוקפים בשטחי ירק. לשכונה יהיה גם מרכז ספורט משלה לשימוש אנשיה בלבד עם בריכת שחייה, מועדון בריאות ומתקנים, וכן מרכז מסחרי, גן ילדים וקריה מקסימלית בתי־ספר וקריית חינוך. בשכונה יהיו 61 בנייני מגורים בני 8 עד 13 קומות. הם ייבנו מעל קומת עמודים ולובי עם פינות ישיבה, דבר שיאפשר לאנשי הבית לארח אנשים, בלא להכניסם הביתה. באולם הכניסה יהיה גם שומר עם בקרת טלוויזיה, 24 שעות ביממה. בתוך כל בניין חנייה צמודה בשני מפלסים. בין השאר יהיה בבניין חידוש מיוחד: השומר במקום יפעיל מערכת וידיאו [illegible]

3 צעירים פצעו באקדח בת גילם מחיפה

(ע). שלושה צעירים בני 17 הובאו אתמול לבית־משפט השלום בחיפה. הם נחשדו כי פצעו נערה בת גילם ברגלה ביריית כדור, שנפלט מאקדח, שאחד הצעירים נטל מאביו ללא רשות.

בא כוח המשטרה טען בבית־המשפט, כי השלושה טיילו שלשום בשבילים באזור סטלה־מאריס בחיפה, ושבידי אחד מהם היה אקדח, שלקח מאביו ללא היתר כדי לערוך מיטווח.

הנציג הוסיף, כי מהאקדח נפלט כדור ופגע ברגלה של הצעירה, שהייתה בחברתם של החשודים. הצעירה הוחשה לבית החולים רמב"ם ונותחה שם.

השופט התורן, ראובן ברזורין, נענה לבקשת החשודים וציווה על שחרורם בערבות של 500 אלף שקל כל אחד.

שני נערים התייצבו לאחר המקרה בתחנת המשטרה וסיפרו, כי בעת שטיילו לתומם בסטלה־מאריס, נורו עליהם שתי יריות מכיוון לא ברור שאחת מהן פגעה בנערה. הועלה חשד, שמדובר בנסיון פיגוע, אך החוקרים גילו בעקבות חקירה מאומצת סתירות בגירסתם של הנערים. לבסוף הודו הנערים כי הנערה נפצעה מכדור, שנפלט מאקדח, השייך לאביו של חבר שלישי, שנטל אותו מהבית ללא ידיעת הוריו.

חזיר בר נראה בראשונה ליד ירושלים

פרופ' מנדלסון: החזיר — חלוץ שבא לחפש שטחי מחיה חדשים

מאת אלי אלעד
סופר "הארץ" לאיכות הסביבה

חזיר בר נראה בראשונה באיזור סמוך לירושלים. חזיר הבר נראה ליד מבשרת־ירושלים בתצפית, שערך הזואולוג דוד קושניר. הימצאותו של חזיר בר באיזור זה, שבו לא נראו כמותו עד כה מעיד, שאוכלוסיית חזירי הבר מתפשטת לאיזורים שבהם לא נמצאו עד כה.

ברשות שמורות הטבע, שפקח מטעמה, איתן הרצי, יצא לאיזור בעקבות הודעתו של קושניר, ציינו, כי למרבה הצער החזיר הראשון נמצא באיזור ללא רוח חיים. הרשות בודקת את סיבות המוות.

לדעת הפרופסור היינריך מנדלסון מאוניברסיטת תל־אביב החזיר היה חלוץ בראש המחנה, שתפקידו היה לחפש שטחי מחיה חדשים. לדבריו, צפויים להימצא בעתיד חזירי בר נוספים באיזור.

מטען קטן התפוצץ בעפולה

(ע). מטען של חומר נפץ התפוצץ אתמול לפני הצהריים בעפולה סמוך לפיצריה המצוקה מול בנק דיסקונט. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק. המטען הוטמן בין שיחים ברחוב ראשי במרחק כ־200 מטר מן הכיכר המרכזית של העיר.

הפיצוץ אירע בשעה 11.30 ובתוך דקות הגיעו למקום כוחות משטרה בפיקודו של מפקד תחנת עפולה, רב־פקד סיני. יחד עם הכוח הגיעו חבלנים, תגבורות מתחנות משטרה סמוכות במרחב העמקים, וקציני משטרה בכירים ממחוז הצפוני.

המשטרה עצרה 120 חשודים לחקירה והקימה צוות חקירה מיוחד. זהו המקרה השישי של פיצוץ מטענים בעפולה בשנה זו.

החייל הנעדר מטבריה נמצא בבאר־שבע

(ע). החייל שמעון אדרי מטבריה, שנעדר מביתו מאז יום ב' בשבוע שעבר, יצר אתמול קשר ראשון עם הוריו, וסיפר להם, טלפונית, כי הוא נמצא בבאר שבע וכי לא ידע כלל שהוא נחשב לנעדר ומחפשים אחריו.

נהרגה בחצותה כביש ליד תל־מונד

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ" בשרון

מול שלמה מתל־מונד נהרגה אתמול מפגיעת רכב פרטי בחצותה את הכביש בתל־מונד. סיבת התאונה עדיין לא ברורה והחוקרים מבקשים עדי ראייה למקרה. נהגת הרכב היא תושבת אחד המושבים באיזור.

הרשימה המתקדמת לשלום

רב־שיח על הנושא:
האם תתכן מלחמת אזרחים בישראל

המשתתפים: פרופ' ישעיהו ליבוביץ
★ אורי אבנרי ★ ד"ר מאיר פעיל
★ ח"כ מוחמד וותד ★ עמוס קינן
מנחה: חיים ברעם

ביום חמישי, 5 בדצמבר, בשעה 7.00 בערב, באולם בית ליוויק, רח' דב הוז 30, ת"א. הציבור מוזמן, תינתן רשות דיבור לקהל.
המען להתקשרות: ת.ד. 31109 ת"א טל' 03-659474

לשבתאי אנגל

השתתפותנו בצערך במות אמך

רחל ז"ל

"ציון" – "יהודה"
חברות לביטוח בע"מ

לרחל, מתן ולמשפחת ברקמן

אתכם באבלכם על מות יקירכם

עמי ברקמן ז"ל

ההנהלה והעובדים
מוזיאון תל אביב

קואופרטיב דן
משתתף בצער הכבד
שלחון גדעון והמשפחה
במות **האם** ז"ל

הנהלת משרד העבודה והרווחה
וחברה בשירות למען הילד
משתתפים באבלה של
הגב' **יהודית חניאל**
במות בעלה
ד"ר **דוד חניאל** ז"ל

אוניברסיטת תל־אביב
במלאות שלושים לפטירתו של
אלה קודש ז"ל
ידיד האוניברסיטה
תתקיים אזכרה בבית העלמין בנחלת־יצחק ביום חמישי 5.12.85 כ"ב כסלו תשמ"ו בשעה 15.00

עם חברנו היקר
יהודה שולוביץ ומשפחתו
בנפול הבן
יהונתן ז"ל
אבלים
עובדי היחידה להוצאה לאור
המזכירות הכללית בבנק ישראל

אוניברסיטת תל־אביב
הפקולטה למדעים מדוייקים ע"ש ריימונד ובברלי סאקלר
ביה"ס לפיסיקה ואסטרונומיה
משתתפים באבלו של
ד"ר יצחק גולדמן
על מות
אמו ז"ל

על מות
אדריכל **אריה אלחנני**
אבלים
משרד מהנדסים איסקוביץ – שפירא – האן

על מות אדריכל
אריה אלחנני
חתן פרס ישראל
אבלים:
סולל־בונה – תל־אביב

הודעה ללקוחות לספקיה ולמוסדות על מעבר ל־5 ימי עבודה בשבוע

ההחמרה במצבם הכלכלי של המשקים החקלאיים וההאטה בשיווק של מוצרי חקלאות שונים מחייבות נקיטת אמצעים לצמצום הוצאותיה של "תנובה".

במסגרת הפעולות להשגת חיסכון מירבי בתיפעול השוטף הוסכם, על דעת הנהלת "תנובה" ונציגות העובדים, להנהיג לפרק זמן מסויים שבוע עבודה בן 5 ימים.

אי לכך יהיו רוב משרדי "תנובה" וחלק ממחסני השיווק סגורים בימי שישי.

ההסדר יופעל ביום שישי, 6 בדצמבר 1985 ויימשך עד להודעה חדשה.

במחלקות שתיסגרנה בימי שישי תקויים תורנות למקרים דחופים.

הפעילות השוטפת במחלבות ובהפצת מוצרים תימשך כמקודם.

אנו מתנצלים מראש על כל אי־נוחות, שתיגרם עקב ביצוע ההסדר הנ"ל.

הנהלת מרכז תנובה

טלתרום לפקודת הצה"ל
הבו מעות לטלתרום ישן וגם חדש

טלתרום לפקודת הצבא

מבצע ארצי לאיסוף מטבעות ישנים וגם חדשים, שיוצאים מן המחזור

יש מיליארד מטבעות מסדרת הלירות, עוד מיליארד מסדרת השקלים הישנים ומיליארד זה סכום נכבד מאד!

במסגרת הטלתרום "ישן וגם חדש" [illegible] יערך המבצע בימי ראשון [illegible] ה־8, 9, 10 בדצמבר, בחג [illegible] הערים המשתתפות במבצע: ירושלים, תל־אביב, חיפה, באר־שבע, [illegible] לוד, הרצליה, גבעתיים, צפת, [illegible] בת־ים, בני־ברק, רחובות, רמלה, [illegible] ערד, אשדוד, חדרה, אשקלון, רמת־השרון, נהריה, קרית־שמונה, ראשון־לציון, [illegible] רמת־גן, כפר־סבא נתניה וחולון.

[illegible] את המטבעות לנקודות ההתרמה [illegible] השתתפו בהגרלת פרסים יקרי ערך, ובהם 3 כרטיסי "מלך לשנה בלונה פארק" (כל המתקנים חינם במשך שנה)
מוקד מרכזי בתל אביב: ככר מלכי ישראל
בחיפה: ככר־מסריק
[illegible] נוספות המעונינות להצטרף למבצע [illegible] להתקשר למטה הטלתרום טל: 02-241111
[illegible] ישירות למנכ"ל המבצע, יוסי גבעתי טל: 052-83195, 24 שעות ביממה.

בחנוכה [illegible]

הארץ

יום ד', כ"א בכסלו, תשמ"ו
4 בדצמבר 1985

ירושלים: רח' התבצלת 2 טל' 224245-6 ת.ד. 273 מיקוד ירושלים 91002 חיפה: רחוב נורדוי 20 טל' 661166-8 ת.ד. 5259 מיקוד חיפה 31052

בתל-אביב: המערכת, ההנהלה, מחלקות המודעות, ההפצה והמנויים, רח' זלמן שוקן 21, טל' 824261 ת.ד. 233 מיקוד תל-אביב 61001

המו"ל: הוצאת עתון "הארץ" בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, ת"א
העורך: גרשום שוקן. האחראי: מתי מלך.
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי-יד.
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B. 233, Tel. 824261

לכנסת אין סמכות חנינה

קבוצת חברי כנסת מסיעות הליכוד, התחיה ומורשה, פועלת באחרונה למען קבלת חוק שיכריז על ביטול העונשים שבתי המשפט הטילו על אנשי קבוצת הטרור היהודי (האנטי-ערבי). הח"כ דב שי-לנסקי הביע דעתו כי יעלה בידי השדולה הזאת, להשיג בכנסת רוב ליוזמתה.

נניח לשאלה אם הערכה זו מבוססת על חשבון מדויק, או אם הפצתה ברבים אינה נועדת יותר לעשות תעמולה לרעיון ולקדם בדרך זו את התגייסותם של רוב חברי הכנסת. היוזמה כשלעצמה ראויה לפסילה, ולא מטעמים פוליטיים בלבד. שר המשפטים ויושב ראש הועדה לחוקה, חוק ומשפט העירו, כי אין מקום לחקיקה המוצעת, כל עוד לא נסתיימו כל ההליכים המשפטיים. אבל אפילו נניח כי אכן יבואו התהליכים לסיומם ושם עירעורים לא יהיו עדיין תלויים ועומדים — גם אז אין מקום לכך שהכנסת תחליט על חנינת עבריינים שפוטים.

הסיבה הראשונה נעוצה בכך שהסמכות להפחתת עונשים ו/או בי-טולם נתונה בידי נשיא המדינה, ובידו בלבד. אמנם נאמר ממשכן הנשיא שהנשיא אינו מתכוון להביע דעה לגבי יוזמה פרלמנטרית, היות שהכנסת הינה ריבונית ואף אדם אינו רשאי להתערב בתחום החקיקה הנתונה בידיה. אולם לו הכנסת היתה מחוקקת חוק כפי שרב שילנסקי וחבריו רוצים שי-תחוקק, היא היתה נוטלת לעצמה סמכות שהחוק הפקיד בידי נשיא המדינה; ויש להימנע מפגיעה זו בסמכותו של הנשיא, ומהתנגשות בין שתי רשויות ממלכתיות.

יתר על כן: הכנסת, לו נקטה בצעד שהשדולה למען שפוטי הטרור היהודי מתכוונת להציע, היתה פוגעת באופן קשה ביותר במעמדה של הרשות השיפוטית. בתי משפט דנו עבריינים לעונשים מסויימים; וכשם שהרשות המבצעת (הממשלה) אינה רשאית לשנות או לבטל פסקי דין של בתי המשפט, אין זה מותר גם לרשות המחוקקת; עצ-מאותה של הרשות השיפוטית היתה מתבטלת, לו הכנסת היתה מכוננת את עצמה, ולו במקרה אחד בלבד, כרשות שיפוטית שמעל לבתי המשפט הבלתי-תלויים.

הניסוח המוצע — "צריך לשחרר עצירים שהעבירה שעברו אינה, בבסיסה, פעילות עוינת נגד מדינת ישראל", לו הצליח להיתרגם בספר החוקים, היה הפך לחוכא ואיטלולא את סעיפי חוק דיני עונשין שאנשי קבוצת הטרור היהודי נשפטו על פיהם. ובאותי כל חברי הכנסת צריך לשנן ששום מניע, יהיה אשר יהיה, אין בו כדי לבטל את האופי הפלילי של מעשה העבריינות שחוק דיני עונשין מכריז עליו כעל מעשה בר-עונש.

גם העובדה שמ"מ ראש הממשלה ושר החוץ חיווה דעתו כי אנשי קבוצת הטרור היהודי ראויים לחנינה, אין בה כדי להצדיק את יוזמתו של הח"כ שילנסקי. חנינה, כלומר הפחתת העונשים שהוטלו עליהם, או ביטולם הגמור — רק נשיא המדינה רשאי להעניק; וכדי שישתמש בסמכותו זאת, כל אחד מהשפוטים חייב לפנות אליו באופן אישי ואינדיבידואלי. זוהי הדרך היחידה היכולה להוביל לידי חנינת עבר-יינים שפוטים; ובפני הכנסת, על אף ריבונותה, ניצב בנידון זה שלט שעליו כתובות שתי מילים: "הכניסה אסורה".

חומר נפץ בפיליפינים

באיחור של שבועיים, בשל התערבות בית המשפט העליון של הפיליפינים, פירסם בית המשפט את פסק דינו נגד מפקד הצבא הגנרל פביאן וֶר ו־25 קצינים אחרים שהואשמו בהשתתפות ברצח מנהיג האופוזיציה בנינו אקינו בנמל התעופה של מנילה לפני כשנ-תיים. נראה כי היה יסוד לחששות עורכי הדין שהגישו את הבקשה לבית המשפט העליון, שלפיהם התביעה במתכוון לא הציגה את כל הראיות והטיעונים נגד הנאשמים: בפסק הדין נדחו העדויות נגד הגנרל וֶר, כל הנאשמים זוכו ובית המשפט קיבל, כמעט מילולית, את גירסת התביעה.

המדובר באשמה של "קשירת קשר" לרצוח את אקינו, שחזר מארה"ב כדי להתייצב בראש האופוזיציה נגד הנשיא מארקוס. הגירסה הרשמית היתה שאקינו נרצח בידי אדם בעל עבר פלילי, רונלדו גלמן, וזה חוסל במקום בידי חיילים שעמדו לרגלי המטוס. האופוזיציה ומקורבי בנינו טענו, שהרצח בוצע בידי החיילים עצמם, שהרגו את גלמן כדי לטשטש את האמת. נפסלה עדותה של נוסעת, היחידה שראתה את המתרחש, מחוץ לאנשי הצבא, שבאומץ רב העידה כי ראתה שבנינו אקינו נורה בגבו בעודו על כבש המטוס — ולא מלפנים (בידי גלמן) לאחר שירד בכבש.

החומר בפסק הדין אינו הרעה הכללית שיש בכך "טיהור" של מקורבי מארקוס לפי הוראה מגבוה. החומר הוא, שפסק הדין עלול לזרז את התהליכים המערערים את היציבות בפיליפינים ולהגביר את הסיכויים להעברת שלטון סדירה, אם וכאשר בבחירות הקרובות לא יזכה הנשיא מארקוס ברוב. פסק הדין אף מעורר ספקות בדבר אי התערבות הממשלה בתהליך הבחירות שנועדו לחודש פברואר. די-כויים של וֶר וחבריו מעלה גם סימני שאלה לגבי הרפורמות הכלכליות והחברתיות הנחוצות, לדעת ארה"ב, כדי לבלום את התפש-טות המרידה הקומוניסטית והפרו-קומוניסטית במקומות שונים ברחבי הפיליפינים. הנשיא מארקוס טוען כי הכוחות הממשלתיים כבר הצ-ליחו להשתלט על המצב, בעוד האמריקאים אומרים כי היקף ההתקוממות רחב — ומתרחב — יותר מכפי שמרקוס מוכן להודות.

בעיה בפני עצמה היא עתידו של הגנרל וֶר, לשעבר שומר ראשו ונהגו של מארקוס. הנשיא הבטיח להחזירו לתפקידו אם בית המשפט יזכה אותו מאי מפשע. בתקופת המשפט מילא את מקומו של וֶר סגנו, הגנרל פידל רמוס, איש מקצוע שלמד באקדמיה צבאית אמריקאית ושבתקופת פיקודו אכן עלו המוראל בצבא, כושרו ונכונותו להילחם במורדים.

סוף טוב לא הכל טוב

מאת יואל מרקוס

אחרי שנאמר כל מה שנאמר, צריך לקוות, שאף-על-פי-כן ולמרות הכל, ימשיכו המוסדות שיועדו לכך לאסוף מידע חסוי על גורמים עוינים לנו בכל שעה ובכל מקום בפיקוח, בתבונה, ובעיקר — בלי להיתפס

קשה לנשום לרווחה ולומר ש"סוף טוב הכל טוב", בפרשה המכונה על-ידי ראש הממשלה כ"תקרית פו-לארד". נותר טעם רע בפה. הן בגלל ניפוח התקרית בארה"ב למימדים של שערוריית-ריגול, שלא היתה כמותה מאז הלבין חרושצ'וב את פני האמ-ריקאים ברבים, על-ידי חשיפת ייר-וטו של מטוס הביון יו-2, והן בגלל הצורה שבה כרעה ישראל על ברכיה. על "סוף טוב" כזה ניתן לומר, ששום דבר בפרשה מבעיתה זו — מתחילתה ועד סופה — לא היה טוב.

נתחיל בזווית האמריקאית. איש לא יכחד, שריגול הוא דבר מועיל אך מאוד לא יפה, ומאוד לא נוח כשהוא מתגלה. כשמדובר במדינות ידידות, הופך הגילוי נכס תעמולתי ממדרגה ראשונה. בין ידידים — ומגוחך הסיפור שאין ריגול בין ידידים — נוהגים להתגבר על אי-הנעימות על ידי "סגירת העניין" בשקט. על כן תמוה מאוד היתה המערכה האדירה שניהל האפ.בי.איי, כאשר עלה על עקבותיו של פולארד, הן בצורת החשיפה והן במסע ההדלפות נגד ישראל.

★ ★ ★

ההסבר לפיו סבל האפ.בי.איי בשנה האחרונה מכמה מהלומות ליוקרתו, הוא רק צד אחד של המטבע. מי שעקב אחרי ניפוחה של הפרשה בעשרות הימים האחרונים, למימדים חסרי-פרופורציה להלוטין, חייב להגיע למסקנה שהיתה שיטה בטירוף. קשה להבין, מדוע סוכני האפ.בי.איי, שעקבו אחרי בני הזוג פולארד, מצמידים בצמוד-מעקב, לא עצרו אותם לפני שנכנסו לשגרירות ישראל. אלא המתינו עד שיצאו ממנה. הרי תיאור-טית לפחות (תיאורטית מאוד), היתה קיימת האפשרות, שהשניים "ייעלמו" בתוך הבניין ויצאו ממנו בצורת ארגז דיפלומטי.

דעתי היא, שמגמתם היתה — בהכרה ובידיעין — לשרבב כמה שאפשר יותר את שמה של ישראל לפרשה ולחשוף את חלקה הגדול בה. יתכן שיאמרו, כי היה כאן "סידור חשבונות" עם ישראל, על פרשת המתגים הגרעיניים, שהוסשה בבני בתם מול על ערבות-עצמית בסך 300,000 דולר ונעלם מארצות-הברית. אבל מתקבל יותר על הדעת, שהם רצו להנחית מהלומה סופית על כל ענף הפעילות הסודית של ישראל בארצות-הברית, שהיתה לצנינים בעי-ניהם. הם ביקשו להפחיד יהודים בעמ-דות רגישות, ולהבריח גורמים המ-עסיקים גולדסטיינים ורבינוביצים בעמדות רגישות, להעבירם לתפקידים אחרים. עם האנטישמיות הסמויה הקיימת בחוגים שונים בארה"ב, ועם הרגישות המופרזת של יהודי אמריקה בכל סוגייה, המעמידה בסימן שאלה את זהותם ונאמנותם — יכלו להניח, ששערורייה אחת טובה מן הסוג הזה תעשה מה שאלף אנשי אפ.בי.איי לא יעשו. אם זו היתה מטרתם, הצליחו מעל למשוער. בראנו להם — הם גם ברוך את המימשל למצב, שהקשה עליו לכבות את הבערה באיבה, וגם הבריחו אותנו לרדת על ברכינו.

וכאן אנו מגיעים לזווית הישר-אלית. בפני שמעון פרס ניצבה בעיה מורכבת: לפייס את ארצות-הברית בלי לטייח ומבלי לזעזע את הקהילה המודיעינית בישראל. אך עם כל הרצון לפייס את ארה"ב, מטיבתנו, מממנתנו הבריתית הפיננסית, ואולי הידידה היחידה שיש לנו בעולם, נשאלת השאלה אם לא נתנו בגוד בשר גדול מדי לאדי הרגע. אפשר היה להבין, אילו — במסגרת מאמצי הפיוס שלנו — היינו מתחייבים, שמקרה כזה לא ישנה. אפשר היה גם להבין, אילו אמרנו שיוסקו מסקנות אישיות נגד האחראים. וזה, אגב, היה דרוש לא רק מבחינתם אלא גם מב-חינתנו, שכן על "פאשלה" כזאת מישהו צריך לשלם.

★ ★ ★

אבל מה פירוש ההחלטה, ש"תפורק להלוטין ולצמיתות" היחידה שהיתה מעורבת בפרשה? אני לא שמעתי שהתפרקה היחידה שהפעילה את אנית הריגול "ליברטי" במימי ישראל או שהתפרקה היחידה שהפעילה קציני ביון אמריקאים בספרד, ידידתה הטובה של אמריקה. ואם הלשכה לקשרי מדע במשרד הביטחון היתה עצמאית מדי ולא חל עליה הפיקוח של הוועדה העליונה של הקהילה המודיעינית — הרי צריך היה לשאול זה מכבר, גם בלי סקנדל בארצות הברית, מי מאשר את פעולותיה הרגישות, מי מפקח עליה וכיו"ב. וכ-מידה שנתבקשו שינויים ואולי אפילו פירוק היחידה, מן הדין היה שייעשו מזמן. ואם שאלות אלה לא עמדו על הפרק בשום שלב עד פרשת פולארד, היכן האחריות המיניסטריאלית של אלה שהיו אחראים להקמתו ולקיומו של גוף שלפתע נתגלה צורך לפרקו?

לעומת זה, אם אין זה כך והיחידה הביאה תועלת ממדרגה ראשונה לביטחון-ישראל, מדוע לפרק אותה במקום לעשות בה רה-אורגניזציה, להטיל עליה את הפיקוח הדרוש, שאולי נשמט משך הזמן, להעבירה או להכפיפה לקהילייה-המודיעינית? האם לא היה מספיק להתנצל בפומבי בפני ארה"ב, להסיק מסקנות נגד מי שחרג מסמכותו, אם חרג, לתת ליחידה הג-דרות חדשות, ולעמוד על כך שכל פעולה רגישה ובלתי-שיגרתית תהיה בעתיד חייבת באישורו של ראש הממשלה?

★ ★ ★

עם כל הרצון לאתר את המריבה שהאפ.בי.איי סיבך אותנו בה עם המי-משל, דומה שההשפלה העצמית שלנו הרחיקה לכת. אחרי ככלות הכל מדובר פה בביטחון-ישראל. מידע מוקדם הוא אחד המרכיבים החשובים בביטחוננו וביכולת ההתראה שלנו. כך גם חושבת ארצות-הברית לגבי ביטחונה שלה. עובדה: ראש ה-סי.איי.איי לשעבר, ריצ'רד הלמס, הב-היר השבוע בוושינגטון כי גם ארה"ב מרגלת אצל ידידותיה. (שלא מהזה). ואם אותרה "התקרית" עם ארצות-הברית, טוב שהיא אותרה — כי גם ארה"ב היא מרכיב חשוב מאוד בביט-חון-המדינה. אך אחרי שנאמר כל מה שנאמר, צריך לקוות, שאף-על-פי-כן ולמרות הכל, ימשיכו המוסדות שיו-עדו לכך לאסוף מידע חסוי על גור-מים עוינים לנו, בכל שעה ובכל מקום, בפיקוח, בתבונה, ובעיקר — בלי להיתפס.

דקל בג'ונגל הקרקעות

מאת רן כסלו

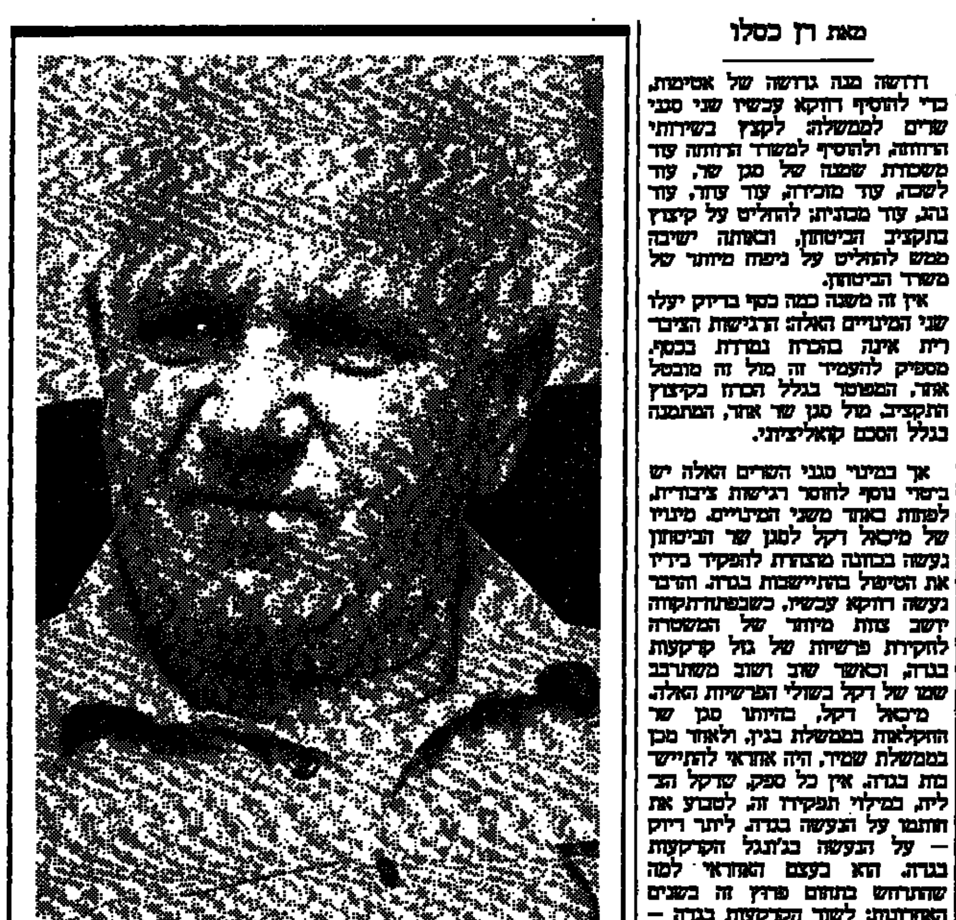

תנו למיכאל דקל לשכה, תנו לו נהג, תנו לו מזכירה — רק אל תניחו לו לפעול

דרושה מנה גדושה של אטימות, כדי להוסיף דווקא עכשיו שני סגני שרים לממשלה: לקצץ בשירותי הרווחה, ולהוסיף למשרד הרווחה עוד משכורות שמנה של סגן שר, עוד לשכה, עוד מזכירה, עוד עוזר, עוד נהג, עוד מכונית; להחליט על קיצוץ בתקציב הביטחון, ובאותה ישיבה ממש להחליט על ניפוח מיותר של משרד הביטחון.

אין זה משנה כמה כסף בדיוק יעלו שני המינויים האלה: הרגישות הציבו-רית אינה בהכרח נמדדת בכסף. מספיק להעמיד זה מול זה מובטל אחד, המפוטר בגלל הכרח בקיצוץ התקציב, מול סגן שר אחד, המתמנה בגלל הסכם קואליציוני.

אך במינוי סגני השרים האלה יש ביטוי נוסף לחוסר רגישות ציבורית, לפחות באחד משני המינויים. מינויו של מיכאל דקל לסגן שר הביטחון נעשה בכוונה מוצהרת להפקיד בידיו את הטיפול בהתיישבות בגדה. והדבר נעשה דווקא עכשיו, כשבמשטרת-ישראל יושב צוות מיוחד של המשטרה לחקירת פרשיות של גזל קרקעות בגדה, וכאשר שוב ושוב משתרבב שמו של דקל בשולי הפרשיות האלה.

מיכאל דקל, בהיותו סגן שר החקלאות בממשלת בגין, ולאחר מכן בממשלת שמיר, היה אחראי להתייש-בות בגדה. אין כל ספק, שדקל הצ-ליח, במילוי תפקידו זה, לטבוע את חותמו על העשייה בגדה. ליתר דיוק — על העשייה בג'ונגל הקרקעות בגדה. הוא בעצם האחראי למה שהתרחש בתחום פרוץ זה בשנים האחרונות: לשוד הקרקעות בגדה — מחד, ולמכת הרמאויות במכירת הקרקעות, שפגעה באלפי רוכשים תמימים — מאידך.

ההשתוללות האמיתית בסחר הקר-קעות בגדה, החלה אחרי שדקל הצ-ליח להעביר בממשלה החלטה, המאפ-שרת לגופים פרטיים לרכוש קרקע ערבית. מיום הקמת יישובים שלא במסגרת התיישבות ממלכתית. דקל המציא אף שם להתיישבות הזאת: "תושבות". הוא העניק מכתבי ברכה והערכה לכל "יזם", שהיה מוכן לקפוץ למים העכורים של סחר בקרקעות הגדה. את התוצאה מפארים כמה שמות של "התושבות" של מיכאל דקל: "צופים", "כרמים", "רמת קיד-רון". רבים הישראלים, הבוכים עתה על כספם, שאבד להם בגלל "היזמות הברוכות" האלה, שדקל נתן להם את תמיכתו החמה.

די להזכיר רק את פרשת "כרמים", הישוב שלא קם, ושלא יקום לעולם, ושחזר לכותרות עקב מעצרו של אברהם גינזי — דווקא בשבוע שבו התמנה דקל לסגן שר. האחים גינזי לא היו מצליחים למכור לישראלים תמימים מגרשים בישוב שאינו קיים, אלמלא שני מכתבים, שיצאו מלשכתו של סגן השר מיכאל דקל, ואשר בהם אושר, כי "הקמת הישוב אושרה על-ידי כל המוסדות המיישבים". על המכתבים חתם עוזרו האישי של דקל, אבי צור, ואילו דקל עצמו חתם על מכתב אחר, המברך את היזמים על יוזמתם הברוכה. האם קיימת אפשרות, שהאישורים האלה, שבשקר יסודם ואשר יועדו בפירוש להטעות את הקונים הפוטנציאליים, יצאו מלשכ-תו של דקל בלי ידיעתו?

לפי מה שפורסם בעיתונות, נחקר עוזרו לשעבר של דקל במשטרה, בקשר לאישורים הכוזבים שהוציא לאחים גינזי. דקל עצמו לא נחקר במשטרה. במשטרה מתחשבים בחסינותו הפרלמנטרית, למרות שהחסינות אינה מונעת את אפשרות החקירה. אך בלי כל קשר לחקירתו או אי-חקירתו של דקל במשטרה, איש לא יוכל לטעון, כי הוא אינו אחראי לפעולותיו של עוזרו.

די בגילויים שנתגלו עד עתה בפרשת גזל הקרקעות בגדה, כדי לפסול את דקל ממשרה ציבורית. אין זאת אלא, כי ההחלטה למנותו לסגן שר הביטחון, ושוב להפקיד בידיו טי-פול בהתיישבות בשטחים, היא איוו-לת, ציניות והתקרנפות מוחלטת.

★ ★ ★

עבור קיום הממשלה הזאת משלם הציבור מחיר יקר. יתכן, כי גם מינוי סגני שרים הוא חלק בלתי-נמנע של המחיר הזה. אך אפילו אם מינויו של דקל כסגן שר הביטחון היה בלתי נמנע, לאור ההסכם הקואליציוני, אז צריך לפחות לעשות הכל, כדי למנוע ממנו לגרום נזק נוסף. שיקבל לשכה, שיקבל מזכירה, עוזר, נהג, מכונית — אפילו כבוד. רק, למען השם, אל תתנו לו לפעול.

תהיה מלחמה?

צמרת אמ"ן לשעבר סבורה כך, והמחשבה המכאיבה היא שלמרות פגמים בטיעוניה, אנחנו צריכים שוב להציב על סדר היום את האפשרות הגרועה ביותר

אלוף (מיל') שגיא: מלחמה

תא"ל (מיל') גלבוע: סבבות

מאת גדעון סאמט

השאלה שבכותרת, כמו אות לכמה שנים, שוב עוברת בימים אלה מהרפרטואר של "הגשש החיוור" אל החיים האמיתיים. כאשר ראש-אמ"ן לשעבר כתב על ההתפתחויות באזור, ש"תנאים אלה יכולים להביא לידי מלחמה של ממש, תוך פרק זמן לא ארוך", כראוי להטות אוזן. אמנם לראשי אגף המודיעין יש מסורת של שנים להיזהר מלהסתכן בנבואות וחזרות מדי, אבל יהושע שגיא פרש מתפקידו — גם הוא בנסיבות לא נעימות — ואינו חייב עוד לאיש הערכת-מודיעין. בהציגו אותן באחרונה הוא נשמע לא רק "מוליך נורת אזהרה", כלשונו, אלא מכיר-בשער, כאילו אש בוערת בעצמותיו.

"אני פשוט ברוגז", אמר למראיינו ב"מעריב" בשבוע שעבר. "כתבתי עד היום עשרות מאמרים והרציתי בפני אלפי אנשים ועוד לא קיבלתי תגובה אחת. שיגידו משהו, שיגידו שאני אידיוט, שאני מקשקש, משהו". כשמ-תבוננים מקרוב במרכיבי התזה שלו אכן יש לעתים בידי לומר משהו כזה לאיש שהתנגד בשעתו להסכמי קמפ-דייוויד. אלא שהרקע שלו ומטען הידע שהביא מתפקידו הקודם מחייבים התייחסות. שגיא אומר שאין סי-כוי להסדר עם ירדן, ואם ראש הממשלה מנסה יוזמה מדינית "אין לה לא כלום עם רדיפת השלום" — כך, לא פחות, כתב ל"ידיעות אחרונות" באחרון מעשרות מאמריו. הסיבה האמיתית נמצאת, לדעתו, במישור הפוליטי הפנימי, שכן "נוח הרבה יותר לפלג את הממשלה הזאת ועם ישראל בכלל זה על רקע של דורשי שלום ודורשי מלחמה, מאשר על כל נושא פוליטי אחר, וללכת בבוא היום לבי-חירות הרשות מעמדה זו".

את ראייתו של ראש הממשלה לא הצליח לטשטש הוא חרד ש"ערבים שוחרים של מלחמה חדשה מקדימים את שמינה. סכנותיה קרובות יותר מאשר במהלך עשר השנים שחלפו. יתר על כן, שגיא טוען שניסיונות ההסדר רק תהמידו את המצב שכן הביאו להתקרבות בין סוריה לירדן ואולי גם בין מצרים לעירק, "שהמכנה המשותף של כולן הוא השמדת ישראל".

★ ★ ★

אלה דברים כדורבנות ואכן מפליא כיצד לא קיבל עליהם "אפילו תגובה אחת". השבוע, ימים אחדים לאחר פרסום מאמרו, יכול שגיא לצרף אל ניבואיו-השחור שלו גם ראיון קודר עם עיתונאי ואת החלטות מועצת אש"ף שחזרה בבגדד, לאחר ציפיה רוויה של ממשלות ומשקיפים, על הולכתה הקיצוניות הקודמות. המוסר לענייני ערביים של "הארץ" כתב על כך השבוע, שכקודמו אולית פסק הזמן המדיני.

שגיא חוזר בדבריו על עמדתו, שאותה הכירים עוד פחות מאשר את מינויו היום, נגד הסכם השלום עם מצרים. עכשיו הוא אומר "לצערי צדקתי", וחושש "שעוד נגיע ראש-בהקפת". הוא מרחיק לכת וטוען שיוזמת שלום שאין עמה הגשמה מב-חילה אכזבות, וכגודל הציפיות כך גודל האכזבה שתבוא בעקבותיה. לכן, במקום ליצור תשתית לפתיחת תהליך השלום, "אנחנו יוצרים תשתית לקו-אליציה ערבית למלחמה נגדנו". השינוי אינו צפוי לדעתו כל עוד לא ייווצרו במזרח התיכון משטרים אחרים שיאפשרו לדבר "בשפה מקובלת", יהיה פירושו של התנאי הסתום הזה אשר יהיה. שגיא מניח, אין להתפלא, שהדבר לא יקרה בדור הזה או בדור הבא.

הצטרף אליו השבוע קצין בכיר אחר במודיעין, שפרש מתפקיד רגיש, תא"ל (מיל') עמוס גלבוע. במאמר ב"מעריב" הוא חידד את תיאור הסכנות האלה, שסוריה תנקוט מה-לכה כלשהי נגד ישראל "והתמ-ריצים ועילות לכך לא יחסרו לה בוודאי". השניה, שבהדרגה יתגבש שיתוף פעולה ביטחוני-צבאי בין ירדן לסוריה שיוצר, יחד עם שאר סימני ההידרדרות, "מציאות אסטרטגית חד-שה באזורנו".

האם הם מקשקשים, כהגדרת שגיא? קשה לדעת. האם ראשי אגף המודיעין מתרגלים עלינו את תבונתם באחרונה? שהרי הקצף לא יצא אף פעם על מי שהזהיר מפני מלחמות שבהן רק ההיפך מזה הניח ראשים בצמרת הנבואות המדינית אצלנו. קשה גם להחליט אם אנו שבויים בהערכות הללו, בידי אנשים המכינים עכשיו את הרקע לומר בבוא היום "אמרנו לכם". ומה משקלה של הפי-לוסופיה המדינית שמאחורי פרשנות שגיא? הוא מכחיש את היותו איש הי-מין, אבל בכל זאת מסביר בלהט שהתהליך יביא בהכרח למצב של סי-פוח דה-פאקטו של השטחים, במקרה זה — אשר לא נראה כי הוא מודע ממנו במיוחד — יהיה הכרח לתת זכויות לתושבים, נתקרב למצב של מדינה דו-לאומית עם רוב יהודי, אבל "יהיה גם סיכוי להידרדרות" עם תושבי הגדה.

אנחנו חייבים לעצמנו את הציפיות המהמהמות האלה מרכיבתן של שגיא וגלבוע, למרות שגם היום יכול למצוא בהם פגמים קשים. לא פחות מזה אנו רואים להגן על עצמנו מפני אופטימיות מופרזת. אפילו לא תביא על איש מאתנו בבוא היום הרשעה של ועדת חקירה ממלכתית. אנשים אלה היו אחראים להערכת המודיעין הלאומית, והמערכת המדינית ניזונה מהם במשך שנים. עכשיו, כאשר הם מבשרים אפשרות של מלחמה בקרוב, רק פוזיים יסלקו את טענותיהם ביד קלה.

★ ★ ★

השאלה היא, כמובן, כבדת משקל: אם שגיא לא "מקשקש" ואיננו "אידיוט", פירוש הדבר שהצמרת המדינית — בעצם, הנהגת המערך שב-תוכה — מובילה אותנו באון, במסע של אשליות, אל הגרוע מכל. העובדות לכאורה מחזקות את טענותיה: שום דבר טוב לא קרה עדיין בעקבות האינטרמצו הישראלי-ירדני. וכנגד זה מתרבים הסימנים להתפרדותה של התהלה המעניינת במגעים עם חוסיין.

באותה מידה ראוי לשנן לעצמנו שמלחמות פרצו באזור לפחות אחת לעשור מאז קום המדינה וחלק מהן תוך התראת-זמן קצרה. גם על פי גירסת שגיא וגלבוע, התלהטות מלחמתית יכולה לבוא די בפתאומיות. מי שיטרח, אכן יגלה כי קיימת זה זמן מה מתיחות ניכרת בגזרה שלנו עם סוריה והיא התוספת מאז הפלת המטוסים הסוריים. הדי על החשש מפני מלחמה אפשר היה לשמוע גם מפי מי שגיא מאשים אותו בהדרמת העם: שמעון פרס הירבה לומר שהקפאת הפעילות המדינית תדרדר אותנו למלחמה. דבריו באו בשעתם לחזק את הצורך בפתרון בעיית טאבה, ועל כך אמר לפני חודשים אחדים: "אני רוצה להיות מסוגל להסביר לאנשי התקוה מה עשיתי למנוע מלחמה".

המסקנה שלכאורה מתחייבת היא קשה: ויכוחו של תהליך מדיני המעפר את עינינו והתכוננות לרע ביותר, עם כל המשתמע מזה (למשל, בשאלת קיצוץ תקציב הביטחון). לפי שגיא לא רק הקשר עם חוסיין אלא אף המגעים עם מצרים הם ברכה לבטלה. והמילא מסתמנת התקרבות מצרים לקואליציה עוינת ומשקף עמאן-בגדד, המובילה למלחמה. האם זוהי עצת אחיתופל, כמו המלצת שגיא בשעתו להימנע מהסכם קמפ-דייוויד, או שמא האלוף בדימוס הוא הילד מ"בגדי המלך החדשים"?

השאלות האלה ראויות לבחינה לאומית דווקא בשלב הנוכחי של פרשת דרכים — ואולי מעוט מנוע — במאמצים המדיניים. המחשבה מכ-איבה, אך אין מנוס ממנה, שעוד צר-יכה מדינה מיוסרת זאת להציב גבוה על סדר יומה את האפשרות של מלחמה חדשה.

זיקנה אדומה

האומנם צריכה רשת "משען" להיות רווחית כשאר בתי האבות?

מאת יהודית וינקלר

צירוף מקרים העלה השבוע לכו-תרות את הזקן מתשדירי הטלוויזיה, המחבק את כלבו ואומר "זה המשפחה שלי". ואת ההחלטה העקרונית של הוועדה הנזכרת לתמוך בהעלאת תעריפי הכניסה והמגורים בבתי האבות ההסתדרותיים "משען", הנ-חשבים בשוק "גיל הזהב" לפתרון העממי ביותר. העדר תרבות זיקנה, במובנו הרחב של המושג, הוא מחו-ליים הוותיקים הבולטים של המדינה, שבה הונבו דורות על אתוס הבעורים הצעירים. זאת אף על פי שהמסורת היהודית משופעת במצוות-עשה למכ-ביד מתחום הרגיש של זקנה לזקנים. במציאות של 1985 אלפי זקנים נופ-לים בין הכיסאות ובין תחומי האחר-יות, ללא עוגן תחיקתי היכול להב-טיח את אחרית ימיהם.

רשת בתי האבות של ההסתדרות מאכלסת כיום 3800 קשישים במס-גרות אינדיבידואליות וקולקטיביות ועוד 420 בבית האבות הסיעודי בבאר-שבע. משה יהודה, מנכ"ל "משען", הציג השבוע בפני הוועדה הנזכרת את השוואת התעריפים בין בתי האבות ההסתדרותיים לבין אלה המופעלים על ידי ארגונים ולהנמכ-ריים אחרים וגורמים פרטיים, והצביע על פער של כ־50% לטובת "משען" בתעריפי הכניסה והמגורים. יהודה קבע, כי התעריפים ההסתדרותיים מפגרים בכ־60% אחר עליית מחירי המרכיבים השונים את על התפעלות של בתי האבות. באחרונה אישר משרד האוצר להעלות את התעריפים בבית האבות הסיעודי בבאר-שבע, אולם הוא איתן בהתנגדותו להעלאת תערי-פים בכל בתי האבות האחרים. כך הולך ותופח גרעון תפעולי, בעוד תוכ-ניות הפיתוח מצויות בשלבי הכנה.

ביקוש גובר

תור הממתינים להיכנס לבתי האבות ההסתדרותיים מקיף עתה כ־800 איש ואישה, ובשבועות האחרונים השתרך תור של עשרות במשרדי "משען" כדי להירשם. האלימות הגוברת בריכוזים עירוניים, הטראומות האישיות העוברות על קשישים, וכן שחרור מבית הבוקים, הביא לגאות בביקושים. אך בתוך כך מתעוררות בהסתדרות שאלות עקרוניות לגבי צורת טיפולה בוותיקים: האומנם "משען" צריכה ויכולה להיות רווחית ככל בית אבות אחר? האם מוטלת על ההסתדרות החובה להבטיח לכל קשיש מבין חבריה את המקום המתאים באחד מבתי האבות? האם מקורות המימון, בעיקר של תקציבי הפיתוח, תואמים עדיין את הצרכים הגלויים והסמויים?

ודאי שהביקוש הגובר למקומות בבתי האבות ההסתדרותיים קשור גם בהעדר תשתית מתאימה לתרבות הפנאי של הקשישים בריכוזים העיר-וניים. "משען" מפעילה אמנם מועדוני גימלאים, אולם עד כה ההסתדרות בתנועה הבריתית לא עשתה פעולות בהיקף גדול להעשיר תרבות פנאי. לא הקימה מסגרות דינמיות דיין להקנות לוותיקים יתרונות והקלות במתן שירותים, החל מרפואה קופת חולים, מרכולים, פעולות תרבות, בי-דור, ייעוץ בנטוון נושאים המיוחדים לקשישים וכלה בשירותים יום-יומיים שוטפים, לרבות מזונות ומסעדות, הי-כולים לא רק להקל את חיי היומיום כי אם גם לצמצם באורח ניכר את הביקוש לבתי האבות.

המסגרות הקיימות מיועדות ברובן הגדול לקשישים במצב סביר, דהיינו ללא ליקויים נפשיים וללא ליקויים בריאותיים בולטים. בית האבות הסיע-ודי היחיד של ההסתדרות בבאר-שבע יכול לאכלס כ־400 איש, והמילא התור למוסד זה ארוך. יהודה מעבד עתה הצעה חדשנית שלפיה ארגוני עובדים וקרנות גמל יממנו בניית מתקנים והרחבת הקיימים, בתמורה לכך יובטחו לחבריהם מקומות שמור-ים. בדיקות ראשוניות מצביעות על נכונות להשקיע על פי התכנית המוצעת. אם תצא התכנית לפועל, אזי מקומות עבודה גדולים, איגודים מקצועיים ארציים וקרנות פנסיה יוכלו להבטיח לחבריהם מקום בבתי האבות העתידיים, שיוקמו ויתנהלו על ידי "משען", מבלי להיכנס לתור הכללי.

בינתיים "משען" מרחיבה את המתקנים לתשושים ליד בתי אבות קיימים. אם נכונה התחזית שלפיה בתוך עשור תוכפל אוכלוסיית בני 75 ומעלה, כי אז על צמרת ההסתדרות לגבש עתה תכנית פיתוח נרחבת הן מבחינת גודל בתי אבות והן מבחינת פיזורם.

בין הקבוצים

מכל אחד מהצפון באים לחיפה, ומ-אחד הדרום לבאר-שבע. הנטיה הטבעית של קשישים להישאר בקרבת המש-פחה ובקרבת מקום מגוריהם, רצויה לא רק להם כי אם גם לקהילתם, שכן הוצאת הקשישים מבתיהם וממקומות מגוריהם יוצרת חברה בעלת מבנה גילי מלאכותי, שהולך ותקיא את זקניה ותתרגל להגלותם מסביבתם הטבעית.

ארצות הברית, שאינה מצטיינת בתפיסה סוציאלית מקיפה, פיתחה לקשישיה שירותים המקלים את המשך חייהם במקומות מגוריהם. זאת לצד נאות-מרגוע לקשישים בפלור-ידה ובמדינות אחרות. כך למשל, במ-דינות אחרות הונהגו שעות מיוחדות לקשישים במרכולים ובמרכזי הקניות הגדולים; הסעה מריכוזים עירוניים להיפרמרקטים במרכזים; תעריפים מו-זלים בשורה של שירותים, פעילות קהילתית מגוונת ואולי העיקר — טי-פוח מודעות בקרב הציבור הרחב לצר-כיו המיוחדים של הקשיש באורח שווה זכויות, הנכון מפאת גילו ומגב-לותיו לזכויות נוספות ולתשומת לב.

בארץ, האוכלוסיה הקשישה היא בין קטבים. זקן הנזקק לבעל תפקיד טוב, נוח להלוטין מבחינת תשומת הלב של החברה והממסד. מאידך, נכים, תשושים, ומקרים סיעודיים קשים עומדים בפני בעיות קשות לא רק להשיג מקום מתאים כי אם גם לממן את שהותם בו. בין שני קטבים אלה חיים מאות אלפי קשישים מבלי שההסתדרות, העיריות או הממשלה יתנו את דעתם על צרכיהם המיוחדים.

"משען" עוברת עתה ללא ספק מהפכה שקטה — יותר עובדים סוצי-אליים, יותר רופאים, יותר פתיחות לצרכיו של הזקן. יהודה מבקש, למשל, להכניס טלפונים לחדרים, כדי שהקשישים יוכלו להמשיך ולקיים קשר שוטף עם העולם החיצוני, עם המשפחה והידידים.

איני בטוחה שיש צדק בתביעה להשוות את התעריפים ב"משען" לתעריפים הנהוגים בבתי אבות אחרים, שכן עקרון העזרה ההדדית צריך לבוא לבטוי בנושא זה. לא ייתכן שכל הכנסתו החודשית של הקשיש תוקדש למימון מגוריו בבית אבות, מבלי שייוותר לו תקציב כלשהו להמשיך ולחיות גם מחוץ לכתליו. אפשר שיש מקום להנהיג מעין תכנית חיסכון לגילאי 40 ומעלה, כדי להבטיח בבוא היום מקום בבית אבות או את ההסכנות. אך מסופקני אם אמנם מב-חינה מוסרית, ההסתדרות רשאית לשאוף לתעריפים הזהים לתעריפים בבתי אבות אחרים. אם גם הבדל זה יטושטש, בצדק ישאלו במה ייחודה?

הגרעונות השוטפים בקופת "משען" מכוסים עתה מכספי "דור לדור", קרן מיוחדת האמורה לסייע לקשישים חברי ההסתדרות שמקור מחייתם היחיד הוא הביטוח הלאומי. מסופקני אם רבים מבין חברי ההסתדרות הזכאים לכאורה ליהנות מכספי הקרן מודעים לקיומם זה, או לחלופין ליכולתם להיעזר בקרן כדי לממן את שהייתם בבתי האבות ההסתדרותיים. ועדה מיוחדת שמונתה באחרונה על ידי עליזה שפי, יו"ר האגף לביטוח סוציאלי בהסתדרות, מגבשת שורת המלצות ביחס למדיניות "משען" בעתיד הנראה לעין, כולל זה תוכניות הפיתוח של רשת בתי האבות. בר בכך, דרוש בהסתדרות שינוי תפיסה כולל ביחס לחבריה הקשישים. שינוי היכול לעצב יחס חדש של החברה כולה כלפי "גיל הזהב", שבמציאותנו לרבים הוא גיל אבורי המטיל קדרות לא רק על הקשישים כי אם על החברה כולה.

הסיבים — מגיני הבריאות

מאת רות קרייצר־דביב

המירוץ אחר סיבים איננו רק גל אופנתי ★ מחקרים מוכיחים, כי צריכה נכונה שלהם עשויה למנוע מחלות ומיחושים

ככל שמעמיק המחקר התזונתי, הנערך בעיקר בארה"ב, כן מתרבות ההוכחות, כי יש בסיבים הדיאטטיים כדי להגן עלינו מפני מחלות רבות, החל בעצירות וטחורים וכלה במחלות־לב וסרטן. מומחים אמריקאיים נוהגים אף לומר, שאנו "בעידן הסיבים", במה שנוגע לתזונה.

כ־150 שנה נדרשו לנו כדי להכיר בחשיבותם של הסיבים. בשנת 1830 פתח סילווסטר גרהאם במאבק ציבורי למען צריכת לחם החיטה המלאה, אולם מעטים נענו לו. הבורגנות נטתה לצרוך לחם לבן, אורז מלוטש, המעיטה בירקות ופירות והרבתה בבשר. התוצאות לא איחרו לבוא — מחלות העידן המודרני, בעיקר מחלות־לב וסרטן, קטלו מיליוני אנשים בארצות המערב.

בשנים האחרונות גברה המודעות של צריכת מזונות המכילים סיבים, או מזונות שהם סיבים בעצמם: קליפות הגרעינים והדגנים למיניהם, התאית שבפירות, והפקטין־תאית שבירקות ועוד. יצרני המזון גם הם עלו על גל הסיבים. לנוכח הפופולריות שלו, הם החלו מייצרים מזונות עתירי־סיבים, כדי לספק את הצרכים החדשים של האוכלוסיה. עדיין נשאלת השאלה: על מה כל המהומה? האם אין כאן גל אופנתי חולף? האם אכן הסיבים הם מגיני בריאותנו?

לפני חודשים מספר נערכה בארה"ב ועידה מדעית בנושא המזון עתיר־הסיבים, שנערכה ביוזמתה של המחלקה למדעי התזונה באוניברסיטת דלאוור. המסקנה שעלתה ממחקרי המשתתפים היתה אחת — יש בצריכת סיבים כדי להקטין, במידה ניכרת, סכנה של מחלות רבות ומגוונות.

יש להדגיש, שהסיבים הדיאטטיים הם דלי־קלוריות. אינם נעכלים, הם סופגי נוזלים, תופחים בקיבה ומקנים תחושה של שובע. הם מפעילים את כלי העיכול, מרפאים עצירות, קושרים אליהם את הכולסטרול וחומרים מזיקים אחרים שבדם, מוציאים אותם החוצה בצואה, ועל־ידי כך מפחיתים את רמת הכולסטרול בדם ומקטינים שכיחות של מחלות לב. בהיותם בכלי העיכול, מונעים הסיבים מגע בין חומרים מסרטנים במזון לבין דפנות המעי, ובכך מקטינים שכיחות של סרטן המעי. הסיבים מפחיתים גם את רמת הסוכר בדם ומקטינים, בקרב חולי סוכרת, את הצורך בתרופות.

למנוע דלקת תוספתן

אחת ההפתעות של המחקרים האחרונים היא הגילוי, שהסיבים עשויים גם למנוע את דלקת התוספתן. ביטאון הבריאות האמריקאי מדווח על מחקר, שנעשה באוניברסיטה של וושינגטון, ואשר בו הושוותה צריכת המזון של 135 ילדים בגיל 7—18, אשר עברו כריתת תוספתן, לצריכת המזון של 212 ילדים אחרים. המסקנה היתה, שילדים שמזונם הכיל כמות גדולה יותר של סיבים, היו חשופים פחות למחלה זו. מחקרים שנעשו לגבי מבוגרים הראו ממצאים דומים.

רופאים ותזונאים רבים ממליצים כיום, למטופלים עתירי־משקל, לאכול מזון עתיר־סיבים והרבה. בגלל תכונתו למלא את הקיבה, בלי להגדיל את מספר הקלוריות שהאדם צורך. מחקרים הוכיחו כי אנשים עשויים להפחית ממשקלם רק אם ירבו באכילת סיבים, אפילו לא ישנו את הרגלי האכילה המקובלים עליהם. הביטאון הבריטי לתזונה דיווח על מחקר מעניין שנעשה בשוודיה: קבוצת נשים, שמשקלן נע בין 75 ל־125 ק"ג, התבקשו להוסיף למזונן סיבים דיאטטיים, פעמיים ביום, למשך 10 שבועות, בלי לשנות את תפריטן בכל דרך אחרת. התוצאה היתה — ירידה ממוצעת במשקל של 7.5 ק"ג לכל אחת מהנחקרות.

אשר למחלת הטחורים — יש המכנים אותה בשם "קללת העולם התרבותי". היא תוקפת אנשים ללא אבחנה. מוצאים אותה בקרב ספורטאים, נשים בהריון, שכיחותה גבוהה (עד 50 אחוז) בקרב מבוגרים מעל לגיל 50. סוגים מסוימים של סיבים יש בהם כדי להקל על החולים תוך ימים ספורים. אכילת מזון עתיר־סיבים במשך זמן רב עשויה למנוע מחלה זו. אולם חובה להדגיש, כי בעניין זה יש להיוועץ ברופאים ותזונאים, משום שסיבים מסוימים עלולים גם להזיק. לחלק מהחולים הסיבים יעזרו בכך, שיגרמו להם יציאות סדירות וקלות, בעוד שלאחרים הם יגרמו נזק בכך שיציאותיהם תהיינה דלילות, תכופות, יצרבו את מקום הפצע ויחריפו את המחלה.

חולי סוכרת מבוגרים היו, עד לאחרונה, עולים במשקל, הזקוקים לזריקות יומיות של אינסולין. עתה יש רופאים שקובעים לחוליהם דיאטה עתירת־סיבים, המפחיתה את משקלם באופן ניכר ומקטינה את הצורך באינסולין. ד"ר ג'יימס אנדרסון, מאוניברסיטת קנטאקי, הנחשב לחלוץ השיטה החדשה, אומר, שחולי סוכרת רבים אינם זקוקים כלל לאינסולין. הם זקוקים לדיאטה מתאימה, שבמקרים רבים תבטל את הצורך באינסולין. הוא ממליץ על תפריט עתיר־סיבים ודל־שומנים ומוכיח, שהצליח להקטין את כמות האינסולין בין 25 ל־100 אחוזים מהמקרים, תלוי בסוג הסוכרת. הסיבים מאטים את ספיגת הסוכר וכך מונעים דרישה פתאומית לאינסולין, שהוא ההורמון שמנתב את מולקולת הסוכר לתאים. הסוכר נשרף לצרכי אנרגיית הגוף.

גורמי־מנע

הפסקת עישון, פעילות גופנית, הקטנת הצריכה של שומנים מן החי, הגדלת הכמות של חלבון מן הצומח על חשבון החלבון מן החי, הקטנת כמות הכולסטרול בדם — כל אלה מקטינים גם את שכיחות מחלות הלב. הוכח, שבכוחם של הסיבים הדיאטטיים להפחית את רמת הכולסטרול, ובכך הם מצטרפים לגורמי־המנע העיקריים בפני מחלות־לב.

פעולתם של הסיבים היא מהירה. ד"ר אנדרסון ערך ניסוי במתנדבים, שסבלו מרמת כולסטרול מוגברת. תוך 11 יום פחתה רמת הכולסטרול אצלם ב־20 אחוז. כל שעשה, היה הוספת שני סוגי סיבים — פתיתי שיבולת־שועל (קוואקר) וקטניות — למזונם היומי, בלא שנעשה כל שינוי אחר בתפריטם. פקטין, שהוא סיב המצוי בתפוחי־עץ ובהדרים, נחשב למגן הטוב ביותר בפני מחלות הקשורות בכולסטרול. אנשים צמחוניים נהנים מרמה נמוכה של כולסטרול, בגלל הכמות הרבה של פקטין וסיבים דיאטטיים אחרים במזונם. חוקרים מוצאים, שהסיבים סופגים אליהם עודפי כולסטרול בכלי העיכול, ומסלקים אותו בצואה, בטרם ייספגו בגוף.

אשר לסרטן המעי — הוא מאופיין על־ידי האפשרות לאתרו בשלביו המוקדמים. המכון הלאומי לסרטן בארה"ב קבע, שהסיבים יכולים למנוע מחלה זו. הביטאון המקצועי האמריקאי לעניני בריאות, "פריוונשן", קובע, כי סרטן המעי הגס נגרם, קרוב לוודאי, על־ידי נוכחות של גורמים מסרטנים בכלי העיכול. לעתים מצויים גורמים אלה במזון, ולעתים הם נוצרים על־ידי בקטריות המצויות במעיים. כך או כך, הסיבים מסוגלים לרוקן את המעיים במהירות ולסלק עמם את הגורמים המסרטנים בטרם ייספגו בגוף.

אנשים רבים מעל גיל 50 חיים בלי לדעת שהם לוקים במחלת המסעפת. מעריכים, כי המחלה נגרמת בגלל לחץ גובר במעיים עקב עצירות. כתוצאה מכך נוצרים כיסים קטנים, מעין בועות, על דופן המעי. עד לאחרונה חשבו שהתרופה לכך היא דיאטה דלת־סיבים. אולם המחקרים האחרונים הוכיחו את ההיפך מזה. הביטאון הרפואי הבריטי "לנסט" מדווח על מחקר שנעשה בשנה האחרונה באנגליה, על 1,800 חולדות, שלמזונן הוסיפו לחם לבן, או לחם מחיטה מלאה, או פתיתי דגנים. התברר, שהחולדות שזונו בסיבים (של חיטה ודגנים) כמעט שלא סבלו ממחלה זו. המסקנה מכך, וממחקרים נוספים, היא שיש להרבות באכילת סיבים במקרה של מחלת המסעפת.

לסיכום, ניתן לומר, שיש להיזהר מנטילת סיבים בשיטת "עשה זאת בעצמך". לא כל הסיבים פועלים באותה דרך. סיב מסוים עשוי לרפא עצירות, אך לא להפחית כולסטרול. סיב אחר עשוי לסייע בהפחתת משקל, אך באותה מידה עלול להחמיר את מצבם של כיב קיבה או טחורים. פתיתי הדגנים, למשל, יעילים בריפוי עצירות ומחלות הקשורות בה. התאית שבקליפות הדגנים סופגת מים, מתנפחת ובלחיצה על דפנות המעיים מעוררת אותן לתנועה, הגורמת יציאה מסודרת. אבל אין בכוחו של סיב זה להנמיך רמת כולסטרול, תפקיד שנועד לפקטין. זה האחרון, שכאמור מצוי בעיקר בתפוחי־עץ והדרים — אך גם בעגבניות וגזר — מסלק את הכולסטרול החוצה. כמוהו עושים פתיתי שיבולת השועל והקטניות. יש גם סיבים, היעילים בהפחתת רמת הסוכר בדם.

אין לקנות סיבים מלאכותיים מכל הבא ליד, ואין לשמוע לעצות ידידים. מקרה אחד אינו דומה למשנהו, וגופו של אדם אחד אינו פועל ומגיב כגופו של זולתו. בכל השאלות האלה יש לפנות לרופא. כללית יש לומר, שכמות הסיבים במזון היומי צריכה להגיע ל־30 גרם לשנה, וכדי יש לבחון את מקורות הסיבים שאנו אוכלים.

אפודות אופנתיות לחתיכים

שני החתיכים שבצילום לא שכחו להתגלח. זאת משום האופנה של היום. חוץ מזה הם מדגימים שתי אפודות חדשות של "אמנך" העשויות מתערובת של צמר וכותנה

הו, כנרת שלי

אתר מדובלל הזאבי בבקעת בית צידה המהווה מסלול טיול מיוחד במינו. האפיק אבני הגלים בו קרבת קנה הדרדר (צילום: עזריה אלון)

מאת יהודית קנולר

השעה היתה ארבע אחר־הצהריים. בעיר, זו שעה של לארכלוס. ליד הכנרת — זו השעה היפה ביותר שיש. כבר לא חם. אבל המדריך שלנו, יצחקי גל המתמסר להגנת הטבע, גורר אותנו חזרה למציאות. הוא מצביע על מסעדה מטול, שעליה שלט ענק של "קוקה קולה", ואומר: "זה כואב לי בעיניים". השלט הזה אומר, זו אמנם הכנרת, אבל [illegible] אמריקאית. [illegible] מקומם בחזרה [illegible] עומדים ב"חצר הכנרת" — המצאות דרך מית לטבריה — אתר התיישבות שממנו צמחה התנועה הקיבוצית.

האדמה של "החצר" נקנתה על ידי אחד קלבריסקי, פקיד של הברון, שרכש תחילה 13,000 דונם, אך ביטל חלק מהרכישה, ובסוף הסתפק ב־6,000 דונם בלבד. במקום עמד כבר חאן טורקי. כאשר הגיעו החלוצים הראשונים ב־1908, הם בנו את הראשונות, ששוחזרו היום, וממן ניתן לצפות לכנרת. הם גידלו בתור אסות ירקות, ואולי גם שירים — כאשר הגיעה המשוררת רחל. ב־1912 עמד בחצר ביתו המפואר של מנהל החווה, פקיד הברון ברמן, על שתי קומותיו; מאחר שהחלוצים התגוררו באוהלים, קומם אותם הפער ברמת החיים. הם מרדו, עזבו את המקום, וכך נוסדה דגניה א'. לימים יצאו משם גם גרעיני אפיקים, עין גב, מעגן, בית זרע, וכמובן, קבוצת כנרת.

סופו של דבר, ברמן "הועף", וביתו היה הבית היחיד שנהרס בעת רעידת האדמה ב־1927. מה שנשאר מהמבנה המפואר הוא הריצוף היפהפה.

בחצר זו הקימה חנה מייזל ב־1911 את בית הספר החקלאי הראשון לבנות. כאן נוסדה ההגנה, וגם המשביר המרכזי. היחיד מכל החלוצים, שהיה לו חדר משלו במקום, הוא א.ד. גורדון. את "החצר" עברו אישים רבים כבול כצנלסון, שבקין, נח נפתולסקי, בן ציון ישראלי (שהבריח ארצה תמרים [illegible]). [illegible] כיום המקום מוקמת, שכן עד 1973 שימש כבסיס צבאי, [illegible] מבני המשק בשימושם. תכניות לגבי יש בשפע. נאספו כספים, אישים נתנו את ברכתם, ואף הוקמה עמותה, בשיתוף עם קבוצת כינרת, המועצה האזורית והמועצה המקומית. כולם חוברים יחד כדי לשקם את המקום ולשחזרו. אך בינתיים נעשים הדברים בעצלתיים.

קיימים גם חילוקי־דעות. אנשי הקבוצה רוצים להפוך את האתר למוקד תיירות, עם מגרשי־חנייה ושירותים, בעוד שאנשי המושבה, שהאתר נמצא למרגלותיה, מקדימים פיתוח על אש קטנה. הם אינם מתלהבים מכך, שאוטובוסים של תיירים יזהמו את המקום השקט שבו הם מתגוררים, ובוודאי לא להפוך את ירכתי המושבה למגרש חנייה. בינתיים העמדות מתגבשות, הוועדות מתכנסות, ונפגשות, ויש להניח, כי בסופו של דבר גם בעיית החנייה תמצא את פתרונה. ואנחנו נוכחנו לראות ולחוש את ההיסטוריה של ארץ־ישראל, כפי שנוצרה במקום. אך גם עתה לא כדאי להחמיץ ביקור באתר.

המשכנו לטבחה, בחלק הצפון מערבי של הכנרת. זו כנסיה ביזנטית, ששוחזרה והושלמה לאחרונה. במקום נשתמר חלק מרצפת הפסיפס של הכנסיה, שבה נראים עופות־מים, פרחי לוטוס, מתקן למדידת מפלס מי הנילוס (נילומטר) ובמרכז — פסיפס של [illegible] לחם ושני דגים. [illegible] הכנסיה היא [illegible] לשים לב: לאטריום — החצר הפנימית, עם עץ הזית בברכות, [illegible] במדויק נותנים תחושה מצד אחד של פנים הבית, ומצד שני, המרחב הפתוח שאינו גדול מדי. אנחנו לא ידענו, אך סיפרו לנו כי כאן נמצא מעיין — עין נור, ובו גדל סרטן ללא עיניים. המקום היחיד בעולם, שבו גדל סרטן מסוג זה.

משם עברנו לחופה של הכנרת, אל שמורת בית צידא (בטיחה). בשמורה זו עוברים הנחלים משושים, זויתן, יהודיה, דליות, אשר יחד עם הירדן והנחל דליות ושפמנון, יוצרים מעין "מניפה", ונשפכים לכנרת בקטע חוף של כ־3 ק"מ. לפני השפך לכנרת יש התפצלות ל־15 יובלים, ובין לבין נוצרו לאגונות עם עולם חי וצומח עשיר במיוחד.

ניתן להגיע למקום דרך בית הבק, שהוא סיפור בפני עצמו על התיישבות חלוצית בארץ־ישראל. בדרך תיתקלו

חור בכיס / אברהם טל

מה הוא עושה לה?

גיליתי כתם שמן על הכביש, מתחת למנוע המכונית. מאחר שהכתם התמיד להופיע מדי בוקר, ועם נזילות שמן אין משחקים הרבה זמן, נסעתי למוסך. "פתח מכסה מנוע", ציווה אחד משני בעלי המוסך. הוא בחן את המנוע משך חמש שניות בקירוב, לחץ פה, מישש שם, ופסק: "זה אטם שמן, יש שם נזילה. צריך להחליף. היום יש עומס, תבוא מחרתיים. סגור מנוע".

שאלתי אם לא מסוכן לנסוע כך. "תבדוק את שמן המנוע. אם לא תאבד הרבה שמן, אין בעיה. תהיה בריא וסע לשלום".

אחרי יומיים, בבוקר, שוב במוסך. היום עובד השותף. "מה העניינים איתך?" הוא שואל. "נוזל לי שמן" אני משיב, ולא מזכיר לו, משום־מה, על הביקור שלי שלשום. "פתח מנוע. פתח סוויץ'. תן גז. יותר חזק, לא אכלת הבוקר?". השותף מכניס אצבע לאן־שהוא באיזור המנוע, שולף אותה, בוחן אותה לאור השמש. "כבה מנוע. צריך להחליף לך משאבת־דלק". "משאבת־מה?" אני שואל, כולי פליאה, "לא נוזל לי דלק, נוזל לי שמן. מה הקשר?" — "יש קשר", אומר השותף. "אתה רואה את החור הזה? אתה מפה יכול לצאת שמן. עזוב, רטוב פה קצת. צריך להחליף את המשאבה".

אני רואה חור, אבל עדיין לא מבין. לעומת זאת, בעיני רוחי אני רואה חשבון שמן. "כמה עולה משאבת־דלק?" — "לא נורא", משיב השותף, "שמונים או מאה". המחירים בלי מע"מ ובלי עבודה. עם ועם — מאה עשרים, מאה שלושים כמו כלום.

סכנת חשבון שמן מפריצה אצלי תמיד את המחשבה. אני נזכר, שכתם השמן מתהווה מדי בוקר תחת האגף השמאלי של המנוע. משאבת־הדלק נמצאת באגף הימני. אני מעלה בעדינות את השאלה, איך שמן, הנוזל ממשאבת הדלק בצד ימין, מגיע אל מתחת למנוע בצד שמאל. "אין בעיה", אומר השותף, "אתה רואה פה שיפוע? זה שיפוע קטן, לא כל־כך רואים, אבל תאמין לי שיש שיפוע. אז השמן נוזל בשיפוע, מפה לפה, וככה הוא מגיע לכאן. תחליף את המשאבה והכל יהיה בסדר".

לא משתכנע. להיפך, נעשה יותר חשדן. זה שיפוע? אין פה שום שיפוע. הרטיבות היתה כאן מאז שאני זוכר את המנוע. "תעשה טובה", אני אומר לשותף, "תעלה אותה על ליפט. אז נראה בדיוק מאיפה משתין הרג, או קייל" — "חבל על הזמן", אומר השותף, "הוא משתין ממשאבת הדלק, איסמע מני".

אני מתעקש: על הליפט. "אתה דווקא רוצה", אומר השותף באי־חשק, "נעלה לך אותה על הליפט".

מעלים את המכונית על הליפט ורואים מאיפה משתין הרג — מתיבת ההילוכים, צד שמאל של המנוע. שמן תיבת־הילוכים ולא שמן מנוע. אני אדם מנומס — לא מוציא מלה מהפה. השותף בעל עצבים קרים — אינו מניד עפעף. רק קורא לפועל: "תביא בוקסה לתיבת הילוכים".

מביא, מפרק, מרכיב — "פיקס", כמו שאומרים.

עלות התיקון: 23 אלף שקלים, כולל קילו שמן תיבת־הילוכים שאיבדתי. זה שלושה שבועות שאני נוסע יומיום במכונית. אין נזילת שמן — לא מאטם שמן, לא ממשאבת הדלק, וכמובן לא מתיבת ההילוכים. ובכיס 100 אלף שקל שחסכתי.

אני שומע אתכם אומרים: "טוב, אם אתה הולך למוסכים כאלה...". אם כך, הגיע הזמן להסביר, כי המוסך הנדון שייך לרשת מוסכים מאוד ידועה, בעלת כל הגינונים והסממנים (טפסים, מדים, סמלים וכו') — מוסך מורשה. הרשת גם פעילה מאוד בפירסום. לדוגמא, יש לה מודעה מוצלחת, הנראה מכונית חדישה וממורקת, עומדת תחת סככה מט־ליפול, בין גלי גרוטאות וטינופת במוסך רקוב. על מנוע המכונית גוהר ברנש מפוקפק ממושפש במעיה. "מה הוא עושה לה?" זועקת הכותרת. "האם תפקיד את המכונית היקרה בידיו?"

חס ושלום. אבל גם במוסך מורשה כדאי לפקוח את העיניים. הם מסוגלים לעשות לה כל מיני דברים מוזרים. הם נוצים — ואתה משלם.

דרך שק בכלכלה השחורה

על חטאי אני מודה: ברגע של חולשה שילמתי לבעל מלאכה שעבר בביתי סכום ניכר בשק לפקודת "עצמי", בלתי־סחיר.

בדרך־כלל מתחייב החשבון, בגין שקים שאני נותן, למחרת היום או אפילו בו ביום. הפעם עבר שבוע תמים עד שחויב החשבון. מתוך סקרנות, ביקשתי מהבנק שלי להראות לי את השק.

לא היתה עליו שום חתימת הסבה, זולת חתימתי. השק, מרופט כלשהו, הוצג בסניף בנק בעיר אחרת על־ידי אלמוני, ונפרע במזומן, ללא חתימתו. פקידת הסניף ההוא ביקשה מפקידת הבנק שלי אישור לשק, ופרעה אותו במזומן.

מי יודע כמה עסקות בלתי־מדווחות גילגל השק שלי בשבוע שבו הסתובב בארץ, מי יודע כמה עסקות בלתי־מדווחות ממשיכים לגלגל המזומנים, שקיבל מציג השיק האלמוני תמורתו. אני חש, שתרמתי כמה כסף לכלכלה השחורה. לא נעים.

החשבון הנכון

בנק ישראל הודיע, כי יתרות מטבע־חוץ גדלו ב־850 מיליון דולר, מ־2.4 ל־3.25 מיליארד דולר. לא רוצה לקלקל את השמחה, אבל איני רואה עלייה של 850 מיליון דולר. אני רואה ירידה של 350 מיליון. תראו: היו לנו 2.4 מיליארד. קיבלנו מהאמריקאים בחודש שעבר 1.2 מיליארד; ביחד זה 3.6 מיליארד? יופי. כמה היה לנו בסוף החודש — 3.25 מיליארד? תעשו חשבון ותראו: ירידה של 350 מיליון. ושמישהו יגיד לי, שהחשבון הזה לא נכון.

המטבח היצירתי

מעדן צימוקים ובצל

מאת שולמית קיסרי

את המעדן הזה אכלתי לראשונה במסעדת "לה קולומב ד'אור" (יונת הזהב) בסן־פול דה ואנס בצרפת, עיירה קטנה מקסימה, 30 ק"מ צפונית לניצה. באותה פעם, לפני כ־15 שנה, אכלו על המרפסת לידינו, מתחת לעצי התאנה עמוסי עלים סבוכים ופירות בשלים, צ'רלי צ'פלין, שחגג את יום הולדתו ה־80 ואשתו אונה אוניל, ילדיהם, בני כל הגילים, איב מונטן, המתגורר בעיירה, וסרז' רג'יאני, הזמר הצרפתי.

מרפסת־הענק של המסעדה משקיפה על נוף של גאיות ורכסי גבעות. מזג־האוויר בקיץ ובראשית הסתיו חמים. בשלהות ימי הביניים של הפרובינציה הצרפתית השלווה, מתבקשת הסיסמה שלאחר הארוחה, ואותה נתנה גם מתגורתם של הצרפתים הדרומיים חמימים, לבביים ובעלי חוש־הומור. לשולחן מגישים "אנטיפסטי" נוסח דרום צרפת: צלחות קטנות של מנות מתובלות: סרטנים ברוטב עגבניות, חצילים בטיגון, זיתים, פטריות בשום, נקניקים מכל סוג, דגים מלוחים ומעושנים נוסח הדרום, ובצלים עם צימוקים, פלפלים אדומים כבושים ועוד כהנה וכהנה. אהבתי את טעם הבצל והצימוקים המתוקים־חמוצים, ובישלתי את המעדן בבית.

המצרכים (ל־4–6 סועדים):

1 ק"ג בצל,
150 גרם צימוקים
2 תפוחי גרנד גרולים
שמן לטיגון
פלפל שחור
2 כפות רוטב סויה
כוס סוכר חום
חצי כוס ליקר סברה, או יין שרוקה של בן עמי, או רמוס אדום

אופן ההכנה:

חותכים את הבצלים לפרוסות בגודל בינוני, שמים אותם בסיר עם שמן חמים, ומבשלים עד שקיפות (לא לטגן). מנמיכים את האש, מוסיפים צימוקים (אין צורך להוסיף מים, כי הבצל מפריש נוזלים רבים), מוסיפים פרוסות תפוח גרנד מקולף, מערבבים ומוסיפים כוס סוכר חום, קורט פלפל שחור, 2 כפות רוטב סויה. מבשלים על אש קטנה מאוד קרוב לשעה (מדי פעם יש לערבב), מוסיפים ליקר או יין ומבשלים 5 דקות נוספות.

אוכלים קר, כמנה ראשונה, ליד מנות מהסוג הנזכר במסעדה הנ"ל, או כמנה חמה, תוספת לעוף בתנור, צלי עגל או בשר בקר, ועם אורז.

עיריית ירושלים

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה
תשכ"ה 1965 (להלן: החוק)
בנ/81/302

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר אריה הבירה הגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הוועדה) בקשה להתרת הקלה בגוש [illegible] חלקה 38 ברחוב מעלות דפנה בירושלים

ההקלה בשטח המוסכים 1.08% מעל 8.85% המאושרים.

את ההתנגדויות להתרת ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23, ירושלים. ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 12.00—14.00.

אבירם כוחלה
סגן ראש העיר
מ"מ יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי — ה"ה יהב וצוריאנו להקמת בנין ברחוב הרצמבר 14, חלקה 76, בגוש 12254, שכונת הדר־הכרמל. הבקשה כרוכה בחריגות הבאות:
1. עודף שטח מעל למותר.
2. תוספת קומה מעל למותר עקב ניצול שטח בקומת המסד.

אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה' בין השעות: 08.00—11.30

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום זה.

אריה גוראל
ראש העיר

היקר לנו מכל
לוי (ליוש) ברזילי
איננו
הלוויה תתקיים מחר, יום חמישי (כ"ב בכסלו תשמ"ו) 5.12.85 בשעה 11.00 לפנה"צ, בבית העלמין בקרית שאול
אבלים:
רעיתו — רחל
בתו וחתנו — נחמה יורם אלראי וב"ב
בתו וחתנו — עידית וגיורא גולדברג וב"ב
אחיו — אשר ברזילי וב"ב
אחותו — מגדה ציפורי וב"ב
אחותו — שרה קיבוביץ
גיסיו וגיסותיו

אבלים על פטירתו של מנהלנו לשעבר
חיים סיקורל ז"ל
ומביעים תנחומים לכל המשפחה
בנק דיסקונט לישראל בע"מ
ההנהלה, ארגון הגימלאים וועד העובדים

על מותו של
אברהם קליר
ידיד נאמן של בית הספר
אבלים:
התלמידים, חבר המורים וההנהלה של בית צבי
בית הספר לאמנות הבמה והקולנוע

למשפחת זעירא
אנו משתתפים באבלכם הכבד
על מותו הטראגי
של ראש המשפחה
אשר זעירא
משפחת ארמוני

לחברנו
יוליוס אלפרן
השתתפותנו הכנה בצערך העמוק על פטירת
אמך ז"ל
תנחומינו לך ולכל בני המשפחה
מבקרת הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונית העולמית וחבר העובדים

בית מכון ויצמן למדע
אבל על מותו של
האדריכל **אריה אל־חנני** ז"ל
מעצב קמפוס המכון
ומשתתף בצער המשפחה

משתתפים באבלה של משפחת אל־חנני
על מותו של
אדריכל **אריה אל־חנני** ז"ל
ג. סלבסט
ועובדי "פנרמה" בע"מ

למשפחה ולמשרד אלחנני — כנען
תנחומים במות האדריכל
א. אלחנני ז"ל
גרוסמן את ק.ב.ק.

משתתפים בכאב המשפחה
על מותו של
אדריכל **אריה אל־חנני** ז"ל
חתן פרס ישראל לאדריכלות
בצלאל
אקדמיה לאמנות ועיצוב ירושלים
המחלקה לעיצוב סביבתי

על מותו של
אדריכל **אריה אל־חנני** ז"ל
אבלים ומשתתפים בצער המשפחה
אדריכל א. גמש
וכל בית "אלובין"

לחברינו עבודי אסתר ועבודי ששון
אתכם באבלכם הכבד
במות
אמכם ז"ל
מכון התקנים הישראלי
ההנהלה והעובדים

הלוח החדש

הצעות עבודה
[illegible] 03-810366/7
מודיעין — קבלת מודעות באמצעות הטלפון 24 שעות ביממה. חייג: 03-383838
[illegible] 02-261055
[illegible] 02-225154

וילות ובתים
מודיעין — קבלת מודעות באמצעות הטלפון 24 שעות ביממה. חייג: 03-383838

דירות למכירה
[illegible] 03-292779
[illegible] 03-723660
[illegible] 372715
בבניני אביב ברמת אביב ג' 4, 5 חדרים 146 מ"ר [illegible] 150,063,200 שקל — 101,600 דולר + מע"מ. דירה לדוגמה א', ג', ה' — 16.00—18.00; שבת: 10.30—13.30 "אפריקה ישראל להשקעות" 03-650281
בראשון לציון 3 חדרים [illegible] 27

דירות מרוהטות
[illegible] 03-258565

קבלנים מציעים
בבניני אביב ברמת־אביב ג' 4, 5 חדרים 146 מ"ר [illegible] 150,063,200 שקל — 101,600 דולר + מע"מ [illegible] "אפריקה ישראל להשקעות" 03-650281
[illegible] 03-357191 [illegible] "אפריקה ישראל להשקעות" 03-650281

רוצים לקנות
ישראל קונה הכל [illegible] 958678 876224 ובערב: 828567
[illegible] 03-310030

מחשבים
[illegible] 03-230912 03-246606

מכוניות למכירה
פיאט 131 1600 [illegible] 1982 [illegible] 55.000 [illegible] 03-9222211

מקררים
[illegible] 13

נקיון פוליש
"המלפטי" נקיון ופוליש + הדברה, רשיון 5563, [illegible] 03-325458

משלוחי מטען בינלאומיים
[illegible] 03-621381

מכירות
תכולת חנות: ארונות — [illegible] 03-291050 — 03-284320

ריפוי והרזיה
[illegible] 03-288618 [illegible] 26
[illegible] 03-661889
[illegible] 366854
[illegible] 03-7107103

הכרויות
[illegible] 03-334776 [illegible]

פרשת פולארד ויהדות ארה"ב

מאת ד"ר איתן גלבוע

הכותב הוא מרצה בחוג ליחסים בינלאומיים באוניברסיטה העברית.

פרשת ג'ונתן פולארד, יהודי אמריקאי שהואשם בריגול לטובת ישראל, מעוררת חששות מפני גל של השרות בציבור האמריקאי באמנותם של יהודי ארה"ב למדינתם. יהודים האשימו פעמים רבות באמנות כפולה, אבל דווקא בארה"ב, שהיא ארץ הגירה מובהקת, קשרים בין אזרחים ממוצא כלשהו למולדתם הקודמת או ההיסטורית מתקבלים בהבנה. כך הוא הדבר לגבי אמריקאים ממוצא אירי, איטלקי או דרום-אמריקאי. למרות זאת, יהדות ארה"ב רגישה מאוד ליחס הציבור האמריקאי כלפיה, בייחוד בנושאים הקשורים בקיומה וברווחתה של ישראל וביחסי ארה"ב—ישראל.

סקרי דעת קהל שנערכו בקרב יהודי ארה"ב בשנים האחרונות מגלים עמדה רגשית עמוקה כלפי ישראל ודאגה לביטחונה. בסקר שנערך ב-1983 מטעם הוועד היהודי האמריקאי, נמצא כי 78 אחוזים מן המדגם המייצג אמרו שהדאגה לישראל היא גורם חשוב ביותר בזהותם היהודית. במספר זהה של משיבים (77%) אמרו כי "אם ישראל תושמד הם יראו בכך אחת הטרגדיות האישיות החמורות ביותר בחייהם". בתשובות לסקר דומה שנערך ב-1981, רק 12 אחוזים מיהודי ארה"ב טענו כי קיומה של ישראל מובטח, ואילו "הדאגה לביטחונה של ישראל" העמידה באותו סקר בראש סדרי העדיפויות של יהודי ארה"ב.

רוב יהודי ארה"ב רואים את העמדות הללו כטבעיות ולגיטימיות, והם דוחים את מושג האמנות הכפולה. בסקר של 1981 השיבו 72 אחוזים מיהודי ארה"ב בשלילה על השאלה אם הם חשים לעתים שמחויבותם לישראל סותרת את מחויבותם לארה"ב. אולם כרבע מהם השיבו בחיוב. בסקר של 1983 השיבו בשלילה על אותה שאלה 65 אחוזים, ואילו 24 אחוזים השיבו בחיוב.

בסקר מכון גאלופ מ-1980 דחו 82 אחוזים מיהודי ארה"ב את הטענה כי "רוב יהודי ארה"ב נאמנים יותר לישראל מאשר לארה"ב". כ-10 אחוזים הסכימו עם הטענה הזאת. גם בסקר של מכון ינקלוביץ מ-1981 הבהירו 70 אחוזים מיהודי ארה"ב כי יהדות ארה"ב קרובה יותר לארה"ב מאשר לישראל. רק 7 אחוזים אמרו כי יהודי ארה"ב קרובים יותר לישראל.

בעוד שרוב יהודי ארה"ב דוחים במשאלים את הטענה כי הם קרובים ומחויבים יותר לישראל מאשר לארה"ב, הרי שהם מעריכים כי רוב הציבור האמריקאי הלא-יהודי מחזיק בעמדה כזאת. במשאל של מכון האריס מ-1980 אמרו יותר מפי שניים המשיבים במדגם מייצג של יהודי ארה"ב, כי רוב הציבור האמריקאי הלא-יהודי חושד באמנותם הכפולה. המשאלים בקרב הציבור הלא-יהודי מורים שזו היתה הערכה מופרזת. אבל גם כך, כפי שמדגים לוח 1, 41 אחוזים מהציבור הלא-יהודי מאמינים כי יהודי ארה"ב חשים קירבה גדולה יותר לישראל מאשר לארה"ב. השוואת התשובות לשאלה השניה בלוח 1 מורה אף היא על פערים בהערכות של הלא-יהודים והיהודים לגבי עמדות הראשונים במצב משבר אפשרי בין ארה"ב לבין ישראל.

מ-1964 הופיעה בכמה משאלים שאלה ישירה המעלה את המושג נאמנות. להלן השאלה והתשובות שניתנו לה לאורך זמן, בלוח 2.

מובן כי תשובה חיובית לשאלה בלוח 2 מעידה על חשד של נאמנות כפולה מצד יהודי ארה"ב לארצם ולישראל. הממצאים מורים כי ברוב הסקרים, כמחצית מהציבור הלא-יהודי האמריקאי שלל את רעיון האמנות הכפולה, וכי מספר המאמינים בתופעה הזאת נע בין 25 ל-37 אחוזים.

שיעור הפער בין המפקפקים באמנות יהודי ארה"ב למדינתם לבין אלה שאינם מחזיקים בדעה זו, יכול לשמש מדד לעמדות הציבור בשאלת האמנות הכפולה. ככל שהפער הזה קטן יותר, כך רב הספק בנאמנות יהודי ארה"ב, וככל שהוא מתרחב יותר, קטן הספק. זה גם אחד המדדים של רמת האנטישמיות בארה"ב. בחינת שיעורי הפער בלוח 2 מורה כי הוא היה קטן יחסית ב-1974 ובתחילת 1983. לעומת זאת הוא היה גדול יחסית ב-1979 ובתחילת 1984.

השפעת אירועים מרכזיים

דעת הקהל היא תופעה מורכבת וגורמים רבים משפיעים על גיבושה, אולם אין ספק כי אירועים מרכזיים משפיעים עליה. ייתכן כי אירועים ביחסי ארה"ב—ישראל השפיעו על ממדי הספק בציבוריות האמריקאית באמנותם של יהודי ארה"ב. ב-1974 למשל, משבר האנרגיה הלם בכל עוז בכיס ובאורח חייו של האמריקאי הממוצע, ואילו בתחילת 1983 ארה"ב הסתייגה מהתפתחות המלחמה בלבנון ומדחייתה של תוכנית רייגן להשגת הסדר בסכסוך הערבי-ישראלי. בתקופות אלה נרשם ספק רב יותר בנאמנות יהודי ארה"ב. לעומת זאת, שיעור הספק ב-1979 היה נמוך, אולי בעקבות הצלחתו של הנשיא קרטר להשיג הסכם שלום בין ישראל לבין מצרים. השיעור הנמוך יחסית של 1984 הושג אולי בשל החלטתם של הנשיא רייגן והרה"מ שמיר לחדש את שיתוף הפעולה האסטרטגי בין שתי המדינות.

המסקנות האפשריות מהנתונים בלוח 2 הן: שבין שליש לרבע מהציבור האמריקאי חושב כי יהודי ארה"ב נאמנים יותר לישראל מאשר לארה"ב, וכי השיעור הזה גדל בתקופות מתיחות בין ארה"ב לישראל ויורד בתקופות של הסכמה ושיתוף פעולה ביניהן.

יהודי ארה"ב ומנהיגיהם מאמינים שמדיניות החוץ הישראלית ויחסי ארה"ב—ישראל משפיעים על מעמדם בחברה האמריקאית. במשאל שערך מכון גאלופ בעבור השבועון "ניוזוויק" באוקטובר 1982, אמרו 77 אחוזים מיהודי ארה"ב, שעקב המלחמה בלבנון והטבח בסברה ובשתילה תגבר האנטישמיות בארה"ב. התוצאה בלוח 2 מתקופת המלחמה (ינואר 1983) מעידה כי מבחינה מסוימת הערכה זו היתה נכונה. התוצאה הזאת הדאיגה מאוד את קברניטי יהדות ארה"ב, שראו בה אישור לחששותיהם מפני ההשלכות האפשריות של היחס השלילי בציבור האמריקאי הלא-יהודי כלפי המלחמה על יחסו ליהודי ארה"ב.

פרשת פולארד מעלה חששות דומים, אפילו חמורים יותר, כי מדובר בתופעה שבאה מתוך יהדות ארה"ב עצמה. הפרשה עלולה לפגוע בדימוי של יהודי ארה"ב בעיני עצמם ובעיני הציבור הלא-יהודי האמריקאי, ובכך לפגוע גם בעמדות של יהדות זו כלפי ישראל. מכאן נובעים הלחצים של מנהיגי יהדות ארה"ב על ממשלת ישראל לפעול במהירות לחיסול הפרשה. מן הראוי שהממשלה תגלה רגישות ראויה למימד הזה של פרשת הריגול ובעתיד תעניק משקל נאות להשלכות האפשריות של החלטותיה בתחום יחסי ארה"ב—ישראל על יהודי ארה"ב ומעמדם בחברה האמריקאית.

(המאמר מבוסס על מחקר מקיף שנעשה בתמיכת מכון דייוויס ליחסים בינלאומיים באוניברסיטה העברית. המחקר יפורסם במלואו בישראל ובארה"ב ב-1986).

לוח מס' 1

עמדות יהודי ארה"ב והציבור האמריקאי בנושא נאמנות יהודי ארה"ב (באחוזים)

נושא	לא-יהודים	יהודים
1. יהודי ארה"ב חשים קירבה גדולה יותר ל:		
א. ארה"ב	41%	70%
ב. ישראל	27	7
ג. לשתיהן	8	18
ד. לאף אחת	24	5
סה"כ	100%	100%
2. במקרה של ניתוק יחסים בין ארה"ב לבין ישראל, רוב יהודי ארה"ב יתייצבו לצד:		
א. ארה"ב	35%	45%
ב. ישראל	31	26
ג. שתיהן	6	14
ד. אף אחת	28	17
סה"כ	100%	100%

מקור: סקר ינקלוביץ, סקלי ווייט, פברואר 1981

לוח מס' 2

דעות הציבור האמריקאי בנושא נאמנות יהודי ארה"ב, 1964—1984 (באחוזים)

שאלה: "אמור לי בבקשה, האם אתה מסכים או שאינך מסכים עם ההצהרה הבאה: רוב יהודי ארה"ב הם נאמנים יותר לישראל מאשר לארה"ב"

תאריך/ תשובה	נובמב' 1964	דצמבר 1974	אוג. 1979	אוק. 1980	נובמ. 1981	מרס 1982	ינו. 1983	ינו' 1984
מסכים	30	33	29	29	34	30	37	25
לא מסכים	47	42	50	46	49	43	42	50
איני יודע	23	25	21	25	17	27	21	25
שיעור הפער	(17)	(9)	(21)	(17)	(15)	(13)	(5)	(25)
אירועים		משבר האנרגיה	שלום מצרים		מוכר אסט'		מלח' לבנון	שתפ אסט'

מקורות: סקר 1964 — המכון לחקר דעת הקהל הלאומית (שיקגו); סקר 1974 — האריס; סקרים 19791—1983 — גאלופ; סקר 1984 — רופר. כל הסקרים נערכו מטעם הוועד היהודי האמריקאי.

הטור שלי / נתן דונביץ

מרגלת אמריקאית

מארי האגן: חזרה לארה"ב

בעיצומה של המהומה הגדולה סביב לכידתו של ג'ונתן פולארד בוואשינגטון, נזכרתי ברשתה של מרגלת אמריקאית, שנלכדה בישראל על חם, כשהיא אוספת מידע ביטחוני עבור המודיעין הסורי. עד היום לוטים פרטים רבים בפרשה זאת בערפל. עשרים ותשע שנים לאחר שנלכדה מארי פראנסס האגן, בתל-אביב, עדיין יש ישראלים המעורבים, שלא הכל יוודע בציבור. חלק האגרי של משפטה נערך בדלתיים סגורות. התביעה וההגנה הגיעו, ככל הנראה, להסכם בדבר קולת העונש, ובלבד שהמשפט יסתיים מהר, המרגלת תצא מהארץ, ותשמור על שתיקה. אישים נכבדים היו מעורבים, בתל-אביב ולעתים בתמיר-יתר, במסע האיסוף של האגן.

הכל החל בפגישה מקרית בין הצעירה האמריקאית לבין דיפלומט סורי, איש משרד החוץ, שנשלח לעבוד במשלחת סוריה באו"ם. מרי פראנסס האגן נמנתה עם אגודה אמריקאית עוינת לישראל — "אגודת שוחרי המזרח-התיכון", אשר בראשה עמדה דורותי תומפסון. תומפסון היתה האמריקאית האנטי-ישראלית מספר אחד. היא פעלה תחילה נגד הישוב היהודי בארץ-ישראל, ואח"כ נגד מדינת ישראל, בגלוי ובסתר. גברים ונשים אמריקאיים, שהרומנטיקה הערבית שבתה את לבם, וגם כאלה שעבדו למען חברות-הנפט האמריקאיות-ערביות, היו חברים באגודה של תומפסון.

מארי האגן היתה צעירה גבוהת-קומה, כחושה, פניה מאורכים, מצחה גבוה, שיערה שחור, אסוף לאחור בתסרוקת-גולה. אישה-פנים כמעט נזירית, דיבורה שליו, אורחותיה צנועות. כך גם לבושה.

בין האגודה האמריקאית לנציגויות הערביות בארצות-הברית היו, כמובן, קשרים קבועים. כך פגשה מארי את הדיפלומט סורי צעיר. באלב כיאלי. התפתח סיפור-אהבה. ב-1954 ביקרה בדמשק, פגשה את הוריו של אהובה. דיברו על חתונה. אין אני יודע אם אז או מתי נודע לה שאהובה איש-מודיעין, הוא מנווט אותה למסלול של ריגול למען מדינתו. על כל פנים, לא סירבה לו ולמעבידיו.

באוגוסט 1956, הגיעה מארי פראנסס האגן לישראל. מפעיליה הדריכו אותה, שלא להסתיר את זהותה הפוליטית. להיפך. חשוב שתדגיש את הרקע שלה. את השתייכותה לאגודתה של דורותי תומפסון, שהיתה אז מושג כדור ומפורסם. היה עליה לנקוט קו, שהתבטא בשלוש המלים "אוהבה, שכנעו אותי"

הישראלים, בשנותיה הראשונות של המדינה, עמלו הרבה בשכנועם של מי שנחשבו עוינים ואויבים, כי דרכה של ישראל טובה ונבונה, וכי מוטב להם שישנו את דעתם. היא דיברה בגלוי על כך, שיש לה ידידים בביירות ובדמשק. הציגה, למי שביקש לראות, את דרכונה האמריקאי, שנשא את חותמות הכניסה והיציאה של ביירות ודמשק.

* * *

תוך ימים ספורים, יצרה כאן, באמצעות ישראלים, קשרים עם אנשים-חשובים-מאוד בממשלה ובמערכת המשפט. אינני יודע דבר על קשריה, אם בכלל היו כאלה, עם אנשי-צבא. על כל פנים, זמן קצר לאחר לכידתה חזרו על עצמן שמועות עקשניות בדבר מגע יותר הדוק עם אישיות משפטית בכירה.

כמה מהישראלים שנפגשו עמה הכחישו, כי השיחות עמה סובבו, בדרך כלל, לנושאים ביטחוניים מובהקים. שירות-הביטחון הוכנס לתמונה. התעניינותו בתיירת הפעלתנית הביאה למעצרה.

ב-22 באוגוסט 1956, באו אנשי השירות, בליווי אנשי-משטרה, למלון "דן" בתל-אביב, שבו התאכסנה. ב"לובי" מצאו אותה יושבת עם מי שהיה אז מזכיר תנועת החירות. הקשר עמו נוצר, כך התברר, כדי לקבוע פגישה עם ראש התנועה, חבר-הכנסת מנחם בגין. הפגישה המפתיעה עם אנשי-הביטחון לא שינתה את התנהגותה. היא נותרה, לפחות כלפי חוץ, שלווה ומסודרת. האנשים ביקשו את מפתח חדרה, נכנסו, ערכו חיפוש, ומצאו את אשר חיפשו: רשימות שרשמה, בהתחכמות רבה, על פרטי שיחותיה בארץ, הפרטים, שהיה לה עניין מיוחד בהם במסגרת שליחותה. הדיון ב"פרטים" נערך מאחורי דלתיים סגורות, ופרטיו חסויים גם היום.

השגרירות האמריקאית שמרה על פרופיל נמוך. לא יצאה מגדרה לעזור לנתינתה. צריך לזכור, שלא היו אלה ימים של רומן-ידידות בין ארצות-הברית לישראל. קצת יותר מחודש לאחר לכידתה של האגן, החל מבצע סיני. האינטריגה הגדולה של ישראל עם הבריטים והצרפתים. ארצות-הברית התייצבה לצד מצרים ומדינות ערב. הפעילה לחצים אדירים לנסיגת הישראלים מסיני. אבל, גם באווירה זאת העדיפו האמריקאים לשתוק את המישמש בפרשת האגן. כמי שאין להם עניין מיוחד בפרשה. אורחית מסכנה שהסתבכה. באחורי הקלעים, היתה פעילות חשאית לסיים את העניין מהר ככל האפשר.

גם הצד הישראלי נהג כמי שבידיו כדור ברזל מלובן, ומבקש להיפטר ממנו מיד. משפטה נערך בבית המשפט המחוזי בירושלים, שלושה שבועות בלבד לאחר שנלכדה. ננקטו אמצעי-ביטחון מיוחדים לבל יקרב איש אל האולם, שבו נשמע המשפט. היועץ המשפטי לממשלה לא ביקש להחמיר עם הנאשמת. הסניגור ביקש לנהוג עמה במידת הרחמים משום שנפלה, לדבריו, קורבן לאהבתה. התרשמותם של עיתונאים, שהורשו להיכנס לאולם, בשעה שקרא השופט את גזר הדין, היתה כי נעשתה עיסקה בין ההגנה לתביעה.

העונש שהוטל על מארי פראנסס האגן, בעוון ריגול למען המודיעין הסורי: שנת-מאסר אחת. בית-המשפט ציין בגזר-הדין, כי נהג במידת הרחמים גם בהתחשב בעמדת היועץ המשפטי לממשלה.

האגן ישבה על ספסל הנאשמים, לבושה שמלה צנועה, כמעט-ביתית. הבעתה קפואה. קיבלה את העונש ללא תגובה נראית-לעין. לאחר שריצתה את עונשה, חזרה לארצות-הברית, ושמרה על שתיקה מוחלטת. לא סיפרה עם מי נפגשה בישראל ומה סיפרו לה האח"מים. גם הדיפלומט הצעיר, אהבתה הגדולה, החזר לדמשק. הקשר בין השניים נותק, ככל הידוע.

השקט, השקט הזה שבו טופלה פרשת-הריגול, היה כל כך מנוגד לדרך שבה מטפלים עתה האמריקאים בעניינו של ג'ונתן פולארד.

לבנים נגד אפרטהייד

מאת דן סגיר

יוהנסבורג

מיליוני אזרחים בדרום אפריקה יכולים להיקרא "מודאגים". מסיבות שונות. שחורים — ממצבם הכלכלי העגום ומהסיכוי לאבד את ילדם בהמות הפוליטיות. צבעונים והודים — ממצבם העדיין כקבוצות מיעוט שריות בין הלבנים לשחורים, הלבנים — מאובדן הפריווילגיות שלהם ומעתידם תחת שלטון שחור אם ייכון. מודאגים אף אלה השוקלים הגירה מכאן — ממצבו הקשה של המטבע המקומי ביחס לדולר, היכול להפוך כל עשיר בראנדים לעני בדולרים.

באחד מערבי השבוע שעבר הלכתי עם ידידה מקומית "מודאגת" לכינוס של ארגון הנקרא "אזרחים מודאגים". זה ארגון-גג חדש יחסית: הוא הוקם לפני חודשים מספר, לאחר הכרזת מצב החירום. משתייכים אליו רוב ארגוני האופוזיציה הלבנים והרעיון הוא להביא את האופוזיציה הלבנה לאפרטהייד תחת גג אחד. הם כמובן פתוחים לחברים שחורים. אולם אלה, לא במפתיע, מעדיפים לפעול בארגונים משלהם. הכינוס שנכחתי בו הוקדש לנושא ביטול האפרטהייד. השתתפו בו כ-500 איש. כאלה המכונים בישראל "יפי נפש". ההבדל הוא שבישראל יש הרבה יותר יפי נפש מאשר בדרא"פ הלבנה.

צעדי פעולה

מלבד הדאגה שניכרה מפניהם של המשתתפים, איבחנתי גם תחושות מעיקות יותר: תסכול, אי-אונים ויאוש רב. כצופה מן הצד הקשבתי לנאומים ולדיון בקהל ברגשות מעורבים. מצד אחד, הערכה לכך שלמרות היותם חלק מהקבוצה בעלת זכויות-היתר במדינה, הם כואבים את העוול שגורם לרוב התושבים. האזרחים האלה מוכנים לעשות משהו כדי לתקנו. מצד שני, רחמים על מי שנקלעו לסיטואציה אכזרית, היו למנוצלים ומדכאים (מעצם היותם לבנים) מבלי שיכלו באמת לשנות את המצב, ולחיות על פי הנורמות המוסריות שהם מאמינים בהן.

במה מאמינים חברי ארגון חדש זה? לשבחם יש לומר, שהפעם בניגוד לארגונים דומים בהיסטוריה הפוליטית של האופוזיציה הלבנה בדרא"פ, הם אינם משתעשעים בביטויים מעורפלים ובמפורש קוראים להקמת חברה דמוקרטית שפירושה האחד הוא "אדם אחד, קול אחד". כך כתוב שחור על גבי לבן במניפסט שלהם המונח לפני. המניפסט פותח בכותרת: "האפרטהייד, הגורם המרכזי למשבר", ומיד מפרט: "זוהי מערכת שמונעת מרוב האוכלוסיה את הייצוג הפוליטי, אזרחות בתוך ארץ הלידה, חופש תנועה, חופש התאגדות, והתוצאה הבלתי נמנעת היא קונפליקט הכרחי". המניפסט ממשיך וממליץ: "אפרטהייד, הגורם הבסיסי לסבל העם, חייב להתבטל. מערכת הבנטוסטנים (מדינות הודסות), הפרלמנט בן שלושת הבתים, אזורי הקבוצות, חוק אזורי המגורים וכל שאר חוקי ההפליה חייבים להתבטל".

המניפסט קובע, כי מצב החירום, מעצרים המוניים, אלימות המשטרה והכיבוש של ערי השחורים על ידי הצבא גורמים רק להסלמת האלימות. יותר מזה, אלה גורמי השפל הכלכלי. הדרך היחידה להשיג שלום בר-קיימא היא שכל האנשים יחליטו על עתידם בבחירות של "אדם אחד, קול אחד" בדרא"פ מאוחדת. לשם כך נדרשת אווירת אמון.

לכן — מסיים המניפסט — יש לנקוט ללא דיחוי את הצעדים הבאים: הסרת מצב החירום; הפסקת פעולות הדיכוי על ידי כוחות הביטחון; נסיגת הצבא מהערים השחורות; יש לאפשר התארגנויות פוליטיות באופן פתוח וחופשי; יש לשחרר את כל האסירים הפוליטיים, ללא תנאי; יש לאפשר לגולים לחזור; יש לאפשר לכולם לבחור את מנהיגיהם בעצמם.

אכן דברים כדורבנות, אך מה עושים כדי שיתגשמו חוץ מאמירת-דברים הזה? המארגנים מציעים כמה דרכי פעולה: הצטרפות לאחד הארגונים הפועלים למען שינוי בדרא"פ. דרך כמה מארגונים אלה אתה יכול לסייע לשחורים, הנפגעים העיקריים מחוקי האפרטהייד, בנושאים שונים. הצע את שירותיך המקצועיים לעזרה לקורבנות המהומות בהצטרפות לארגונים כגון "עורכי דין למען זכויות האדם" או ארגון רופאים המסייע בטיפול בנפגעים, או ארגון המתמחה בעזרה לקורבני העצורים. אפשרויות אחרות המוצעות הן להצטרף לפעולות מחאה המוניות היזומות על ידי ארגונים אלה. למשל, השתתפות ב"מצעד השלום" שיתנהל לאורך 5 ק"מ בפארק גדול ביוהנסבורג; תרומה ל"רצועת השלום" — שורת פוסטרים מכל המהומים זה לזה, שאמורה ליצור קיר לוסטרים רבים של כרזות מחאה. יש אף אפשרות להשתתף בתצגית ולבוא להרצאות ולדיונים.

מקום בגיהנום

בדרך כלל הכינוסים של קבוצות מחאה אלה הם אירוע פוליטי פתוח ביותר, בעיקר משום אי הוודאות שלהם. אולם בכינוס האחרון שבו נכחתי נאמה אישיות יוצאת דופן, ומכאן העניין בו. הנואם היה פרופסור קבורה, עורך העיתון לשחורים ביוהנסבורג "סיטי פרס", בעצמו שחור כמובן.

"האפרטהייד", אומר קבורה, "הוא המערכת הפוליטית המרושעת ביותר והמשופרת מבחינה כלכלית וחברתית מאז שהיטלר חיסל את עצמו". הוא מוסיף ואומר לנאספים הלבנים: "כאשר אני נכנס למשרד בבוקר, איני יודע אם הטלפון שמצלצל לא יודיע לי על מות בני או בתי. זה עלול לקרות מידי בכבם אשר נקרא לשרת את עמו בצבא. והזכות [illegible] בגלל מהשבים שהוחלקו פוליטי על מעורבתם ועל האינפחיות שלכם. "בגיהנום שמור מקום מיוחד לכל שנשאר נייטרלי בתקופה של משבר מוסרי. אני רואה בכם עמיתים, ראו בי עמית".

החברות להשכרת רכב (א)

השכר כפי יכולתך

מאת זהר בלומנקרנץ

מלחמת מחירים קשה מתנהלת בין החברות להשכרת רכב, על חשבון הטייל הישראלי, התייר מחו"ל ושמה של ישראל, כארץ תיירות זולה

זה התיירים חנה את מכוניתו השכורה בסמוך למשרדיה של חברה להשכרת רכב באילת — לא החברה שאצלה שכר את הרכב. כאשר שב בו-הוא כעבור דקות אחדות, גילה, כי אלמונים רוקנו את האוויר מארבעת הגלגלים. כמובן חוכל שלט מחירי הגנה שקבעה אותה חברה אילתית להשכרת רכב. החברה פנתה בתלונות רשמיות למשטרה. התנכלויות, שאירעו באילת בחודש האחרון, לרכבה ולרכושה של חברת אלדן, חשפו קצה של קרחון: מלחמת מחירים אכזרית, המתנהלת בין החברות להשכרת רכב, על חשבונו של התייר ושל הישראלי המטייל.

"בשוק שוררת הפקרות מוחלטת", אמר יוסף בהט, מנכ"ל חברת הרץ, "התחרות גרועה". אמר רמי אונגר, מנכ"ל אויס, "אינני זוכר מצב של תחרות פרועה כזאת בשוק". אמר שמעון דנאי, מנכ"ל "אירופקאר": מוזילים מחירים מתחת למחירים מגלי חברות אחרות להשכרת רכב.

מה קורה בשוק השכרת הרכב לתיירים מחו"ל? כל הדוברים שהזכרתי תמימי דיעים, כי תחרות מסחרית הוגנת בריאה לענף התיירות. אבל "התחרות הנוכחית איננה תחרות. שוררת אנרכיה בשוק. במצב הקיים, נפגעת אמינותו של הענף ונגרם נזק לתדמיתה של מדינת ישראל בעיני התייר", אומר מנכ"ל הרץ. "בשנה האחרונה ניתנו רשיונות לכל מי שרצה לפתוח סוכנות להשכרת כלי רכב. עקב כך, הוצף השוק במכוניות להשכרה. שוק התיירות לא גדל — נוצר עודף בהיצע רכב, ונאלצו לעתים חברות להשכיר את רכבן במחירי הפסד", אמר מנכ"ל "אירופקאר".

העלויות הנלוות

לדברי מנכ"ל הרץ, החוק קובע קריטריונים מחמירים בשאלה מי רשאי לקבל רשיון לפתיחת סוכנות להסעת תיירים. כך לדוגמה נקבע בחוק, כי הסוכנות צריכה שיהיה לה לפחות צי של 30 מכוניות. לדברי בהט, ניתנו רשיונות לסוכנויות קטנות בעלות ארבעה ועשרה כלי-רכב בלבד. החוק קובע, הוסיף ואמר מנכ"ל הרץ, כי כל חברה להשכרת רכב שיש לה מעל ל-25 כלי רכב, צריך שיהיה לה קצין-בטיחות. "כיצד יכולות חברות קיקיוניות, בעלות מנין מכוניות בלבד, למלא אחר תנאי זה?" תמה בהט. לדבריו, חברתו דורשת ממשרד התחבורה להנהיג תוכנת חוזים ממוספרים במנהל, כדי למנוע עסקות מפוקפקות: שכן, ענין זה הוא אחת העלויות הנלוות. האפשרות לחברות הקטנות להשכרת רכב להוריד את מחיריהן.

מנכ"ל חברת אירופקאר, שמעון דנאי מהסס מצב המאפשר "מתקני ביזנס", כהגדרתו, בחברות קטנות להשכרת רכב. לדבריו, האיגל והמדובר בחברה פרטית קטנה, אין בה שום בעיה להעסיק והתקשרות "פרטיזניים", לגבות מהתייר היחיד את התשלומים המחולים בעת השכרת הרכב, לשלשל את הכסף לכיס הפרטי ולהסתיר את הנהב מהקופה. הצורך מעולם לא יופשף הרכב. "אם אין הכנסה, גם אין מס הכנסה. כך ברור שאפשר להשכיר רכב במחירים נמוכים יותר, שהרי משכירים אותם על חשבוני ועל חשבונך", הסכים גם מנכ"ל הרץ.

פער התיווך

מנכ"ל חברת אלדן, יוסף דהן, אינו מסכים לדיעה כאילו החברות הקטנות להשכרת רכב קובעות את מחיריהן הנמוכים ללא תחשיב. לדבריו, סוד ההצלחה במכירות טמון בשיטת השיווק. בשיטה זו חדרה חברתו לשוק השכרת הרכב. לדברי דהן, ויתרה החברה על תשלומי פער-התיווך המגיעים לכדי 35 אחוז ויותר, ואילו כל שאר החברות משלמות לדבריו לסוכנים. מדברי מנכ"ל אלדן, משווקת החברה ישירות את כלי-רכבה לציבור הלקוחות בחו"ל, על-ידי פניה ופרסום בכלי-התקשורת. לדבריו, לפי שעה, אין לחברה סניפים בחו"ל. ההתקשרות הראשונית בינה ללקוח נעשית בהתכתבות בדואר או בחלופת טלקסים ומברקים. לדבריו, החברה סירבה לשלם עמלה לפקידי הקבלה של בתי-המלון, כדי שיקדמו את מכירותיה. בכך הוא חוסך לדבריו פער-תיווך המגיע לעתים עד כדי 25 אחוז.

מנכ"ל חברת באדג'ט, מוטי בר יוצא נגד שיטת השיווק של עמיתו, ואינו מהסס לכנותה "אחיזת עיניים". לדבריו, השוואה מדוקדקת של המחירים הנמוכים שמציעה החברה המתחרה עם מחירי חברתו, תגלה כי בסכום הכולל אין מחיריו גבוהים ממחירי החברה המתחרה, אלא להיפך. הוא נכון לחשוף כמה "הונאות" כדבריו בשיטת הפרסום והשיווק הבנויה על מחירי הגנה אצל מתחריו. לדברי מנכ"ל באדג'ט, אבן עינו של התייר התמים מחו"ל נמשכת אחר המחיר הנמוך של השכרת הרכב באילת. ואולם עיון מפורט באותיות הקטנות, המלוות את המחיר הנמוך, יגלה כי יש כמה הגבלות ותנאים המתלווים למחיר המוזל. כך, לדוגמה, האיסור על הוצאת הרכב מתחומי אילת. המחיר הנמוך במיוחד מתייחס לקבוצת מכוניות מסוימת. כאשר מגיע אותו תייר לסוכנות להשכרת רכב בשל המחיר הנמוך, אומרים לו כי כל המכוניות מאותו סוג כבר מושכרות, אך יש מכוניות אחרות מקבוצה אחרת, קצת יקרות יותר. התייר שכבר הגיע לאותה סוכנות להשכרת רכב, יתרצה, לדברי בר, וישכור רכב אחר, יקר יותר.

מלחמת המחירים

לכאורה, אין שום פסול "במלחמת המחירים" בין החברות להשכרת רכב. שכן, אם התוצאה היא הורדת מחירים, הרי מי שנהנה ממנה הוא התייר מחו"ל, המשלם פחות. וגם מדינת ישראל, היכולה למשוך אליה יותר תיירים בזכות שמה כמדינת תיירות זולה. ואולם, לדברי מנכ"ל אויס רמי אונגר, לא כך בדיוק פני הדברים: "לא מאז שנת 1981 — עת קברניטי המשק הישראלי חינכו אותנו, כי התעשייה, המסחר והבניה, על המקצועיות הצבור שבהם, אינם שווים עוד. ומה שחשוב באמת הוא הכסף. הכסף הוא הסחורה הטובה ביותר בשוק. הסיטו אותנו מהמושג להרוויח כסף למושג לעשות כסף".

שום עסק במדינת ישראל אינו יכול להתחרות, לדברי אונגר, עם הריבית על הכסף. "התחרות הנוראה המשתוללת כרגע בשוק פוסחת עלינו, כי אני כבר הוספתי את כל הבזין. לפני חצי-שנה אמרתי: לא רוצה להיות מספר אחד. קנה-המידה לגודל החברה, ששלט בחמש השנים האחרונות, הנמדד במספר המכוניות — לא מתאים לי. וכשהתכוונתי להתאים את צי הרכב למציאות החדשה, הולך ללכלך אותי. הנה, עמיתי הגיעו היום לתחרות פרועה כזאת, מפני שאין להם ברירה. עומדות מכוניות, הם אינם מצליחים למכור אותן, כי שוק המכוניות המשומשות הוא בכי-רע היום, ובמקום שיעמדו המכוניות כאבן שאין לה הופכין, מעדיפים להשכיר אותן במחירים נמוכים. אמות-המבחן הנכונות אינן נשמרות. אצלי במערכת אסור היום להשכיר מכוניות למי שאין לו כרטיס-אשראי. מעדיפים חברות גדולות בעלות ביטוח אשראי. אנו עושים כל מאמץ לזוז מהשוק המקומי אל השוק התיירותי", אמר אונגר.

רכישה לארוקית

"לדברי מנכ"ל הרץ, יוסף בהט, לא ייתכן המשך המצב שבו מעניקים רשיונות לבעלי מספר מועט של מכוניות, שלא על-פי החוק. שכן, "איזו רמת שירות יכולה לתת סוכנות כזאת להשכרת רכב? על מה היא יכולה לבסס את שירותיה על מתן שירותי מוסך מתחנת-דלק או מאיזו תחנת-משכר עלובה מעבר לפינה?" לדבריו, כאן טמון שורש הרע לגבי תנועת התיירות במדינת ישראל. לדבריו, אם אותו תייר יתקע, למשל, עם מכוניתו המושכרת מחברה קיקיונית-פרטית, הוא לא יהנה מהשירות שהוא זכאי לו, ואז לא ירצה לחזור עוד למדינת ישראל. לדברי בהט, לרוב החברות הפרטיות הקטנות אין סניפים ברחבי הארץ ואין הן ערוכות להגשת שירות 24 שעות ביממה. בשל המספר הצנום-יחסית של כלי-הרכב ברשותן, לא תמיד ביכולתן להחליף את רכבו המקולקל של התייר.

בשוק השכרת הרכב יש תופעות תמוהות עוד יותר: חברות להשכרת רכב שאינן מתעסקות רק בתיירות אלא רוכשות רכב לאדם פרטי, כדי שיהנה מיתרון אי-תשלום המסים. כלומר, המדובר בעסקות מימון לא חוקיות, שאינן מתחום ההשכרה. שכן, החברות להשכרת רכב נהנות מהנחה של 25 אחוז במס קנייה והמנחה הזו שמונה עד תשעה אחוזים מערך המכונית. הטבות אלו מבוססות על ההנחה, כי המכונית תשמש להשכרה לתיירים מחו"ל ותביא הכנסה במטבע חוץ למדינה. אולם המכוניות מתגלגלות לידיים פרטיות. החברה המשכירה מצהירה, כי השכירה לאותו אדם את הרכב למשך תקופת-זמן מסוימת, תמורת סכום קבוע, אשר רק עליו הוא משלם מע"מ. במקרה אחד, פנתה הברהבית של אחד הבנקים הגדולים בנהריה, בדרישה לאחת החברות להשכרת רכב, לרשום בחוזה השכירה, כי שכרה ממנה במקום מכונית פרטית, כדי שיוכל לשמש אותה לקבלת ההוריים. אותה הברהבית טענה, כי חברה מתחרה להשכרת רכב נהגה אתה בסידור דומה כל ימות השנה שעברה.

ספרים ומחברות / נילי מנדלר

נבון שינה את הטון

זה לא אותו יצחק נבון שהחל את תפקידו כשר החינוך והתרבות, כשגלימת הנשיאות עוד עוטפת את כתפיו והוא חושב במונחים ממלכתיים. הטון השתנה.

וכך התבטא נבון בימים אלה בכלי התקשורת על הצעת האוצר כי משרד החינוך יספוג את עלות ביצוע דו"ח צדיק, במסגרת סדרת הקיצוצים החדשה: "זוהי הצעה שטותית ודמגוגית".

במשרד האוצר קצת התקשו לעכל שכך דיבר הנשיא החמישי. אחד ממקורבי השר יצחק מודעי הגיב על ההתבטאות באומרו "זה כבר לא שר הבריאות, זה שר החינוך והתרבות".

אחרי שנה וחצי בקירוב של מאבקים מרים עם ארגוני המורים ועם האוצר, בגלל הקיצוצים וההסכמים השונים (שהמחלוקת בגינם טרם הוכה), עושה נבון מה שלא עשה בראשית דרכו בתפקיד הממלכתי: הוא מכריז כי בדעתו להילחם בקיצוץ נוסף בתקציב החינוך.

"פיין יאנג מן"

"יואן סקונד סורייהארט", השיבה המורה לאנגלית לאחד התלמידים שקרא לה. זה היה במהלך בחינה לתלמידי כיתה ט', בבית הספר המקצועי מבפטיין בתל-אביב.

אף שהנערים היו גילאי 14, הידע שלהם באנגלית היה מינימלי. החלק הראשון של השיעור הוקדש לתרגול בעל-פה, במקהלה, של זמני הפועל. הרמה היתה של מתחילים בכיתה ד' או ה' בבי"ס.

"אר", אמרה המורה. "וואר", ענו אחריה התלמידים. "סי" — "סואו". "וונס" — "וונסאר". "דרינק" — "דראנק".

— "אללה המורה", הדיע מישהו בסיכפסיה.

אסתי גלעד חילקה דפי מבחן לתלמידים והסבירה להם דברים אחרים על אודות השאלות. "כל אחד — באה. הכותתם לי", אמרה. התלמידים רכנו אל דפי הצייר שלפניהם. אחד התלמידים הצביע.

— "יאס האני".

— "המורה בואי רגע". — "בואי רגע, פליז, אם לא איכפת לך". היא התקרבה אליו. גוהה קורפה, ידה על כתפו, ראשה נוגע בראשו. הם כממתיקים סוד.

תלמיד אחר: "המורה זה בסדר?" — "כן, בטח שזה בסדר". והתלמיד לא הרפה. "אתה, נודניק. אתה יודע, אני יודעת שאתה יודע, זה בסדר גמור".

הילדים, שרבים מהם נפלטו במסגרות של בתי ספר עיוניים או אחרים, גילו ערנות ועניין רב בשיעור. הם לא נראו לחוצים במהלך המבחן. המורה סבבה ביניהם. "אתה, דונט בי סו לייזי". באמת "מותק שלי", "בייס. יותר מדי רעש פה". "פליז, בי קאיינט". "הלו חבר, פליז סיט דאון". "גמרת? או מה? בגלל שגמרת. פליז סיט דאון. אלה לא גמרו". "תיתן להם לגמור בשקט, בסדרה רק תסתובב ותשב ישר".

לתלמיד שנותר לשבת במקומו הדף הבוחנת לפניו. גם אחרי הצלצול, כשכל התלמידים כבר עזבו את הכיתה, אמרה "אל תמהר, האני. יש לי זמן".

בין הבחינה הקצרה היו שאלות כמו: "סטיב — א דרייבר (מלא את החוסר)"; "אי — ביזי סוזי", "סו מן — אן דה רוד".

מערכת החינוך זה לא רק הגימנסיה העברית בירושלים או גימנסיה הרצליה. גם מוסדות שהאפוטרופסות עליהם היא של משרד העבודה. המורים חברים בארגוני המורים. משרד החינוך מכיר בתעודות-הגמר הניתנות לתלמידים. בגרות לא עושים כאן. זה המצב גם בבית הספר מבפטיין השייך לרשת "עמל" ההסתדרותית.

"התלמידים שלנו לומדים בדרך אחרת", אמרה אסתי גלעד, כאשר התלמידים היו רכונים על דפי המבחן. "הם לא פחות אינטליגנטים. הם רק לומדים דרך כללים אחרים".

לתמיהתי על רמתם הנמוכה באנגלית, היא משיבה: "לא היה להם כלום עד שבאו לכאן. הם לומדים רק שלושה חודשים. השיטה בבית הספר העממי היא לא בשבילם. אני התחלתי מה תחילה". אבל היא מרגישה "הם אינטליגנטים ופיין יאנג מן, אבל הם מגיעים לכאן כשהספרים שלהם הרוסים".

תוכניות הלימודים לבתי-הספר וספרי הלימוד הקיימים אינם יפים לחלשים. אסתי גלעד מכינה חומר לימוד בעצמה, משכפלת אותו כסטנסיל ומחלקת לתלמידים. "הדבר החשוב כאן הוא, שזה צריך להתאים לכל רמה בכיתה. יש לי תלמידים שיודעים יותר טוב ויש שיודעים פחות".

היא מלמדת גם בקורסים אוניברסיטאיים, אבל היא מעדיפה את ההוראה בבית ספר מסוג מבפטיין. "אני מרגישה שהבנים זקוקים לי כאן יותר מאשר במקומות אחרים. הם צריכים אותי יותר. אני מרגישה שאני היחידה שמבינה אותם".

שיעור בתיקון כיסא

סגן-המנהל שמור הנער השחרור המנור-הקוקה הגיע כמעט עד קרסוליו. קרשים מתכת רקיקה והם מושלול מפתח, המשלה בצואות. בגדי עבודה כחוליים, נעלי עבודה גבוהות ומגושמות בצבע שחור. כובע מצחיה ומשקפי מגן.

הנער בן ה-14, הנראה ילד, אוחז במבער ומנסה להרוך צינורית מתכת דקה, כדי לחזק באמצעות החומר המותך חיבור רופף של כיסא ברזל. שיעור בסדנה לתלמידי כיתה ט' במבפטיין מנוצל לתיקון הכיסאות השבורים או הרעועים בבית הספר.

אין לו הכוח הדרוש להכניע את הברזל. הוא מבקש מתלמיד אחר שיעזור לו. "לא רוצה", עונה התלמיד. הוא מנסה לעשות את המלאכה בעצמו. הכיסא מונח בכר הפוך על הרצפה. הוא כורע על ברכיו, אוחז בשתי כפות ידיו במבער ומנסה לכוון את הלהבה למקום הרצוי.

המורה ניגש לסייע לו. הוא מגייס תלמיד נוסף שיתמוך במסגרת הכיסא, בפטיש כבד. שבעדינות. אחרי שביצע את המשימה סוף-סוף, מתפנה הנער להשיב לשאלותי: "אני רוצה לעסוק במכניקה עדינה", הוא אומר. עד השנה למד בחטיבת הביניים "אחד-העם" בפתח תקווה. "שם הוא נו. "עזבתי באמצע, למה לא הלך לי שם. מבחינת לימודים, היה לי קשה מדי. הרמה היתה גבוהה מדי. הייתי מתקשה באנגלית ובמתמטיקה". הוא הצעיר בין ילדי המשפחה: יש עוד שלוש אחיות. "אבא לא עובד. הוא חולה. אמא עובדת וגם אחותי עובדת".

בשביל מה ללמוד?

כ-600 תלמידים לומדים במבפטיין בשעות הבוקר. בערב, לומדים כאן מבוגרים. המקצועות הנלמדים הם מכונאות רכב, חשמל רכב, תחזוקה מכנית, מכניקה עדינה ומסגרות-עיצוב. לומדים גם מעט מחשבים. תלמידי ט' לומדים כאן שישה ימים בשבוע, תלמידי י"—י"ב, לומדים שלושה ימים ושלושה ימים הם עובדים במפעלים.

כותבר אומר לי נער כבן 15, שהגיע לכאן אחרי בית ספר יסודי ברמת גן: "בשביל מה ללמוד? אנחנו רוצים שיהיה לנו מקצוע ביד".

תלמיד אחר אומר: "כולם פה חברים עם המורים. אנחנו צוחקים עם המורים והמורים צוחקים אתנו. לא כמו בבית ספר עיוני. פה זה משהו אחר. קודם, כל היום היו לומדים".

תלמיד י"ב, לא מגולח, שהזדמן לשיחה מוחה דעתו: "פה מסתלבטים. כמו בית הבראה".

— "פה המורים אוהבים את התלמידים".

— "שמה היה העיקר לסלק. פה עוזרים לך. כשלא תבינו משהו, מביאים לך סטודנטים. אם יש לך בעיות, עושים לך שיעורי עזר".

מזוזה בבית-שמר

הרי אסון האוטובוס בצומת הבונים אינם שוכחים. הילכך ניערתי מעט את האבק שהעלה ביטאון עדת סאטמר החרדית, "העדה", השמור עמי זה חודשים אחדים. הכותרת של הקטע העוסק באסון האוטובוס אומרת: "המצאה יפה. מזוזה על פיתחה של בית-שמר". הכותב שולח חצים לא בכופרים החילוניים, אלא בשבואי נפשה, אנשי חב"ד שטענו אחרי האסון כי הוא התרחש משום שבבית הספר לא היו מזוזות על פתחי הכיתות.

וזו לשון ביטאון העדה: "ידוע תשובתו הנודעת של רבינו הגאון הקדוש מהרי"ץ דושינסקי זיע"א לאחר מאורעות תרפ"ט בתל אביב, שבתי ספר בתל אביב גרועים יותר מבתי תפילות של ערבים בירושלים הדורים מבהילים.

"כל אחד מאתנו יודע שהשוא מספר 1 של עם הקודש הם בתי ספר החילונים ששמה מחנכים דור שלם ללא תורה וללא אמונה, אין אלוקים בישראל רחמנא ליצלן.

"והנה בבי"ס חילוני מעורב, "ברנר" בפ"ת, קרה אסון נורא שנהרגו 22 ילדים, גם הנהגת המדריכים, ונהם פצועים קשים. בקיצור, המקרה היא התוצאה של הפקרות והוללות במקום כל כבודה בת מלך... אם אולי היה בא ניצוץ של חרטה אצל המורים האמללים השכולים, הרי בא הרשע ראש העיר תבורי ונתן הוראה לא להיפגש עם גורמים דתיים, בכדי שלא יעלה בלבם שום הרהור של חרטה על העבר וקבלה על הבא.

"רשעים על פתחו של גיהנום, אינן חוזרים בתשובה. ואם חלמנו שנזכה לשמוע שנסגר פתח זה, הגיהנם הזה הנקרא בי"ס חילוני, בי"ס אחר פותח בארץ הקודש, והורים ישלחו את ילדיהם לחינוך יהודי — הרי לא, רק להיפך. הפתח ייפתח הגיהנום יימשך, גיהנום של גדול המחטיא יותר מן ההורג.

"אבל למה שהתפתנו לשמוע על אנשי "המבצעים" חדשים שבאו, חב"דניקים בדקו את המזוזות בבי"ס וממש ראה זה פלא — 22 מזוזות פסולות כנגד 22 הילדים שנהרגו — 11 שאלות כנגד 11 פצועים, וחשבנא דדין כחשבנא דדא. למי שמאמין להם זמנם ומה עם הנהגת האוטובוס עצמו?

"מעתה אין דאגה", מסיים כותב הקטע, "שום דבר לא חסר כאן, רק בעיה של מזוזה על פתח הגיהנם. אכן, רק מזוזות זה שחסר לבי"ס ברנר בפתח תקווה ונפתרה הבעיה המכאיבה של הבי"ס כולו."

אמא של אריק

כמו כל מערכת גדולה ומסורבלת שאינה עונה על צרכים של קבוצות מיעוט, מערכת החינוך אינה עונה לא רק על צרכי התלמידים החלשים, אלא גם על צרכי המחוננים. הצצה לעולמו של ילד המחונן בכשרון ציור ואשר נשחק במשך שנים על ידי מערכת לא גמישה, מזמן מכתב של אם שנשלח למינהל החינוך בעיריית תל אביב. העתק המכתב הגיע לידי.

וכך כותבת האם: "אריק החל לצייר בגיל צעיר מאוד והתפתחותו אופיינה בכושר התבוננות ונפש רגישה. הצורך לצייר ולבצע רישומים היה עצום וזכה להערכה רבה מחד אך גם לאי הבנה וחוסר התחשבות מאידך.

"חוסר ההתחשבות בלט בעיקר אצל מורים שפירשו לא נכון את הרישומים הבלתי פוסקים שביצע אריק בשיעורים. הם ראו בזאת זלזול הן בחומר הנלמד והן בהם. וראו בהתנהגות זו הוכחה לאי מציאת עניין בבית הספר ובריחה לעולם אחר.

"לא תמיד הצלחתי לשכנע מורים, שהצורך לרשום הוא כאש עצורה בעצמותיו ואינו מהווה ביטוי שלילי כלשהו מצד אריק כלפי בית הספר. על אי ההבנה וחוסר ההתחשבות שילם אריק בציונים, ובעיקר במוטיבאציה ללמידה, שהלכה ופחתה במשך השנים."

המכתב קשור במאבק שמנהלת קבוצת הורים עם עיריית תל אביב. ילדיהם עוברים הסיבות כיתיים בתל אביב, אחרי כיתה ח', ועבור לומר בכיתה ט' בבית הספר לאמנויות "תלמה ילין" בגבעתיים. עיריית תל אביב סירבה להתיר לתלמידים בכיתה ט' ותבעה כי ישלימו לימודיהם בחטיבות הביניים ויעברו ל"תלמה ילין" רק בכיתה י', כלומר בשנת הלימודים הבאה. ההורים סירבו. כדי לעקוף את האיסור של עיריית תל אביב, שהם נמנים עם תושביה, מסרו חלק מהם כתובות מגורים פיקטיביות. הדבר התגלה והעיריה הגישה תלונה במשטרה. להורים שהסתבכו לא נותר מוצא. שניים מהאבות עברו בימים אלה יחד עם בניהם לגור ברמת גן בדירה שכורה. ברמת גן לא נוהגת שיטת הלימוד במסגרת חטיבות הביניים, ולפיכך יכולים תלמידים אחרי כיתה ח' להירשם לכל בית ספר על-יסודי, כחפצם.

המכתב שחלק ממנו הובא לעיל נכתב בידי יוה בועז, אמו של אריק, אחד התלמידים שאביו עבר להתגורר עמו ברמת גן כדי לאפשר לימודיו ב"תלמה ילין".

הקוקאין המהיר

מאת ג'יין גרוס

מיוחד ל"הארץ"

ניו-יורק

זן חדש של קוקאין, קראק, הנמכר עתה ברחובות ניו-יורק, מאיץ את תהליך ההתמכרות

זן חדש של קוקאין מוצע כעת למכירה ברחובות ניו-יורק, ומעורר את דאגתם של פקידי חוק ומומחי שיקום, מכיון שתהליך ההתמכרות לו, בעיקר בקרב בני נוער, מהיר יותר. החומר הידוע בשם קראק, מעובד כעת לצורה המוצקה. כך, צרכני קוקאין יכולים לעשן או לשאוף בצורתו המוצקת (פריבייז) את החומר החזק הזה, המעורר את מערכת העצבים המרכזית. בעבר נהגו פריביירים לזקק בעצמם את אבקת הקוקאין; הם עירבבו אותה עם סודה לאפיה או אתר והזימו את המשחה שנוצרה מעל להבה.

כאן הופיע קראק ברחובות ברונקס בשנה שעברה והתפשט בעיר ובפרבריה. צרכני קוקאין רגילים עוברים מהר יותר משאיפה פשוטה של החומר לשאיפתו כשהוא מחומם ומזוקק, וזו צורת השימוש של ההתמכרות המהירה. כמו כן, ספקי קראק מצאו שוק מכירה בקרב אנשים המהססים להסתייע ולהגיע להזרקה תוך-ורידית של קוקאין, בגלל פחד האיידס. "מכורים לסמים תמיד מחפשים את ה'היי' העילאי. כשהם שואלים זה את זה 'האם ניסית זאת, האם ניסית את הדבר ההוא'", אומר וויליאם הופקינס, העומד בראש יחידת חקר הרחובות של מיפלג שירותי השימוש לרעה בסמים של מדינת ניו-יורק. "יש לי כל הסיבות להאמין שמגמה זו הולכת ותופסת. זה גל העתיד".

הילולות עישון

לא נמסר על שימוש נרחב בקראק מחוץ לאזור ניו-יורק. אבל הד"ר ארנולד ואשטון, מנהל מחקר וטיפול בהתמכרות בבית החולים ריג'נט במנהטן ומנהל המחקר בעבור "קו הס" של שירות טלפוני ארצי המסייע למכורי קוקאין להיגמל, חזה "מגיפה" של פריבייזינג, בגלל הזמינות של קראק. בעוד קראק התפשט באזור המטרופולין, החלו פקידים ביחידות הלוחמה בסמים לפשוט על "בתי הרקחת" שבהם מעבדים את אבקת הקוקאין ומפיקים ממנה גבישים בצבע בז', הידועים בשם "אבנים". אלה נארזים בצלוחיות שקופות הדומות לכמוסות גדולות של ויטמינים.

הקראק נמכר ברחובות ניו-יורק ב-2 עד 50 דולר, בהתאם למספר "האבנים" בצלוחית. ובאורח פרדוקסלי הוא לפעמים פחות יקר מאשר כמות האבקה, שמחירה הקמעוני הוא 75 עד 100 דולר לגרם, הנחוצה לייצור כמות מקבילה של פריבייז.

בינתיים סגרו אנשי מיפלג הסמים במשטרת ניו-יורק כמה מהמקומות הסבוכים של קראק, שם מבוצעות מכירות והצרכנים מתאספים להילולות עישון היכולות להימשך כמה ימים ברציפות. מוקדם יותר החודש אסרו סוכני מינהל אכיפת הסמים הפדראלי ספק קוקאין, ואם פשטו על דירה בהארלם, שם על פי השמועה הוא ייצר קילוגרם קראק מדי יום וראה רווח נקי של 500 אלף דולר.

בעוד פקידי חוק מקדישים תשומת לב גדלה לקראק, צרכניו מתחילים להופיע במרכזי גמילה מקומיים. שם שיעור האנשים המתקבלים לטיפול מסיבות הקשורות לקוקאין עלה באורח דרמטי, עוד לפני שניתן היה להשיג את הזן החדש של הסם. להערכת מומחים, יש לפחות חמישה מיליוני צרכני קוקאין קבועים בארצות הברית, ואלף מליון מהם מתגוררים באזור המטרופולין של ניו-יורק. על פי נתונים שנאספו ב"קו הס" של שירות הטלפון המסייע למכורים, 60 אחוז מהמשתמשים מריחים את הסם ואילו 40% הנותרים נחלקים שווה בשווה בין פריבייזינג וזריקה.

נראה שהמגמה משתנה. משלוש שיטות השימוש, פריבייזינג מספקת את ה"היי" המידי ביותר (תוך 10 שניות) והקצר ביותר (כחמש דקות), ולפיכך מובילה לשימוש התכוף ביותר, המזיק ביותר והיקר ביותר, אומרים מומחים. קאחין מקאניני, מנהל שירותים קליניים בבית פניקס, רשת בתי-לראוביץ של מרכזי שיקום, אמר כי הוא מודאג מדיווחים על השפעת הקוקאין על נשים המשתמשות בקראק. קוקאין, בעיקר בתוך פריבייז, גורם אופוריה והמשתמשים בו נוהגים לעתים קרובות לדבר על תיאבון מיני מוגבר ועל התעניינות בצורות ובמנהגי מין שעדיין לא ניסו, אמר מקאניני.

ולבסוף, אמר, נשקפת סכנה מסיבוכים רפואיים בלתי הפיכים, על ידי גירוי מערכת העצבים המרכזית, הגדלת קצב פעימות הלב והנשימה והעלאת לחץ הדם וחום הגוף. ידוע שקוקאין יכול לגרום שבץ, דום לב, התקפות עווית ושיבושים בפעולת המוח.

מומחים רפואיים ופקידי חוק מסכימים כי אין לראות בקראק רק זן שולי של קוקאין, מכיוון שפריבייזינג הוא ניסיון כה שונה, כמותית ואיכותית, משאיפת קוקאין רגילה. "האופוריה שמתארים אנשים אלה אינה ניתנת אפילו להשוואה", אמר הד"ר ואשטון. "מטפלים חייבים לדעת על כך. הורים חייבים לדעת על כך, אנשי חוק במקומות אחרים של המדינה חייבים לדעת על כך. בשום צורה אין להשוותה להרחת אבקה הידרוכלורידית של קוקאין. זה כמעט כאילו היינו מדברים על סם אחר".

כלכלה ועסקים

חיפה כימיקלים – הציבור הרחב מחזיק רק 7% מהון המניות

מניה על הכוונת / יהודה שרוני

כאשר יועצי השקעות רוצים להביא דוגמה לחברה שמרבית תוצרתה מיועדת ליצוא, נוקבים בשמה של "חיפה כימיקלים". ואכן, 90% ממחזור המכירות של חברה זו מיועדים ליצוא.

"חיפה כימיקלים" היא היצרן הגדול בעולם של תרכובת האשלגן — חומר גלם המשמש דשן. הרווח השנתי של החברה לסוף 1984 עמד על 10 מיליוני דולר, והרווח למחצית שנת 1985 עמד על 3.3 מיליוני דולר. נתונים אלה באים לביטוי בשווי השוק של החברה, העומד כיום על 57 מיליון דולר.

נתונים אלה לא נעלמו מעיניהם של קבוצת משקיעים פרטית בראשות איש העסקים האמריקאי אריה גנגר. האחרונים ניגשו לפני שבועות אחדים למכרז שהוציאה החברה־האם של "חיפה כימיקלים" — ט.פ.ר. — וזכו בו. הם ישלמו 19 מ' ד' תמורת 49.5% מההון, ו־56% מזכויות ההצבעה. ביצוע העסקה אמור לצאת אל הפועל ב־15 בינואר 1986. שווי השוק של מניות החברה עמד בעת הוצאת המכרז על 65 מיליון דולר, דהיינו, קבוצת גנגר הערכה את שווי "חיפה כימיקלים" במחצית שווי השוק.

מי שתרוויח לפי שעה מהעסקה היא חברת כיטורים, החברה־האם של ט.פ.ר. עלות ההשקעה הכוללת שלה במניות "חיפה כימיקלים" הסתכמה בקצת יותר מ־6 מיליוני דולר. היא מכרה כאמור את הגרעין שבידיה תמורת 19 מיליון דולר. החברה־האם נהנתה גם מדיווידנדים ומדמי ניהול ש"חיפה כימיקלים" חילקה בשנים האחרונות.

קבוצת בעלי המניות השניה בגודלה ב"חיפה כימיקלים" היא בתי הזיקוק, המחזיקים כיום ב־29% מזכויות ההצבעה וב־23.7% מההון. לא מן הנמנע שקבוצת גנגר תרכוש גם את חלקם של בתי הזיקוק בחברה. רעיון זה תואם גם את המדיניות הממשלתית של מכירת חברות ממשלתיות.

קבוצת בעלי המניות השלישית בגודלה היא חברת דלק, המחזיקה במניות "חיפה כימיקלים" באמצעות החברה־הבת "דלק השקעות ונכסים". החזקות החברה הן כיום 11% מזכויות ההצבעה ו־19.8% מהון המניות. חלק הארי מהחזקה זו נרכש בתחילת שנת 1984 מידי לאומי פ"א, מנהלי קרנות הנאמנות של בנק לאומי, תמורת 2.5 מיליוני דולר. יתרת ההחזקות של "חיפה כימיקלים" שבידי הציבור היא נמוכה — כ־7% מההון. עובדה זו מנוצלת על ידי גורמים ספקולטיביים, המנסים באחרונה לזרז את מניות החברה. דבר אחד ודאי: פעילות זו אינה נעשית על ידי בעלי העניין העיקריים בחברה, מכיוון שמתחילת 1985 לא נמסר אפילו על פעולת קניה או מכירה אחת שלהם.

בתחילת השנה עמד מחיר מניית "חיפה כימיקלים" על 0.25 סנט למניה. וכפי שמשתקף מהגרף שהוכן על ידי "מיטב", מאז טיפס המחיר עד 0.55 סנט כיום. בחודש האחרון עלתה המניה ב־29% במונחים דולריים.

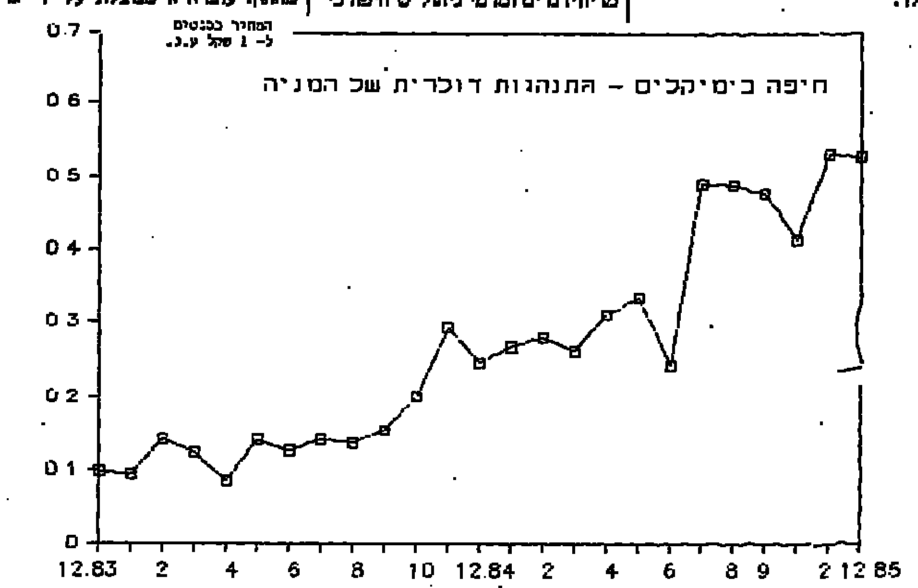

מחיר המזוט בארץ יקר ב־13% — יחסית לאירופה

מאת יונתן שרמן

מחיר המזוט בארץ יקר ב־13 אחוזים מאשר מחירו באירופה. התעשיינים בארץ רוכשים מזוט במחיר 168 דולר לטונה, בהשוואה ל־146 דולר לטונה באירופה — כך עולה מבדיקה שנעשתה במחלקה הכלכלית של התאחדות התעשיינים.

התאחדות התעשיינים טוענת עוד, כי הפרש דומה יש גם במחירי המזוט שקונה חברת חשמל: היא משלמת 161 דולר לטונה, במקום 140 דולר לטונה בשווקים הבינלאומיים. בעקבות ממצאים אלה תובעים התעשיינים להוזיל את מחיר המזוט לאלתר, ומציינים כי הם משלמים כיום מס יסף בלתי מוצדק בסכום של 32 מיליון דולר, עקב המחיר הגבוה של המזוט.

עוד קובעים בהתאחדות התעשיינים, כי ירידת מחיר המזוט נושאת אופי קבוע ואינה תופעה זמנית, ועל כן יש לבצע התאמת במחירים כוללת בנושא זה. ירידת מחיר המזוט נובעת מהתגבלות האקולוגיות על השימוש בו והמעבר לאנרגיה חלופית זולה יותר.

יריד התעשיה הקיבוצית ייפתח במוצאי שבת

מאת סופר "הארץ"

יריד התעשיה הקיבוצית ייפתח במוצאי שבת באתר לב דיזנגוף בהשתתפות 75 מפעלי תעשיה קיבוציים. היריד יימשך כל השבוע הבא ויוצגו בו מוצרי מזון, הלבשה והנעלה, מוצרים לבית ולגינה ועוד. ביריד יעסקו מאות חברי קיבוצים, ועל פי ניסיון העבר צפויים לבקר בו קרוב למאה אלף מבקרים. [illegible] המפעלים המשתתפים [illegible] את מוצריהם במחירי [illegible] מוזלים.

העורך: נחמיה שטרסלר

אפרים ארזי:

ביצענו תוכנית ייעול מקיפה הורדנו כוח־האדם ב־10%

לפעמים אתה מרגיש שצריך לעשות זאת, אך דרושה נורה אדומה כדי לעשות וגם להשיג את הסכמת העובדים

מאת נחמיה שטרסלר

קשה שלא להתרשם ממנכ"ל חברה בעלת מחזור של 130 מיליון דולר ו־1700 עובדים — המסתובב במפעל עם תיקצר על כתף ימין ושקית ניילון כחולה ביד שמאל. מברך את כולם בשלום, ומגלה התעניינות בעשיה. יש אווירת עבודה במפעל. בחדר האוכל פונה אליו המגישה בשמו הפרטי: אפי. כשאנו עולים למשרדו הוא מכין לי קפה ממכונה אוטומטית העומדת במסדרון.

תוך כדי הביקור במפעל נפגשנו בנציג חברה זרה המתעניין במוצר מסוים. הנציג, בחליפה בת שלושה חלקים, נראה הדור עד כדי גיחוך אל מול אפרים ארזי, יו"ר הדירקטוריון של "סאיטקס", הלבוש חולצת פלאנל.

"סאיטקס" היא החברה המובילה בתחומה בעולם. שולטת על כ־60% משוק המערכות הגרפיות הממוחשבות. במאי '86 תתקיים בגרמניה ה"אולימפיאדה" של תעשיית הגרפיקה. זוהי תערוכה של 14 יום עם 350 אלף מבקרים. ל"סאיטקס" יהיה בתערוכה ביתן בשטח של 1000 מ"ר, עם 30 טונה ציוד ו־20 טונה פרוספקטים. הוצאה של שני מיליוני דולר.

ש: איך זה שלאחר כמה שנים של גידול רצוף ברווח, הפסדתם 2.8 מיליון דולר ברבעון האחרון?

ת: מכלל המכירות של החברה, 16% הם מערכות הנדסיות למעגלים מודפסים. תיכננו השנה גידול של 100%. אך הצלחנו לגדול רק ב־40% — עקב ההאטה הכלל־עולמית בתחום זה. התוצאה היתה שזרם ההכנסות גדל רק ב־27% במקום ב־45% — מה שהיה מקובל עד היום. זרם ההוצאות התנהג בהתאם לתכנון — וכך הגענו להפסד. כמו כן, ביטל בנק ישראל את המימון המסובסד השקלי ליצוא — מה שגרם הפסד של כמיליון דולר מתוך סך ההפסד.

ש: אך גם ביפן לא עמדתם בתחזית?

ת: נכון. ביפן מכרנו עד כה בשלושה רבעונים 5 מיליון דולר לעומת 12 מיליון בכל שנת 1984. הסיבה לכך היא שעד לפני זמן קצר היה לנו ביפן סוכן שבמשך שנתיים ניסינו לשכנעו להקים אתנו שותפות. ב־30.6 קמה השותפות, הנקראת "ניהון סאיטקס". לפני ההקמה מכר הסוכן את כל המלאי שהיה ברשותו, כך שבאותה תקופה ירדו המכירות מהארץ ליפן.

ש: לפי המאזן האחרון, יש ל"סאיטקס" מלאי גדול, הרבה חייבים, וכמות לא מבוטלת של הלוואות לזמן קצר מבנקים. זה לא מצב הכי בריא.

ת: המאזן האחרון הוא לרבעון השלישי, אך ברבעון הרביעי אנו מבצעים את מירב המכירות. עובדה שתשפר את המאזן. כמו כן, אין שינוי גדול במצב המלאי והחייבים לעומת שנים קודמות. אך נכון שהבנקים אינם מאושרים מהחובות לזמן קצר. זו אחת הסיבות שיצאנו אתמול בהנפקת מר"פ לגיוס 14 מיליון דולר לטווח ארוך מהציבור.

ש: וזה מספיק?

ת: לא. ביצענו גם תוכנית ייעול. שינינו וקיצצנו במבנה הארגוני. לפעמים אתה מרגיש שצריך לעשות זאת, אך דרושה נורה אדומה כדי לעשות וגם להשיג את הסכמת העובדים. ב־10.9 הודענו על הקפאת כוח האדם, וגם הורדנו מאז את מספר העובדים בעשרה אחוזים.

ארזי: 14 מיליון דולר

ש: אבל איך חוזרים לקצב גידול של 45%?

ת: לא נחזור לזה. קצב הגידול יהיה ב־1986 כ־25% וב־1987 כ־30%. אנו מתכננים מוצרים חדשים, קטנים ופשוטים יותר, הדורשים פחות מיומנות להפעלה. את ה"ג'מבואים" שלנו אנו מוכרים ל־1500 לקוחות גדולים בעולם, אך יש לקוחות קטנים יותר, שאינם רוצים במכונה שתבצע את הכל, אלא מסתפקים בפחות — תמורת פחות כסף.

כך נכנסנו לפיתוח מוצר חדש: מכשיר להפרדת צבעים, עם טכנולוגיה מהפכנית של אינטליגנציה מלאכותית. עד כה בוצעו הפרדות הצבע באמצעים מכאניים. זוהי מהפכה בתחום הצבע. מוצרים נוספים חדשים הם עמדות עבודה לעימוד ולתיקוני צבע ומצלמות לייזר קומפקטיות. השקענו כבר כ־25 מיליון דולר במחקר ופיתוח של מכשירים אלה, ואלה למעשה המכשירים המופיעים בתשקיף.

במערכת הבנקאות צופים מעבר הציבור להשקעות צמודות דולר

הריבודים בדבר אפשרות של פיחות בעתיד הקרוב, עשויים להחזיר את הציבור להשקעות צמודות־דולר, מעריכים חוגים בבנקאים. הם מציינים שהריבית הנמוכה המשולמת כעת למפקידים בפיקדונות שקליים, תביא לכך שהציבור ינטוש בהדרגה אפיקים אלה לטובת אפיקים אחרים.

לים, כפי שניתן לראות מהטבלה הבאה:

הנתונים מבוססים על נתוני ששת הבנקים הגדולים, המהווים יותר מ־90 אחוז ממערכת הבנקאות. כפי שניתן לראות, נבלמה בשבוע האחרון של נובמבר העליה בפיקדונות אלה.

פיקדונות שקליים (במיליוני שקלים)

תאריך	פק"מ	תמ"ס	מה"ב
26.6	427	717	1144
24.7	764	1144	1908
28.8	767	1324	2091
25.9	771	1672	2443
28.10	862	1795	2657
13.11	1110	1995	3105
20.11	1129	1816	2945
27.11	1154	1837	2991

רווח והפסד / אריה לביא

עודפי נזילות של 150 מיליארד שקלים הפחיתו ריבית הג'אמבו

מערכת הבנקאות חזרה בראשית החודש למצב של עודפי נזילות, המוערכים בכ־150 מיליארד שקל. הבנקים אינם זקוקים כעת להלוואות מוניטריות, וגם גיוס ההון ממפקידים גדולים — פיקדונות ג'אמבו — נעשה תוך תשלום ריבית נמוכה יחסית: 32 אחוז על בסיס שנתי, כ־2.5 אחוזים לחודש.

עודפי הנזילות מוסברים על ידי מערכת הבנקאות בהזרמה המקובלת בראשית של החודש, בתוספת לפדיון איגרות חוב ומק"ם בסכום של כ־170 מיליארד שקל.

בתוכניות הדיסקונט החדשות רשאים הבנקים לעשות שימוש חופשי ב־25 אחוז מהכספים (ב־75 אחוז חייבים הבנקים להתכסות באיגרות חוב). כמות נזילות חדשה זו יכולים הבנקים להפנות לצרכיהם השוטפים.

בנקים שכחו לציין שיעור ריבית החובה הנגבית מהלקוחות

בראשית השבוע הפחיתו הבנקים המסחריים את הריבית הבסיסית בשיעור של אחוז אחד. כמקובל, הרי דיווחו על כך הבנקים ללקוחותיהם בהודעות שפורסמו בעיתונות. שכחו ציינו את שיעורי הריבית החדשים.

כמה מהבנקים הבינוניים נמנעו מלכלול בהודעות שפירסמו את ציון הריבית שתונהג בעקבות ההפחתה, והסתפקו רק בהודעה על שיעור ההפחתה. משום כך לא ניתן לדעת מהם שיעורי הריבית הנהוגים באותם בנקים, מידע החשוב ללקוח.

כך למשל, בהודעה של בנק מרקנטיל דיסקונט מ־1 בדצמבר, נמסר שריבית החובה תופחת באחוז אחד לחודש, מבלי שצוין מהו שיעור הריבית החדש ואף לא אם מדובר בריבית הבסיסית או בריבית החריגה. גם בהודעת בנק איגוד נאמר, שהריבית תופחת באחוז אחד מבלי לציין את שיעור הריבית החדש.

ריבית למקבלי משכורת (באחוזים לחודש)

בנק לאומי	
עד 200 אלף ש'	4.0
מעל 200 אלף ש'	6.5
בנק הפועלים	
עד 200 אלף ש'	3.0
200—400 א' ש'	5.0
על 200 אלף ש'	5.5
בנק דיסקונט	
עד 200 אלף ש'	3.75
מעל 200 אלף ש'	6.75
בנק המזרחי	
עד 75 אלף שקל	4.0
מעל 75 אלף שקל	6.6
הבינלאומי	
עד מיליון שקל	4.0
מעל מיליון שקל	6.2

ריבית החח"ד (באחוזים לחודש)

	לאומי	פועלים	דיסקונט	מזרחי	בינלאומי
תאריך הפעלה	1.12	1.12	1.12	1.2	1.12
חח"ד	3.0—5.0	3.0—4.5	3.0—5.0	3.0—6.0	3.0—6.0
עמלת הקצאה	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
חח"ד אפקטיווי	4.0—6.0	4.0 — 5.5	4.0—6.0	4.0—7.0	4.0—7.0
חח"ד בחריגה	5.5—7.5	5.5—8.0	6.0—8.0	6.5—9.5	5.2—8.2

מה יקרה לפת"ם עו"ש?

אחת השאלות המעסיקות את מערכת הבנקאות היא, מה יעשה כעת הציבור בפת"ם עו"ש. החלטת הבנקים — בהיתר בנק ישראל — שפורסמה בראשונה ב"הארץ" לגבות עמלה על פיקדונות אלה נתנה תחילה מקום לבהלה, שצפויה מהם בריחה. בבנקים סברו שהציבור יחליט שבמצב החדש שבו אין נהנים מריבית, ומצד שני יש לשלם עמלה, אמנם של פרומיל בחודש — מן הראוי לצמצם פיקדונות אלה. היו בנקאים שהביעו דעתם, שמשום כך החליט בנק ישראל לאפשר לבנקים לגבות עמלה, עקב כך אף מיהרו בבל"ל לתת הטבות למי שמעמידים פת"ם עו"ש בתוכניות חיסכון או משנים הפיקדונות מעו"ש לתקופה של שנה.

כעת, בעקבות השמועות על פיחות, סבורים שהציבור יעדיף לשלם את העמלה ולהימנע מהמרת פת"ם לפיקדונות שקליים.

הקונצרנים הכלכלים עוקפים את מערכת הבנקאות הישראלית

מאת יונתן שרמן

הקונצרנים הכלכליים הגדולים בישראל מצאו דרך לעקוף את מערכת הבנקאות המקומית ולהוזיל בדרך זו את עלות האשראי המשמש למימון פעילותם. השיטה מבוססת על פניה ישירה למערכת הבנקאות בחו"ל, ובטילת הלוואות בערבות מלאה של הקונצרן הישראלי, הנפרעות בתשלומים של לקוחות הקונצרן בחו"ל. לשיטה זו שני יתרונות — האשראי לתעשיה הישראלית זול יותר מאשר האשראי הנלקח בארץ בצורת מימון דוקומנטים, מכיוון שאין מתווך ביניים כדמות הבנק הישראלי, הנוטל אף הוא הלוואה מבנק בחו"ל ומעניק כהלוואה לחברה הישראלית וכך מייקר את האשראי באחוז או שניים. כמו כן, תמורת היצוא מגיעות לארץ מהר יותר — מיד עם נטילת ההלוואה, ולא על פי לוח התשלומים של הלקוחות.

התמריץ ליטול אשראי ישיר היה העלאת מחיר האשראי הישראלי, המשמש למימון דוקומנטים, מליבור + 1 לפני כחצי שנה לליבור + 2 כיום. יצוין, כי שיטה זו אינה מתאימה לכל התעשיה הישראלית: הבנק בחו"ל צריך לקבל את הערבויות של החברה הישראלית וגם לקבל על עצמו את לוח הפרעונות של לקוחות אותו קונצרן — דבר הנעשה רק כאשר אותם לקוחות הם גורמים מקובלים ואמינים בעולם העסקים. ל"הארץ" נודע, כי במשק הישראלי יש כבר כמה קונצרנים הפועלים בשיטה זו, שבשנים האחרונות מקובלת מאוד בעולם.

צפוי גידול בעסקי המתנות לחגים

מאת אברהם צהר

למרות ההאטה בפעילות, עסקי המתנות ממשיכים לשגשג. על פי סקר שערך מנכ"ל "בימות העיר" יעקב אלום, סכום המתנות שירכשו ועדי העובדים לקראת חג הפסח (בעוד כשלושה חודשים) יהיה כ־60 עד 75 מיליון דולר. סכום המתנות שנרכשו לקראת ראש השנה שהלף לא עלה על 28 מיליון דולר, ולקראת פסח בשנה הקודמת נרכשו מתנות לחלוקה על ידי ועדי העובדים בסכום הנופל במקצת מ־50 מיליון דולר.

חברת בימות העיר מבקשת להשיג לעצמה נתח משוק פורח זה. היא תקיים במלון אסטוריה בתל אביב יריד מתנות שנתי וכבר שכרה למציגים ביריד 160 מחדרי המלון.

על פי ההערכות, יש בארץ כ־12 אלף ועדי עובדים וארגונים הנוהגים להעניק לעובדים מתנות לחגים. השווי הממוצע של כל מתנה הוא כ־50 דולר.

חברות דרום אפריקאיות מתעניינות בתעשיה בישראל

מאת יונתן שרמן

כמה חברות דרום אפריקאיות מתעניינות בתקופה האחרונה בהשקעות בתעשיה בישראל ובמיוחד בתעשיות. התעניינות זו בנושאים של מפעלי טכנולוגיה מתקדמת ואופטיקה. בשבועיים הקרובים צפויים להגיע אישים מרכזיים מחברות דרום אפריקאיות לפגישות עם נציגי התעשיות הישראליות. ל"הארץ" נודע, כי בין השאר מתוכננות פגישות עם נציגי קבוצת "אלרון" ותעשיינים בתחום האופטיקה.

עוה"ד רפי ליטני מסר ל"הארץ", כי הוא יחד עם עוה"ד אשר רבינוביץ קיבלו באחרונה כשש פניות של חברות דרום אפריקאיות המעוניינות לנהל מגעים עם חברות תעשייתיות ישראליות. התעוררות המשקיעים הדרום אפריקאים בתקופה האחרונה בנושא ההשקעות בישראל מוסברת בנכונות הבנק המרכזי הדרום אפריקאי להכיר בהשקעות בישראל, וכעובדה כי באחרונה התמעטו מאוד מספר החברות האמריקאיות והאירופיות המוכנות לשתף פעולה עם חברות דרום אפריקאיות. עוד נודע, כי קבוצת משקיעים דרום אפריקאית מנהלת כיום משא ומתן גם בתחום הבניה על השתלבות בפרויקט בניה יוקרתי המתוכנן בצפון תל אביב. משא ומתן זה גם הוא חלק מהמגמה בקרב משקיעים דרום אפריקאים להגדיל את השקעותיהם בישראל.

מגדלי ההודו: יש עודף התעשיינים: קיים חוסר

מאת אברהם צהר

קבוצת מפעלי הבשר, המאוגדים ב"מועדון היצרנים" פנו בימים אלה למשרד התעשיה והמסחר לקבלת רשיון ליבוא כאלף טונות בשר הודיים. בנימוק צוין, כי רשיון היבוא דרוש מחמת "המחסור החמור שנוצר בבשר הודיים גולמי". מחסור זה נובע, לטענת "המועדון" (שחברים בו עשרות מפעלים, בהם גם של התעשיה הקיבוצית), מצמצום הייצור בלולי ההודיים במשקים והמוסבל להקות.

ראשי משרד החקלאות ובעלי הלולים טוענים זה כבר, כי יש דווקא עודף ייצור של הודיים, והיצע של בשר גולמי עולה בעשרות אחוזים על הביקוש.

שאלתי בכיר במשרד החקלאות מדוע טוענים אנשי "מועדון היצרנים" כי שורר מחסור והאם באמת יקבלו רשיון יבוא? הוא השיב בחיוך: לדבריו, עניין העודפים הוא עובדה שאין עליה עוררין. על רקע עודפים אלה, המחירים נמצאים בירידה מתמדת. וכדי ללחוץ על הממסר ולהוריד מחירים אף יותר, החליטו התעשיינים — לדברי אותו בכיר — להגיש את בקשת היבוא. לדבריו, "מלחמת ההודים עוברת עתה גם לענף ההודיים...".

אטאס תעשית חלבה טחינה וממתקים בע"מ

הודעה על תום תקופת מימוש האופציה. בהתאם לתנאי התשקיף שפרסמה חב' אטאס בע"מ יפקע תוקפם של כתבי האופציה (סדרה 1) ביום 31 בדצמבר 1985, כל מחזיק בכתב אופציה אחד זכאי לרכוש עד ליום 31 לדצמבר 1985 חלף כל כתב אופציה שברשותו ותשלום במזומנים של 2.20 ש' 5 מניות מימוש בעד 1 שקל ע.נ. כתב אופציה אשר לא ימומש עד ליום 31 בדצמבר 1985 ייפקע ולא יקנה למחזיק בו כל זכות שהיא כלפי החברה.

אטאס תעשיות חלבה טחינה וממתקים בע"מ

בכל ענייני נדל"ן - פנה לחבר מלד"ן
מלדן
עמותת המתווכים לנכסי דלא ניידי בישראל

הבטחון בנפשנו!

השנה שנת קיצוץ עמוק בתקציב הבטחון, עשה חשבון נפש ותן לבך ללב"י

מטרות הקרן:
★ חינוך והשכלה לחיילי צה"ל
★ פיתוח אמצעי לחימה
★ שיפור רמת האימונים
★ רכישת ציוד רפואי חיוני

ת"א, רח' ד' (ארניא) 17, הקריה
טל: 03-268206, 03-205183

לב"י למען בטחון ישראל

חברה בינלאומית ידועה בת"א מחפשת
מגרש לקנייה
4 עד 10 דונם
באזור התעשיה בהרצליה ב'. אפשרי גם עם שטח בנוי חלקי.
הצעות רציניות נא לשלוח בכתב לת.ד. 4407, תל־אביב 61044, עבור "מגרש לקנייה" (בציון מס' טלפון להתקשרות) או לפנות טלפונית — 03/255367.
סודיות מובטחת

המרכז הישראלי לניהול
סדנאות הדרכה למנהלים
הודעה על פעילויות קרובות בתל אביב

16.12.85 **מודל הניהול היפני - אסטרטגיה לייעול בתקופת האטה במשק**
בהנחיית מר יצחק זימנר
* J I T ייצור ללא מלאי * SHOJINKA " כח עבודה גמיש * JIDOKA מפעל ללא פגמים * CIM

25.12.85 **התמודדות עם מתחרים בתנאי שוק משתנים**
בהנחיית פרופ' מיכאל פרי
* היחס אל מתחרות * מצבים אסטרטגיים מול מתחרה * אסטרטגיה של טיפול במתחרה - התגוננות, התקפה

פרטים והרשמה: המרכז הישראלי לניהול
טל. 03-257202; 02-254863; 04-640678

הבנק הבינלאומי מפרסם:

מכרז לאשראי

1. הבנק הבינלאומי הראשון מציע קבלת אשראי במכרז ומקציב **3 מיליארד שקל להלוואות לציבור בשבוע זה.**
2. סכום הלוואה מינימלית הוא **10 מיליון שקל לתקופה של עד 3 חודשים.**
3. הזוכים יקבעו עפ"י גובה הריבית שהוצע על ידם (**ריבית חודשית מינימלית — 1½% מעל הריבית הבסיסית).**
4. את הבקשה יש להגיש באמצעות סניפי הבנק **עד יום רביעי 4.12.85 בשעה 12.00.**
5. הבנק יצור קשר עם הזוכים במכרז לקביעת תהליכי הביצוע וקבלת בטחונות שיקבעו לפי שיקולי הבנק.
6. הצעות שאושרו יש לנצל תוך שבוע.
7. הבנק אינו מתחייב לקבל הצעה כל שהיא, כולה או חלקה.
8. פרטים וטפסי הצעה ניתן לקבל בכל סניפי הבנק.
9. **ההצעה מופנית גם למי שאינם לקוחות של הבנק הבינלאומי הראשון.**

הבנק הבינלאומי הראשון

מבצע!
"עיסקת החבילה" של הלוח החדש
מודעת מלים (8 מלים) ליום שישי 19.800 שקל. במקום 40.208 שקל.
ליום חול 12.200 ש' במקום 30.736
(המחירים כוללים מע"מ).
פרטים במשרדי הפרסום

שערים יציגים של מטבע חוץ
3.12.85

המטבע		שער	המטבע		שער
ארה"ב	דולר	1487.7	אוסטרליה	דולר	1006.9
בריטניה	לירה	2201.3	דר"א	רנד	540.04
גרמניה מע'	מרק	587.79	בלגיה	10 פרנק	289.27
צרפת	פרנק	192.68	אוסטריה	10 שילינג	836.75
הולנד	גילדן	522.61	איטליה	1000 לירה	863.31
שוויץ	פרנק	704.49	יפן	100 ין	726.77
שוודיה	כתר	193.90	אירלנד	פאונד	1816.0
נורווגיה	כתר	195.38	ספרד	100 פזו	952.77
דנמרק	כתר	162.46	ירדן	דינר	3912.7
פינלנד	מרק	272.27	לבנון	לירה	86.240
קנדה	דולר	1069.9	מצרים	לירה	853.20

שערי מטבע חוץ בין־בנקאיים
אתמול 3.12.1985 באירופה
מסירה מיידית (ספוט)

1.4805/1.4810	$ ארצות הברית	ל־1 שטרלינג
2.5275/2.5285	מרקים גרמניים	ל־$1 ארה"ב
2.8470/2.8490	גלדניים הולנדיים	"
2.1105/2.1120	פרנקים שווייצריים	"
51.45/51.45	פרנקים בלגיים	"
7.7210/7.7240	פרנקים צרפתיים	"
1722.50/1723.25	לירטות איטלקיות	"
204.55/204.70	ינים יפאניים	"
1.0891/1.0897	$ ארצות הברית	לס.ד.ר.

שער הזהב 322.50 $ ארה"ב אונקיה לונדון פיקסינג
מסירה מאוחרת (פורוורד)

	ל"ש/$	מר"ש/$	מ"ג/$
1 ח':	1.4761/1.4767	2.1022/2.1042	2.5196/2.5211
3 ח':	1.4687/1.4695	2.0885/1.0905	2.5061/2.5076
6 ח':	1.4595/1.4605	2.0675/2.0700	2.4850/2.4870

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

שערי מטבע־חוץ 3.12.85
בנק לאומי

המטבע	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	מזומנים קניה	מזומנים מכירה
1 דולר ארה"ב	1477.7806	1496.2194	1453.54	1518.95
1 ליש"ט	2185.6375	2212.9085	2144.41	2240.91
1 מארק גרמני	583.9876	591.2742	574.41	600.26
1 פרנק צרפתי	191.3604	193.7481	185.40	196.69
1 גילדן הולנדי	518.8836	525.3579	510.37	533.34
1 פרנק שוויצרי	700.0382	708.7728	688.56	719.54
1 כתר שוודי	192.5698	194.9726	189.41	197.93
1 כתר נורווגי	193.9090	196.3285	190.73	199.31
1 כתר דני	161.2945	163.3071	158.65	165.79
1 מרק פיני	270.0129	273.3819	265.58	277.54
1 דולר קנדי	1062.3872	1075.6430	1044.96	1091.98
1 דולר אוסטרלי	1000.4575	1012.9405	959.59	1055.55
1 ראנד דרא"פ	536.4344	543.1276	500.36	550.40
10 פרנק בלגיים	286.8363	290.4153	282.13	294.83
10 שילינג אוסטרי	831.3815	841.7549	817.74	854.54
1000 לירטי איט'	857.6788	868.3804	839.39	885.98
100 ינים יפן	721.9251	730.9328	710.08	742.03
1 דינר ירדני	—	—	3836.76	4074.08
1 לירה מצרית	—	—	813.94	864.53

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

נמשכת הג'יאות בשערי המניות בבורסה

עליות השערים בשוק המניות בבורסה התחזקו אתמול, והדבר בא לידי ביטוי בתנודות־שערים חריפות יותר כלפי־מעלה בשעריהם של ניירות־ערך רבים. הדבר העיקרי המכתיב כיום את התנהגות סוחרי הבורסה הוא עודפי נזילות גדולים מצד אחד, וירידת אטרקטיביות ההשקעה באפיקים אלטרנטיביים מצד שני. ככל שחולפים הימים, גדל והולך מספרם של המשקיעים המצטרפים לקרנות־הנאמנות. כך, למשל, קרנות בנק הפועלים גייסו, מראשית מבצע ההפצה, בתחילת החודש שעבר, 21 מיליארד שקל, מהם 15 מיליארד שקל בשבוע האחרון בלבד. אתמול הצטרפו משקיעים חדשים, בהיקף של 10 מיליארד שקל. מנהלי קרנות־הנאמנות משקיעים במניות את עודפי המזומנים שברשותם, ואם השערים עולים והקניה נהפכת לבלתי־ראציונלית, הם נסוגים מהביקוש. למרות עליות השערים התלולות־יחסית, היו כמה מקרים שנרשמו גם ירידות: אחת הדוגמאות הבולטות לכך — הירידות בסקטור המקרקעין.

ביקוש של חמישה מיליארד שקל למניות־ההסדר

מניות־ההסדר נהנו אתמול מביקוש של חמישה מיליארד שקל. בין הסיבות לביקוש זה — הידיעות בעיתונות על פיחות חד־פעמי בשקל לעומת הדולר. ביקוש גדול במיוחד שוחרר למניית בנק הפועלים. גרד עליית שער של 1.7 אחוז. עלייה מתונה יותר היתה במניית אי.די.בי., ואילו במניית הסטוק של בל"ל סופק ביקוש ללא שינוי שער. רמת־התשואה במניות ההסדר נמוכה מ־13 אחוז.

בנק	תשואה שנתית דולרית באחוזים
בל"ל 0.1	12.91
הפועלים ש	12.66
אי.די.בי. רג	12.54
דיסקונט א	12.60
המזרחי ש	12.75

מניית כלל אלקטרוניקה עלתה ב־8.7 אחוזים

עליית שער חריגה במיוחד, בשיעור 8.7 אחוזים, היתה אתמול למניית כלל אלקטרוניקה. עליות השערים במניה זו היו מתונות יחסית בימים האחרונים. עליית השער החריגה מאתמול מלמדת כי הביקושים שנרשמו אתמול למניה היו גבוהים מהרגיל, וכך היו גם עליות השערים. כמה דוגמאות: מניית הסנה עלתה ב־4.9 אחוזים; מניית רובק עלתה בארבעה אחוזים; מניית דיסקונט השקעות עלתה בחמישה אחוזים; ומניית פולגת ב' עלתה ב־3.4 אחוזים. בניירות־ערך אחרים, כדוגמת ים המלח, כלל תעשיות, ולק, היו עליות השערים מתונות יותר. היצע במניית שופרסל ב' נחסף ללא שינוי שער.

עליות תלולות במניות מעוטות הסחירות

עליות השערים היו חריפות הרבה יותר בניירות־הערך בעלי רמת־סחירות הנמוכה־יחסית, המצוים מרכיב משמעותי בכסי קרנות־הנאמנות. כך, למשל, עלו מניות כלל סחר ועיט 1 ב־10 אחוזים; מניית סנפרוסט עלתה ב־8.9 אחוזים; מניית אפריקה עלתה ב־7.7 אחוזים; [illegible] עלתה ב־6.3 אחוזים. [illegible] הבנקים למשכנתאות [illegible] בעליות [illegible] במיוחד. כך, למשל [illegible] בנק עצמאות, פיתוח משכנתאות, ובנק ב־10 אחוזים, ושערי מניות אחרות עלו עד 10 אחוזים.

הספקולציות נמשכות

עליות שערים תלולות במיוחד היו בניירות־הערך הספקולטיביים, בעלי רמת־סחירות נמוכה. כך, למשל, עלתה מניית בנק הספנות 0.5 ב־33 אחוז, לאחר שלשום נרשם בשערה קונים בלבד בפעם השנייה. מניית גולדפרוסט 5 עלתה ב־20.2 אחוז. למניית כלל מחשבים נרשם קונים בלבד, עקב הודעה של החברה־האם על הקצאת מניות פרטית; במניית הפניקס 0.5 היה מצב מהו: לאחר שביומיים האחרונים נרשם במניה שער מוכרים בלבד, התהפכה אתמול המגמה, ולמניה נרשם קונים בלבד. שערי המניות של סקטור חברות המקרקעין נסוגו בדרך־כלל לירידה. מניית ג'ינרי 1 ירדה ב־10.2 אחוזים, ההיצע שהופיע נקלט במחזור־מסחר גדול; במניית ארלדן 1 נרשם מוכרים בלבד.

היקף הפעילות במק"מ הסתכם ב־25 מיליארד שקל

בנק ישראל הנפיק אתמול שתי סדרות חדשות של מק"מ. הנפקה זו הביאה גידול בהיקף הפעילות במלוות אלה, שהסתכמה ב־25 מיליארד שקל. רמות התשואה בכל הסדרות נותרו ללא שינוי משמעותי. בשוק איגרות־החוב נרשם ביקוש מצטבר של שישה מיליארד שקל — ארבעה מיליארדים באיגרות־החוב הצמודות למדד, ושני מיליארדים באיגרות הדולריות. ביקושים אלה גרמו עליות שערים עד שני אחוזים. בבורסה מעריכים כי רמת־התשואה בחלק גדול מאיגרות־החוב אינן אטרקטיביות כיום, וזו אחת הסיבות לפריחת שערי המניות החופשיות.

הסידרה	ימים לפדיון	שער	תשואה תמורתית
225	7	99.35	2.87
235	14	98.85	2.54
245	21	98.40	2.36
116	28	97.60	2.58
126	35	97.35	2.36
136	42	96.75	2.42
146	49	96.20	2.43
156	56	95.50	2.53

הודעות בורסה

* אסיפה כללית שלא מן המניין של חברת טיב טוב תתקיים ביום 10 בדצמבר, ובה תעמוד על הפרק הצעה מיוחדת על פירוק החברה.
* חברת ישרס תקבל מחברת ראס־קאר את סוכנות ייבוא הרכב וחלקי החילוף של ב.מ.וו.
* אסיפה כללית יוצאת מן הכלל בחברת פז חיפושי נפט תתבקש לאשר את הגדלת מספר הדירקטורים בחברה מתשעה לאחד־עשר.
* ישפרו תקיים את האסיפה הכללית ביום 18.12.85.

שערי המניות 3.12.85

שם החברה	השער אתמול		המחזור אלפי ש' ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש אלפי ש' ע"נ
בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה						
ארה.ב. ש	13700		6			−3
המספנות 0.1	1213		618.3	+52	+4.5	+524.5
המספנות א 0.5	371	תב	2934.3	+92	+33	+31483.1
כללי לא בהסדר	34700		22.9			−26.7
בנק צפ'אמר' 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק צפ'אמר' 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
בנק צ'אמר' אופ			—	הפסקת	מסחר	—
רנות א 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
רנות 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
רנות שה 2			—	הפסקת	מסחר	—
בנק בינלאומי 05	2326		2522.5	+40	+1.8	+2355.2
פ.י.בי. 0.5	2075	תב	5814.3	+115	+5.9	+11496.7
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה						
אידיבי רג 100.0	76500		874.8	+450	+0.6	+1305.3
אידיבי ב 100.0	79500	תב	11.2	+4500	+6	+13.2
אידיבי בב א	462000		1.1	+2000	+0.4	+8.9
אגוד 0.1	57190		148.3	+520	+0.9	+260.6
דיסקונט ב	97450		83.2	+500	+0.5	+109.4
דיסקונט א	97500		272.4	+718	+0.7	+339.8
דיסקונט שה ב	11371		11			−5.2
המזרחי ש	31300		770.8	+60	+0.2	+866.5
המזרחי ב	31600		154.6	+500	+1.6	+305.4
המזרחי שה 9	14210		65.3	+10	+0.1	+87.1
הפועלים מבב	133047	תב	2.8	+12095	+10	+6.6
הפועלים ש	51800		1803.6	+850	+1.7	+4938.2
הפועלים ב	51000		824.2			−525.9
כללי א 1.0	134400		16.6	+1400	+1.1	+35.4
כללי אפ 9	127800		9.7			.4
כללי שה 5	102500		6	+2800	+2.8	+39
כללי שה 7	6540		135.7	+220	+3.5	+174.7
בלל 0.1	32710		1600.2			+1590.7
בלל שה 9	44600		16.5	+100	+0.2	+20
בלל שה 11	12400		88.9	+90	+0.7	+201
מימון וסחר 1.0	46520		2.2	−100	−0.2	−198
מימון וסחר 5.0	22800	שב				
בנקים למשכנתאות						
ארבים 0.1	7245		17.6			−1.3
לאומימשכ' ש	3703	תב	910	+290	+8.5	+1525.6
לאומימשכ' ב	3570	תב	278.5	+300	+9.2	+298.5
כרמל ש	2621		.1	+71	+2.8	+19.9
כרמל שה 1	2470		319			+278.4
בנין ב' 5.0	3245	תב	44.9	+295	+10	+204.2
פת משכ ש	803	תב	1474	+73	+10	+2220.7
משכן ב ש	1923		63.8			−20.4
עצמאות 0.1	3420	תב	175	+300	+9.6	+287.2
טפחות מבב ש	11400		9.2			−8.3
טפחות רג ש	11000		9	+400	+3.8	+93.1
טפחות שה 1	6498					
טפחות שה 2	3130		150	−135	−4.1	−238
יעסור 1.0	645		73.8	−5	−0.8	−116.3
יעסור 5.0	348		200	−2	−0.6	−279
כירב 1.0	1300		570.8	+35	+2.8	+495.8
מוסדות מימון						
שלמון אש	281	תב	7477.4	+24	+9.3	+10985.8
החקלאות מבב א	28500	תב	6.6	+1500	+5.6	+6.6
החקלאות מבב ג	155500	שב				
לאומי תעש' א ש	3350	תב	400	+200	+6.4	+841.8
פתוח תעש' מבב	62370	קב		+2970	+5	.3
פת תעש' בב ג	355000		.6			.6
פת תעש' בב גג	200000		1.2	+4000	+2	+1.1
פת תעש' בב גג1	200000		.8	+7585	+3.9	+1.4
פת תעש' בב ד	209268	שב				
פת תעש' בב דד	63694	שב		+634	+1	+2
פרמו קבלנים 5.0	507		928.7	−12	−2.3	−1389.2
תיירות בב	171000	שב				
כלל ליסינג 0.1א	3984	תב	178.2	+362	+10	+322.2
כלל ליסינג 0.5ב	1699	תב	50	+129	+8.2	+199.4
כלל ליסינג אגוד	10610		74.4	+10	+0.1	+96.9
ביטוח						
אריה 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
אריה אפ ב			—	הפסקת	מסחר	—
אריה שה 1			—	הפסקת	מסחר	—
ארדים 0.1	2370		267.5			−84.4
ארדים א 0.5	1299		704.6			−372
כנות משנה 0.1	958		160.6	−50	−5	−160.6
כנות משנה 0.5	405	תב	584.4	−25	−5.8	−335.9
הדר 1.0	1010		216			−259
הדר 5.0	461	תב	2838.4	+42	+10	+2870.4
הסנה ש	1942		3364.1	+90	+4.9	+4265
הפניקס 0.1	4703		132.5			−68.3
הפניקס 0.5	2166	מק		+103	+5	+843.5
המשמר־הראל 1.0	3700		31.7	−95	−2.5	−6.7
המשמר־הראל 5.0	1452	תב	560	+132	+10	+818.6
ידידיה 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
ידידיה 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
מנורה 1.0	13446	תב	34.1	−1000	−6.9	−34
מנורה 5.0	5457		36.1	+260	+5	+49.7
סהר ג 1.0	2544		161.1			−16.8
סקורטס 0.1	5987	תב	251	+200	+5.3	+296.6
צור ש	7300		197.1			−80.1
ציון החזקות 1.0	6050		39.4			−39.4
ציון החזקות 5.0	1252		104.2			−39.2
מסחר						
אינטר גאמא 1 ש	5200		20			−20
אינטר גאמא 5 ש	965		297.5			+265.4
אינטר גאמ אפ 1	580		50	−20	−3.6	−56
מאיר עזרא 1.0	3825		15			+10.6
מאיר עזרא אפ 1	3550		28.8			+5.4
מתה 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
מתה 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
כלל סחר	1349	תב	1582.2	+123	+10	+2377.5
קריסטל 1.0	2450		155	+100	+4.3	+62.5
רפק 0.1	22500		.1			.1
רפק 0.5	4360		14.7	+60	+1.4	.7
שופרסל א 2.0	4400		529	+100	+2.3	+592.6
שופרסל ב 10.0	2420		1267.3			−1120.2
שירותים						
דלק ג ש	3630		2081.3	+100	+2.8	+2256.1
הראל 1.0	2335	תב	94	+212	+10	+466.5
הראל 5.0	952	קב		+45	+5	+300.8
ספנות הספקה 0.1	9750		69	+50	+0.5	+49.2
ספנות הספקה 0.5	3900		213.9	+40	+1	+119.3
קידר 0.1	810	שב	89.8	+10	+1.3	+92.2
קידר 1.0	215	תב	2952.3	+12	+5.9	+8521
חברת החשמל 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
מוס' שיכון 0.1	2140					−128.3
מוס' שיכון 0.5	742	תב	750	−83	−10.1	−930
מוס'שיכון אופ1	472		667			+89
קונסורטיום 0.1	825		.1	+5	+0.6	+79.9
קונסורטיום 0.5	350		250			−20.5
מלונות ושירותי תיירות						
קופל 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
קופל אפ 1			—	הפסקת	מסחר	—
גלי זהר 1.0	12000		23.7	+100	+0.8	+16.6
גלי זהר 5.0	3815	תב	97.8	+216	+6	+48.6
מלונות דן 1.0	3400	תב	192.8	+200	+6.5	+270.8
מלונות דן 5.0	2895	תב	173.4	+120	+6.1	+373.4
חוף האלמוג 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
כנם מר 1 ש	1970	שב				
מלונות הירדן	2150	תב	227.3	+170	+8.6	+304.5
מלונות הלום 1	435		500.5			−75.5
מחשבים ושירותי מחשבים						
דטה מיכון 1.0	1200		51.2			−51.2
ת.ל.ן. 1.0	6200		10	+200	+3.3	+4.7
יענא 1.0	2357		30	−100	−4.1	−30
יענא אפ א	2031		20			+94
כלל מחשבים 1.0	2240	קב		+107	+5	+557
ב.ל.ל. 1.0	5150		45.1	+100	+2	+84.9
ב.ל.ל. 5.0	2445		.1	−25	−1	.1
מטב מחשבים 1.0	2055		105.1	+40	+2	+139.2
ניקוב מחשבים 1	3380		24	+20	+0.6	+23
ניקוב מחש' 5	1458	תב	98.9	−162	−10	−348
תים מחשבים 1.0	1190		50			−8
תים מחש' אופ	11500		5	−500	−4.2	−20
נדל"ן, בינוי ופיתוח						
אבגול בינוי 1ש	580	תב	1546.8	−66	−10.2	−655.6
אבגול בינוי 5ש	356	תב	1567.5	−35	−9	−217.8
אזרן 1.0	522		632	+12	+2.4	+612
אזרן 5.0	222		1151.6	+2	+0.9	+388
אזורים 1.0	1830		1590.6	+80	+4.6	+1550.9
אילון 1.0	880		506.7			−125.7
אילון אפ 1	810		87.5			+25.5
אל־רוב 1.0	1671	תב	226.6	+150	+9.9	+415
אל־רוב 5.0	1036	קב		+50	+5.1	+601.9
אבנתים 1.0	650	תב	173.2	−66	−9.2	−131.2
אבנתים אפ 1	564	כב		−36	−6	−141.3
אפריקה 0.1	27900	תב	472.7	+2000	+7.7	+658.1
אפריקה 1.0	20200	תב	415.2	+1300	+6.9	+640.1
ארים	750		138.7			−35.3
אילדן 0.1	5747	מב		−303	−5	−218.3
אילדן 0.5	3200		42.2	+50	+1.6	+16
בן־יקר גת 1.0	2770		59.8			−29.9
ברנוביץ 1.0	1393		50.3	−20	−1.4	−50.3
ברנוביץ 5.0	655		168.1			−18.1
ברנוביץ אפ 1	571		127.7			−127.6
דנקנר 1.0	3380		225.1	+30	+0.9	+359.9
דוויקר 1.0	270	תב	995.3	−39	−12.6	−1245.3
דוויקר 5.0	166	תב	247.5	−14	−7.8	−74.2
דוויקר אפ 1	111		110	−7	−5.9	−110
ידידי 0.1	2898					
ידידי 0.5	1552		35.1	+1	+0.1	+14.9
חלב 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
חלב 0.5			—	הפסקת	מסחר	—
נכסים ובנין	3700	תב	2385.1	+200	+5.7	+4585.2
גבים 0.1	5710	תב	109.7	+550	+6.5	+505.9
גבים 0.5	3730		274.9	+120	+3.3	+420.9
הכשרת הישוב ש	22250	תב	626.3	+1400	+6.7	+1343.5
ישפרו 0.1	1548		415.8			−77.1
ישראלום 1.0	4550					.7
ישרס 10.0	6750	תב	258.8	+350	+5.5	+259.8
כהן פיתוח 1.0	3260	תב	11	+260	+8.7	+29
כלל נדל"ן	765		1196.6	+2	+0.3	+54.8
לומיר 1.0	1705	תב	265.4	+155	+10	+455.9
לומיר 5.0	850		550.7			−546.2
מ.ת.ב. 1.0	1378		395			−261.6
מאגרי בניה 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
מאגרי בניה אפ1			—	הפסקת	מסחר	—
מודל בטון	1460		35	+60	+4.3	+5.9
מישאל 5.0	419		2055.5	+15	+3.2	+1115.3
מרב 5.0	345		1575	+15	+4.6	+1100.7
מרלו 1.0	310		441.6	+5	+1.6	+474.7
מרלו אפ 1	2750	שב				
לוינשטין 1.0	2034	קב		+97	+5	+140.6
לוינשטין 5.0	490	תב	530	+28	+6.1	+858
לוינשטין אפ 1	355	בה	369.7	+10	+2.9	+177.8
ליפשיץ 1.0	607		343.2			+999.1
ליפשיץ 5.0	319		953.7			+473.6
ליפשיץ אפ 1	224		1108.4			−714.4
נאות אביב 0.5	13500		10	+450	+3.5	+37.8
נכסי אוורים	2337		1592.2	+20	+0.9	+243.7
סהר החזקות 1.0	6600		35	+200	+3.1	+104.9
סהר החזקות 5.0	4350		50	+200	+4.8	+100
סלל בונה מבב א	4440		421.8			+147.2
סולי 1.0	1700	תב	93.1	+139	+8.9	+160.8
סולי 5.0	950		20			+20
סולי אפ 1	680	שב				
עפר ושלע מר 1 ש	7060		320	−20	−2.8	−250
קיסריה 0.1	1035		505	+5	+0.5	+148
קיסריה 0.5	464	תב	1946	+35	+8.2	+2229.9
רובינשטיין 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
רובינשטיין 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
רוטבין 1.0	1500		563.4	+10	+0.7	+205.9
רוטבין 5.0	1030		280	+30	+3	+109.6
רסקו מבול	2631	תב	137.1	−140	−5.1	−164.6
רסקו רג	2574	תב	122.8	−150	−5.5	−114.1
רסקו אפ 1	2425	תב	.8	−220	−8.3	−24.8
חקלאות						
מטעי הדר 0.1	2350		350	+20	+0.9	+224.5
מטעי הדר 0.5	950		960	+5	+0.5	+606
מהדרין 0.1	9250		241.1	+150	+1.7	+247.7
נכסי הדרים 1.0	1680		996.9	+80	+5	+2532
פרי אור 0.5	3100		53			−17
שגהר 5.0	6599		231.3			−55.6

פק"מ נייר
השקעה כדאית לטווח קצר בריבית משתנה
בנק לאומי

שם החברה	השער אתמול		המחזור אלפי ש' ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש אלפי ש' ע"נ
מזון וטבק						
אסאס	1100		160	−50	−4.4	−51.1
אסאס אפ 1	4786	קב		+286	+6.4	+169.5
אסלנטיק 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
גולדפרוסט 1.0	3550	תב	120.1	+500	+9.2	+179.9
גולדפרוסט 5.0	810	תב	1083.7	+136	+20.2	+2359
גולדפרוסט אפ 1	612	קב		+67	+12.3	+850
דובק מב ש	2645		375.9	+105	+4.1	+475.6
דובק מב ב	2603		665.2	+100	+4	+772.7
זגלכל 1.0	980		1250.1	+16	+1.7	+469.4
זגלכל 5.0	445		350	+10	+2.3	+350
פרי־זה 1.0	5200		360	+90	+1.8	+32.2
פרי־זה 5.0	2591	תב	260.2	+160	+6.6	+53.9
טמפו בירה 1.0	6800		16.6	−246	−3.5	−83.4
טמפו בירה 5.0	4211		19	−10	−0.2	−47.5
יכוס 1.0	1005		577.3	+15	+1.5	+390.7
יכוס א 5.0	625		290.3	+20	+3.3	+489.7
מן 1.0	10500		12.1	+450	+4.5	+16.1
מן 5.0	5750		28	−50	−0.9	−20
סנפרוסט 1.0	5040	תב	295	+410	+8.9	+722.2
עלית	10400		85	−500	−4.6	−54.8
עסיס ב 0.5	15500		16.5	−500	−3.1	−16.4
אנגל שקל 1	1960	שב		−10	−0.5	−20
שמן מבב א	3900	שב	126.5			+67.1
טכסטיל והלבשה						
ארגמן מר 1 ש	599		3	−2	−0.3	−53
ארגמן אפ א	2099	שב				.9
אופים 1.0	1021		60	+1	+0.1	+10
אופים אפ 1	1909	שב				
אופנת ברוך 1.0	1125		359			−209
אופנת ברוך 5.0	835		340.1	+25	+3.1	+463.5
אפתן 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
אפתן אפ 1			—	הפסקת	מסחר	—
ארגמן רג ש	3930		20	+50	+1.3	+19.5
אתא ב 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
אתא ג 0.1			—	הפסקת	מסחר	—
דלתא־גליל 1.0	3330		1020	+70	+2.2	+1179.5
דלתא־גליל א 3.0	2390		419.2	+20	+0.8	+358.8
מטויות מאוחד 1			—	הפסקת	מסחר	—
מטויות מאוחד 5			—	הפסקת	מסחר	—
מטויות מאו אופ			—	הפסקת	מסחר	—
ויסלנו 1.0	1620		165.2	+70	+4.5	+679.3
ויסלנו 5.0	1180		61.7	+40	+3.5	+207.4
[illegible] 1.0	2690		20	+60	+2.3	+20
זיקית 1.0	2785		157			+52.9
זיקית 5.0	1825		3327.5			−3121.4
טיב־טוב 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
טיב־טוב אפ 1			—	הפסקת	מסחר	—
יוגאר 1.0	1490		.1			.1
לודזיה 0.1	1199	שב	88.9	+19	+1.6	+72.6
לודזיה 0.4	410		382.2	+10	+2.5	+137.8
ליגת 1.0	457		4457.7	+20	+4.6	+4841.5
סיפ גליקו	935		552.9			−52.9
סיפ גליקו אפ 1	2011		100			+100
מקס 0.1	22032	תב		+1400	+6.8	+6.4
מקס 0.5	5600		9.9	+200	+3.7	+53.5
עיט 1.0	9625	תב	45.9	+875	+10	+88.8
עיט 5.0	3432	תב	298	+312	+10	+498
עמק סריגה 1 ש'			—	הפסקת	מסחר	—
פולגת א 0.1	7520	תב	412.3	+360	+5	+757.8
פולגת ב 0.4	3940		895.9	+130	+3.4	+1504.4
פולימן א 0.5	2334	תב	56.7	+212	+10	+160.8
פרגוד	878		200	+3	+0.3	+141.4
שלגינה 1.0	9040		34.9			−48.9
תעש רוגוזין 1.0	4625	תב	816.5	+300	+6.9	+1674.9
מתכת ומוצריה						
אקסטון 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
אקסטון אפ 1			—	הפסקת	מסחר	—
אורדן 0.1	12950		302.5	+550	+4.4	+350.2
אורדן 0.5	9855		64.3	+5	+0.1	+28.7
כבלים ש	11000		9.7	+500	+4.8	+9.6
התכוף 1.0	5450	תב	61.2	+351	+6.9	+114.5
התכוף 5.0	2840		341.1			−64.5
קמפאות פה 1.0	620	תב	2758	+40	+6.9	+6300.7
קמפאות פה 5.0	458		301.1			−271.1
מודן 1.0	479		121.5	+21	+4.6	+459.5
מודן אפ א	420		129.4			+30.2
מתכת מרום 1.0	1781		35.3	+81	+4.8	+44.5
מתכת מרום אפ 1	1330		154			−9.1
כבלי ציון 1.0	1700		395.7	+80	+4.9	+387.8
כבלי ציון 5.0	525		5207	+24	+4.8	+5281.8
כבלי ציון אפ	650		588.4			−3.6
קרנטי 1.0			—	הפסקת	מסחר	—
קרנטי 5.0			—	הפסקת	מסחר	—
נחושתן 0.1	6700		10.5	−280	−4	−10.5
נחושתן 0.5	2530	תב	69.5	+200	+8.6	+245.5
עוד 3.0	1320		110.5			−98.5
פקר פלדה 1.0	3840		62.8	−80	−2	−15
קינג 1.0	6740	תב	305.4	+600	+9.8	+250.4
קינג 5.0	3160	תב	235	+180	+6	+130
קליל 1.0	2800	בה	81.3	+93	+3.4	+55.7
קליל 5.0	1260		155.7			−155.7
שלדות 5.0	1480	תב	145	+100	+7.3	+185
תעשיות לכיש 1.0	995		254	+43	+4.7	+474.2
תעשיות לכיש 5.0	530		245	+25	+5	+232.9
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה						
אלביט 3.0	381000		28.1	+11000	+3	+34.2
אלקו 0.1	2950		25.9	+110	+3.9	+69.8
אלקו 0.25 ש	2150		120.1	+100	+4.9	+237.8
אלקו 0.25 ב	2001					.1
אלקטרה 0.1	10150		5.2			−5.2
אלקטרה א 0.5	5205		190.6	+120	+2.4	+204.4
אלרון 3.0	377200		5.4	+6000	+1.6	+19.9
אורית 1.0	32000	תב	72.5	+1550	+5.1	+73.2
כלל תעש אלק	2512	תב	5747.1	+200	+8.7	+11092
ספקטרוניקס 1.0	1790	תב	1294	+95	+5.6	+793.5
ספקטרוניקס 5.0	1250		1035.3			−451.7
פיינבנור 1.0	1960		399.2			−124.6
פיינבנור 5.0	831		1800			+455.5
ציקלון 1.0	4700		81.5	+20	+0.4	+2.1
ציקלון 5.0	2115		177			−124.4
קנבסקי אולר 1.	3255		59.3			−15.2
קנבסקי אולר 5.	1700		215			−181
ת.א.ת. 1.0	5199		93	+99	+3.2	+20.9
ת.א.ת. 5.0	980	תב	1194.5	+73	+8.3	+1782.7
ת.א.ת. אפ 1	6980	תב	68	+460	+7.1	+72
תדיראן	3500		25			−24.7
מוצרי בניה						
א.ב. תעשיות .2	2100		949.2	+60	+2.9	+1179.4
אלקטל 5.0	4070		190.5			−194.1
אקרשטיין 1.0	8305	תב	133.6	+755	+10	+129.5
אקרשטיין 5.0	5900	שב				

שם החברה	השער אתמול		המחזור אלפי ש' ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש אלפי ש' ע"נ
בנק הדיר 1.0	8050		5.5			−5.5
בנק הדיר 5.0	4450	שב				−60
בר־כון 1.0	1700					
בר־כון 5.0	580	תב	300	+39	+7.2	+224.9
בר־כון אפ 1	410		56.5			+47.4
המסלול 1.0	745		401			−381
המסלול 5.0	402		353			−353
פרומאבטט 1.0	5600	תב	2	−400	−6.7	−9
פרומאבטט 5.0	1397		.1	−40	−2.8	−13.8
פ.ל.מ. 1.0	833	תב		−60	−6.7	−45
פ.ל.מ. 5.0	367		140			+60
מודול השק בתעש	1310	שב				
פתאיקה ולמבן 1	11220	תב	25.1	−640	−7	−30
פתאיקה ולמבן 5	7700		.1	−200	−2.5	−5.3
כימיה, גומי ופלסטיק						
אבן 5.0	12700		244.8	+275	+2.2	+369.4
אליאנס ב	800		299.9	+22	+2.8	+256.8
גל תעשיות 1.0	3720		98	+120	+3.5	+149.7
גל תעשיות 5.0	1890		102.8			−4.8
דקסטר 1.0	3560		118.4			−81.4
דשנים 0.1	9060		24.4			−18.9
דשנים 0.5	3780		49	+80	+2.2	+61.9
חיפה כמי' 10.0	785		4012.1			−1852.4
טבע ש	48500		55.3	+100	+0.2	+82
טבע אפ 4	44750		25	+450	+1	+35.9
ליפסקי 1.0	900		273.2			−38.1
ים המלח	11740		1726.7	+300	+2.6	+2213.8
פטרוכימיים 10.0	290		3300	+2	+0.7	+1441.7
מקסימה 1.0	5200		41.2			−4.9
מקסימה 5.0	1402		100			
מקסימה אפ 1	1570		.1	+58	+3.8	+189.9
סקה כמיקל 1.0	4350	תב	69	−335	−7.2	−69
סנו 1.0	7000		120.6	+165	+2.4	+170.6
סנו 5.0	3460	שב				
קרם כימיקל 1.0	5460		156.8	+180	+5.4	+78.6
קרם כימיק אפ 1	4999		110.3			.9
ת.ג.ל. 1.0	1550	שב				+4.7
ת.ג.ל. 5.0	825		30			+22
תיא 5.0	5500		20	+110	+3.2	+19.2
פוטומדים 10.0	8000		133.5	−250	−3	−169.9
תרז א 5.0	2680		287.5			+68.5
עץ, נייר ודפוס						
דפרון 1.0	4160		1	+48	+1.2	+1
דפרון 5.0	1801	תב	.1	+96	+5.6	+49.9
ת.מ.ג. 1.0	2290		91.9	+5	+0.2	+52.8
ת.מ.ג. אפ 1	2057		100			−40
יאה 1.0	3157					−16.3
לבידי אשקלון 1	300		1961			−691
לביאשקלון אפ1	435		247	+38	+7.4	+1058.4
מולט ב 0.5	12800	תב	16.9	+900	+7.6	+81.4
מפעלי ניר 10.0	125000		77.2			−38.1
סקאנדיה 1.0	1250	תב	95	+100	+8.7	+195
רים 0.1	2590		174.4	−10	−0.4	−30.6
רים 0.4	1100		340			−9
תעל ב 0.2	9315		65.8	+300	+3.3	+292.2
תעשיות שונות						
אלומית 1.0	3550		29.6	+140	+4.4	+29.6
אלומית 5.0	1578		30.1	+60	+4	+30
אבריק 1.0	1860		174			+11.4
אבריק 5.0	855		300.8			−57.4
אבריק אפ א	670	תב	140	+58	+9.5	+244.3
חמישה יוד	8380		12.4	−200	−2.4	−6.9
דיקה 1.0	3949	תב	78.8	+359	+10	+177.5
דיקה 5.0	2112	תב	42.7	+192	+10	+77.3
ה.ג.פלק 1.0	6090		21.1			+45.5
ה.ג.פלק 5.0	2445		420.8	+125	+5.4	+375.7
השקעות בתעשיה						
מרכזית ב 0.1	4620		937.9	+80	+1.8	+994.4
כור בב' ש	4246000	תב	.2	86000	+10	.4
כלל תעש' 1.0	1019		17504.5	+30	+3	+21849.8
מאגרי טכנולוגיה	420		1878.6	+14	+3.5	+1759.1
מאגרי טכנו אופ	321		396.4			−15.9
חברות השקעה						
אוניקו ש	3790		404.6	+180	+5	+542.5
אידיבי פתוח 2.0	2600		4561.7	+120	+4.8	+10909.1
איקונה 0.1	1573	תב	349	+100	+6.8	+228.8
איקונה 0.5	840		672.5	+10	+1.2	+418
אלגר ש	3350		158.8			+6.2
אלגר ב	3390		48	−20	−0.6	−2
אלרן ש	1793		953.7			−665.6
אלרן ב	1837	תב	319.2	+167	+10	+699.2
אמישר בכ'			—	הפסקת	מסחר	—
אפיק 1.0	762		865.4	+10	+1.3	+287.4
אפיק 5.0	597		280	+6	+0.8	+580
גוזלת 1.0	1410		25	+24	+1.7	+24.9
חברה לישראל 1.0	2508	תב	324.4	+174	+7.5	+850.7
חברה לישראל 5.0	1003	קב		+48	+5	+1356.2
הלמנון 0.1	54999	שב		−1		−3
הלמנון 1.0 ש	14200		25			
אמצא א 0.5	7079		54.6			−21.1
פועלים השק ש	3250	תב	2341.5	+250	+8.3	+5024.6
כלל השק	3815		775	+90	+2.4	+498.8
דיסקונט השק ש	3360		5693.1	+168	+5	+15830.1
מזרחי השק ש	8400		35.1	+525	+4	+70.2
מר' השקעות124	9001	שב		+150	+1.7	+10
חדרן 1.0	1623	תב	139.4	+148	+10	+198.4
חדרן 5.0	420		752			−637
יצוא ש	6600	תב	137.8	+600	+10	+137.7
ירדן א 0.1	1525		180			+446
כלל 10.0	1750	תב	4695.6	+135	+8.4	+7145.5
כלל 50.0	998		535.1	+30	+3.1	+654.9
לנדיק 0.1	6965	כב	7.8	+500	+4.5	+18.9
לנדיק 0.1	2145		138.1			−31.1
מנוף 0.1	6100	תב	16.8	+400	+7	+45.1
מנוף א 0.5	2740	תב	115	+140	+5.4	+115
עוז השק ב 0.1	1825		36.2	+40	+2.2	+54.8
עוז השק ג 0.5	750		55			−61.9
פז השק ש	16350		395.8	+708	+4.5	+477.6
פמה א 0.1	5100		62.5	+162	+3.3	+74.5
פמה 0.5	2400	תב	892.9	+199	+9	+1384.1
פרוץ ב 2.5	1181		627.1	+31	+2.7	+656.2
מחקר ופיתוח						
אמצעים מתוחכ'	2000		144.7			−59.1
אמצעים אפ 1	1750		65.4			−43.4
גליל טכנולוגיות	309	תב	3007.9	+19	+6.6	+4970
חיפושי נפט						
דלק חיפושים 1.0	2324		100.5	−120	−4.9	−100.5
דלק חיפושים 5.0	1228		36.4			−36.4
פז חיפושי נפט	9710		68.9			−60.9
סראפיל 1.0	1677		10.8	−6	−0.4	−9.2
סראפיל 5.0	660	תב	7	+32	+5.1	+327
סראפיל אפ 1	540		7.1			+292.9
י.ו.א.ל 5.0	989		567.8	+9	+0.9	+436.5
מ.ג.ן. 1.0	1590		274.5			−199.2
מ.ג.ן. 5.0	720		698.1	+20	+2.9	+207.3
סיסמיקה 1.0	1050		48	+2	+0.2	+2.9
סיסמיקה 5.0	340	תב	527.4	+20	+6.3	+686.9
סיסמיקה אפ 1	220	קב		+20	+10	+2488
פראפיל ב 0.3	1740		25	+20	+1.2	+50
צפ'אמריקפט 1.0	217		1355.3			−558.8
צפ'אמריקפט 5.0	165		1916.6	+2	+1.2	+1621.7
צפ'אמריקפט אפ 2	380		260	+9	+2.4	+848
נפטא ש	818800		.1			
נסחרות במט"ח						
גזית מ	237	שב				

מחזורים (במיליוני דולר)

מניות והמירים	2.7
בנקים בהסדר	2.3
אגרות חוב צמודות מדד	1.8
אגרות חוב צמודות דולר	1.5
מלווה קצר מועד	17.4
סה"כ מחזור	25.7

מדדים

	מדד יומי	שינוי ב־%
מדד מניות כללי	291.37	+1.32
כללי ללא בנקים	289.32	+2.72
מדד אג"ח כללי	249.23	+0.83

מקרא לבורסה

קוד	הסבר	קוד	הסבר
רג	שער רגיל	אק	אקס
סג	שער סגירה	תב	תנועה בלתי מוגבלת
קב	קונים בלבד	בה	ביצוע חלקי
מב	מוכרים בלבד	2ק	קונים בלבד יום שני
שב	שער בלבד	3ק	קונים בלבד יום שלישי
לנ	לא נסחר	3מ	מוכ' בלבד יום שלישי
הס	הפסקת מסחר	מק	מוכרים, קונים
		קמ	קונים, מוכרים

שערי אגרות החוב

4% מלווה מדינה (הצמדה 100%)

סדרה	שער	שינוי
3032	502000	— —

3% מלווה מדינה (הצמדה 100%)

סדרה	שער	שינוי
3601	29779	+151
3602	27379	+138
3603	25729	+347
3604	23071	+316
3605	20970	+395
3606	19761	+378
3607	18350	+356
3608	17724	+345
3609	16752	+19
3610	15101	+18
3611	14580	+18
3612	14148	+17
3613	15617	+496
3614	15061	+483
3615	12064	+453
3616	11042	+420
3617	10232	+503
3618	9706	+291
3619	8918	+271
3620	8524	+10
3621	8093	+10
3622	7294	+8
3623	6861	+204
3624	6461	+194
3625	5821	+171
3626	5381	+160
3627	4987	+150
3628	4672	+137
3629	4376	+130
3630	4135	+124
3631	3694	+37
3632	3556	+36
3633	3357	+34
3634	2936	+42
3635	2774	+40
3636	2670	+39
3637	2528	+89
3638	2352	+84
3639	2152	+78
3640	1765	+52
3641	1528	+46
3642	1369	−38
3643	1186	−34
3644	1080	−7
3645	973.2	−6

4% מלווה פיתוח (הצמדה 90%)

סדרה	שער	שינוי
3101	275000	— —
3102	275500	+6000
3103	267500	— —
3104	255000	— —
3105	245500	+3500
3106	237000	+6500
3107	247412	+5876
3108	226103	+896
3109	222137	+259
3110	220823	+262
3111	217715	+2065
3112	212104	+732
3113	216111	+1711
3114	208634	+1081
3115	207178	+2803
3116	200281	+2003
3117	208127	+244
3118	208634	+6297
3201	173509	+198
3202	171978	+188
3203	174801	+1166
3204	171074	+1207
3205	166697	−811
3206	166647	−440
3210	162435	−469
3211	158733	+185
3212	156095	+181
3213	149858	+888
3214	144014	+889
3501	144376	+3955
3502	137860	−1333
3503	123250	−1194
3504	120475	−1224
3505	117251	−1261
3521	125603	−1740
3524	113814	−1720
3522	121009	+140
3523	114303	+133
3525	108817	+131
3526	108732	+130
3527	106494	+127
3528	103560	+124
3529	102481	+372
3550	100084	+364
3531	99742	+370
3532	96819	+359
3533	96719	+366
3534	90922	+345
3535	91736	−134
3539	86674	−132
3536	91493	+885
3537	91277	+886
3538	85911	+834
3540	85729	+853
3541	82782	+824
3542	82705	+833
3543	78529	+793
3544	82723	+99
3546	80777	+97
3547	80595	+96
3548	80205	+96
3550	76244	+92
3551	75614	+91
3545	80178	+96
3549	75679	+91
3552	69408	+83
3554	69266	+85
3555	69266	+83
3553	68285	+82
3571	59061	+71
3556	65785	−323
3558	65724	−332
3559	63319	−321
3560	59959	−312
3561	59604	−312
3557	66579	−268
3572	60313	−260
3573	59932	−322
3574	55227	−298
3577	55245	−306
3578	50908	−283
3575	54746	+66
3576	54422	+65
3579	50164	+60
3580	47717	+1352
3581	43406	+1257
3582	39989	+1183
3583	37153	+1118
3584	36565	+44
3585	34603	+42
3586	31336	+38
3588	31312	+37
3587	31950	+882
3591	29104	+819
3592	29036	+818
3593	28934	+817
3589	28960	+368
3594	27601	+357
3590	28679	+1015
3595	27300	+985

5% מלווה פיתוח (ברירה כפולה)

סדרה	שער	שינוי
2001	117627	−1797
2002	116925	−1799
2003	112481	−561
2004	115667	+625
2005	107114	+1157
2006	107027	+1191
2007	104856	+1169
2008	105003	+124
2012	100793	+121
2015	98120	+118
2009	107704	+127
2010	105086	+3073
2011	103046	+3017
2013	103097	+3106
2014	100218	+3032
2016	100007	−1096
2018	97515	−1106
2021	94009	−1108
2017	97116	−485
2019	96803	−503
2020	93968	−488
2022	88496	−1311
2023	89769	−1591
2024	82098	+409
2027	79087	+403
2031	75493	+391
2025	85490	+101
2026	84891	+100
2028	82555	+2462
2030	81105	+2417
2029	76281	−2059
2033	72475	−1998
2035	66477	−1887
2032	79116	+2268
2034	74715	+2196
2036	68561	+2067
2037	62312	−1631
2052	52200	−1478
2038	64919	+1488
2040	62442	+1467
2051	59083	+1419
2039	61594	+72
2041	58352	+69
2053	63871	+68
2054	54819	+61
2056	51286	+56
2058	46917	+51
2060	42482	−1219
2055	51698	+600
2057	50423	+1126
2059	44809	+134
2061	34341	+221
2062	32502	+687
2063	31151	+670

הוליס

סדרה	שער	שינוי
16	103.6	+1
17	100.5	−3
18	103	+0.3
19	105.5	+5
20	102.7	+1.2
21	103.5	−0.5
22	106.1	+5.1
23	93	+1
24	91.2	+1.2
25	93	+0.2
26	94.2	+1.5
27	93.2	+0.8
28	92.7	+1.5
29	90.8	— —
30	98.4	+0.3
31	95.6	+0.2

רמון

סדרה	שער	שינוי
7001	232.4	+0.4
7002	225.2	+0.3
7003	227.1	+5.6
7004	209.8	+4.8
7005	197.1	+4.9
7006	180.9	+0.9
7007	172.2	+4.9
7008	163.7	+4.8
7009	158.6	+1.4
7010	146.2	+2.3
7011	139.9	+2.9
7012	135	+2.8
7013	128.2	+3.7

גלבוע

סדרה	שער	שינוי
6101	12154	+47
6102	7361	+8
6103	6637	+39
6104	6146	+7
6105	5788	+6
6106	5617	+6
6107	5437	+6
6108	3941	+23
6109	3760	+22
6110	3697	+21
6111	3102	+51
6112	3009	+50
6113	2047	−6
6151	797.1	+3.9
6152	763.9	+3.8
6153	658.8	+3.8
6154	647.1	+3.7
6155	429	+8.4
6156	345.8	+5.4
6157	253.7	+0.3
6158	241	+0.3
6159	203.5	+0.2
6160	192.3	+2.2
6161	186.9	+2.1
6162	173	+5.1
6163	158.4	+3.5
6164	152.4	+3.4
6165	144	+5
6166	136.5	+4.6
6167	133.4	+4.4
6168	131.4	+4.4
6169	123.1	+3.9
6170	116.3	+3.9

אדמון

סדרה	שער	שינוי
2501	153.6	+1.3
2502	151	+1.4
2503	146.2	+1.4
2504	144.3	+0.2
2505	138.7	+0.1
2506	135.1	+0.6
2507	130.4	+0.6

אחרים

	שער	שינוי
אלסינט	60.8	— —
תדיראן	44.2	+0.1
דסק הש	180	— —
מור הנ	176	+3.5
כלל תנ	463	−13
מ'צפ ד	325	— —
מ'צפ מ	407	+12
מ'צפ י	425	— —
סול בנ	203.3	+1
תיעש	163	+5

שערי קרנות הנאמנות

שם הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אגש	3354.27	3338.55
אבוקה	21271.11	21064.42
אבטח	24702.80	24455.57
אבנו	1092.20	1070.76
איי	1171.59	1148.23
אדום	1204.94	1181.80
אמיר	1397.16	1369.63
אר	409.35	400.83
ארזים	328.26	321.56
אורלי	17766.55	17549.11
ארין	8349.04	8185.56
אייל	2813.39	2757.84
אירית	3518.28	3441.66
אורים	3809.72	3726.15
איתן	1045.72	1024.22
אלון	—	—
אלמגר	2774.58	2740.64
ארז	498.21	488.74
אש	106.31	105.99
אשל	485.05	475.58
אתגר	1038.28	1028.23
ברלה	1342.50	1316.34
ברוש	5027.92	4929.28
ברק	5078.24	4972.49
ברקת	11519.86	11291.95
גביש	985.30	965.61
גבע	759.30	[illegible]
גרין	7626.64	[illegible]
גיא	6917.83	6815.40
גיל	1758.53	1724.48
גלית	[illegible]	[illegible]
הזמיר	1353.59	1340.40
השומה	3135.83	5074.91
הלב	1094.45	1070.37
הרון	1146.83	1124.19
חמן	205.36	201.55
וליה	295.09	289.28
דן	—	—
דגית	—	—
דורר	2913.26	2856.42
דקל	3249.87	3186.06
הדס	23268.77	23046.88
הדר	344.30	337.52
המניה	1994.74	1947.96
זוהר	14436.86	14223.08
זיו	13885.00	13599.90
זמיר	2644.44	2592.46
זהבות	123.52	120.84
חלבים	8715.99	8544.96
חומר	1077.98	1051.53
חל	3051.80	3002.58
יובל	3955.69	3909.53
יהלום	1183.02	1160.17
יהודה	[illegible]	26337.70
יקרה	1010.46	988.82
כוכב	3323.55	3260.69
כחל	115.74	114.38
כלנית	321.97	315.64
כספית	9398.07	9302.78
כרמל	107.87	105.50
כתר	795.14	779.15
להב	2859.18	2803.47
למשקיע	84614.30	82928.90
לפיד	7176.29	7036.67
לקט	1366.70	1339.06
לשם	11451.77	11208.27
מאור	31753.08	31436.74
מבטר	862.57	845.45
מגמה	2473.40	2450.30
מגן	190.90	188.15
מגוון	2196.60	2176.80
מגל	1086.71	1066.66
מור	863.30	851.01
מורן	536.85	532.05
מטה	21661.78	21024.58
מיטר	673.44	660.89
מנוף	2336.90	2291.50
מעיין	628.52	616.13
מקשה	11771.24	11547.24
מרגלית	802.48	786.80
מרום	851.86	835.57
נגה	18597.96	18321.86
נמיר	7053.64	6917.90
נמע	295.55	289.58
ניל	2811.02	2770.14
סביון	299.55	295.66
סגולה	112.83	110.59
סלע	11795.21	11561.32
סנונית	3534.47	3465.44
ספיר	3757.91	3718.63
סמיר	8511.64	8469.2
עירית	7007.58	6879.52
עדית	21122.74	20720.20
עידן	4985.87	4914.67
עכבר	1163.81	1136.76
עמית	1955.04	1937.23
עמרור	991.10	969.43
ערמון	311.00	304.94
פאר	1053.54	1032.47
צבר	1065.59	1024.52
צמרת	1168.59	1145.79
צמיד	753.75	742.55
צפורה	5288.58	5213.65
צברת	1377.47	1350.82
קלע	1410.77	1403.42
רונית	15621.15	15485.89
רקפת	323.39	317.05
רשף	4181.41	4121.49
שביט	3431.77	3365.14
שחם	12529.70	12261.22
שדרה	25697.60	25194.78
שמיר	60689.95	59936.81
שנהב	430.32	424.26
שמש	13303.72	12979.51
שקד	634.67	621.95
תאנה	1502.92	1488.27
תבור	690.24	680.26
תדהר	4636.05	4612.89
תירוש	371.99	367.68
תמר	1002.26	982.71
תמרה	1014.95	1007.36
תרשיש	1208.61	1184.92
תפוז	339.59	337.86

מכתבים למערכת הארץ

השגריר רוזן — יעיל ונעים־הליכות

אין זה מתפקידי ומסמכותי להתייחס לתאורו של עוזי בנזימן ("הארץ", 7.11.85) "כיצד התנכרה המשלחת הממלכתית מירושלים לשגרירה בוואשינגטון". לעומת זאת, חובתי להתייחס לקביעתו, כאילו "היחס שמוקרן על רוזן מירושלים, משתכפל בוואשינגטון, בעשרות ערים השוכנות אחרות, ובמאות כלי תקשורת מדינתיים ועיתונים — ברחבי ארה"ב".

מר בנזימן טוען, כי "רוזן מצטייר כדיפלומט שמדינתו אינה מייחסת לו חשיבות של ממש; כמי שממשלתו מזלזלת בכבודו; כשליח שאינו כתובת מוסמכת". אמנם התקשורת היומית אינה יודעת כמי שמצביע־הליכות בהערכותיה, אך יותר של מר בנזימן לדעת כיצד מתייחסים מאות כלי־תקשורת בעשרות ערים בארה"ב, מציגה שיא חדש בתחום הזלזול בדיוק העובדתי וההערכתי.

נראה, כי מר בנזימן לא טרח לקרוא הרכילות אשר הגיע אליו, ודאי שלא בדק אם הדבר נכון לגבי מדינות טכסס, לואיזיאנה, ארקנסו, אוקלהומה וניו־מכסיקו, הנמצאות בתחום אחריותה של הקונסוליה שבראשה אני עומד. קביעתו של מר בנזימן עומדת בניגוד גמור לדעתם של פעילי "איפ"ק" — השדולה הפרו־ישראלית באזור, הרואים בשגריר רוזן "נציג יעיל, שופע מידע, בעל חוש הומור ונעים־הליכות" (לפי דברי סטיב גוטאו, נציג "איפ"ק" באזור). להערכה זו שותפים מושלי מדינות, אנשי עסקים בכירים, מנהיגי פדרציות יהודיות, נציגי אקדמיה ואנשי תקשורת.

בניגוד למר בנזימן, איני מתיימר לדעת כיצד מתייחסים לשגריר רוזן מאות כלי־תקשורת מחוץ לתחום פעולתי. אסתפק רק בהערכה, כי מרבית הציבוריות והתקשורת האמריקאית אינה מודעת לנפתולי הפוליטיקה הפנים־ישראלית, ולמערכת היחסים בין השגריר רוזן וממשלת ישראל. עבורה — השגריר רוזן הוא נציגה המוסמך של מדינת־ישראל, וההתייחסות החיובית אליו משקפת את ההערכה לאישיותו ולמדינה כאחד.

יורם אטינגר
קונסול כללי של ישראל
יוסטון — טכסס

עוזי בנזימן מעיר: אני תמה אם מר אטינגר עומד מאחורי דבריו גם השבוע, לאחר שהתברר לכל הציבור האמריקאי, כי מר רוזן לא ידע ששני היועצים המדעיים של ישראל בשגרירות בוואשינגטון ובקונסוליה בניו־יורק, הוחזרו ארצה.

מעבדות לחירות מוגבלת

לאחרונה התקיימו בישראל מספר עצרות והפגנות, שמשתתפיהן ומארגניהן טענו כי הן נערכות למען יהודי בריה"מ. לא השתתפתי באף אחת מהן, ולאו דווקא מחוסר זמן.

הנני מודה להלוחמים עם זכותם של יהודי בריה"מ, ושל כל יתר אזרחיה, לצאת משם ולנסוע לישראל או לכל מדינה אחרת בעולם.

אך לא על כך נערכו ההפגנות האחרונות: מארגניהן לא הסתירו כי הם תובעים שיהודי בריה"מ יצאו אך ורק לישראל. יתר על כן — בעיתונות פורסמו פרטים רבים על מו"מ שמנהלת הממשלה בעניין הטסת היהודים הישר לישראל, כדי שאלה המעוניינים להגיע לארה"ב לא יוכלו, חס וחלילה, "לברוח" בדרך.

לדעתי, כשם שהתעקשותם של שלטונות בריה"מ להחזיק בכוח את אזרחיהם בתוך גבולות מדינתם היא פסולה, כך פסולה גם התעקשותה של ממשלת ישראל להביא לארץ את היהודים — אם יוצא הדבר בניגוד לרצונם.

ד"ר שלמה רוזנבאום־נרקיס
תל־אביב

הגנה על ערכים

מר א. הכט, דובר המועצה להגנה משפטית על ערכי היהדות, קובל במכתבו ל"הארץ" (28.11.85) על כך שחברי רצ מצאו לעצמם פעילות חשובה ובוערת והם מנסים לשכנע בעלי מסעדות ובתי־קפה בירושלים לפתוח אותם בשבת.

ראייתו של מר הכט את העובדות ופרשנותו הן חד־צדדיות. יש גם חוגים דתיים, המנסים לשכנע חילוניים לשמור את השבת ולקיים מצוות אחרות. אולם בניגוד לחברי רצ, יש כאלה שכאשר דרך השכנוע אינה מניבה פרי, הם עוברים למעשים: אידוי מים וחבלות.

בניגוד לאותם חילוניים, הרואים עצמם כליברלים, יש חוגים דתיים שסבורים שהזכות לכפות מעשים או מחדלים, גם באלימות, קנויה להם.

חופש הפרט ותרבות האזרח במדינה דמוקרטית הם מן הערכים החשובים והמקודשים. ועל הציבור כולו — ובכלל זה גם שומרי מסורת ומקיימי מצוות — להבין, שבעיני רבים שמירה על ערכים אלה חשובה כמו קיום מצוות הדת.

אילו היה מר הכט בוחר להיות דובר המועצה להגנה משפטית על זכויות האזרח, היתה לו תעסוקה רבה, ודווקא בגלל פעילויות של אנשים דתיים, שבה חרדים להגנה (לאו דווקא משפטית) על ערכי היהדות.

אמנון הרנם
ראשון־לציון

"רצונו של העם"

לפני כ־20 שנה הופיעה הנהלת משרד הבריאות בפני תת ועדה של ועדת הכנסת, לבירור ועיבוד פרטי התקנות לשירות רפואי חינם לחברי הכנסת ולתלויים בהם (הורים וילדים).

אחד מהמשתתפים בישיבה הנ"ל, העיר בערינות, שמבחינה ציבורית יש במידת ההטבות והיקף הנהנים מן הרגמה. כתגובה התפרץ בזעם חבר כנסת — אשר לימים נתמנה כשר העבודה — ואמר: "אתה פקיד ואני נבחר הציבור ואני יודע מה רצונו של העם".

הקפתי לא פעם את השירות הרפואי חינם, הניתן לנבחרי העם. אך מה נדהמתי לשמוע, כי זכויות־יתר אלה הוענקו גם לפקידות הבכירה באוצר. כיצד יכולים שר האוצר ועוזריו לתבוע הטלת תשלומים בעד שירותים רפואיים על העם, ובאותה שעה להבטיח לעצמם שירות רפואי חינם לכל חייהם?

הציבור חייב לדעת, כי תביעת האוצר מקופות־חולים להטלת תשלום חלקי בעד ביקור אצל רופא, הוא רק תוך־החוץ לשבירת העקרון של עזרה רפואית ללא תשלום בעת מחלה. רשימת יתר השירותים הרפואיים, כולל אשפוז, שיחויבו בתשלום מונחת במגירות של אנשי התקציבים ומחכה רק לפריצת הדרך.

אליעזר יבצב
ירושלים

איני חברה בתנועה הקונסרווטיבית

בתגובה לידיעה של לילי גליל ("הארץ", 28.11.85), הרשו לי להבהיר, כי איני פעילה בתנועה הקונסרווטיבית, איני חברה בה, מעולם לא הייתי חברה בה ואין לי שום כוונה להצטרף אליה.

כשאני מתבקשת לעשות זאת, אני מגדירה את עצמי כ"דתית, שומרת מצוות" או "אורתודוכסית".

אלים שלוי
ירושלים

הארץ ממליץ

תל אביב

צ'אר מנטין (גורדון) — סיפור ידידות ונקמה, בין ספקיסטים עלוב ובין תודרלילה בתחנת דלק. הנושא כאב נסתר, כסיפור של קלוד־ברי, העשוי במסורת של "הסרט האפל". משחק מצויין של הקומיקאי הפופולארי קולוש בתפקיד טראגי.

זרים (תמוז) — סרט אמריקאי מיוחד ומעניין של ג'ים ג'רמוש, שנעשה בתקציב דל, והעוסק בזמן־קנות של הקשרים האנושיים, וב"גלות" של אדם מעצמו. מסך שחור בין תמונה לתמונה גורם לקצב מיוחד, שקצת קשה להתרגל אליו.

הכבוד של פריצי (לימור) — קומדיה שחורה של ג'ון יוסטון ("הבז ממלטה", "המלכה האפריקאית", "האוצר של סיירה מאדרה", "האיש שרצה להיות מלך"), על איש ה"מאפיה" הסיציליאנית בברוקלין, הנאלץ לבחור בין אהבה ובין "כבוד המשפחה הסיציליאנית". ג'ק ניקולסון מצויין.

בירדי (פריז) — סיפור על ידידות, ועל בחור שחזר ממלחמת וייטנאם כשהוא סבור שהוא ציפור. סרט המחפש את שורשי השיגעון בתוך ה"נורמלי" בבימויו של אלאן פארקר ("אכספרס של חצות", "תהילה", "פינק פלויד — החומה"). משחק טוב של ניקולאס קייג' ומתיו מודין.

ירושלים

קולונל רדל (בבנייני האומה) — ראה אדולי ת"א

הכבוד של פריצי (כפיר) — ראה לימור ת"א

שושנת קהיר הסגולה (מיטשל) — ראה שחף ת"א.

חיפה

שושנת קהיר הסגולה (שביט) ראה שחף ת"א

אמדיאוס (אורלי) — ראה לב 2 ת"א

הכבוד של פריצי (אורה) — ראה לימור ת"א.

תיאטרוני ישראל

הערב יום ד' 4.12

תיאטרון הבימה
פירוד זמני: 20.30
רובינזון קרוזו — בבימרתף: 20.30

התיאטרון הקאמרי
מנקינים: 9.00
כולם רוצים לחיות — בעין־גדי

רדיו / גדעון לוי

סמי הלך לעין שמר

זה זמן רב מבקר העניין במוחי. לוח משדרים עמוס לעייפה, חמש רשתות שידור בעברית, אינסוף תוכניות מלל, מגוון מרשים מאוד, שעות שידור רבות מאוד ומרואיינים אין קץ — מכל הפינות, מכל הקצוות, רק קולו של מגזר אחד, שלם, גדול, לא נשמע כמעט. הערבים — יוק, להם יש את הרדיו בערבית. אלא שאולי בכל זאת כדאי, מדי פעם, לשוחח עם איזה ערבי גם בעברית, למען מי שאינו מדבר ערבית רהוטה שמא נשמע משהו מפיהם, עליהם. יזק. המידע שאנו זוכים בו בהקשר זה, בדרך כלל, הוא מומחים ומזרחנים יהודים, המיטיבים תמיד להסביר את בעיותיהם של ערביי ישראל, את הלכי הרוח שלהם, את מחשבותיהם.

על הפער הזה מנסה עכשיו לגשר, בצניעות, דווקא תחנת השידור הצבאית. גלי צה"ל פתחו בסוף השבוע בסידרת שיחות עם ערבים בישראל, בהנחייתו של צבי שפירא ("שעת ערבית", יום שישי, 19.05). ההתחלה הצדיקה את הציפיות הראשונה את הטענות ביבור היחיחודן של שיחות שכאלה. שפירא שוחח הפעם עם ד"ר סמי מרעי, מרצה לחינוך באוניברסיטת חיפה. שאלות נבונות מאוד, תשובות מרשימות מאוד. תענוג למשמע.

פרסומו של מרעי בא לו בעל כורחו. באישון ליל עצרוהו, לפני כשנה, חוקרי השב"כ. העילה: גישות שקיים עם פלשתינאים במהלך ועידה מדעית בחו"ל. רק לאחר שורה של השפלות, הוברר העוול. היועץ המשפטי לממשלה התנצל, קבל עם. לשפירא אומר מרעי: הצלקת נמחקה.

יליד כפר בגליל המערבי, עוסק מרעי במחקרים סביב מציאות חייו. הוא מרבה לערוך השוואות בין ערבים ליהודים, בין ערביי ישראל לערביי הגדה, בין אשכנזים לספרדים. יכולת ההתמודדות של היהודים האשכנזים, כך למד, עולה על זו של ערביי ישראל. בהשוואה בין יהודי המזרח לערביי ישראל, בהקשר זה, לא מצא הבדלים משמעותיים. ערביי ישראל עולים על ערביי השטחים בחשיבה ביקורתית ובחשיבה יוצרת.

תמונת השכלה שאותה משרטט מרעי מאלפת: רובם המכריע של ילדי הערבים, משני צדי הקו הירוק, פוקדים את בית הספר היסודי. גם בגליל תיכון אין הבדלים משמעותיים ביניהם. המסמך מרהים: שיעור הרוכשים השכלה גבוהה בשטחים הוא מן הגבוהים בעולם, מפגר רק אחרי ארה"ב, דומה לא לציבור הישראלי בכלל, אלא רק לשיעור ההשכלה הגבוהה בקרב הציבור האשכנזי בארץ. בקרב ערביי ישראל השיעורים נמוכים בהרבה.

יש לד"ר מרעי הסבר: הפלשתינאים בשטחים הופכים להיות היהודים של המזה"ת. ההתנסות שחוו הפלשתינאים מבשרת, גרמה להם ללמוד להשקיע בראש, לא בקרקע, לא במפעל. זוהי תולדת חוסר הביטחון. לכך מוסיף מרעי עוד מימד מעשי — הפלשתינאים המשכילים הם כוח עבודה מבוקש מאוד במדינות המפרץ.

הד"ר מרעי, מרשים בדיבורו, הרבה מונחים מהפסיכולוגיה (זה רבה מדי לטעמי), עברית עשירה וקולחת, אומר שקונפליקט הזהות שלו הוא, לעתים, מעבר ליכולתו. לשבת בבית בעכו, הוא אומר, ולשמוע את המטוסים עושים דרכם להפציץ את עין חילווה. שם יושבים הדודים הישירים שלי — זה מעבר ליכולת לשאת. "אתה חסר אונים אז. אתה מפולבר בין שני הצדדים. אין לך יכולת השפעה, לא כאן ולא שם. זה משגע".

בראשית שנות החמישים, הוא נער, היה עמוס פחדים מהיהודים. סיפרו לו שהם רוצחי ילדים. אביו קבע: סמי, אתה הולך לקיבוץ עין שמר. בן 12, בילה שם חודשיים. כל הלילה שלפני בואו לא עצם עין מרוב פחד. אחר כך גילה, בעין שמר, שגם היהודים מצחצחים שיניים, שגם להם פחדים ואהבות ושנאות ושמחות. מאז הוא בעד המפגש, בעד המגע.

איפה יש יותר גזענות? נשאל בלשונו המקצועית. לא אכליל, השיב, אלא רק אומר שאצל יהודים מסוימים יש ביטויי גזענות יותר מאשר אצל הערבים. גם הסבר, אפילו צידוק, יש עמו — טראומות העבר של העם היהודי.

דברים מתונים, מרדים, רחוקים מקיצוניות. אך כמה קרוב היה הד"ר מרעי להידחק אל הפינה הקיצונית ביותר: חוקרי השב"כ שעצרוהו לפני כשנה, כמעט שהצליחו בכך.

אלף ימים עם מוסר השכל

בצה"ל יש עתה ודאי מי שמחככים ידיהם בסיפוק. סוף־סוף ממלאת התחנה הצבאית את יעודה. הקץ ליומני החדשות, הקץ לדמורליזציה: סוף־סוף גם כמה מסרים חיוביים. סידרת תוכניות מהווי הצבא, שתחנך, שתשקיע, שתסביר, שתעלה את המורל.

קודם עשו לזה מסע יחסי ציבור לא קטן. רון בן ישי מסיים את "אלף הימים" שלו כמפקד גלי צה"ל בסידרת התכניות הזאת. ("אלף הימים" מאת דן רונן ובני מוזר, על פי "לילה ראשון בלי אבא" מאת יגאל לב. גלי צה"ל, יום יום, 15.45). שתוקים משום קיס, רון בן ישי הוא המספר. אני, יש לומר, התכבדתי בהאזנה רק לשלושה מפרקי הסידרה. שלושה, יש להודות, למעלה מהמידה. אילו הסתפקו בגלי צה"ל בשידור שיר הנושא היפהפה של הסדרה, היינו יוצאים כולנו נשכרים. מה שקיבלנו, על פני זאת, הוא אוסף תפל ונבוב של תסכיתונים, "פול סמופל" לחיילים, עם מוסר השכל מפי המספר, למי שלא תפסו קודם לכן.

הדוגמה חוינית כאן מאוד. למשל, הפרק הנושא את השם "הגשר". שיחות חיילים (או שמא ננקוט את לשון הסידרה ונאמר — לוחמים) אצל הרופא. מישהו

רן בן־ישי: המספר

מזכיר את אחמד, הנער הערבי שמביא את הפיתות. גילי משיח לבו בפני רופאה: "אנחנו יושבים בתוך חברון ולא יודעים עליהם שום דבר". אחמד, כך מסתבר, הזמין את גילי לבקר בביתו. ההוראות מפורשות: אסור. גילי מפר תעלום. "קצאים" המשפחה. המספר: "זהו סיפורו של גילי שניסה להפוך עצמו לגשר. צעיר שביקש בכל מאודו להתיידד עם ערביי העיירה, ליצור עמם קשר. הלך אליהם למצוא אמיתות ולמד שיש כל מיני אמיתות". קאט. שיר סיום. מוסר השכל: יש כל מיני אמיתות.

דוגמה נוספת? הפרק הנושא את השם המבטיח "שאלות בצל המלחמה". המספר: "לוחמים שואלים שאלות תמיד. בכל המלחמות שעברתי חזרה התמונה על עצמה. מישהו מדליק מדורה קטנה, אחר כך מניחים פינג'אן קפה על האש, פתאום מגות קרב ומתחילים לשאול שאלות. עד היום לא שמעתי שאלה, אפילו הנועזות ביותר, שלא שמעתי קודם סביב מדורות החיילים".

עכשיו בא שיח לוחמים במבואות ביירות. כמה גיבורים שמאלציים ברוח "שלא יהיה להם ספק, שם בעורף — אם מתר בנצוך לרוץ קדימה, אז נרוץ". ומיד שוב מתערב המספר: "לפרוק עלו ארבעת הבחורים על הולדות במבואות צאליי. הם יצאו ללחום עם השאלות ועם הספקות". קאט. שיר סיום. מוסר השכל: כולנו גיבורים. זה בא כהשלמה טבעית לפרק קודם ("הפחד") שם היה מוסר השכל רומה הביבי, גיבורת את הפחד.

מה נוסיף עוד על המסכת הרביקה, הבנאלית, הרדודה הזאת? אולי רק שאלף הימים הפכו השבוע בגלי צה"ל לאלפיים. עוד הם מסיימים את שידור כל פרקי הסידרה, וכבר הולך לשדרם מחדש, בשידור חוזר. לוחמים, עברו לגוף הקשיים.

שלום לידיד

רפי מטר: אנתרופולוג של פאריס

בפאריס נפטר בסוף השבוע, בגיל 38, כתבו של קול ישראל שם, רפי מטר. לכאורה ידיעה לאקונית. למעשה הלכה בפאריס לעולמה אחת הדמויות היותר צבעוניות הקשורות, כך או אחרת, ברדיו.

לפני כשלוש שנים נפגש רפי מטר בראשונה עם המחלה. זו היתה פגישה סוערת מאוד. מטר, בוהמיין אמיתי, "פריק" במובן המלא הטוב של המלה, צייר, גולה ובני (מרצון) מארצו, עבבגע את חייו בצבעים העזים ביותר, נעשה בדרך מקרה כמעט למחליפו של כתב הרדיו בפאריס, גלעד שר. מטר פגש אז בעולם זר לו לחלוטין — עולמן של ההודעות המשותפות והמקורות המקורבים וההכחשות והגינויים וקבלות הפנים; עולמם של הפוליטיקאים מהאליזה ומישראל והדיפלומטים מהקאי־ד'אורסיי והכתבים הזוטרים, שהיה זר לו לגמרי.

לכאורה, מפגש בלתי אפשרי. גם היבטנותו של מטר לא הקלה על המפגש הזה — הופעתו האקסטרווגנטית בלטה, לא אחת, במסדרונות הפוליטיים המכופתרים של פאריס. אלא שהמפגש הזה דווקא כבש את מטר. תוך זמן קצר החל לדבר כמי שעוסק בעיתונות מאז ומעולם. הכל נרתק מעט הצרה לטובת הראיון הבלעדי, מסיבת העיתונאים, השידור הבא, היומן הקרוב. מעולמו הצבעוני נדד מטר אל עולם העיתונות כמי שנולד בו.

בשלוש השנים האחרונות שידר מפאריס עשרות כתבות על חילופי שרים וביקורי אישים ושיחות מדיניות. את עבודתו עשה היטב. קולו היה נעים למשמע, דיווחיו רהוטים, קשריו טובים. אלא שמטר היה המיוחד הצבעוני שבכתבי קול ישראל באשר הם. בדיווחיו הוא התמקד בעיקר בנושאים שה בפאריס־עילית, הכר מאוחי הרדיו התמיצו את רפי מטר של פאריס' תחתית, שבה שוחה כדג במים. מטר הכיר את צדה השני, האפל, המסתורי של פאריס יותר מכל ישראלי ששמעתי על אודותיו. אין כמעט פינה בעיר המודרנית הזאת שמטר לא נגע בה. אין כמעט טיפוס מוזר שמטר לא שוחח עמו. הקלושרים במטרו, הזונות בסן דניס, הקוקסינלים ביער בולה, זמרי הרחוב, מפיחי האש ליד מרכז פומפידו, המסעדות ומקומות המפגש המרותקים ביותר, בתי העלמין הישנים של פאריס, בתי הכנסת העתיקים ברובע היהודי — הכל היה תחת ידיו. במשך שנים הילך ברחובות פאריס והסתקרן. מבלי שהדבר פגע כהאריה בקשריו עם פאריס־עילית, היה רפי מטר לאנתרופולוג המרתק ביותר של פאריס. השילוב הזה של כרטיס־הביקור הרשמי, שבו נוקף לא פעם: כתב הרדיו הישראלי בפאריס, עם דמותו הציורית היה בלתי נשכח.

השבוע ביקשתי לבדוק במערכת קול ישראל מה היו הדיווחים האחרונים שהעביר, טרם חלה במחלתו הנוראה. יתכן השנה: ביקור שמיר בפאריס, ניסיונות תיווך לשחרור חטופים בלבנון, משלחות סוציאליסטית לישראל. הוא הושיב מאוד את כל אלה. אבל רפי מטר היה גדול בהרבה מהדיווחים שלו לקול ישראל. השבוע הלך לעולמו. ברנאר, הבארמן החביב המוכר בביסטרו הפינתי שליד ביתו, הוול ודאי יותר מרסעה אותו. בעשותו כן לא היה לבדו.

לנצח נאכל חרב

מי שרוצה ללמוד את האמיתות המוחלטות ביותר על קיומנו כעם כאן בסביבה, מן הראוי היה לו להאזין לשתי שיחותיו של יעקב אגמון עם יוסף טבנקין ("שאלות אישיות", גלי צה"ל, שבת, 13.05). טבנקין, בנו של, מפקד חטיבה במלחמת העצמאות, איש עין חרוד והקיבוץ המאוחד הוא דוגמה טובה, אותנטית מאין כמותה, לנוף הציבי של תנועת העבודה, אחדות העבודה ליתר דיוק, בני העמק, אנשי העמל וההגנה. הם מכירים בדרך כלל את הערבים טוב מכולנו, הם זוכרים, טוב מכולנו, את כל המאורעות והפרעות, הם יודעים, טוב מכולנו, מה צריך לעשות כאן. ניסיונם הרב בכיבוש העבודה והכיבוש הארמה והכיבוש השטחים מלמדם, מעל לכל צל של ספק, כי אין מקום לפשרות, אין סיכוי לפשרות, אין דרך לפשרות. לנצח נאכל חרב; וזה בעצם לא כל כך נורא.

יוספל'ה טבנקין רואה שואות. במלחמת יום הכיפורים, כשהיה סיכון של השמדת ישראל, כל מדינות אירופה עמדו מנגד ולא נקפו אצבע. אראה אפשר היה להיווכח ברמת האנטישמיות, למי שחשב שאין עוד אנטישמיות (לא טבנקין כמובן). גם כיום העולם עדיין משלים עם אפשרות הכחדתנו. בני מהרשק, שטבנקין מצטט, הגדיר זאת טוב יהודי הוא כל מי שעומד להירצח כיהודי.

מכאן קצרה הדרך לכל הגבורות ההכרחיות. כל הויכוח על שלום הוא עקר מיסודו. אין עד היום שום ערבי(!) המכיר בזכות היהודים להגדרה עצמית. אפילו מצרים רק מכירה במדינת ישראל ולא במדינת ישראל כמדינה יהודית.

מכאן גם האסון הנורא שפקד אותנו: חלק גדול של היהודים היום מערערים על הגדול שבגדו עליהם — להילחם — וסבורים, שניתן להתגבר על המלחמות. יש להם אפילו השר, לאותם יהודים סודרים, שהמשך המלחמות נגרם אולי בגלל המנהיגות הלאומית שלנו, שבחרה שלא להידבר. אתה לא מאמין בכך? שואל אגמון. "כיוון שאני קצת יודע, אני יכול להגיד שכל המנהיגות היהודית לא החמיצה פעם אחת ולא הפסיקה רגע אחד את ההידברות". הסכנה הגדולה היא, אם כן, אליבא דטבנקין: טיפוח אשליית הסיכוי לשלום. אחר כך עוד הוסיף משהו על אמונתו כי הסדר מצוא יימצא, ביום מן הימים, אך זה כבר עמד בסתירה משונה, לא מוסברת, לכל מה שהוסיף קודם לכן.

אל האולפן הוא בא, כמו אל כל מקום, חגור באקדח. "אני, בניגוד לרבית היהודים, לא בטוח שהדלת הזו לא תיפתח ולא יפתחו עלינו באש". אם זו נקודת המוצא, או מה לנו בעצם כי נליזו

מדריך הארץ

פרק יומי	משנה יומית
מלכים א' ידיה	עירובין הארב
דף יומי	**הלכה יומית**
נדרים מא	מכות סאארב

תורנות רופאים

הוצאת רופאים בבקרים דחופים
כ"ש בערב עד למחרת בין בבקר בתחנות מד"א של 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052־541333
נהריה 923333
רחובות 084־51333
בת־ים 585555
חולון 803133
לוד־רמלה 08־221022
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' — 20.00—8.00
ו'־ערב ר' — 15.00—8.00
טלפונים: 03־433300 ,03־433500
ש"ן — עזרה ראשונה בטלפון
(24 שעות ביממה):
ירושלים 227171
תל־אביב 03־261111
חיפה 04־672222/3
נתניה 053־35516
באר־שבע 057־418111
מרכז רפואי באר יעקב 08־223958

מרכז מידע לקהילות אדם (24 שעות ביממה):
תל־אביב טל' 234819.
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־382611
מרכז מידע לסובלי לחץ
מטעם "מקבלים"
א ר"ה 11.00־13.00
ב ר"ד 16.00־18.00
טל: 220031
רח' באום 13 תל־אביב
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה:
תל־אביב, דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשטרה)
טל: 294869, 03—285822
הרפואה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. כ"ר סככא 49 טל: 03־284649 פתוחה בימים אלה בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
חיפה, רח' הגפן 26, קומה 3, טל' מס' 04—523—566. שעות הקבלה: כל יום בין 20.00—23.00.
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית
24 שעות ביממה. כולל רפואת שיניים
ירושלים, מוקד יום 660585, 669531
מוקד לילה, שבת וחג 226191 (מנוי מס' 1788 ולהשאיר הדעה לרופא תורן מבט ב"ד
תל־אביב, מוקד יום 218820, 218898
מוקד לילה 631011 (מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מבט ב"ד

תורנות בתי־חולים

תל אביב
רויזן — (ילדים, פנימית, כירורגית)

ירושלים
מקור חולים — (ילדים)
הדסה ע"כ — (פנימית, נשים, עיניים, א.א.ג.)
הדסה ה"צ — (כירורגית, אורטופדית)

תורנות בתי־מרקחת

תל אביב
לב העיר אחד העם 69 613862
קופ"ח כללית אבטודרום 7 225142
רמת גן
נגבה נגבה 38 743159
פתח תקוה
פינקשיין חפץ חיים 6 910541
הרצליה
אבוקה הופיין 52 889153
נתניה
קריגאל ש. סמטור ק. גודאר 51774
ירושלים
הגבעה הצרפתית ההגנה 23 ש. מטרר 810955
חיפה
חניתה חניתה 22 ב"ש 251905
הקריות
הרמן טסמת מדריך ק. מוצקין 715136

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לבעיים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברות, מטפסה, מיניות — אבטבי מניעה.
יום ב' ה' — 17.00—21.00.
יום ג' — 18.00—21.00.
בוגרשב 66 ת"א. טל' 281228־9.

חיפה: ימים א' ו־ד' 16.00־19.00 רח' הספרנים 14 טל' 81520

שידורי רדיו וטלוויזיה

טלוויזיה

17.30 שמיניות באוויר
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) תמונת־מצב
18.45 (ע) חידושים והמצאות
19.00 (ע) בין האוזה לרשות
19.30 (ע) חדשות
20.02 מבט לחדשות
20.30 שידור ישיר מיוגוסלביה כדורסל מכבי תל־אביב נגד סיבנוה ואגרב מיוגוסלביה
22.10 לקראת שידור
22.25 "ימינו הבאושרים של אבי". סרט הנגרי
23.35 פסוקו של יום וחדשות

טלוויזיה לימודית

08.15 אריתמטיקה
08.40 אנגלית ו'
09.00 מדעי הטבע (יסודי) — הדוים
09.20 אנגלית ו'
10.10 מדעי הטבע ה'־ו' — הדם
10.30 מישר נוסר — הנוכה
11.00 חשבון ו'
11.15 אנגלית
11.30 קשת וענן — פרסומי ניסא
12.00 אנגלית ה'
12.25 אנגלית י'
13.00 מדעי הטבע (חטיבה עליונה)
14.00 עולם הולך העולם — הדרוזים
15.00 האוניברסיטה הפתוחה: אמנות בעידן הטכנולוגי. אקספרסיוניזם
16.00 בלי מרות
16.25 פיגמים — שעשועון טלוויזיה
17.00 ערב חדש

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר
07.07 בוקר טוב
07.30 שחרית מוסיקאלית — מוסורגסקי: "תמונות בתערוכה", בתזמור ראוול (ה"תז' הסימפ' מוסקבה/ק. גוליג'ג; מוצארט: קונצ' למפוטר ותז' במול מאר בזר ק' 453 (דניאל ברנבוים/התזמורת הקאמרית האנגלית/ר' ברנבוים); ש"ר ברב: סימפוניה מס' 8 בסי מינור. "ה בלתי־גמורה" (התז' הסימפ' מבוסטון/ איגון יוכום); הבינה "היכו" והפול' היש"

ראלית/ליז'ן מאול)
09.30 קונצרט בוקר — קנצרט: מנואסה במי מינור למפוטר וכינור (אנגליה האבלו/ הנריק שרינג; בטהובן: שוויצה בסי במול מאג'ור אופ' 20 (מבצרי הפה' והקיל' הרונאית: צ'ייקובסקי: קונצ' מס' 1 ל־ פסנתר ותז' אופ' 23 (גארי גרפמן/התז' הסימפ' מקליבלנד/ג'ורג' סל'ג). המולהה "יעקן המלא של הבשר" (ג'ס גרנם — סופראן/ג'והן שידלי קווירק — באס/תז' הקונצרטגבאו/ברנארד היטינקו). באך: פנטאסיה כרומאטית ופוגה ברה מינור (אריה פיכטראקסנפלד — צ'מבלו)
12.05 אמנים באולפן: 1. לוסיאן פלטני — גיטארה. באריוסמנגורה: 4 קטעים; ב' רימה: גוקטורנאל אופ' 70. 2. ביכראונה גולדנטל — סופראן/רות מנזה — פסנתר. שירים מאת ג'ורג' וצ'ייקובסקי
13.00 קונצרט צהרים —
15.05 מוסיקה כאן ועכשיו — ירדנה אלוסיק: סוויטה לפסנתר (ברטן אור — פסנתר); חיים אלכסנדר: "מרוכבים" (ג'והם באוי — באריטון/התז' הסימפ' י"ם, רשה"ש/ שמואל דובר). יהודה ווהל: "אור וצל" אופ' 34 (התז' הסימפ' י"ם, רשה"ש/יואל אפתנדהובן); בתוו מרדכי: סרנאדה מס' 2 (חברי התז' הקאמרית "סולני התיאטרון/מוסיקה"/שאג'יבלו סאר')
16.00 קונצרט מנחה — שופן: קונצ' מס' 1 במי מינור אופ' 11 לפסנתר ותז' (א. וי־ סנבר/תז' הקונצרטגבאו של פאריס/ס. סקרובאצ'בסקי); ראוול: "שחרזאדה", מחזור שירים (ג'אנט בייקר — מצו־ סופראן/גגנים מאנגאמבל מלוזאן; שוסקו: הסימפוניה השלישית בראו מאז'ור אופ' 44 (שלישיית החלל ואמר־ נים אורותים); בטהובן: סימפוניה מס' 3 במי במול מאג'ור אופ' 55. "ארואיקה" (התז' הסימפ' י"ם, רשה"ש/י' אהרונר כ"ץ)
18.30 מאולמי הקונצרטים בעולם — מק' ה רדיו השוודי/להקת המוזרק של רוחני ניגונהלם/אבדוש אהרואל. מיצירות היבריך שיץ לציון 400 שנה להולדתו: מנגירפים: 3 מוטטים; 2 קונצ'טי קודש קטנים; "שאול, מדוע תרדפני" מתוך "שיר־השירים"; ועוד
20.05 צלילי הזמן — "ירושלים של"
21.00 אופרה של יום רביעי — ג'ורדאנו: אנדרה שנייה (מאריהויתנה פגוליאני/ ראטה טבאלדי/מאריו דל־מונקו/מסגה ג'גאנדראה באגאנבון)
23.00 צליליליל — דיוואלדי: קונצ' ל־2 כנור

לינות ותז' כלייקשת במול מאג'ור (ע. גרוגא/ג. רוטסס/התז' הקאמרית של ויוטשטבריג/יוג פרטר); מוצארט: "עם תסאלה" אריה לאופרה "אלצסטה" של גלוק (א. גרוברוה/תז' המוצארטאום של זאלצבורג/ל. האגרג; בטהובן: סונאטה לפסנתר מס' 8 בדו מינור. "ה פאתטית" (ארטור שנאבל — פסנתר; ויואלדי: קונצ' ללאוטה, כינור וקונטרבאס ברה מאג'ור (א. טסטנבל/רודולף ברייטשטאט/התז' הקאמרית של ויר סמברג/יוג פרטר)

רשת א'

16.05 מועדון שעון הזהב
17.20 האוניברסיטה המשודרת — (הסים, סובל עיקרי בפני כדור־הארץ)
18.06 מבוזת־ערב — חדי דתי ומסורת
18.47 פרקי היום בתנ"ך
19.05 סיכום הלכה היומית
19.30 שידורים לעולים
22.05 חבר מאתו סכב — תבנית היכוזית הדופנתית

רשת ב'

18.06 זרקור
18.45 היום בספורט
19.00 היום הזה
19.35 מוסף לעניני צבא וביטחון
20.05 מבט לפולקלור — המוסיקה בתורה ה־ הכדירית
21.05 שיר לדרך
22.05 בימה ומסך
23.05 בגוף ראשון — עם דוד פרלוב

רשת ג'

18.06 היה היה — מבצר להיטים ישנים
20.05 עם כל הנשמה
22.05 משלנו — שירים עבריים
23.05 הלילה הוא שירים

גלי צה"ל

18.05 שלוש־ארבע לעבודה
19.05 רדיו, רדיו
20.05 מבצר המצמנים הלועזיים
21.00 מבט לחדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת: הזיזואות ב' מפות ישראל
22.05 על הרבש ועל הביפאק
23.05 אף אחד לא לבד

שידורים קבועים

רשת א'	רשת ב'	רשת ג'	גלי צה"ל
07.30 שחרית מוסיקאלית	08.05 סע לשלום	06.11 בוחרה לאשר	06.10 צלילי בוקר
09.30 מבטא	09.05 ביקור בית	07.07 שיר בבוקר בבוקר	06.30 אוניברסיטה משודרת
10.30 רדיו קל	10.10 כל צבעי הקשת	09.05 מה כבר תעשה	07.07 שבע אפס שבע
11.10 שירים עבריים	12.10 על פתח חדשות ומוסיקה	10.05 אנן היום המיכון	08.05 יומן הבוקר
11.30 השכלה ודעת לכל	13.00 בוזוי היום,	11.05 שעה עם מלאכי ווקיה	09.05 נכון לעכשיו
12.05 מעמי המוזה	14.06 יש עניין	12.05 רק מוסיקה	11.05 מעם של מקם
13.00 שידורים באנגלית	15.05 רגעי קסם — שירים ישנים	13.05 רק בימי חול — מנחם פרי	12.05 להדס לתיאבון
13.30 שידורים בצרפתית	16.10 סע לשלום	14.06 לי ולך — שיר ותרבה	13.00 אתה ולענין
14.00 לכת לבן ולכל המתעניין	17.10 יומן בכלכלה	15.05 חרש חריש המודרש	13.15 בטבנה ישראלי
	17.30 על ספרים ואנשים	16.05 מוסיקה לעניין	15.05 מה יש
		17.05 הבמה יומית. יקיר אביב	16.05 ארבע אחרי הצהרים

לוח בתי קולנוע

תל־אביב

אדולי — קולונל רדל 6.00, 9.00
אלנבי — תלמידה ומהשמלת 7.30,5, 9.30
אסתר — שוטר עם כבוד 4.30, 7.15, 9.30
בית לסין — אפוקליפסה עכשיו 23.00
בן יהודה — הבז האיש השלג 4.30, 7.00, 9.30
גורדון — צ'אר פאנטין (שלום חבר) (שבוע אחרון) 5, 7.30, 9.30
גת — אגם הברבורים 4.30, 7.00, 9.30
דקל — האיש בעל הנעל האדומה 7.15, 9.30
דרייב אין — הער 7.15, 9.30, הבסיכה העירונית 12.00
הוד — המטרה אמריקה 4.30, 7.15, 9.30
רב חן: חן 1 — הגנבים 5, 7.20, 9.45
חן 2 — רומן על בטוח 5, 7.20, 9.40
חן 3 — קאל 5.00, 7.20, 9.40
חן 4 — הנוקם 10.30, 1.30, 5.00, 7.20, 9.40
חן 5 — בי"ס לאסירים מתחילים 10.30, 1.30, 5.00, 7.35, 9.45
לימור — כבודו של פריצי 4.30, 7, 9.30
לב 1 — גשר צר מאוד 2.00, 5.00, 7.30, 9.40
לב 2 — אמדיאוס 3.30, 6.30, 9.30
מוגרבי — הבזבז הגדול 4.30, 7.15, 9.30
מוזיאון ת"א — לרקוד עם זר
מקסים — הניגג'ה האמריקאי 4.30, 7.15, 9.30
מרכז התוויה הישראלית — התוויה הישראלית (בעברית) 10, 5, 10 (באנגלית) 9, 12, 2, 6, 8 (בגרמנית) 7.00, הבלש האמיץ פלטש 10.50
פאריד — חברים 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 1 — הער 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 2 — חף מפשע 4.30, 7.15, 9.30
סינמטק ישראלי — מותו של ביורוד קרט 7.00, הירח בביבים 9.30
פאר — רכבת תחתית 4.30, 7.15, 9.30
פריז — בירדי 2.00, 4.15, 7.15, 9.30
שביים — 11.45 בלילה
צפתא — נגוע + כמו חלום מ־8.00
צפון — רומן שהול בבלוהמה 4.30, 7.15, 9.30
שחף — שושנת קהיר הסגולה 4.30, 7.15, 9.30
תכלת — אהבתו של סואן 4.30, 7.15, 9.30
תמוז (הממודש) רמת אביב — זאב אמריקאי בלונדון 7.30, 9.30
תל־אביב — מכרות המלך שלמה 4.30, 7.15, 9.30

חדרה

חדרה — כלבת הים המוהבת 4.30 היז זמנים באמריקה 7.30
תזוף — מקם הועם וכיפת הרעם 7.00, 9.15 חסמבה 4.30

ירושלים

אדיסון — המטרה אמריקה 4.30, 7.00, 9.00
אור גיל — בירדי 7.00, 9.15
אורנע — הגנבים 4.30, 6.45, 9.00
בית אגרון — הרפתקאה היא הרפתקאה 6.00, לפתע ביום ראשון 8.00, נשים אוהבות 9.45, שחק אותה סם 12.00
בנייני האומה — הבזבוז הגדול 7.00, 9.00
הבירה — הניגג'ה האמריקאי 4.30, 7.00, 9.00
סינמטק ירושלים — וינסנט פרנסואה, פול והאחרים 7.00, תאוות בצע (באולם הקטן) 9.00, מועדון הכותנה 9.30
מיטשל — שושנת קהיר הסגולה 7.15, 9.15
סינמה 1 — פוטלוס 4.30, 7 שנים בכלא 7.00, 9.00
עדן — מאסה הדי 4.30, 7.00, 9.00
סמדר — טוסקה 7.00, 9.30
רון — גשר צר מאד 4.30, 7.00, 9.00

רמת־גן גבעתיים

אראמיס — הגנבים 7.15, 9.30
אורדע — הניגג'ה האמריקאי 4.30, 7.15, 9.30
ארמון — בי"ס לאסירים מתחילים 5.00, 7.15, 9.30
הדר — המטרה אמריקה 4.30, 7.15, 9.30
לילי — כבודו של פריצי 7.00, 9.30
רב גן — רמת גן
גן 1 — שוטר עם כבוד 5, 7.20, 9.40
גן 2 — בירדי 5.00, 7.15, 9.45
גן 3 — יער האזמרגד 5.00, 7.20, 9.40
גן 4 — השוטר מגנב פסור 5.00, 7.25, 9.45
רמת גן — רמבו 7.15, 9.30
שבתם — הער 7.15, 9.30

גדרות

בית העם — רמבו 6.00

רמת השרון

כוכב — הרפתקאות תום סוייר 16.00
שיער 7.00, דמעות של שתיקה 9.30

כפר סבא

חן — הנוקם 9.15
עמל — אמדיאוס 6.30, 9.15

נתניה

מבודיו — קמילה 7.00, 9.15
שרון — שיגעון של מסיבה מס' 1 5.00, גירושין נוסח הליכוד 7.00, 9.15

חיפה והסביבה

אורה — הכבוד של פריצי 4.00, 6.45, 9.15
אורלי — אהבתו של סואן 6.45, 9.00
אמפיתיאטרון — הניגג'ה האמריקאי 4.30, 7.00, 9.15
ארמון — שוטר עם כבוד 4.30, 6.45, 9.00
חן — רמבו 4.30, 6.45, 9.00
מוריה — אירית עידית 7.15, בראויל 85 9.15
סינמטק — האחים מרקס במירוצים 5.00, זכרונות של "תת התפתחות" 7.00, מסרטי מיליין 9.30
עממי — הנוקם 7.00. אפוקליפסה עכשיו 9.15
עצמון — מכרות המלך שלמה 4.30, 7, 9.15
פאר — הגנבים 4.30, 6.45, 9.15
קרן אור המחודש — רכבת תחתית 4.30, 7.15, 9.15

רב גת

גת 1 — גשר צר מאוד 4.30, 6.45, 9.00
גת 2 — רומן על בטוח 4.30, 6.45, 9.00
רון — המטרה אמריקה 4.00, 6.45, 9.00
שביט — שושנת קהיר הסגולה 7, 9

קריות (חיפה)

אורות — המטרה אמריקה 7.00, 9.15
בית העם — הבזבוז הגדול 9.15
היכל — קוד השתיקה 9.15
ניצן — אמריקאית בפריס 7.00, 9.15
סביון — בלייד ראנר 7.00, 9.15
סמיר — קוקון 7.15, 9.00

עפולה

היכל התרבות — הער 8.30

הרצליה

דוד — הבזבוז הגדול 4.30, 7.15, 9.30
היכל — המטרה אמריקה 4.30, 7.15, 9.30
תפארת — בי"ס לעבירות תנועה 7.15, 9.15

חולון

ארמון — הדרקון האחרון 5.00, 7.15, 9.30
מגדל — רומן בהמשכים 7.15, 9.30
סביון — הבזבוז הגדול 4.30, 7.15, 9.30
רינה — המטרה אמריקה 5.00, 7.15, 9.30

בת־ים

אורנים — בי"ס לעבירות תנועה 7.15, 9.30
בת ים המחודש — המעבר להודו 6.00, 9.00
עצמאות — תרגיל למרגל מתחיל 4.30, 7.15, 9.30